

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25,—,
za inozemstvo Din 40.—.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor, Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje, Kocenova ul. 8. Tel. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Iz rok v roke,

da se ne izgube vsem koristne dobrine, po-
sreduje „Jutro“ mali oglašnik.
Danes 530 ponudb in povpraševanj.

Hindenburg ne zaupa več neomejeno Papenu

Na odločilna posvetovanja je pozval poleg Papena
še tri druge vodilne člane vlade — Demantirane vesti
o Hitlerjevi internaciji v sanatoriju

Berlin, 27. avgusta. g. Državni kancelar von Papen je ponedeljek ne bo potoval sam v Neudeck, temveč ga bodo na poto-
vanju spremljali državni obrambni mi-
nister Schleicher, notranji minister Gayl in
državni tajnik dr. Meißner. Iz te okolo-
sti sklepajo nekateri, da med člani držav-
ne vlade ni popolnega sporazuma glede ko-
rakov, ki jih bo morala storiti vlada, ko bo
državni zbor zahteval preklic zadnjih za-
silnih odredb; državni predsednik zato o
vsem tem ne slišati samo mnenja dr-
žavnega kancelarja, marveč tudi oddvoje-
na mnenja, ki kancelarjeve okoliščine odlo-
no ugovarjajo temu naznanju in zagotav-
ljajo, da bo vlada v Neudecku obravna-
vala ves kompleks vprašanih notranje po-
litike in vse bližnje možnosti rešitve, za-
radi česar je udeležba obrambnega in no-
ranega ministra ter državnega tajnika
umestna in v smislu intencij državnega
kancelarja.

Narodnosocialistični listi z ogorčenjem
demantirajo večeršnje vesti, da je moral
Hitler oditi v sanatorij za živčno bole-
nost. Zatrjujejo, da je Hitler telesno in dušev-
no zdrav, in pravijo, da je bila vest o ne-
govni internaciji ena izmed mnogih komu-
nističnih laži. Tudi z drugih, objektivnih
virov se zatrjuje, da niso bile te vesti res-
nične in da Hitler še vedno osebno vodi
politiko svoje stranke. Sedaj biva v Berch-
tesgadenju ter je v stalnih stikih s centru-
mom. Centrum se hoče zadovoljiti s tem,
da bi v državni vladi zasedel mesta fi-
nančnega in delovnega ministra, za kate-
ri ponuja, kakor se zatrjuje, dr. Brüninga
in dr. Stegerwalda. Če je točno, da si cen-
trum prizadeva, da bi bil pri državnem
predsedniku sprejet eden izmed njegovih
zaupnikov, ki naj bi ga o vsem poučil, po-
tem ima okolnost, da državni kancelar Pa-
pen ne potuje sam v Neudeck, vendarle
je drugačen pomen kot ga navaja ofici-
jalna verzija. Iz Neudecka so v kritičnih
urah že opetovano prišla presenečenja in
zato pričakujejo v političnih krogih tudi
sedanja posvetovanja v Neudecku z veliko
napetostjo.

Sodelovanje med centru- mom in hitlerjevci

Berlin, 27. avgusta. d. Nemški državni
zbor se bo sestel v torek 30. avgusta. Za-
trjuje se, da bo zasedanje takoj potem, ko
bo prečitan seznam poslancev, zopet odgo-
dono, in to iz razloga, ker se bo v Essemu
vršil vsenemški katoliški shod. Zaradi nje-
ga bo baje centrum predlagal, da se zase-
danje državnega zbora odloži za teden
dni. Enako so na odgovoriti interesi nara-
dni socialisti, ki hočejo, da bi se volitev

Neuspeh Hitlerjevega emisarja v Rumuniji

Hitler je poslal v vse evropske prestolnice svoje zaupnike da sondi-
rajo, kako bi bil sprejet hitlerjevski režim

Bukarešta, 27. avgusta. M. V zadnjih
tednih je Hitler razposlal v vse evropske
države svoje emisarje, da stopijo v stike
z vodilnimi političnimi krogi in posameznih
državah in prouče, kako stališče bi zavze-
le posamezne države, ako pride v Nemčijo
na krmilo Hitler. V Bukarešti je prišel
kot Hitlerjev emisar neki Weber, ki je po-
slel vse vodilne politike. Izjavil je, da
mu je poverjena naloga, obvestiti jih, kak-
šno stališče zavzema Hitler v raznih ak-
tualnih rumunskih in splošnih mednarod-
nih problemih. Hitlerjev odposlanec je
povsod sprejel odgovor, da smatrajo »sa-

ko vnešanje Hitlerja v notranje rumun-
ske zadeve za docela nedopustno in ne-
običajno ter da z njim tako dolgo ne mo-
rejo navezati nikakih tesnejših stikov,
dokler ne bo njegov program vseboval kot
glavno točko revizijo versajške mirovne
pogodbe, ki tvori temelj sedanjega reda
v Evropi. Rumunski politični krogi mo-
rejo zaupati samo ljudem, ki spoštujejo ob-
stoječe mednarodne pogodbe. Prav tako
hladen sprejem je doživel g. Weber s svo-
jo mislijo v rumunskem tisku, ki odločno
odklanja vsake stike s Hitlerjevimi avan-
turami.

Pogrešana prekoceanska letalca

London, 27. avgusta. AA. Na letališču
v Croydonu so imeli vso noč luči prižgane,
da pokažejo pot ameriškim letalcem
Clyde Leeju in Johnu Boekonu, ki sta od-
letela v četrtke iz Harbour Gracea preko
Atlantskega oceana in ki nameravata pri-
stati v Oslu. Nad Anglijo so ju pričako-
vali včeraj popoldne. O letalcih pa še ni
nobene vesti.

Pariz, 27. avgusta. AA. Od treh letalskih
skupin, ki so skušale preleteti Atlantski oce-
an, je ena razbila letalo pri postanku na Novi
Zemlji, druga skupina čaka na primerno vr-
ne za polet preko Grönlandije, tretjo skupi-
no, ki jo tvori letalca Lee in Boekon, sta
odplula iz Harbour Gracea proti Oslu, kamor
bi morala prispeti sredi noči. O teh letalcih
še ni nobene glasu.

Mednarodna protituberkulozna konferenca

Rim, 27. avgusta. AA. Osmo mednarod-
na konferenca za borbo proti jetiki bo 6.
septembra v Haagu in Amsterdamu. Itali-
jo bo na tej konferenci zastopalo kakih
100 zdravnikov specializistov s celokupnim
odborom fašistične zveze za borbo proti
tuberkulozi.

Evropski krožni polet končan

Berlin, 27. avgusta s. Po začasnem izra-
čunu točk o udeleženci evropskega polet-
a, ki so se pristali na berlinskem letali-
šču Staakenu, ima največ točk (416) Kleps,
410 točk ima Hirth, 408 Pretz, 404 Morzik,
401 Stein in 394 Seidemann.

Berlin, 27. avgusta. AA. Danes opoldne so
prispeli prvi tekmovalci letošnjega krožnega
poleta po Evropi s turističnimi letali. Ob
11.27 je pristal na letališču v Staakenu nem-
ški letalec Lusser, ob 11.31 je sledil švica-
ski letalec Freitz, ob 12.11 pa francoski leta-
lec Arnoux.

Svetovni kongres proti vojni

Amsterdam, 27. avgusta. AA. Svetov-
nega kongresa proti vojni se bo udeležilo
2000 delegatov iz 35 držav. Nemčijo bo
zastopalo 100 delegatov, Anglijo 70. Od-
sotnega francoskega pisatelja Romain
Rollanda zastopa Henri Barbusse.

Prof. Piccard na Zeppelinu

Friedrichshafen, 27. avgusta. AA. Sem-
kaj bo danes prispel prof. Piccard s svojo
rodinjo. Odtod bo potoval z zrakoplovom
»Groß Zeppelin« do Frankfurt, da se ude-
leži tamonjske Goethejeve proslave.

TAJNA ZVEZA MED

NEMČIJO IN ITALIJO

Angleška razkritja o nemško-italijanski taktiki v razorožitvenem
problemu — Fašistične grožnje z izstopom iz Društva narodov —

London, 27. avgusta. M. Nedavno te-
ga je diplomatski dopisnik uglednega
»Manchester Guardian« po svojih in-
formacijah v žvevskih krogih zabeležil
vesti, da namerava Italija in Nemčija po
medsebojnem sporazumu zapustiti raz-
orožitveno konferenco in izstopiti iz
Društva narodov, če francoska in an-
gleška delegacija na prihodnjem ses-
tanku razorožitvene konference ne
prideta z novimi predlogi, ki bi zado-
voljevali Nemčijo v pogledu enakopravnosti
v oboroževanju sploh, Italijo pa
v pogledu pomorske razorožitve, od-
nosno izenačenja njene pomorske sile s
Francijo.

To odkritje je izzvalo v italijanskih
krogih veliko razburjenje, vendar pa je
italijanski tisk v svojih komentarjih
posredno potrdil točnost teh informacij.
Fašistični tisk naglašal v svojih kom-
mentarjih, da bosta Nemčija in Italija na
vsak način razmišljali resno o tem, da
izstopita iz Društva narodov, če Fran-
cija in Anglija ne bosta spremenili svo-
jega dosedanjega stališča v razorožit-
venem vprašanju. Anglija in Francija bi
morali priti na prihodnji sestanek raz-
orožitvene konference s predlogi, ki naj
bi obsegali dejansko znižanje oborože-
vanja. V nasprotnem primeru smatra
italijanski tisk konferenco za nepo-
trebno zapravljjanje časa.

»Manchester Guardian« podčrtava
tehtnost pisave fašističnega tiska, ker
predstavlja to v znanih italijanskih pri-
likah, kjer so vsi listi odvisni od navo-
dil vlade, v resnici pravo stališče Itali-
je, pa tudi Nemčije, ki bi je italijanski
tisk gotovo ne vlačil v svojo polemiko,

ako ne bi obstojal o tem točen sporaz-
um.

Italijanski tisk se dalje brani zlasti
pred očitkom, da bi odklonitev interna-
cionalizacije civilnega letalstva po
predlogu Francije dejansko dokumen-
tirala slabe in zahrbtnje namene Italije
in Nemčije v pogledu oboroževanja. —
Italijanski listi naglašajo, da bosta Ita-
lija in Nemčija prav gotovo odklonili ta
predlog, ker bi pomenila internacionali-
zacija letalstva veliko krivico za manj-
še in siromašnejše države, ki bi si ne
mogle nabaviti drugih, daleko dražjih
obrambnih sredstev.

Ti argumenti italijanskega tiska, od-
nosno italijanske vlade so zares nena-
vadni in neobičajni. Nemčija in Italija
sta predlagali v začetku razorožitvene
konference v Ženevi popolno ukinitve
kopnega in pomorskega vojnega letal-
stva, ki je Nemčiji že itak prepoveda-
no po versajski mirovni pogodbi. Brez-
dvoma sta storili Nemčija in Italija v
Ženevi ta korak samo zaradi tega, da
bi mogli v primeru potrebe uporabiti
svoje civilno letalstvo v vojne namene.
Baš ta predlog Italije in Nemčije je dal
pobudo za francoski predlog glede in-
ternacionalizacije civilnega letalstva,
kajti brez tega bi bila ukinitve vojnega
letalstva brezpredmetna, ker bi lahko
Italija in Nemčija, pa tudi druge države
izgradile pod krinko civilnega letal-
stva novo vojno zračno brodogradnjo. Prav
tako pa je na drugi strani jasno, da je
ukinitve vojnega letalstva na morju in
na kopnem predpogoj internacionaliza-
cije civilnega letalstva in obratno.

Vedno bolj jasno se kaže, da nasto-

pata Italija in Nemčija docela sporaz-
ummo, in vse govori za to, da obstaja
med Italijo in Nemčijo tajna pogodba,
ki bi se v danih okoliščinah pretvorila
v formalno zaveznitvo med Nemčijo in
Italijo. Zdi pa se, da je vsa akcija zgra-
jena na to, da pride v Nemčiji na krmilo
Hitler ali njegovemu programu sorodna
vlada.

Jugoslavija je pristala na podaljšanje oboroževalnega premirja

Ženeva, 27. avgusta. AA. Predsednik raz-
orožitvene konference Henderson je prejel od
jugoslovanske, danske, letonske in italijanske
vlade odgovor na okrožnico z dne 4. avgusta,
v kateri je predsedstvo razorožitvene konfe-
rence prosilo vlade, naj podaljšajo premirje
in oboroževanju po 1. novembru 1932 še za 4 me-
sece. Navedene vlade so predlog sprejele.

Beograd, 27. avgusta. AA. Zunanje minist-
stvo je obvestilo predsednika razorožitvene
konference g. Hendersona, da je kraljevska
vlada sprejela priporočilo konference o ome-
jitvi in znižanju oboroževanja, sklenjeno na
seji dne 23. junija t. l. Kraljevska vlada je za
to, da se obstoječe premirje in oboroževanju
na podlagi sklepa skupščine Društva nar-
odov z dne 29. septembra 1931 podaljša še za
štiri mesece, to se pravi od 1. novembra 1932
do 1. marca 1933, in sicer pod istimi pogoji,
kakor za začetno premirje od 1. novembra
1931 do 31. oktobra 1932.

Francoska pripravljena za sporazum z Italijo

Pariz, 27. avgusta. AA. Predsednik
francoske vlade Herriot je sprejel franco-
skega poslanika v Rimu Beaumarchaisa.
Imel je z njim dolg razgovor. Listi vnovič
razpravljajo o koristih, ki bi jih imela
Francija in Italija od ureditve svojih me-
sebojnih odnosov.

Hoover pravi, da je kriza premagana

Optimistične napovedi ameriškega predsednika — Kriza je že dosegla
svoj višek in pojavljajo se znaki izboljšanja

Washington, 27. avgusta. AA. Predsed-
nik Zedinjenih držav Hoover je otvoril
konferenco za borbo proti gospodarski de-
presiji. Konferenca se je udeležilo nad 200
bančnikov, industrijev in trgovcev iz vseh
Zedinjenih držav. Hoover je izjavil, da je
svetovna gospodarska kriza že premagana,
ker so že izginili znaki panike. Pozval je
prisotne, naj združijo svoje napore, da od-
stranijo zadnje ostanke nezaupanja.

Washington, 27. avgusta. e. Na konfe-
renci za omiljenje gospodarske depresije,
ki so se je udeležili zastopniki vseh večjih
industrijskih podjetij in podružnic ter cen-
trale Federalne Rezervne banke, je imel
predsednik Hoover govor, v katerem je na-

glasil, da po njegovem mišljenju sedanja
kriza, ki ji ni primera v svetovni zgod-
ovini, ne more še bolj naraščati, ker je do-
segla svoj višek. Najhuje smo že prestali
in pričakujemo, da se bo kriza v bližnji
prihodnosti že zmanjšala. Logični so že znaki panike in po-
lagoma se vrača zaupanje. Kakor v Ame-
riki se opaža tudi po vsem svetu evolu-
cija, ki je najboljši znak za gospodarski
razvoj in bližnji in daljni budočnosti.

Predsednik Hoover je nadalje poudaril
važnost lausannskih razgovorov in spo-
zumov in naglasil, da je treba nadaljevati
pričeto borbo, da se odstranijo še vsi pre-
ostali elementi krize na vseh področjih.

Državljska vojna v Braziliji

Revolucija je dosedaj zahtevala 15.000 smrtnih žrtev — Boji se še
vedno nadaljujejo — Vesti o uličnih bitkah v prestolnici

Rio de Janeiro, 27. avgusta. s. Kakor
se zatrjuje, je v meščanski vojni v Brazil-
iji padlo nič manj kot 15.000 človeških
žrtev. Ta vest oficijelno ni potrjena. Proti
zveznim četam med Cruzeirom in Sao
Paulom se pripravljajo nova ofenziva.

New York, 27. avgusta. d. O revolucio-
narnem pokretu v Braziliji prihajajo zelo
nasprotujoče si vesti. Iz tabora upornikov,
ki so v Sao Paulo sestavili svojo vlado,
zatrjujejo, da je prišlo v Rio de Janeiro,
kjer je položaj zelo kritičen, do strašnega
pokolja med vladnimi četami in uporniki.
Vladne čete so nastopile proti demonstran-
tom s strojnimi puškami in je prišlo v
glavni ulici Avenida Rio Grande do stra-
hovitega pokolja. Uporniki zatrjujejo, da

se jim je pridružilo že skoro vse prebival-
stvo prestolnice in zlasti vsa inteligenca.
Tudi bivši predsednik brazilske republike
Bernardes se je s 5.000 svojih pristašev
pridružil uporniškim četam. Skoro vsa
mornarica je na njihovi strani. Tudi mo-
niški oddelki vladnih čet so že prešli k upo-
rnikom.

Nasprotno pa naglašajo vesti, ki prih-
ajajo iz vladnih krogov, da je upor v po-
krajini Obidoz ob Amaconskem veletoku
že zadušen. Uporniki so na begu ter jih
zasledujejo z brzimi vojnimi ladjami. Iz
Porta Alegre poročajo, da so uporniki z
letali bombardirali mesto Guapira, pri čem-
er je bilo mnogo mrtvih in ranjenih.

General Sanjurjo v kaznilnici

Uvrščen je med druge kaznjence — V Madridu čaka na sodbo še 18
generalov — Odmev pomilostitve v španskem tisku

Santander, 27. avgusta. AA. General San-
jurjo je prispel v kaznilnico Duesco.
Po prihodu je moral obleči kaznilniško ob-
leko, nakar so ga zaprli v celico.

General Dela Herranz in polkovnik In-
fante, ki sta bila obsojena na večletno ječo,
ostaneta začasno v madridskih zaporih.
Tremutno je v teh zaporih 18 generalov, 5
višjih oficijerjev, 5 oficijerjev, 5 podoficijerjev
in 33 vojakov. Vsi ti bodo še prišli pred
vojno sodišče.

Zagovornik generala Berenguerja je iz-
ročil parlamentarni komisiji, ki ima nalo-
go, da ugotovi odgovornost voditeljev prejš-
njega diktatorskega režima, obrambni spis.
V tem episu vrača obtožbe proti bivšemu
ministrskemu predsedniku.

Madrid, 27. avgusta. AA. Ves španski tisk
pozdravlja sklep vlade, ki je izprijemila
smrtno kazen, izrečeno nad generalom San-
jurjem v do smrtne roko.

Tako piše list »Aurac« med drugim:
Španska vlada je tudi pot dokazala, da je
pravična in velikodušna.

List »El Sol« je mnenja: »Pomilostitev
na smrt obsojenega generala Sanjurja pre-
stavlja ogromen uspeh vladne politike.
Brez pretiravanja lahko rečemo, da je njen

včerajšnji sklep eden največjih zmag no-
vega stanja v Španiji.

»Libertad« pa smatra, da sta predsednik
republike in vlada lahko zadovoljna, ker
je Španija sedaj postala pravična država,
dočim so jo pod prejšnjimi upravniki sma-
trali, da je dvjška.

Kaznec št. 52

Pariz, 27. avgusta. g. Iz Madrida poroča-
jo: Vlada je glede internacije generala San-
jurja izprijemila svoj prvi sklep in obso-
jenca ni internirala na Balearskih otokih,
marveč ga je dala včeraj odvesti v vojaško
kaznilnico v Duesu v santanderski pokra-
jini. Tiakaj bodo prepeljali najbrž tudi
ostale udeležence vetaje. V kaznilnici v Due-
su so internirani obsojenci, ki morajo pre-
stati daljšo kazen. General Sanjurjo ne tvo-
ri med njimi nikake razlike. Kakor vsi dru-
gi je oblečen v kaznilniško obleko. Ob vsto-
pu v kaznilnico so mu tudi posneli odise-
prstov. Mož, ki je bil odlikovan z najvišjimi
redci za svoje zmag v Maroku in je že prvi
par dnevi užival naslov ekscelence, je zdaj
kaznjenec št. 52.

Šolnina na meščanskih šolah

Ljubljana, 27. avgusta. AA. Kraljev-
ska banska uprava objavlja, da se pla-
čuje po brzojavnem obvestilu minist-
stva prosvete na meščanskih šolah šol-
nina in sicer polovica one, ki je določena
za nižje razrede srednjih šol. Šolnine
oprešeni so otroci, katerih starši (če jih
nimajo, pa otroci sami) ne plačajo nad
300 Din davka letno. Vsak učenec se
mora pri vpisu izkazati s potrdilom o vi-
šini teh davkov. Za potrdila je zaprositi
s kolkovano vlogo (5 Din) in predložiti
20 Din kolek. Potrdila izdajajo davčni
uradi, za državne, banovinske, občinske
in privatne uslužbenke pa nadrejena ob-
last, ki nakazuje plačo, odnosno deloda-
jalec, ki odteguje uslužbenški davek.

Predsednik dr. Rogina upokojen

Beograd, 27. avgusta. v. S kraljevim
ukazom je bil upokojen predsednik viš. dež.
sodišča v Ljubljani g. dr. Anton Rogina.
Obenem je bil odlikovan z redom Jugoslo-
venske krone III. stopnje. Sodnik apela-
cijskega sodišča v Ljubljani dr. Konda je
imenovan za kasacijskega sodnika pri Sto-
lu sedmorice oddelek B v Zagrebu.

Podban dr. Pirkmajer odsoten

Ljubljana, 27. avgusta. AA. Podban g. dr.
Pirkmajer v torek 30. avgusta in v petek
2. septembra ne bo sprejemal strank, ker bo
odsoten.

Razdolžitev kmetov v Rumuniji

Pariz, 27. avgusta. AA. Iz Bukarešte po-
ročajo, da je vlada predložila kralju v
predsankcijo načrt zakona o izprijemah
zakona o konverziji kmetijskih dolgov. Ta
načrt bo nato predložen parlamentu.

Vlada je na svoji zadnji seji obširno
proučila ta načrt. V novi zakon pridejo
vse določbe starega zakona o kmetovalcih
do 10 ha zemlje. Njihovi dolgovi se bodo
znižali za 50 odst., a kmetovalec jih bo
odplačal v 50 letih. Tudi za lastnike z nad
10 ha zemlje je predvidena konverzija, ven-
dar pod drugimi pogoji. Ti dolžniki mora-
jo dokazati, da jim je kmetijstvo glavni
poklic in da najmanj 60 odst. njihovih do-
hodkov izhaja iz kmetijstva. Dokazati mo-
rajo nadalje, da so izposojeni denar upo-
rabili za obnovo svojega kmetijskega po-
sestva in da drugih sredstev za to niso
imeli.

Dolžniki z nad 2 milijonoma dolga
morajo dokazati, da razpolagajo z naj-
manj 100 ha zemlje. Če pa tolikšne zemlje
nimajo, dobe olajšave le za svoje fakti-
čno posestvo, pri čemer se jim bo računalo
20.000 lejev za 1 ha.

Načrt predvideva posebne ukrepe o fi-
nanciranju in organizaciji te konverzije s
strani rumunske Narodne banke.

Anglija bo odpovedala trgovinsko pogodbo s Sovjetsko Rusijo

London, 27. avgusta. g. Po »Daily Mail«
smatrajo v vladnih krogih, da je od-
poved angleško-sovjetske trgovske pogod-
be iz leta 1930, v zvezi z dogodki na dr-
žavni konferenci v Ottawi neizogibna.

Ob pričetku šolskega leta

Srednješolski zavodi že odpirajo svoja vrata. Pričenjajo se izpiti in priprave za novo šolsko leto, zlasti čas počitnic se nagiba k zadnjemu koncu. Samo še malo dni in oživele bodo ulice naših mest. Zopet bomo z veseljem gledali mlade obraze naših dijakov, ogorele od poletnega sonca, z živimi, pričakovanj polnimi očmi. Pozdravili pa bomo pred vsem množico najmlajših, ki jih pripelje njihova življenjska pot prvokrat iz okoliš njih domov v dozdaj neznani svet.

Koliko veselega upanja odseva iz teh rdečeličnih obrazov. Upanja njim samim, veselih nad pa tudi nam vsem, narodu, domovini. Niso prazne besede ali obljube frize, ako kličemo dobrodošlico njim, ki se poklicani, da bodo cvet naroda.

Ali naš pozdrav mora biti obenem združen z opominom do nas samih, da izpolnimo tudi mi, starejša generacija, svoje dolžnosti napram njim, novincem življenja, ako naj tudi oni izpolnijo naša pričakovanja.

Naša dolžnost mora biti predvsem zaupanje. Premnogokrat čujemo v naših časih tudi besede o naši šolski mladini; grajo, da ne kažejo dijaki tistih lastnosti, kakor bi bilo želeli; da nimajo pravega razumevanja za svoje dolžnosti, ne pravega zanimanja in ambicije za duševno samovzgojo, za izpolnitev in utrjevanje svojih značajev.

Toda če gledamo ta sveža, jasna lica, te vedre oči, na naših ulicah, kakor jih vidimo prihajati vsako leto ob tem času, se moramo vendar vprašati: zakaj naj bi ravno v sedanjih časih ta mladina ne bila vredna istega zaupanja kakor v prejšnjih časih? Mar ne prinaša na svojo novo pot bistrih možganov, vročih src, najboljših volje?

Ne, naša mladina od letos ni slabša od one iz prejšnjih generacij. Ako pa se ne izpolni vedno vse, kar se je pričakovalo, je treba pač iskati vzrokov tudi drugod. Seveda tu ne govorimo o šolskih uspehih, ki so pač odvisni od darovitosti, pridnosti in končno tudi od zunanjih razmer posameznih dijakov. V mislih imamo splošni duševni in moralni razvoj našega dijaštva.

Sodba o tem je predvsem težka, ker nam nedostaja potrebne merila. Prekratka je doba od prevrata sem, da bi mogli že preценiti in pravično terminirati, kaj nam more in kaj nam mora dati mladina v novih razmerah, v svobodni domovini. Vidimo pač lahko posamezne pogreške, pozitivnih strani pa ni tako lahko zbrati. In tudi pri presojanju in obsojanju napak najdemo težko objektivne vidike.

Primeri s predvojno dobo ne odgovarjajo. V predvojni dobi je bila smer slovenskega študenta začrtana že po zunanjih razmerah. Naše gimnazije in realke so bili avstrijski zavodi z več ali manj prikrito nemško tendenco. Slovenski dijak ni mogel imeti občutka ravnopravnosti, nasprotno, večina se je moral čutiti zapostavljenega za gospodujočim nemškim elementom. To je veljalo že za Ljubljano in Kranjsko, koliko bolj pa še za Štajersko, Koroško.

Z vstopom v srednjo šolo je vstopil slovenski dijak v nacionalni boj. Nemščina je bila ključ do višje stopnje omike, nemška zgodovina je bila učitelja za življenje, glorijska nemška literatura je sijala nad slovenskimi dušami. Politijske metode, s katerimi so strahovali slovenski naraščaj pri vsakem svobodnejšem razmahu, so skušale ubiti nacionalno

samobitnost in vzgajati krotke avstrijske državljane.

Castno je za našo takratno mladino, da avstrijske metode večinoma niso imele uspeha. V mladini se je vzbudil nacionalni odpor. Ravno, ker se je zasledovala narodna zavednost kot greh, je poglata tem globlje korenina. Iz naše mladine je prihajalo največ nacionalnih impulzov.

Vsega tega naša današnja mladina ne pozna. Naš dijak prihaja iz narodnih osnovnih šol v slovenske srednje šole, ne čuti tujerodnega pritiska. Učitelji so mu rojaki, njegov materni jezik je podlaga in vir njegove izobrazbe. Pa tudi izven šole ne čuti tujerodnega pritiska. Ako sliši o narodnih bojih in o narodni samobitnosti, mu to ni lastno doživljanje.

Pred vojno sta bili narodna osvoboditev in lastna državnost skrajni, zelo oddaljeni cilj, ki so ga v svojih sanjah videli najsmelejši duhovi. Današnji mladini je narodna svoboda izhodišče za njeno pot, trdna podlaga, na kateri gradi svojo bodočnost.

Tradicije predvojnih generacij niso tradicije sedanje naraščaje, svojih lastnih pa si ni mogel še ustvariti. Lahko bi mu nadomestila tradicije zgodovinske zadnjih let narodovega razvoja, toda tu je baš rana, v katero je treba položiti prst. Šola sama mu te zgodovine ne podaja, ali vsaj ne v zadostni meri. Naša zgodovinska literatura je borna in težko pristopna. Sicer pa je knjiga sama mrtva, ako manjka žive pobude, ki jo mora poleg šole dati nacionalna javnost, naša družba.

Jasno je, da se mora v teh novih razmerah izoblikovati mlada duša drugače, kakor v minulih časih. Mladina je do vzletna za lepo in dobro, čut ljubezni do domovine in naroda ji je prirojen. Hrepenenje po vzvišenih ciljih ni v naši mladini nič manjše, kakor je bilo kdaj. Toda tudi današnja mladina si mora iskati pota in smernice sama, ker ne najde v starejših dovolj pomoči.

Tako je postalo mogoče, da se vedno iznova najdemo med dijaško mladino ljudje, in ne vedno najslabši, ki se dajo zapeljati na stranpoti. Podzemna agitacija, ki išče pod pretezo preganjanega slovenstva mladih moči za separatistične tendence, je doslej vedno zopet našla tu in tam odmeva v nepokvarjenih srcih, ki seveda lahko vzplamtijo za namišljeno preganjanje in teptanje samobitnosti rodu in jezika.

Obtoževati moramo brezvestne zastupitelje mladih duš, obtožujemo pa ob enem tudi malobrižnost naše javnosti za našo mladino.

Hvaležna in lepa je naloga, usmerjati duše in srca mladine na pravo pot. Važna je naloga vseh vzgojiteljev, posebno pa naloga učiteljev zgodovine in slovenskega jezika ter upraviteljev dijaških knjižnic po naših zavodih. Ako bo naše dijaštvo našlo dovolj žive pobude za našo knjigo, bodo prenehale tudi pritožbe, da se zanima samo za svoj telesni razvoj.

Pa tudi naša narodna družba ima namram mladini dolžnosti. Precej se sicer stori za materialno preskrbo dijakov, manj, mnogo manj pa se nudi duševne hrane. Naše rodbe, naša društva naj pokažejo napram študirajoči mladini potrebno toplotno razmerje in mu odpro pot v svojo sredo. Stiki z nacionalno družbo bi odpirali dovzetni mladini nove poglede v življenje in jo odvrčali od mnogih neveselih izživitev.

Odprimo naročje naši mladini! To naj ji bo pozdrav ob njenem prihodu na novo delo.

Planinka čaj

Bahovec čisti blago, izločuje kisline in pomljuje vaš notranji sistem. Zavitek Din 20.— v apotekah.

Zahvala

Povodom svojega visokega odlikovanja osebno po Nj. Vel. kralju sem prejel od mnogih strani toliko čestitk, da se skoro ne morem vsem zahvaliti. Zaradi tega izražam tem potom vsem svoj iskreni: Hvala!

Nj. Vel. kralj naj živi in srečno vlada našo državo!

Bog čuvaj kralja, Bog čuvaj Jugoslavo!

Ljubljana, dne 27. avgusta 1932.

Zupnik Janko Barle.

Zahvala poljskega predsednika naši vladi

Beograd, 27. avgusta. AA. Na brzoplovno sožalje, ki ga je poslal v imenu kraljevske vlade zunanji minister Bogoljub Jevtić g. predsedniku poljske republike o priliki smrti njegove soproge, je zunanji minister Bogoljub Jevtić prejel tale odgovor od zunanjega ministra poljske republike:

Predsednika republike je globoko ganilo sožalje, ki ste mu ga izrekli v imenu jugoslovske vlade. Pooblastil me je, da se vam zato iskreno zahvalim.

»Dubrovnik« v rabski luki

Rab, 27. avgusta. n. Rab je zelo svečano in navdušeno sprejel naš novi uršilec »Dubrovnik«. Ko je okrog 17. priplul v luko, so izšli na vseh hišah zastave. Posebno lepo sta bili okrašeni obala in ulica Kraljice Marije. Sokolska godba je ob prihodu rušila intonirala državno himno, okrog Raba pa so zagrmeli množični. Poveljnik ladje kapetan Armin Pavić je sprejel zastopnike občine, Sokolov in nacionalnih organizacij. V imenu vseh je pozdravil kapetana in vso posadko župan dr. Pezeli, nato pa se je ozvalil k besedi še sreski načelnik, za njim pristaniški kapetan, zastopnik Sokolov itd. Na ladjo je bil vstop. Tudi jutri si bo lahko vsakdo ogledal ladjo. Istočasno kot »Dubrovnik« je priplula v rabsko luko tudi admiralska ladja »Vilae« s poveljnikom naše mornarice admiralom Stankovićem.

Odličen pariški gost v Zagrebu

Zagreb, 27. avgusta. n. Včeraj je prišel v Zagreb s svojim avtomobilom preko Trsta v Ljubljano eden najbolj znanih mestnih odbornikov francoske metropole, pariški občinski svetovalec Victor Bucaille. V našo državo je prišel kot turist. Bucaille je bil glavni organizator svečanega sprejema jugoslovenskih vojakov v pariškem mestnem domu. Bucaille ostane nekaj dni v Zagrebu, nato pa se odpelje s svojim avtom v Dalmacijo.

Program državne strelske tekme v Ljubljani

Sobota 3. septembra: sprejem gostov (razni prihodi se objavijo v časopisju). Nedelja 4. septembra: od 9. do pol 10. zbirališče: sokolskih društev pred Narodnim domom, gasilnih pred Mestnim domom in vseh ostalih društev na Vodnikovem trgu; Udruženja rezervnih oficijev, lovcev in članov strelskih družin na vojaškem strelišču (na Dolenjski cesti); ob 10.: odhod sokolskih, gasilskih in drugih društev ter narodnih noš na vojaško strelišče; ob pol 11.: zbirališče Hubadove pevske župe (s pevci ljubljanskih pevskih zborov) na vojaškem strelišču (Dolenjska cesta); ob 11. uri: prihod predstavnikov oblastev in vabljenih gostov; ob pol 12.: prihod kraljevega zastopnika; ob 12.: blagoslovitev in razvite zastave, ki je dar. Nj. Vel. kralja Zvezi strelskih družin; po končanem obredih govori in pobratimstvo zastav, za tem pa defile in sprevod; po odhodu sprevoda bo svečana otvoritev državnih strelskih tekem s tem, da odda kraljev zastopnik strel v častno (spominsko) tarčo, za njim pa vsi predstavniki oblastev in gosti; ob 15.: pričetek državnih strelskih tekem; ob 18.: zaključek prvodne tekme in nato prosta zabava na strelšču. Ponedeljek 5. septembra: ob 8.: začetek tekme (do 12. ure); ob 14.: nadaljevanje tekme (do 18. ure). Torek 6., sredi 7. in četrtek 8. septembra: isti program kakor 5. septembra, samo v četrtek ob 20. še skupna zabava s Slovenskim lovskim društvom in restavraciji »Zvezdica«. Petek 9. septembra: streljanje kakor 5. septembra. Sobota 10. septembra: ob 20.: banket in razdelitev nagrad (prostor, kjer bo banket, se objavi v časopisju). Nedelja 11. septembra: izleti na Bled in Bohinj.

Na potovanju onemogel mariborski dijak

Split, 27. avgusta. n. Na državni cesti so včeraj pri Kaštelu Gomilicah našli nezavestnega mladeniča. Takoj so mu nudili prvo pomoč. Ko je imel še malo mleka, si je nekoliko opomogel, vendar ni mogel govoriti in je na listek napisal, da je student, da potuje že 27 dni na naši državi. Zadržne dni ni nikdar zaužil in je zaradi tega onemogel. Imenule se Anton V. in je doma iz Benkovec v Dalmaciji. Njegova mati in bratje pa živijo v Mariboru, od koder se je skoro pred mesecem dni odpravil po svetu, da najde zaslužek. Ljudje so mu zbrali nekaj hrane in denarja, nakar je hitro nadaljeval svojo pot proti Dubrovniku.

Izlet zagrebške »Merkurja« v Celje

Zagreb, 27. avgusta. n. V nedeljo priredi društvo Merkur pod vodstvom svojih kulturno-prosvetnih delavcev enodnevni izlet v Celje.

Tragična smrt visokošolca na Možakliji

V petek popoldne se je na steni Možaklije smrtno ponesrečil 22letni jurist Stanislav Narad

Jesenice, 27. avgusta. Strma gora Možaklija nad Savo že dolgo vrsto let ni zahtevala nobene človeške žrtve, včeraj pa si je izbrala mlado življenje nadebudnega visokošolca, ki se je zatekal v planine v svoje razvedrilo.

V petek popoldne sta se že ob 2. napotila jurist ljubljanske univerze 22letni Stanislav Narad in njegov prijatelj 23letni Rudolf Veber na izlet na Možaklijo, z namenom, da preplezata steno tik nad Kurjo vasjo. Stena je poraščena z grmičevjem in mahom in ko je bil Veber že blizu vrha, je naenkrat zaslišal obupen krik svojega prijatelja. Ko se je ozrl, je videl, kako je prijatelj v velikem loku padel v globino. Prestašeni turist si ni več upal navzdol, naglo se je povzpel na vrh in tam poklical na pomoč tovariška delavca gg. Iskrro in Bertonolja in so se potem vsi trije spustili navzdol, kjer so kmalu našli v globeli Narada mrtvega. Eden od njih je prinesel žalostno vest v mesto in sta, ko je bila že noč, prisplala na kraj nesreče tudi ponesrečenec ož. železniški uradnik g. Franjo Narad in mediciner g. Jože Bogataj. Mediciner je na prvi pogled ugotovil, da si

je nesrečni prijatelj pri padcu zlomil hrbtenico in dobil tudi hude notranje poškodbe. Smrt ga je rešila muk v prav kratkem času.

Ponesrečeni Stanislav Narad je bil najstarejši izmed peterih otrok ugledne železničarske obitelji in zelo simpatičen mladenič. Gimnazijo je dovršil v Kranju, kjer je predlanski maturiral in se vpisal na juridično fakulteto ljubljanske univerze. Pred par tedni je odslužil vojaško službo v Sarajevu ter se je potem doma pripravil za nadaljnje študije, vmes pa je v razvedrilo obiskoval planine. Očividno strah ne nesreče je sršnem najprej amro pripovedoval, da si je sin zlomil nogo, in tudi oče, ki je v prepadu videl mrtvega sina, je čele danes zjutraj materi povedal, da ljubljenskega sina ni več med živimi. Jeseniški Skladi so se danes na vse zgodaj podali v goro ter prenesli mrtvega mladeniča v dolino. Za Stanislavom Naradom, ki je bil splošno priljubljen in se je kot pevec vneto udeleževal tudi pri sokolskem društvu, žaluje ves kraj ter globoko sočustvuje z bridko prizadeto rodino.

Neurje v Bosni

Sarajevo, 27. avgusta. n. Snoči je divjala silna nevihta nad Medijem in okolico. Vihar je razsajal z veliko silo in je odnašal cele plasti snega in zemlje do 70 km daleč. Zesul je deloma tudi železniško progo, zaradi česar je bil za nekaj časa prekinjen promet. Poškodovan je tudi železniški most pri Mediju na progi Sarajevo-Višegrad. Po viharju se je utrgal oblak, ki je iznova prizadel veliko škodo na polju.

Velik požar pri Čakovcu

Čakovec, 27. avgusta. n. Snoči okrog 20. ure je nastal v Šenkovcu velik požar. Ogenj je nastal v hiši nekake kmetke. Ker je bila hiša krita s slamo, je bila kmalu vse v plamenih. Ogenj se je razširil tudi na tri hleve, v katerih je bilo precej slame in sena. Kljub vsemu prizadevanju varazidnih in dolajdelavskih gasilcev so pogoreli vsi štirje objekti. Škoda znaša 170.000 Din.

Neenavdna nesreča v Beogradu

Beograd, 27. avgusta. p. Beogradska mestna električna centrala je imela ob svojem skladišču urejen poseben vzhidni most, ki je služil v prvi vrsti za iztovarjanje slepov. Davi se je pripetila na tem mostu huda nesreča. Strojnik, ki je bil uslužen pri mostu, je pozabil odneti desno krilo mosta. Ko je nato spustil motorje, da bi most dvignili, se je dvignilo samo eno krilo, dočim je drugo naposled pretrgalo železne verige in udarilo z vso silo na zid elektrarne. Zid se je podrl, most pa se je vled tega zrušil in padel na šlep, ki bi ga imeli iztovoriti. Pri tem je vrlo 12letnega sinčka vlačičevega strojnika v vodo in so ga še le čez par ur potegnili mrtvega iz vode. Uvedena je bila preiskava, da se točno ugotovi, kako je prišlo do nesreče. Mestna elektrarna ima veliko škodo, ker je naprava, ki je sedaj popolnoma uničena, stala več stoletov dinarjev.

Nesreča v splitski luki

Split, 27. avgusta. n. Včeraj popoldne okrog 14. ko je jaba »Vilae«, ki je last družbe Oceanica, zapustila splitsko luko, jo je sunek vetra zagnal proti Jadralci »Zvonimir« ki je last bratov Koludrovićev iz Stomorske. Jadralca je bila napolnjena s premogom. Zaradi poškodbe je prišla voda v kabinu in jadralco, tako da so morali takoj odpeljati v luko in jo raztovoriti.

Tedenski pregled vremena

Ljubljana 27. avgusta. Silna vročina, združena s sušo, ki je delala že najhujšo škodo, je za nekoliko prenehala, ne le pri nas, marveč tudi po ostali Evropi, razen po južnih predelih sredozemskega območja. Toda dežja so dobili naši kraji prav malo, tako da polje niti za najnujnejšo potrebo ni še namočeno. Suša, ki je prizadela že travnike in njive pa tudi že gozde, potemtakem še ni prenehala in kakor se je vremenska situacija razvila v drugi polovici tedna, se je bati, da bo trajala še nekaj časa.

Tudi drugod ni dosti boljše; kakaj tudi po drugih predelih zadnji dnevi niso prinesli bogve kaj dežja; le malokje so bile nevihte izdatnejše in se je zemlja znatno namočila; a kjer se je to zgodilo, so imeli po večini obenem točo, tako da je bila korist dvomljive vrednosti.

Prekinjenje vročine nam namreč ni prinesla kaka velika depresija, marveč so se stvorile v območju visokega zračnega pritiska, ki sega že ves avgust od Azorov preko nas, majhne, precej plitve depresije, sektorji nižjega zračnega tlaka, kjer se je pobječilo in kjer so se razvile poveljini manjše nevihte ter je padlo nekaj poveljnega dežja. Območje plitvih depresij v antičklonskem predelu se je pokazalo najprej nad Biskajskim zalivom ter Velikobritanskim otočjem; odtod je potovalo počasi proti zahodu čez Nemčijo in Poljsko, južnejši nas pa čez Francijo in Alpe na srednje Podonavje ter Jadransko morje; z njim je potovala ohladitev z majhnimi množčinami dežja. Zadaj za temi plitvimi depresijami, ki so prinesle samo neznatno znižanje za 5 do 6 mm, se je zračni tlak dvigal znova ter stvoril novo antičklonsko celoto s središčem nad Skotsko; območje visokega zračnega tlaka se je naglo razširilo proti zahodu in jugovzhodu čez srednje Evropo, pročeč s svojim širjenjem zračni tok od severa na jug. Tako je zavladala severna zračna struja pod ogromnim predelom v srednji Evropi in okrog nje od Skotske pa tja do osrednje Rusije. In sprito tega se je ozračje domala nad vso Evropo močno shladilo; temperature so se povsod temeljito znižale, glavna doba neznosne vročine se je s tem zaključila. Toda nova antičklona, ki je v drugi polovici tedna praplavila tudi naše kraje, preči z novo vročino, zlasti pa z nadaljevanjem suše. Sevrni tok je sicer znatno shladil ozračje po

Milijonska poverba pri italijanski banki

Rim, 27. avgusta. g. Blagajnik rimske podružnice Banco di Sicilia je izvršil veliko golfufijo ter je z 8 milijoni lir pobegnil. Blagajnik je užival splošno zaupanje svojih predstojnikov. Pri poverbi bi je pomagal ravnatelj neke rimske restavracije, s katerim sta sedaj skupno pobegnila. Oba sta odnesla pete do Milana, odtod pa najbrž s ponašljenimi polnimi liči preko meje.

Stavka občinskih uradnikov v Varšavi

Varšava, 27. avgusta. AA. Pat poroča: Včeraj je izbruhnila stavka občinskih nameštencev, ker jim občina ni izplačala prejemkov že več mesecev. Zunan je v zvezi s stavko izdal komuniké, v katerem ugotavlja, da ob občinski nameštenci stopili v stavko, čeprav so jim obljubili, da jim pripadajoče prejemke izplačajo še tekom današnjega dne. Zda je župan odredil, da se izplačilo ne izvrši, dokler nameštenci ne prekinijo stavke in se vrnejo na delo. Obenem je opozoril stavkajoče na posledice. V stavko so stopili le upravni uradniki varšavske občine, dočim opravljajo nameštenci ostalih občinskih ustanov redno svojo službo.

Smrten padec v Ljublanico

Snoči okrog 22. se je pripetila v bližini Pollakove tovarne ob Ljublanici nenavdna nesreča, kje žrtve je postal 28letni plešarski pomočnik Leopold Cerin, doma iz Stanje vasi. Okrog 22. se je s kolegom vračal domov. V dokaj naglem tempu se je pripeljal s Sv. Petra česte po Unjarski ulici na Sv. Petra nasip. Ne ve se še, ali mu je odpovedala zavora, ali pa je vsled lastne ne previdnosti vozil tako naglo, da ni mogel več pravočasno zaviti, marveč je zdrknil s kolegom vred preko obrežja v Ljublanico, ki je zlasti sedaj, ko je zajezena, na tem mestu precej globoka. Nekaj pasantov, ki so se slučajno mudili v bližini, je sililo padec v vodo. Kmalu nato so se ozvalili klici na pomoč. Ko pa so prihiti bliže, o ponesrečenca že ni bilo več nobenega sledu. Izrinil je s kolegom vred pod vodo. Naglo so obvestili reševalno postajo. Več moč reševalnega moštva je takoj prihitalo na lice mesta, vendar pa so šele čez dobrih 20 minut potegnili ponesrečenca iz vode. Poskušali so ga razmetnim dihanjem obuditi k življenju, toda ves trud je bil zaman. Došli policijski zdravnik je mogel ugotoviti samo še smrt, zaradi česar je odredil prevoz trupla v mrtvašnico.

Politično kosilo v Londonu

London, 27. avgusta. AA. Predsednik vlade Macdonald je priredil v Carlton hotelu kosilo, na katerega je povabil predsednika odbora za obnovo srednje in vzhodne Evrope g. Georgesa Bonnetta. Odbor je bil ustanovljen na lozanski konferenci. Na kosilo so bili povabljeni tudi francoski poslanec, nemški odpravnik poslov, italijanski odpravnik poslov, državni tainik za zunanje zadeve in drugi.

Vedno nova sredstva za pobijanje ljudi

Newyork, 27. avgusta. s. Šef ameriškega generalnega štaba Mac Arthur je odpotoval v Rumunijo, na Poljsko, v baltske države in v Sovjetsko Rusijo. V vojaških krogih spravljajo to potovanje v zvezo s fantastično vojno tehnično iznajdbo ameriškega inženierja Barlowa, ki bo baie tamkaj ponudil svojo najnovejšo iznajdbo za vojno, in sicer neko kombinacijo od daleč vodljivega letala z bombami, ki bi bile napolnjene z vse uničujočim gorivom Barlow je svojo iznajdbo najprej ponudil ameriški vladi, pozneje pa je Moskva po proučitvi pristala na nakup s pogojem, da bo pri razvoju razorožitvenih posvetovanj predložila zadevne načrte in stavila primerne predloge.

Hitlerjevska vlada na Turinskem

Weimar, 27. avgusta. AA. Turinški čeželni zbor je izvolil novo doželno vlado. Zalasti nacionalnih socialistov so glasovali nacionalni socialisti, kmečka zveza in nemški nacionalci. Zastopnik nemške ljudske stranke ni glasoval. Proti so glasovali: socialisti, demokrati (16) in član državne stranke. Novo vlado tvori 6 nacionalnih socialistov in en član kmečke zveze. Komunisti niso mogli glasovati, ker so bili od te seje izključeni.

Razjarjeni gledalci požgali areno

Amadroz, 27. avgusta. AA. Prireditelji neke bikoborbe so izpremenili svoj prvotni spored. Občinstva se je polastila zaradi tega jezda, da je zanetila ogenj v areni. Požar je nato upepeli gledališče, 50 oseb je bilo aretiranih.

Italijanska armada in mornarica

Perugia, 27. avgusta. AA. Po končanem manevrih je imel Mussolini pred 2000 oficijev vož, v katerem je pojasnil korist takih vož in se jim zahvalil za sodelovanje. Danes bo pred italijanskim kraljem in Mussolinijem defiliralo kakih 50.000 vojakov vseh vrst orožja in oddelkov, ki so sodelovali pri manevrih.

Rim, 27. avgusta. AA. Stare vojne ladje so bile izločene iz vojne mornarice in preložene v rezervno. Od danes je italijanska vojna mornarica razdeljena v dve brodogradilni. Vsako brodogradilno obstoja iz dveh divizij. Razen tega je bila ustanovljena še ena posebna divizija za Jadransko morje.

Po novi preureditvi italijanske mornarice bodo oborožene le moderne ladje. Velike križarke in druge ladje, ki so nekoč bile last Avstrije in Nemčije, bodo tvorile rezervno.

Splošna stavka v angleški tekstilni industriji

Manchester, 27. avgusta. AA. Onoldne je potekel rok za rešitev spora med delavstvom in lastniki tekstilne industrije v Lancashiru. Generalna stavka bo izbruhnila nočjo po končanem delu. V ponedeljek delavstvo ne bo več prišlo na delo. Izgledi za takojšnjo rešitev tega spora so šibki. Lastniki izjavljajo, da so šli do skrajne meje v vprašanju ponovne nastavitve delavcev, ki so zapustili delo. Zato je stavka neizbežna. Delodajalci so odklonili nadaljnja pogajanja.

Otvoritev nogometnega prvenstva na Dunaju

Dunaj, 27. avgusta. g. Danes popoldne je bila otvorjena nova prvenstvena sezona v prvi ligi. Podrobni rezultati današnjih srečanj so bili: BAC : FAC 3:2 (1:1), Vienna : Wacker 3:1 (1:1), Admira : N. cholson 4:1 (3:1).

Naši kraji in ljudje

Na pogorišču v Oneku

Gasilci razkopavajo ruševine gostilne na Kötnerjevem posestvu, kjer je izbruhnil požar

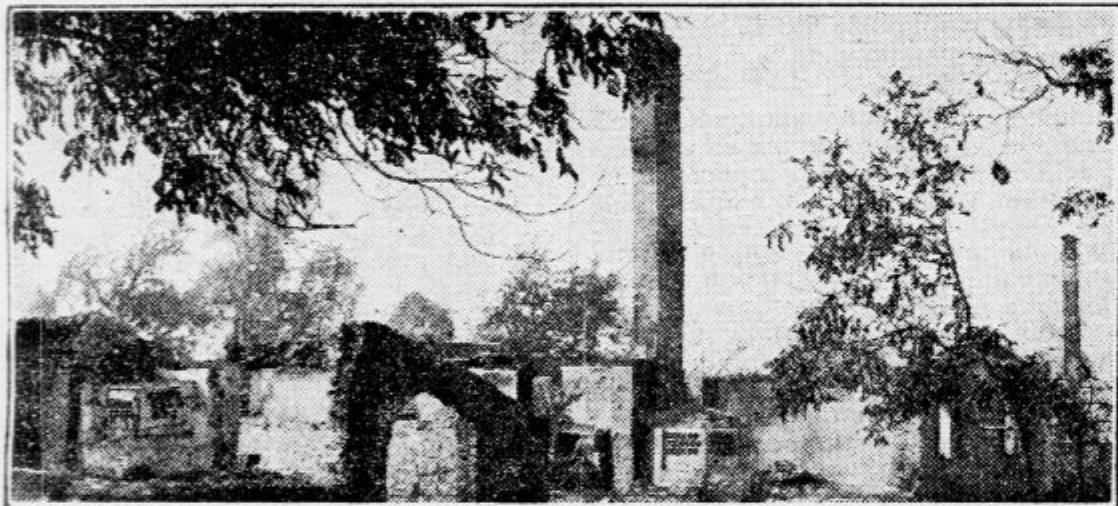
Kočevje, 27. avgusta.

Po strašni požarni nesreči, ki je zadela prijazno kočevsko vas Onek, so se ljudje malo pomirili, vendar pa je za strahom prišla huda skrb: kako naj žive sedaj, ko so ostali bosi in nagi, brez krova nad seboj in skoraj brez nade, da bi mogli priti zopet do svojih domov. Dimniki štrle osamljeni v zrak. O skednjih, kozolcih in drugih gospodarskih poslopjih, ki so bila napolnjena s krmno za živino in z žitom, skoraj ni več sledu. Tu in tam naletiš na kako zvito železje, katerega oblika kaže, da je bila to preje mlaitilnica, slamoreznica ali kako drugo orodje, ki se ga je kmet posluževal za svoje delo na polju in v gozdu. Od časa do časa pripelje mestni avto iz Kočevja ljudem pitne vode, katere je v vasi popolnoma zmanjkalo. Ljudje iz vse Kočevske prihajajo vsak čas mednje, si ogledujejo pogorišča, obstojno pogete in spraske.

Mlada mati drži v naročju otroka. Ko govori o svoji nesreči, skoraj ledi. Vdova je tu pogorelo in je vaa, kar je premogla: hiša in skedenj. Ko je izbruhnil ogenj, je spala v hiši z dvema otrokoma. Silen ogenj, ki je krvavo razžaril temno noč, jo je vrzel iz po-

ge izpovedbe pogorelecev. Orožništvo je uvedlo strogo preiskavo in zaslišalo skoraj vse pogorelece. Bili so pogoreli zelo malo zavarovani, nekateri pa celo nič. Koliko so bili zavarovani, nekateri sploh ne vedo natančno, ker so jim vse police pogorele. Da niso bili bolje zavarovani, je kriva pač gospodarska kriza, kajti skoraj nemogoče je danes kmetu plačevati zavarovalnino, saj nekateri ne zmorejo niti za davke. To je eno izmed najžalostnejših poglavljev v življenju našega kmeta.

Moramo še enkrat naglasiti, da so gasilska društva pokazala izredno delavnost in požrtvovalnost. Gasilci iz Spodnjega Mozlja, ki so prihiteli prvi, so rešili ves zgornji del vasi in s tem tudi osnovno šolo, ki je stala v neposredni bližini. Vnemala se je namreč že hiša posestnika Herbsta, ki pripada že zgornjemu delu vasi. Če bi začela goreti ta hiša, ne bi požar prizanesel niti eni hiši na Oneku. Pri gašenju in reševanju so se odlikovali zlasti kočevski gasilci pod poveljstvom g. Verderberja, dočim je mozeliske vodil župan g. Semič. Tudi vojaštvo, ki se je nahajalo slučajno v Kočevju, je pod poveljstvom častnikov požrtvovalno pomagalo in prijelo

Na pogorišču se vidi, kako lepe domačije je uničil usodni požar. Izmed ostalih hišnih temeljev se dvigajo dimniki kakor zvoniki

stetje. Na pol oblečena je zgrabila skoraj naga otročiča in zbežala na prosto. Rešila ni drugega, kakor golo življenje. Drugi pripoveduje: »Ko je nastal požar, sem ravno zapiral blevska vrata. Zagorelo je naenkrat na vseh štirih straneh Koestnerjevega skedenja. Nisem se še dobro obrnil, pa je gorela že Koestnerjeva gostilna, moj skedenj, svinjak in vnela se je tudi že moja hiša. Skočil sem v sobo, pograbil listino in predal, kjer sem imel nekaj denarja in dragocenosti, več nisem mogel. Velikanski zublji so zajeli mojo hišo in jo, kakor vidite, do tal uničili. Jaz sem prepričan, da je nekdo ozenj v Koestnerjevem skednju podtaknil. To zato, ker v Koestnerjevi gostilni ni bilo več gostov in je gostilničar sam že spal s svojo družino, medtem ko ni spal nihče ne na skednju in ne v drugem gospodarskem poslopiju. Skedenj sam pa sem videl na lastne oči, da je začel goreti kar od štirih strani.«

Z izjavo tega moža se strinjajo tudi dru-

povsod, kjer je bilo potrebno.

Nesreča je tu, škoda milijonska in treba je hitre in izdatne pomoči. Pohvaliti moramo kočevske trgovce in mesarje, ki so takoj naslednji dan po požaru mnogo prispevali za prehrano pogorelecev. Treba pa bo pomoči od strani državnih oblastev in tudi privatnikov, da se pomaga tem bednikom.

Pogoreleci, prej trdni kmetje, so izgubili vsega skupaj 32 poslopij in 12 družin s 55 osebami je brez strehe. Dobra sreča že zbira darove za te reveže, ki so po večini ostali tudi brez obleke. Bosi in v samih srajcah so zbežali iz gorečih hiš. Prebivalci upostojene vasi se že od nekdaj odlikujejo po svoji marljivosti, svojo državljansko zavednost pa so najboljšo dokumentirali lani 8. novembra, ko so vsi volilci oddali svoje glasove in se pozneje vpisali tudi v JRKD. Vse darove za usmiljenja vredne pogorelece sprejema: Pomožni odbor za pogorelece v Oneku pri Kočevju.

Živa voda teče na Ponikvi

Kako je štajerski kraj premagal svoj kraški svet

Slovenci smo čudnih, pa trdnih natur — kar nam enkrat pride v navado, od tega se nikoli več ne premaknemo. N. pr., naša turistika. To je že res, da je naša dežela kolikor toliko blizu švice, človek pa vendar ne ve, zakaj bi morali naši ljudje uganjati samo visoko turistiko. Mnogo jih je med nami, ki jim je skoraj malo pretežko, plezati na prav visoke vrhove — ampak čemu naj bi takšen skromnejši človek ostal doma, saj je vendar še nekaj bolj položnih poti in tur, doline so, ki se kopljejo v lepoti, zeleni, s smrečjem in z bukovjem obrasli breгови so, odkoder se odpirajo čudoviti razgledi, pa gorice so z zidanicami, z visokimi topoli, košatimi orehi, z vedno pesnjico in židano voljo — ti moj ljubi človek, nikdar ne ždi doma, sedi na vlak in pobegni iz te puščobe. — Kam, vprašuješ? Ti moj ljubi Bog, če ne veš nikamor drugam, vzemi si listek do Ponikve.

Čudovita je ta štajerska pokrajina. Nič kvišku strmečih gora, nič zevajočih brezden, nič golih belih sten, nič mrkih čel in lic. Človek je zmerom dete zemlje, iz katere je doma. In kakor je ta pokrajina onkraj Sv. Jurija in Smarje — sami mehki prehodi, same oble oblike, sama mehka, temna, plodna zemlja — takšni so ljudje na nji. Sosedje so si med seboj, prijatelji so tuju. Doma že precej dobro in lepo žive, a kadar pridejo v sredo sveta, tedaj šele prav pokažejo, kdo so in odkod. S Ponikve in iz vasi tam okrog je zmerom vse polno ljudi, ki študirajo po mestih, in marsikdo izmed njih se na lestevici kulture prav visoko povzpne. Dvoje imen je s Ponikve prišlo v našo kulturo in v kulturo sveta, da nikdar ne bosta več zbrisani. Duhovna sta bila oba, škof Slomšek s Sioma in pa zemljepisec Kocen in Hotunja, vsak zase moža, pa oba cela človeka, da bo pred njima zmerom vsakdo klobuk smel z glave. In na Ponikvi bo spomin nanju ves svetel živel iz roda v rod. Slomškova pesem je pesem Ponikve in njenih ljudi, malo vesela, malo pobožna, pa zmerom odprta vsem dobri ljudem. — Ko je zadnjič ljubljanski radio oddajal slovenske narodne pesmi in je napovedovalec pesem »En črček prepevač označil za belokrajinsko narodno, so ponikovski šolarčki, ki so poslušali oddajo, pred zvočnikom hrupno protestirali, da še njihova, Slomškova pesem razglašajo za belokrajinsko. Ponikovljani imajo vsega dovolj, toda krasti si ne dajo ničesar.

In ta Ponikva ima od časa do časa svoje praznike, ko so Ponikovljani prejšnjo nedeljo slovesno odprli svoj vodovod, to zanje v resnici ni mogla biti čisto navadna nedelja. Saj je bil vodovod že po sami naravi njihovega sveta oddavna skoraj najvažnejše vprašanje njihovega obstanka. Zaradi pomanjkanja zdrave pitne vode zdravstvene razmere v preteklosti niso bile kaj razveseljive. Pogosto so se oglašale

nalezljive bolezni, katerih žrtev je bila zlasti šolska mladina. Zaradi kraskega terena vsebujejo vodnjaki največ ponikalne vode, ob vsakem deževju se napolnijo s kalno deževnico, ob vsaki majhni poletni suši se posuše. Ko se je l. 1898. odpravila nova šola, je celjsko okrajno glavarstvo izrečno zahtevalo, da mora šola za zdravstveno zaščito učencev poskrbeti za zgradbo higijeničnega vodnjaka. Tako je bilo v Ponikvi nekoč.

Na gradbo vodovoda pa se je v Ponikvi začelo misliti že l. 1896. Prvi je pričel snovati v to smer prof. Hallada, za njim nadučitelj Dobnik, ki se je celih deset let trudil za ureditve te misli. Toda za avstrijskega režima je bilo od vlade težko pričakovati pomoči. Toda misel vrljub vse mu ni zaspala. L. 1930 je ponikovska mlekarška zadruga, ki je v svojem obratu stalno čutila pomanjkanje vode, ponovno sprožila staro idejo in to pot se je s pomočjo zadrugarstva sodelovanja in pod neutrudljivim vodstvom učitelja Komarja posrečilo, da beseda postane meso. Občina je prispevala znesek 60.000 Din, banska uprava je s Higijenskim zavodom dala veliki dohodni podpora 150.000 Din in 150.000 Din brezobrestnega posojila. Na

Učitelj Ljudevit Komar, vnet zadrugi delavec, ki je zasnoval vodovod

takšni podlagi se je lahko začelo delo, zapeli so v Pustikah krampi in lopau in gradba je rasla v globino in na dan. V rezervoarju je prostora za 60.000 litrov, dotekajoča količina znaša v normalnih razmerah 16—22 l na minuto, v času najhujše suše pa 10—14 l.

Ponikva si zdaj lahko oddahne, žeje ne bo treba umirati. In žita na polju in dekle- ta na vasi in trte v gorici — vse bo poslej še lepše cvetelo kakor doslej.

Pri ishijasu sledi na kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice, popite jutraj na tešče, brez muje izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja. Zdravniki strokovnjaki pripominjajo, da učinkuje »Franz Josefova« voda sigurno in uspešno tudi pri kongestijah proti jetrom in danki, ter pri žilah, hemeroidih, obolenj prostatit in mehurjem katarju. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Triglavski rekordi

Triglav ima letos ne samo rekordno število posetnikov, temveč med njimi tudi čudovite ekstreme: v pogledu starosti in obsežnosti. Evo, na prvi sliči je vrh Aljaževga stolpa petletna Stana, hčerka čezlezniškega uradnika Staneta Pavška

iz Dobrave-Vintgarja, in na desni njena sestra desetletna Jožica, ki je prišla na vrh Triglava v sandalah. Bilo je to 12. t. m. Pot je vodila čez Prag, Oskrbnik na Kredarici je potrdil, da doslej še ni bilo nobene petletne turistke na Triglavu in je tako kot najbolj kompetentna triglavska osebnost verificiral Stankin rekord.

Drugi letošnji triglavski rekorder pa je gospod Jakob iz Brežic, odkoder nam pišejo: Kadar je naš hudomušni Jaka dobre volje, vzklíkne obirajoč navadno kraško: »Danes sem bil tja noči na pošti peč. Al' trpimo!« Nato zalije v družbi vernih poslušalcev svoj izrek z globokim požirkom hladnega piva. Pred kratkim je na tihem odšel in vsi smo pogrešali šaljivega telirja iz Narodnega doma. Nihče ni mogel verjeti vesti, da jo je naš 120 kg težki

REDNO
NEGOVANI
OTROCI -
★
SO SREČA
VSAKE
MATERE!

sch 0/32

Kako zdravi in veseli so videti Vaši otroci! Mati se veseli — ona ve zakaj. Snaga in pazljivo negovanje otrok je njena glavna skrb. Ona pere vse te mnoge in razne otročje stvari z nežnim in dobrim milom, katero ohrani perilo čisto in sveže, a to je že 80 let poznano

SCHICHTOVO MILO

ZNAMKE JELEN

Nj. Vel. kralj zopet na lovu v Kamniški Bistrici

V četrtek jutraj so se v Kamniku nadno pojavili dvorni avtomobili, ki so pasirali Kamnik v smeri proti Bistrici. Vozili so se Nj. Vel. kralj, Nj. Vis. knez Pavle, kneginja Olga, kneginja Elizabeta, grški princ Nikola, dalje angleški poslanik na našem dvoru Sir Henderson in nemški posla-

nik von Hassel. V kraljevem spremstvu sta bila tudi maršal dvora general g. Dimitrijevič in direktor dvorskih lovišč g. inž. Ciril Dimnik.

Odlični gosti so se ustavili pri lovski koči v Kamniški Bistrici. Nj. V. kralj je takoj po dohodu v Bistrico zajahal konja in se podal v spremstvu g. inž. Dimnika na svojo stojišče. Lov na divje koze je tudi ta dan kljub neugodnemu vremenu odlično uspel. Lovska sreča je bila to pot Nj. Vel. kralju posebno naklonjena. Pogodil je tri izredno močne divje jerce goščavarje.

Ko je po končanem lovu Nj. Vel. kralj ogledoval lovski plen, je dejal z zadovoljstvom: »To leto je moje rekordno leto; nobeno leto mi še ni bila lovska sreča tako naklonjena!« V prvih popoldanskih urah so se odlični posetniki Kamniških planin vrnili zopet na Bled.

Pol Mengša „v ognju“

Nagovor župnega načelnika narodnega poslanca Cererja po izvrstno uspešni župni gasilski vaji

Ze par dni pred nastopom so opozarjali lepaki ljudstvo, da bo v nedeljo velika gasilska župna vaja, obenem pa vabili gasilce, da prihite ta dan k nam in »pogase veliki požar, ki se bo vnel popoldne sredi Mengša. Ze davno pred napovedano uro se je začelo zbirati ljudstvo, da prisotstvo je zanimivemu nastopu naših vrlih gasilcev, ki so čakali s svojimi motorkami na periferiji trga.

Točno ob 14.30 je zabrlizgala sirena in dala znak za generalkni naskok na divji element, ki uničuje naše domove. Prvo je bilo na kraju »požara« seveda domače društvo, za njim pa so prihajala prva sosedna in nato oddaljena društva. Vsega skupaj nam je prihitelo »na pomoč« deset društev, in to: Kamnik, Smarča-Duplica, Radomlje, Hornc, Komenda, Moste, Trzin, Stob in Domžale. Zanimivo je bilo opazovati delovanje vseh desetih motorik hkratu, ki so dajale prav veličastno sliko, poživljeno z marsikaterim komičnim prizorom kot posledico prepožrtvovalne naglice. Tehnično vodstvo je bilo poverjeno g. Fajdigi iz Kamnika, kateremu je asistiral g. Tomaž Homar. Ko je bil »požar« v Mengšu lokaliziran in deloma udušen, se je »vnel« bližnji gozd, tako da je »požar« zavzel najvišji obseg, kar jih beleži naša kronika zadnjih desetletij. Vezba v gozdu na strmini je pokazala praktično, kako je mogoče »praviti vodo v strmino, da cevi zaradi prevelikega pritiska vode ne popokajo. Prva motorka, ki je črpala vodo v Pšati, je polnila leseno kad v primerni višini, druga jo je črpala iz kadi in polnila še višje stojišče kad, in tako se ponavlja do poljubne višine.

Ko je bil »požar« docela udušen, so se zbrali vsi načelniki društev, katerim je bodrilno izpregovoril g. sreski načelnik Vovšek, taktični potek vaje pa je podal župni načelnik, narodni poslanec g. Cerer. Vsa društva so rešila svojo nalogo prav dobro, društvo Stob pa odlično. Enako se je videlo, da je bilo vodstvo vaje v pravih rokah.

Ob 8. uri

nam prinesite Vaše filme in plošče,

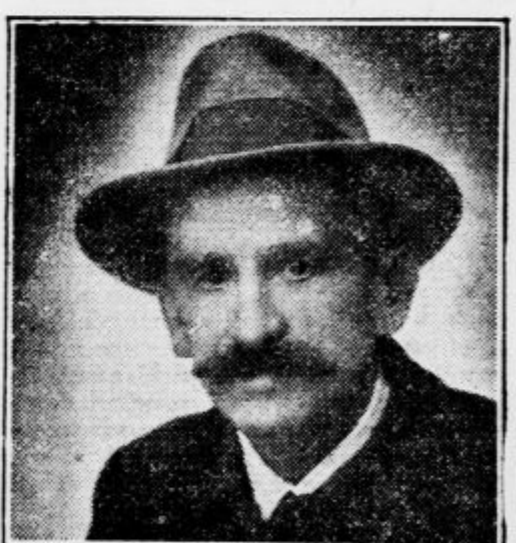
ob 12. uri

Vam izročimo že gotove kopije. Razvijanje filma 5 Din, kopije do 6.9 1 Din. 11193

FOTO - MATERIJAL

JANKO POGACNIK, Ljubljana, Dunajska cesta 20 (nasproti kavarni »Evropica«)

Marljiv šolski upravitelj

Ivan Zupančič, šolski upravitelj v Preserjih, praznuje šestdeseti godovni dan. Po rodu je iz Idrije, maturiral pa je na ljubljanskem učiteljskem, nakar je služboval v Hotiču, Kolovratu, Sv. Vidu nad Cerknico, v Ratečah. Kot zoren učitelj, plemenit človek in ljubezniv tovariš je bil povsod zelo priljubljen. Šolski mladini je pravi oče, odraslim najboljši svetovalec, zato uživa povsod odkrito spoštovanje. Ves vnet za gospodarski in kulturni napredek našega podeželskega ljudstva je duska vsemu prosvetnemu gibanju v preserskem okolju. Z zglodno delavnostjo je dosegel najlepše uspehe zlasti pri Sokolu, kjer od mladosti deluje z ljubeznijo in požrtvovalnostjo. Malokdo pojmuje sokolsko idejo tako vzvišeno in idealno. V prav takem duhu je vzgojil tudi svojo rodbino. Naj mu bo dano ušakati še mnogo lepih uspehov njegovega domovini in narodu posvečenega delovanja!

XVIII. zagrebški zbor

od 3. do 12. IX. 1932

Splodni mednarodni vzorčni sejem s posebnimi razpisi za elektriciteto — radio, hotel — hišo — kuhinjo, hranila in živila, tekstilije — kožuhovalno, volno, zimski sport, ljudsko umetnost in preproge, poljedelstvo in živalsko krmno, dalje splošni sejem za vse vrste blaga, velika veterinarska razstava. — Potniška legitimacija, ki jo je treba vnaprej nabaviti, upravičuje na železnicih do 50 % znižane vožnje (nazaj prosta vožnja) na ladjah na Adriji razred za razred. Legitimacije se dobe pri zvezi za tujski promet v Ljubljani, Mariboru in denarnih zavodih v vseh večjih krajih.

Vstopnina Din 10.—, v ponedeljek in petek Din 5.—. 11060

Šolsko-reformno gibanje v Dravski banovini

Njegovi cilji, pota in sredstva

Razgovor s sedanjim urednikom »Popotnika«, obl. šol. nadzornikom v p. g. M. Senekovičem

Ob raznih prilikah je že »Jutro« objavilo umestne članke o problemih šole, učiteljstva in dijaštva. Mnogi so izrazili svoje misli in nasvete; starši, šolniki in celo sama učeca se mladina. Dejstvo pa je, da ostane problem šolske vzgoje med vsemi kulturnimi zadevami naroda najhiter oreh tako vsakokratni posameznikom kakor celotni družbi in dobi, ki hoče tako ali drugače razvzgojati skupino vprašanih, ki se kujejo pod pojmom: šola in vzgoja. Nič ni težjega na svetu kakor pravilno razumeti mladega človeka z vso njegovo tajnostno usodo ter ga z vso obzirnostjo vpeljati v svet kulturnih dobrin in doganj...

Bliža se začetek novega šolskega leta. S sladkimi upi in vero, pa tudi s skrbjo in strahom gledamo lahko na vse tiste, ki namerjajo svoj prvi plahi korak v šolo in pa na one, ki jim je šola že vsakdanja potreba za bodočo »kariero«. Priznati pa moramo, da se današnja šola v mnogih pogledih očitno razlikuje od šolskih tipov polpreteklega doba in da je končno dobila po zaslugi naše zakonodaje, učiteljstva in staršev skoro že svoj najvišji pomen in značaj v kulturnem dogajanju naroda.

Veliko se danes pri nas govori o šolski reformi. Večina naših javnih institucij kakor n. pr. Pedagoška centrala, Slovenska Šolska Matica in učiteljsko časopisje stoji neposredno v tej službi. Uredniki našega mladinskega časopisja (Naš rod, Zvonček) so se že oglašili v tem listu. To pot pa prinašamo razgovor z urednikom našega pedagoškega lista »Popotnik«, g. M. Senekovičem, ki je že v predvidni dobi začel sejati prva zrna za preobrazbo šolskega pouka v smislu tedaj še pri nas malo razumevane »delovne šole«. Kot sedanjí urednik ima poleg svojih izkustev tudi dosti stikov z novimi delavci na polju šolske reforme. Moj razgovor z njim se je gibal okrog spodnjih vprašanj, ki skušajo podati zaokroženo sliko našega domačega šolsko-reformnega pokreta. Tako sem začel:

G. urednik, v kakšnem obsegu in napredku je šolsko reformno gibanje pri nas? Ali ustreza resnici mišljenje, da baje nova šola toliko opozarja na pomanjkljivosti v stari šoli? Mislim, da je danes kljub krizi in gospodarskim težavam nujno potrebno globoko čiščenje pedagoških pojmov, če hočemo uspešno napredovati z reformo našega šolstva.

To vprašanje je tako obsežno, da moj odgovor ne more biti izčrpen. Priznati pa moram, da imam kot bivši šol. nadzornik in kot t. č. urednik pedagoškega lista »Popotnik«, precejšen vpogled v obseg in napredek šolske reformne gibanja pri nas in zato lahko rečem, da se danes najdejo že v mestu in na deželi razveseljavni nastavki delovne šole. Posamezni razredi so se že skoraj popolnoma notranje preusmerili ter preobrazili svoje šolsko delo v prosto duševno delo. Reči pa je tudi treba, da so takí primeri še vendarle močno v manjšini, da se torej oblika prostega duševnega dela, kakor jih zahteva delovna šola, še niso udomačile v večini naših šol. V splošnem še mnogi oklevajo ali pa se le prav počasi preusmerjajo v smislu delovnošolske ideje. O kakem pretiravanju te ideje ali o kakih njenih izrodkih se pri nas ne more govoriti, saj se do sedaj še nismo niti prav razmahnili. Zato se mi ne zdi umestno, omalovaževati in zavirati sedanji razvoj, venomer svariti in trobiti k umiku, kakor se to na žalost še vedno dogaja. Nasprotno, še mnoge bo treba zdramiti in pripraviti do tega, da se pridružijo onim, ki pogumno korakajo kot zastavonoše na čelu delovnošolskega pokreta. Ne v zanikanju, temveč v izboljšanju leži bistvo in jedro šolske obnove. Zato gre vse naše stremiljenje v glavnem za tem, da se enostranski usmerjena »šola učilnice«, v kateri so si učenci pretežno s spominskim učenjem pridobivali znanje, preoblikuje v »delovno šolo«, ki stremi za tem, da po načrtu razvija vse telesne in duševne sile in možnosti učencev, da vzbujajo njih sodelovanje in iznajdljivost in da jih pripravi do tega, da si bodo predvsem s lastnim delom pridobivali trajno in za življenje potrebno znanje. Učencem hoče tudi dati podlago delovnih metod, da se bodo v življenju lahko učili in dalje sami izobraževali. Vzgoja in pouk naj bi pa tudi uporabljala vse, kar je sposobno, da pospejuje in krepi razvoj npravnostne osebnosti učenca, da ustvari podlago za odkrit in plemenit značaj in da mladini olajša mirno vživetje v sodobno kulturo in družbo odraslih. Nova šola naj vodi mladino k narodu, državi in človeštvu. Ta osnovni ton naj krepko zveni in odmeva iz učnih načrtov za naše narodne šole, da se s tem poudari eden izmed glavnih delov njene vzgojne naloge: razvoj zmisla za občestvo. Gotovo je, da je med staro in novo šolo še precej ostro nasprotje, vendar ga ni treba iznašati v tistem otrlem zmislu, kakor to delajo radikalni šolski reformatorji, zakaj tiste čisto enostranske »šole učilnice«, ki bi odklanjale vsak notranji razvoj s samo delavnostjo učencev in ki bi se opirale samo na svojo avtoriteto, v resnici danes nikjer več ni. Iz tega sledi, da izvedba danih delovne šole, prikojene danim razmeram, sploh ni tako težka stvar. Glavno ni snov in nieno pridobivanje, temveč razvoj sil in zmoglosti, torej duševno delo. Po vsem tem pa moram reči, da reforma našega šolstva le počasi napreduje. Zato se mi zdi potrebno, da onim, ki še tipajo in oklevajo, in teh je največ, ne izmislimo z nebotičnimi zahtevami in pretiranimi pogumi, temveč da za obnovo našega šolstva izdelamo in sprejmemo tak načrt, ki bo izvedljiv na celi črti.

Najtežji problem je menda vprašanje moderne pedagoške šole. Kakšno stališče zavzimate k temu problemu?

Tudi pri nas bo treba vzbuditi zanimanje za vprašanja pedagoških šol. Nič ne, ki se zaveda svoje odgovornosti, ne bi smel v tem oziru prekriznati rok stati ob strani. In zakaj? Zato, ker tudi mi moramo stremeti za tem, da bo duhovno-gospodarska kultura z dobro urejenim in bogato razčlenjenim šolstvom dosegala dostojno višino tudi na deželi. Pri reševanju problema pedagoške šole pa se nam bo treba ozirati na dve glavni delovni področji, ki se morata neprestano medsebojno izpopolnjevati in

pospeševati, namreč na skrb za izboljšanje njenih zunanjih delovnih pogojev in na notranjo preobnovo njenega izobrazbenega dela. V prvem delnem vprašanju lahko pedagoško učiteljstvo le posredno sodeluje s poizkusnim delom v šoli, da si pridobi zaupanje prebivalstva, in s tem, da mu ob vsaki primerni priliki predoči pomen šole za bodočo življenje otrok. Rešiti pa morajo to vprašanje krajevni činitelji in pristojne šolske oblasti. Tu gre zlasti za to, da se povsod pripravijo potrebni šolski prostori, da ne bo razred z enim oddelkom nikjer več imel nad 50 in razred z več oddelki ne nad 40 otrok, kakor to predpisuje zakon. Dalje gre za izboljšanje šolskega obiska, za poizkusno delo in notranjo opremo šol itd. Vsa ta vprašanja so po mestih in drugih večjih krajih vsaj deloma povojno rešena, kakor je sploh delo mestnega učitelja v splošnem glede na mnoge pripomočke in na možnost daleč segajoče delitve dela samo na sebi lažje. Marsikateri pedagoški učitelj, ki ima 80 do 90 otrok v razredu, pa stoka in naravnost omaguje pod težo tega bremena in pod mnogimi drugimi ovirami. Tem večja je odgovornost vsakega poedinca in vse javnosti, ki mora vse storiti, da reši ta vprašanja v ugodnem zmislu, čim se izboljšajo današnje gospodarske razmere. Ne moremo odpraviti izobrazbenega egoizma v mestu, dokler se ne izboljšajo prosvetne prilike na deželi, saj nas vse druži ista usoda in manjvredna pedagoška šola bi v bodočnosti lahko ogražala državo in torej tudi mesto. Vse kompleks vprašanj pedagoške šole se mora motriti in presojati s stališča živo utripajočega življenja v domačiji in ožji domovini kakor tudi v širokem svetu. Tako bomo pedagoškemu ljudstvu lahko ustvarili šolo, ki jo bo vzbujalo in ji popolnoma zaupalo. To se bo gotovo zgodilo če bomo tudi uresničili velike splošne ideje, ki so značilne za delovno šolo, tudi v njeni notranji organizaciji z velikopoteznim, pa vendar trdnim v pedagoškem življenju zasidranim delom. Tudi pedagoški otrok si mora po načelih delovne šole izobrazovati telo, duha, srce in voljo, da se pripravi za težko nalogo, ki baš njega čaka v bodočnosti, dobiti mora podlago ne samo za gospodarski boj, treba ga je temveč tudi usposobiti da svoje izvenpoklicno življenje lahko preživlja v človeka vrednem zmislu. Z delom, zgrajenim na notranjem bistvu šolskega kraja, se nam bo tudi posrečilo, socialnim in drugim nasprotstvom odvzeti ostrino, utreti pot socialni pravičnosti in zaječiti pogubonosni beg z dežele ter ohraniti bistre glave kot voditelje dežele. Ljudska šola pa ne more storiti vsega, njeno delo se mora nadaljevati v nadaljevalnih šolah in tečajih, prevzeti ga morajo tudi dobre knjige in časopisi. Ako se nam posreči, da z resnično življenjskim šolskim delom v pedagoški mladini povzročimo vsaj malo lakote po nadaljnjem izobrazovanju, in če v tej mladini vzbrišči spoznanje, da življenje lahko pomeni nekaj več kot samo garanje, da je mnogo izhodov iz telesnih in duševnih stisk, tedaj smo dovršili lep kos naloge. Ves kompleks vprašanj, ki se nanaša na obnovo pedagoške šole, hočemo polagoma obdelati v »Popotniku«, ki bo že v prvi številki novega letnika, ki izide sredi meseca septembra, pričel objavljati tozadevne aktualne članke in razprave, uredništvo pa bo v kratki beležki »Kaj hočemo« obrazložilo svoje tozadevne stališče. Ako nam naša dosedanja sodelovanja ostanejo zvesti in če se jim pridružijo še novi, tedaj upamo, da bo stvar uspeša.

Kakšni so bili doslej uspehi številnih pedagoških tečajev v Mariboru in v Ljubljani za naše učiteljstvo? Kaj ne, da imate v Mariboru tudi učiteljsko delovno zasednico. In uspehi »roditeljskih sestankov«?

Nedvomno so dosedanja pedagoška tečaja v Mariboru in Ljubljani dali številnim udeležencem mnogo novih pobud in spreobrnilo mnogo nevernih Tomažev ter v njih povzročili popolno notranjo preorientacijo. Mislim pa, da bi se naše učiteljstvo še v večji meri lahko okoriščalo s takimi tečaji, če bi njih dnevni red obsegal tudi teme, ki bi se nanašale na obnovo pedagoške šole in če bi ob takih prilikah učiteljstvo tudi lahko hospitalno na drugih šolah. Zelo važno je namreč, postajati živo prakso v središče vzgojno-znanstvenega iskanja. Še tako navdušeno pridašane nove zahteve in še tako živo slikanje bodoče šole ostane mnogim poslušalcem brezbarvno. Zato je umljivo, da si udeleženci pedagoških tečajev vedno in vedno zopet žele, da bi predavatelji svoje izredne sposobnosti pokazali tudi v praksi. O takih učnih in delovnih urah naj bi se vodil zapisnik, čigar vsebina naj bi se potem v psihološkem in pedagoškem oziru analizirala in pretresla v učiteljskih delovnih zasednicah. Ni to dosti vredno, če se pri učiteljski izobrazbi in nadaljnji izobrazbi pomikamo od delovnošolske teorije do prakse in od splošnega do posebnega, dokler se teorija po vsakokratnih nazorih in delovnih običajih tolmači različno, temveč učitelji se le tako lahko pridobivajo za delovno šolo, da hodimo obratno pot od posebnega in osebnega v praksi do splošnega in načelnega v teoriji. Iz prispevkov »Popotnikovih« sodelavcev posnemam, da tudi naše učiteljstvo prireja primerno organizirane sestanke z roditelji učencev, ker se živo zaveda, da mora šola tvoriti z njimi nekako vzgojno enoto. Najpodožiteljše posvetovanja z roditelji so ona, ko po kakem aktualnem predavanju vsak razredni učitelj povabi starše svojih učencev v svojo šolsko sobo. Tu se starši in učitelji kmalu znajdejo, ker najlaže poiščejo točke, na katere je možno takoj navezati razgovor.

Iz poročil Vaših sodelavcev Vam je znano, kakšni so uspehi nekaterih naših »poizkusnih razredov«. Ali bi ne bilo radi konstituite potrebno, ustanovljati tudi »poizkusnih šol«, kjer bi zajelo reformno delo vse razrede navzgor in navzdor?

Pri nas živimo danes v znamenju poizkusnih razredov, kjer se praktično uveljavljajo tista načela, ki sedaj dajejo smer novi pedagogiki. V naši banovini je le malo »oficielnih« poizkusnih razredov, pač pa utegne biti njih »neoficielnih« število pre-

cej visoko. Mislim, da vodi evidenco o uspehih teh poizkusnih razredov prosvetni oddelček pri banski upravi v Ljubljani, ki je te razrede poklical v življenje. Sodi po učnih posnetkih, ki jih objavlja »Popotnik«, lahko rečem, da se svoboda gibanja poizkusnih učiteljev in učencev v splošnem ne omejuje. To je namreč važno, ker se tem učiteljem ni treba točno ravnati po predpisanim učnem načrtu in umiku, temveč jim mora biti dovoljeno toliko svobode, da lahko hodijo svoja lastna pota, da lahko iščejo, preizkušajo in samostojno odkrivajo nove učne oblike. Ne zadostuje pa, da se nove delovne metode preizkušajo le v poizkusnih razredih, treba je temveč, da stopi na kakšni šoli ves učiteljski zbor v službo reformne ideje, treba nam je poizkusnih šol, ki razpolagajo z vso svobodo, ki jo duševni delavci potrebujejo za uresničenje novih idej. Od poizkusne šole naj potem novi duh v šolskem delu nastopi svojo pot v ostale šole. Razen s praktičnim delom naj bi se tudi s predavanji na poizkusni šoli pospeševalo pravilno izvajanje novih pedagoških idej. V prihodnjem šolskem letu nameravamo takšno poizkusno šolo otvoriti v Mariboru. Ali se bo ta namera uresničila, to je odvisno od pristojnih šolskih oblasti, ki bi morale skrbeti za to, da se tudi pri nas v vsakem nadzorovalnem okolišču organizira vsaj ena poizkusna ali reformna šola, ki naj bi nove pedagoške ideje presajala v prakso ter preiskovala njih uporabnost za splošnost. Vsako leto naj bi učiteljski zbor predložil poročilo o uspehih take reformne šole pristojni šolski oblasti. To poročilo naj bi vsebovalo predloge za izpremembo učnega načrta, če bi se to na podlagi izkušenj izkazalo kot potrebno. Še enkrat poudarjam, da se mi zdi reševanje večjih reformnih vprašanj mogoče le v okviru kake cele šole. Ni pa to nikak odtok mnogim drugim, če se najprej na takih šolah iščejo pota za presaditev novih idej v prakso in če se tukaj preizkušava njihova uporabnost. Je to namreč težka pot in obenem živa potreba, ker pač niso vsi ljudje notranje tako ustvarjeni, da bi se lahko borili v prvih vrstah. Vsi drugi, ki na normalnih šolah v istem duhu praktično in kritično sodelujejo, so navzlic temu posredno glavni nosilci napredka, zakaj le oni lahko po vsej širini oživitvijo preizkušane nove pedagoške ideje.

Kakšno smer zastopa »Popotnik«, g. urednik in kakšen je Vaš delovni načrt v novem letniku? Kaj ne, da imate namen, koncentrirati v »Popotniku« vse pozitivne pedagoške sile v Dravski banovini in tako vzgajati dobre šolske delavce, organizatorje in pisatelje.

S tem, da hoče biti »Popotnik« vodilni organ za delovno šolo in sploh za šolsko reformo na našem področju, si je že začel dovolj jasen program za bližnjo bodočnost. Tudi novi letnik hoče korakati z utripom časa ter še v večji meri nogo dole opirati svojim čitateljem nove, širše in globlje vidike v sodobno pedagogiko. Naša posebna naloga bo tudi, da bomo pri merno vplivali na končno redakcijo novih učnih načrtov za narodne šole, da bodo zgrajeni na idejnih osnovah, ki obvladajo današnjo pedagogiko. Zato bomo že v prvi številki novega letnika objavili vodilne ideje za njih sestavo. In ko novi učni načrti izidejo, bo naša glavna naloga uvaenje učiteljstva v njihovega duha. Nadalje hočemo v prihodnjem letniku »Popotnika« razpravljati o najbolj perečih problemih pedagoškega šolstva. Naravno je, da bomo tudi dalje zasledovali, kako se razvija in kako napreduje naše pedagoško poizkusno šolstvo. Mislim, da imajo vsi dobri šolski delavci, organizatorji in pisatelji, ki so dobre volje, prilike dovolj, da se udeležujejo v okviru tega programa. Dobrodošel nam je vsak sodelovnik, ki se zaveda globine problemov, ki jih mora rešiti šolska reforma.

Naše učiteljske organizacije izdajajo večino vseh jugoslovenskih pedagoških listov v državi. Ali je tudi v drugih učiteljskih listih poudarjena moderna pedagoška orientacija?

Izmed jugoslovenskih pedagoških listov, ki poudarjajo moderno pedagoško orientacijo, naj omenim predvsem beogradskega »Učitelja«, ki v prejšnjih letnikih ni našel dovolj visoke idejne črte, a postaja sedaj od leta do leta idejno krepkejši in vsebinsko bogatejši, dalje zagrebški pedagoški list »Napredak« in Savremeno školstvo, čigar vsebina nam lepo prikazuje, kako se hrvatsko učiteljstvo živo zanima za reformo svoje šole. Tudi v »Slovenskem učitelju«, pedagoški reviji in glasilu S. D. v Ljubljani, smo v zadnjem času zasledili uvaževanja vredne članke o šolski reformi. (»Samodelavnost ali sodelovanje«, 7. VIII. 1932.) Stremiti moramo za tem, da dvignemo naše pedagoške liste na idejno in vsebinsko višino čeških pedagoških revij kakor so »Komensky«, »Rozhledy«, »Vestnik Pedagogičky«, »Nove školy« i. dr.

Že večkrat sva govorila o tem, da z delovanjem Viš. pedagoške šole še ni došla rešen problem učiteljske strokovne izobrazbe, kajti absolventi se težko vračajo nazaj v osnovne šole, iz katerih so izšli in ki rabijo po širši in globlje oplojeni »vzgozbi novih sodelavcev«.

Kakor je dostikrat velika škoda za bistro glave med kmečko mladino, ki odrinejo v mesto, tako da potem na vasi včasih primanjkuje voditeljev in racionalnih delavcev, tako se mora obžalovati, da se naši najboljši šolski delavci, ki enadeljujejo svoje študije na Viš. pedagoški šoli, kot absolventi teh šol ne vračajo več na svoja prvotna mesta, da bi tukaj no širši in globlje oplojeni izobrazbi nadaljevali svoje delo ter prevzeli vodstvo šolskih poizkusov in sploh vodstvo naše šolske reforme. Gotovo je, da je narodna šola zaradi izgube svojih najboljših delavcev težko prizadeta. Seveda gre absolutno Višje pedagoške šole tudi za izboljšanje njih materialnega položaja. Vsekakor pa bi bilo želeli, da bi se posamezni idealisti vsaj za nekaj let vrnili kot organizatorji delovnošolskega pokreta na osnovne šole.

Ili imate, g. nadzornik, poleg teh odgovorov še kaj posebnega pripomniti?

Novih šolskih idej in zahtev se morajo sčasoma oprijeti široke mase učiteljstva ter jih izvajati na celi črti, ako hočemo doživeti šolsko obnovo tudi pri nas. Zato se mi zdi, da nam je treba poznati šolski obrat, kakršen je povprečen v resnici, da lahko preselimo možnosti in meje za izvedbo reformnih načrtov. Reči je treba, da smatramo tu in tam vzgojstvo

in šolsko delo vse preveč kot nekako privatno zadevo. To delo pa mora imeti v tem zmislu socialen karakter, da si medsebojno zaupamo in da ga brez zavisti pokazemo drugim, da se zanimamo za tujo kritiko in da smo dostopni za dobre nasvete. Pravi učitelj se mora zavedati, da je ideja vzgoje vse in da se mora tej ideji brezpogojno podrediti njegova oseba. Vzgojnoznanstveno trdni in praktično izvežbani ter priznani zastopniki delovne šole in sploh mojstri učne umetnosti naj bi široko odprli vrata svojih šolskih delavcev, da bi oklevajoče in produktivno manj nadarjene vsaj za kosček potegnili za seboj. Ali njihovi poizkusni rezultati ne smejo biti merilo za zahteve šolskih oblasti do vsega ostalega učiteljstva, ker so to le izredni uspehi redkih osebnosti. Vse to, kar označujemo s skupnim imenom kot »delovno šolo«, je gotovo v večji meri uspeh učiteljske osebnosti nego mora biti nujna posledica novih učnih načrtov, metodni ukrepi in drugih predpisov. Zato delovna šola ni in tudi nikoli ne bo kaka uradna nova naprava, temveč bo ostala vedno nekaka lastna in osebna tvorba v to usmerjenih mladih ljudi, ki pa ne morajo biti baš mladi učitelji, temveč so lahko

Kongres narodnih noš v Ljubljani

Priprave za veličastno prireditve kongresnih dni so v polnem teku. Loči nas od kongresa samo še nekaj dni. Vse potrebno je pripravljeno. Za prenočišče, prehrano, zabavo je v polni meri preskrbljeno.

Največje zanimanje vlada za slikoviti spredod narodnih noš po službi božji na Kongresnem trgu ob 10. uri. V spredodu bomo videli poleg naših slovenskih, vse noše našega joga, slikovite noše naših bratov iz Češkoslovaške, noše Lužičkih Srbov, skupino koroških Slovencev iz Ziljske doline in druge. Posebno pozornost bo vzbujala v spredodu skupina malčkov v narodnih nošah s šletnim harmonikarjem, gorenjska svatba z bališem, vozovi in jecenci. Spredod se bo razvil s Kongresnega trga po Vegovi ulici, Emonski, Cojzovi cesti, Sv. Jakoba mostu, Starem trgu, Mestnem trgu, Stritarjevi ulici, tromostju, Marjetinem trgu, Miklošičevi cesti, Tavčarjevi ulici, Dunajski cesti, Gosposvetski cesti na velesjeem. Udeleženci kongresa že zdaj medsebojno tekmujejo, da se pokažejo v čim lepši in čim izvirnejši nošah.

Od kongresa nas loči samo še nekaj dni. Prireditveni odbor nujno prosi vse, ki se nameravajo kongresa udeležiti, da pohite s prijavami. V kongresni pisarni na ljubljanskem velesjeemu so na razpolago tudi kongresne legitimacije za četrtinsko vožnjo po ceni Din 4.

Predsedstvo propagandnega društva nujno vabi vse svoje članstvo, da se zanesljivo udeleže službe božje 4. septembra na Kongresnem trgu. Zbiranje narodnih noš ob pol 9. pred univerzo. Udeleženci se naprošajo, da bodo njihove narodne noše v smislu predpisov društva. Po sporedu bodo najlepše in najizvirnejše narodne noše in skupine na velesjeemu nagrajene z lepimi diplomami. Diplom bo razdeljenih 100 in bo diploma gotovo vsakemu nagracunju prijeten spomin na prvo udeležbo velikega stila našega društva. Udeleženci se nadalje opozarjajo na veliko ljudsko zabavo, bajno razsvetljavo in ognjemet na čast gostom na vrtu hotela Tivoli. V slučaju slabega vremena v notranjih prostorih isto tam. Na to ljudsko zabavo bodo imeli ude-

Česa so nas naučili angleški gostje

Skupina Angležev (35 po številu) ki se je v prvi polovici avgusta mudila v Kamniških planinah, je 16. t. m. odšla na Gorenjsko. Od Logarjeve doline so se le težko ločili, ker so užili tam toliko lepote in bili deležni izvrstne postrežbe v novem Planinskem domu. En del prve skupine je odšel preko Velike planine v Ljubljano, kjer so vsi ostali en dan, da so si ogledali znamenitosti naše slovenske prestolnice. Po obisku Planinske in Vranje jame so odšli v Kranjsko goro; druga skupina (16), ki je v tem dospel v Jugoslavijo, pa se je odpravila v Logarsko dolino. V Kranjski gori so se nastanili po večini v hotelu Erika, ostali pa v privatnih hišah v vasi. Posebno zadnji so bili zadovoljni, ker so bližje spoznali lepo planinsko vas in bili deležni mnogih pozornosti in prijazne postrežbe.

Vse angleške goste je odlikovala izredno velika pridnost. Porazdelili so se v skupine in po večini delali od jutra do večera. Le slabotnejši so ostali v bližini svojega bivališča, ostali so odhajali vsak dan na izlete ter križem prefotografirali vse, kar je zanimivo po gorah in dolinah od Manjarta do Triglava napravili načrte vasi in hiš in sob in gospodarskih poslopih, opisali življenje našega človeka in pokrajine, v kateri živi, se zanimali za zgodovino te dežele — z eno besedo — storili so vse, da čim bolj in popolneje spoznajo Gorenjsko. Prav posebno pozornost so nekateri posvečali naši planinski flori. V manjših skupinah in posamezno so hodili po bližnjih gorah Julijskih Alp in Karavank Kapitan Chase ni miroval niti en dan. Niti strmine Špika mu niso bile prebude za obisk naših prekrasnih planinskih cvetlic. Divno Slemo ki nudi toliko užitka hribolazcu in ljubitelju posebno zanimivo oblikovanih vzhvalnikov, so kar po večkrat obiskovali večje družbe angleških gostov. Marsikateri Slovenec pa bi se od njih lahko učil vedenja po gorah. Cvetlice nikdo ni utrgal, če je res ni potreboval za svoji herbarij. Zadovoljili so se z ogledom prelepih planinskih travnikov in skupin cvetlic na strmih podrišjih. In če je bila skupina še tako velika, si je komaj řutil. Šla je brez vpitja in hrusta ter hvaležno uživala planinsko lepoto. Dnevni trud jim pa ni ubranil, da zvečer ne bi poslušali predavanj neutrudnega prof. Daviesa, Howarda in drugih ter slovenskih spremljevalcev ali na navodil nad vse točne direktorice gd. Tattonove.

Ker poznaajo gostje prav vse najlepše kraje Evrone od severa do juga in delno tudi prekomorske dežele, smo pač lahko vesel njihovega priznanja, da se more meriti naša domovina z najlepšimi deželami sveta. Čuvali moramo njene posebnosti, posebno kar se tiče stavb po vaseh in hotelov v planinah da ne kaze pokrajine. Anglež ne zahteva ravno lukuzno opremljenih stavb; rad ima na dobro hrano, čistost in predvsem brezpogojno točnost v kolikor se tiče plačila in pogodb. ki jih napravi s komurkoli. Nič mu ni težje, kakor če našli na ljudi, ki fim ne more več popolnoma zaupati, ali ki so prelomili kontrakt. Kdor bo imel v bodoče z Angleži opraviti, naj se v naprei točno dogovori o cenah in naj tiše potem tudi drži. Dalje Anglež ne sedi rač samo v hotelu, kjer se je

Slatinske tablete za
hujšanje odstranijo oso preobitno toliščo in Vas napravijo vitke, mladostne in lepe.
Apoteka BAHOVEC, Ljubljana

tudi starejše uče osebe, če so še sposobne za razvoj. Tolažiti se moramo s tem, da je resnična, prava mladost nesmrtna in da ni vezana na življensko dobo. Zato se tudi pravi učitelj neprestano razvija in s tem, da ostane več en učenec, tudi večno pomlaja.

Tako sva prišla do kraja, čeprav zaslužijo poedine misli nova razmišljanja v strokovnem krogu. Vsekakor je razgled po teh problemih širok in nujen za vsakogar, ki je na ta ali oni način vezan z delom za prepored naših pokolenj bodisi po šolah ali družtvih naše ožje domovine.

Albert Zerjav.

leženec s kongresnim znakom in omi v narodnih nošah prost vstop, sicer pa je vstopnina Din 5 za osebo.

Prigašenci izleta na Jadran se obveščajo, da je zadnji prijavni rok do 2. septembra, ob katerem roku mora biti plačana tudi udeležnina Din 550 za tretji in Din 750 za drugi razred po poštnih položnicah ali osebno v kongresni pisarni na velesjeemu.

Vse potrebne nadaljnje informacije bodo objavljene v ljubljanskih dnevnikih.

Zlet na Jadransko morje

V ponedeljek, dne 5. septembra ob 19. uri odhod iz Ljubljane z vlakom preko Zidanega mosta in Zagreba na Sušak.

V torek, dne 6. septembra na rojstni dan prestolonaslednika Petra ob 7.30 odhod s parnikom »Aleksandrom« ali »Prastolonaslednikom Petrom« v Split. Na parobrodu celodnevni koncert, razne zabavne igre. Ob 20. uri razsvetljava na parobrodu in ognjemet. Na parobrodu zajutrek, kosilo in večerja. Prihod v Split ob 21.30 uri, prevoz v hotel in prenočišče.

V sredo, dne 7. septembra zajutrek, dopoldne ogled mesta pod strokovnim vodstvom, izlet na Marjan in ogled zverinjaka. Po obedu izlet z avtobusi v Solin in kopališče. Na povratku večerja in prenočišče. Isti večer ob 19. uri koncert v Splitu.

V četrtek, dne 8. septembra ob 7. uri zajutrek, ob 8. uri izlet s parnikom v Trogir, ogled mesta, ob 11. uri povratek v Split, ob 12. uri kosilo, popoldne prosto ter izlet na kopališče, ob 19. uri večerja, isti dan zvečer povratek z vlakom proti Zagrebu.

V petek, dne 9. septembra okrog 8. ure jutrajni prihod v Zagreb, ogled mesta in razstave ter ob 13. uri povratek v Ljubljano.

Vožnja z vlakom ter parnikom in avtobusi na Sušak, Split, Trogir in Solin, celodnevna prehrana in prenočišče velja skupno za vsakega udeleženca II. razreda Din 750, III. razreda Din 550.

Prijave sprejema kongresni odbor v Ljubljani, velesjeemu.

nastanil, ampak želi videti okolico kraja in jo temeljito proučiti. Zato kaj rad tudi tujni je kakor doma: želi imeti izdaten zajtrk in prav dobro večerjo. Kosilo pa si navadno vzame s seboj na izlet. Storitvo v bodoče vse, da bomo pridobili čim več angleških gostov. Solidnost pa je predpogoj. Z njimi in po njih bo zaslovela naša domovina širom sveta in naš človek bo imel korist od tega.

Prva skupina Angležev je zapustila našo domovino, druga pa uživa zadnje dneve v Kranjski gori. Slednjič na tem mestu še posebno zahvaljo gg. banu dr. Marušiču, županu dr. Pucu in onim oblastvom, brez katerih pomoči obisk odličnih gostov ne bi imel tako velikega uspeha.

P. K.

Zobozdravnik špecialist Dr. Mirko KAMBIČ zopet redno ordinira

Kmetijski praznik na Bledu

Bled, 26. avgusta.
Poročali smo že, da se vrši letos na Mali Šmaren 8. septembra veliki kmetijski praznik na Bledu. Kakor na Kmetiskem taboru na zgodovinskem Krškem polju se zbere na kmetiskem prazniku na Bledu vsako leto kmečki narod, da pokaže sadove svojega dela, da premoti politični in gospodarski položaj in si začrta smerice za pola, po katerih naj se kreta naša gospodarska politika v bodočem letu. Ob enem je kmetijski praznik na Bledu odlična manifestacija gorenjskega slovenskega kmetskega za jugoslovensko in narodno edinstvo.

Temu smotru odgovarjajoče je sestavljen program, ki smo ga v obrisih že objavili v svoji petkovi številki in ki obsega s'edee glavne točke:

Razstavo pinegavske goveje šivine, združene s premiranjem; razstavljeni bo izbrana plemenska živina planinske pasme.

Sirarsko razstavo s sejmom, ki jo priredi jo okoliške mlekarsko-sirarske zadruge.

Slavnostni spredod narodnih noš in skupin ter okrašenih voz in jezdecov.

Veliko kmetisko zborovanje, na katerem bodo poročali o političnem položaju minister dr. Albert Kramer in minister Ivan Pucelj, o gospodarskem stanju pa minister Ivan Mohorič. Govorilo bo pa tudi več senatorjev in poslancev iz naše in drugih banovin.

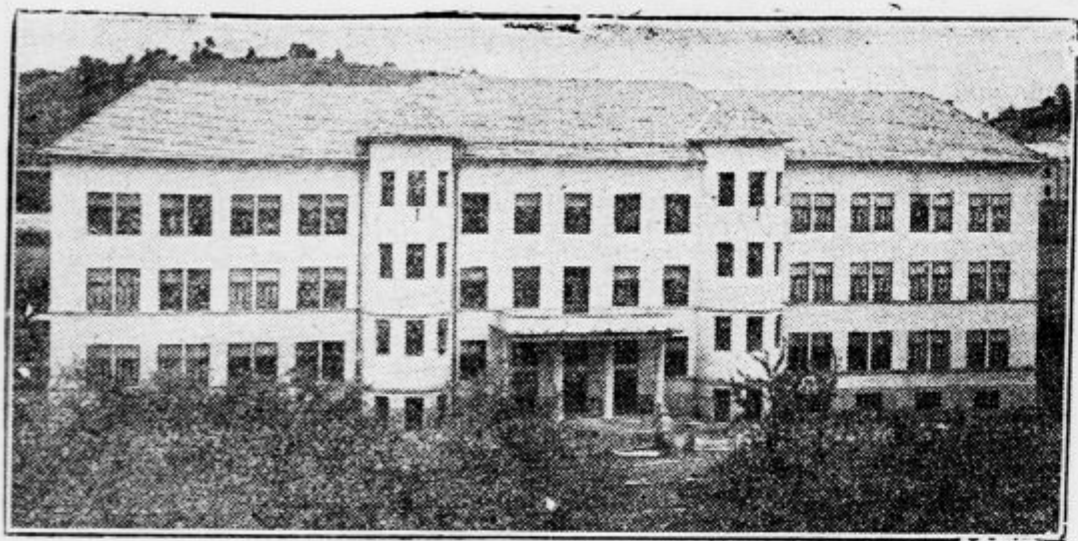
Dirke lahkih in težkih kmečkih konj, pa tudi toplekvrnih konj.

Kmečki praznik zaključijo seveda velika ljudska veselica na prostem. Razstavo in zborovanje se vršijo v zeleni Zaki, najlepšem prostoru za prireditve na Bledu.

Polovična vožnja je zagotovljena.

Nova šolska palača v škofji Loki

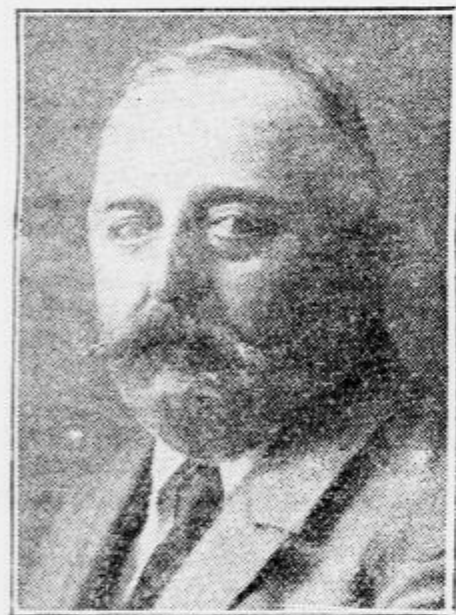
Pred otvoritvijo najmodernejšega hrama prosvete na
Gorenjskem — Kako so gradili

Škofja Loka, 27. avgusta.

Impozantna je nova, moderna in vsem sodobnim zahtevam ustrezajoča šolska stavba v Škofji Loki. Krajevni šolski odbor s škofjeloškimi županom g. Josipom Hafnerjem na čelu je izvršil veliko, za razvoj loškega šolstva zelo pomembno delo. Posebne zahvale gospodje pa ne potrebujejo, ker jih najlepše hvali krasno šolsko poslopje, ki se vzpenja kakor orjak med tropo dokaj nižjih okoliških stavb.

Škofja Loka si je že dolgo želela novega prosvetnega hrama. Stara šola, potisnjena v tesno, ozko Klobovsovo ulico, ni več ustrezala razvoju časa. Sleherno šolsko leto se je moralo drenjati nad 400 otrok in vajencev v šestih učilnicah, ki jim je primanjlovala solca in zraka. Prvi napredek se je pokazal l. 1925, ko je kupila mestna občina 6000 m² Demšarjevega sveta. Par mesecev pozneje je na predlog sedanjega prosvetnega referenta g. Vinka Zahrastnika osvojil škofjeloški občinski zastopniški načrt, da se zgradi čimprej nova šola. Sklepu sta se priključili staroška in zminška občina. Tako je bila pot na vse strani ugotovljena. Načrte je izdelal inž. Herman Hus, gradil pa je znani ljubljanski stavbenik g. Emil Tomazič, ki je delo vestno in solidno izvršil. Prve dni septembra 1930 so pričeli z deli in je bila stavba še pred zimo v surovem stanju pod streho. Sedaj je šola popolnoma izgotovljena in izvedene tudi opremljena. Krajevni šolski odbor je oddajal razna dela prvenstveno domačinom, znatno pa so bile zaposlene tudi nekatere

Josip Hafner, predsednik krajevnega šolskega odbora in škofjeloški župan od 1913. dalje

Ljubljanske tvrdke. Dvenadstropna stavba je arhitektonsko zelo učinkovita in ima krasno lego. Šole je diven razgled daleč na okrog, zlasti na Sorško polje in mesto samo. Blagoslovitev bo v petek 2. septembra po šolski maši. Istočasno se bo preselila deška šola pa bo otvorila svoj prvi razred.

Pročelje šole ima 63,20 m dolžine in je obrnjeno proti Škofji Loki, desni stranski trakt s 26,10 m dolžine pa je vzporeden s pokopališko potjo. Preko petero dolgih stopnic in trojna vhodna vrata, ki jih krije velik balkon, oprt na 4 stebre, prideš v zelo prostoren vestibul. Njegov strop je kaseten in osvetljen z devetimi obločnicami. Odtod na desno so prostori osnovne šole, na levo pa meščanske, da bo študijska učna zavoda popolnoma ločena. Položna, široka in svetla stopnišča in prav taki hodniki nas povedejo v posamezne prostore, ki jih je samo važnejših preko 30 v zgradbi. V priključju je dvojne stanovanj za slugi, dvojne slačilnice, kadne in pršne kopeli, kotlarna s prostori za kurivo in pepel, delavnica, obednica, kuhinja in razne pritlikline za predvideno gospodinjstvo nadaljevalno šolo. V pritličju sta 2 pisarni, 2 delavnici, knjižnica, soba za deška ročna dela, 2 posvetovalnici in 2 učna razreda. V prvem nadstropju je 6 učilnic, sredino poslopija izpopolnjujejo 3 kabine, čakalnica, 2 predsohi in šolska poliklinika. Šolskih sob je 6 tudi v drugem nadstropju, le v sredini je dvorana za strokovno risanje vajencev na obrtni šoli. Skozi široka okna prihaja v vse prostore dovolj luči. Hodniki so kriti s teraco tlakom, vse sobe s parketom. Otroci bodo sedeli na stolčkih in bodo imeli pred seboj mize. Nepremakljive table segajo preko vse sprednje stene. Odr docela odpadejo. Razsvetljava je v vseh prostorih električna, kurjava centralna, po hodnikih in deloma sobah je speljan vodovod in urejena kanalizacija. Stranišča odgovarjajo higijenskim predpisom. Vsi prostori so poslikani z diskretnimi barvami, posebno učinkujoče vhodna veža. Razkošnega ni nič, a vendar je vse tako izbrano in premišljeno izdelano, da se prikuji notranjost na prvi hip. Zase stoji na dvorišču telovadnica z gledališkim odrom, kjer se bodo vršile razne šolske prireditve. Stanovanjska hiša za učiteljsko tvori samostojen objekt tik šole. Vse šolski prostor je zagrajen z lično ograjo. Gojil se bo sadni in zelenjadni vrt, dečkom bo omogočen praktični pouk iz vrtnarstva in sadjarstva. Lahko rečemo, da bo ves tamošnji svet tudi sicer najlepše urejen. Pokopališko dohod-

no pot so že znatno razširili in izravnali tudi staroško cesto, ki je sedaj široka, napeta in solčna. Ta del mesta je pričel moderne Škofje Loke in bo z zgraditvijo novega mostu neposredno zvezan z Mestnim trgom.

Ponosna šolska zgradba, ki jo vsi štejejo za najmodernejši dom prosvete na Gorenjskem, stane nad 4 milijone dinarjev. Brez je veliko, bo pa rodilo zlate plodove prosvetnega napredka v vsem okolišču. Škofjeločani in ni manj Staroščani in Zminčani se pač zavedajo, da bo nova šola svoje, že doslej lepe učne uspehe še pojačala in da bo za vzgled vzornega delovanja. Mlada srca iz 35 vasi bodo navezala svoje začetne nauke nanjo.

Z izročitvijo šolske zgradbe svojemu namenu pa bo zvezan tudi eminentno važen zgodovinski dogodek. Škofja Loka s svojo skoro tisočletno zgodovino ima veliko šolsko poglavje za seboj. Iz spiskov je razvidno, da se je poučevalo že l. 1271. Prava šola je seveda nastala pozneje. L. 1627. je podaril staroški graščak Papler sedanjo Thalerjevo hišo na Sentiakobskem trgu za šolske namene. V njej se je poučevalo polnih 229 let, do leta 1856, ko je bila zgra-

Univ. prof. dr. Nikola Radojčić in njegovo delo

Jutri doživlja petdeseto leto dr. Nikola Radojčić, profesor narodne zgodovine na ljubljanski univerzi in vodja historičnega seminarja. Kot znanstvenik uživa odlični ugled med stanovskimi kolegi, njegovo ime pa pozna tudi inozemstvo. Pri slušateljih, med katerimi je vzgojil že lepo število srednješolskih profesorjev, je deležen največjega spoštovanja, v njem čislajo široko izobražena učenjaka, vestnega in simpatičnega predavatelja in odličnega pedagoga. Zaradi narodne zavednosti in kot človek finega takta ima Nikola Radojčić splošen ugled. Ne bo v spoditiko velike skromnosti jublanta, če očitamo pomen ter poudarimo važnost njegovega življenja in znanstvenega delovanja v jugoslovenskem kulturnem razvoju.

Rodil se je 29. avgusta 1882., v ravnem Sremlu, v mestu Kuzminu. Tu je dovršil osnovno šolo, gimnazijo pa je obiskoval v Sremski Mitrovici in Sremskih Karlovcih, kjer je z odličnim uspehom maturiral. Po svetilu se je zgodovini in zemljepisu ter se vpisal na univerzo v Gradcu. Univerzitetne študije je nadaljeval na Dunaju, v Jeni, Monakovem in v Zagrebu. Tu je 1906 napravil profesorski izpit, naslednje leto pa je promoviral za doktorja filozofije. Kot suplent je nastopil službo v Karlovcu (1907—08) in služboval potem kot profesor na gimnaziji v Sremskih Karlovcih, kjer je ostal do imenovanja (20. IV. 1920) za izrednega profesorja narodne zgodovine na ljubljanski univerzi. 23.

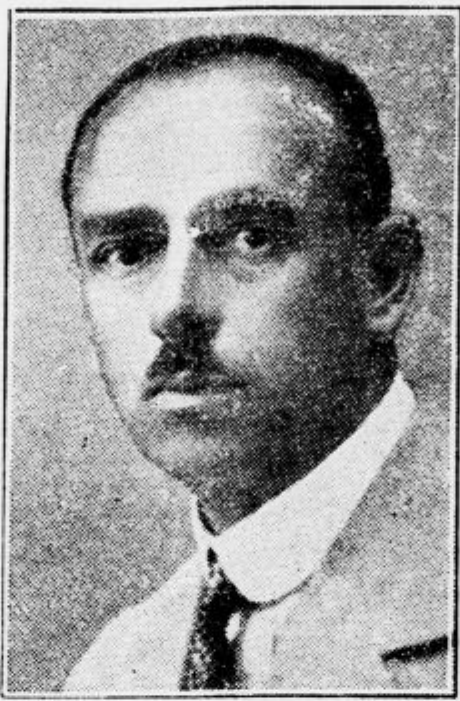
aprila 1922 je postal redni profesor in je prevzel po odhodu prof. Hauptmanna na univerzo v Zagreb vodstvo historičnega seminarja. V študijskem letu 1925/26 ga je fakultetni svet izbral za dekana filozofske fakultete, v naslednjem letu pa je vršil dolžnosti prodekana.

Že s prvim spisom »Dva poslednja Komnena na carigradskom prijestolju«, Zagreb 1907, je zbudil Radojčić doma in v inozemstvu občno pozornost. Knjiga razpravlja o bizantinski zgodovini med leti 1081. do 1185., torej v dobi, ko so poskušali zadnjkrat pred ustanovitvijo latinskega cesarstva preurediti Bizant »in capite et in membris«. Z večroko je stri avtor monopol, katerega je užival Niketas Akominatos pri historikih, ki so opisovali te čase, in je v prvi zbral in izkoristil vse pristojne vire, tako grške, kakor latinske, francoske, srbske, arabske in celo skandinavske. Pomen Radojčićeve razprave je najbolj izpričan s tem, da jo je znameniti zgodovinar Konstantin Jireček brez pridržka sprejel. Uspešno započeto delo je jublantly nadaljeval l. 1909. v razpravi »O nekim gospodarima grada Proska na Vardar«, Letopis Mat. Srp. 259 (1909) in 260 (1900), kjer je podal važen prispevek k razumevanju separatističnih težnjev, katere so zastopali makedonski dinasti v 12. in 13. stoletju v jugoslovenski zgodovini. Istega leta je izdal v Bogoslov-

jena stara šola v Klobovsovi ulici, iz katere se sedaj selimo. Nova šola je tedaj tretja etapa v razvoju škofjeloške šole iz katere so izšli mnogi odlični slovenski možje: pisatelji, slikarji, zdravniki, duhovniki, politiki, pedagogi, odvetniki in vzorni gospodarji.

Na šoli je v dolgih stoletjih delovalo nebroj učiteljev, ki jih ljudstvo hrani v lepem spominu. V polpretekli dobi so si pridobili nevenljivih zaslug šolski upravitelj g. Franc Papa in učitelj g. Slavko Flis, oba hišna posestnika in ugledna meščana, slednji tudi drugi starosta loškega Sokola. Oba plemenita moža počivata svoj večni sen na domačem pokopališču. Tretji šolnik, šolski upravitelj g. Friderik Kramar pa uživa svoj zasluženi pokoj na Spodnjem Trgu. V najnovejši dobi pa se zlasti odlikujeta imeni nadzornika g. Vinka Zahrastnika, ki deluje polnih 28 let v našem mestu in upravitelja g. Jakoba Rojica. Ogromno upravno delo pri graditvi je slonelo na njegovih ramenih. Imel je dela in naporov za obe roki. Pa ni nikoli tožil, marveč vztrajal do najlepše zmage — do izročitve nove šole naši mladini in učiteljsstvu, s katerim ga vežeta nekajena harmonija in prisrčno prijateljstvo.

Na loško šolo je lahko ponosen ves narod, ki je dobil novo mogočno kulturno žarišče.

Prosvetni referent Vinko Zahrastnik

nem Glasniku (XVI.) »Spomenica o nikanju Pečke patriaršije« in je na podlagi diplomatsko odličnih virov vendar enkrat zanesljivo opisal konec pečkega patriarhata. Iz istega zanimanja za kritična vprašanja se je potem porodil članek »Prva ženidba Stefana Prvočenanog«, Glas srp. kralj. akad. XC. (1912). Oba spisa sta značilna za Radojčićev razvoj ter kažejo že smer, ki ga je napotila naposled na raziskovanje jugoslovenske historiografije. Tudi na tem področju pomeni že prva študija »Aleksander Stojaković kao istorik«, (Izv. srp. vel. gimn. Karlov. 1910/11) zrelo delo. Radojčić je posegel s tem spisom nazaj v dobo, ko se je zbuvala madžarska narodna zavest in je lepo pokazal vpliv madžarske literature na srbske duhove. Sredi teh vplivov je zrasel Stojaković, čigar razvoj od čistega historika do čistega politika zasleduje Radojčić v podrobni zanimivi analizi.

Nova doba znanstvenega truda je napočila za Radojčića z imenovanjem za profesorja na ljubljansko univerzo. Neumorno delaven je objavil več razprav o zgodovini jugoslovenske historiografije. Sploh velja tej panogi njegova glavna skrb in si je na tem področju pridobil mnogo trajnih, znanstvenih zaslug. Vprav moštrosko raziskuje probleme, s kritiko čisti pojme in pobija zgodovinsko neresnico. V tem pogledu se odlikuje spis »Rajčevića hrvatska istorija« (Rad jug. akad. 222 (1920)), kjer pisatelj razpravlja o postanku prve zgodovine hrvatskega naroda, pisane v narodnem jeziku in narodnem duhu, zasleduje Rajčevićev razvoj do trenutka, ko je zastavil proročnik razklada pri vsakem poglavju njegovega dela, odkod je zajemal gradivo in kako ga je oblikoval.

Postavljen je cilja obćudujemo v drugi razpravi »Reke nova koncepcija srpske istorije«, Razprave II ZD. v Ljubljani (1925). Tu je Radojčić razkril, da je Ranke dokazal nujnost dejanskega razvoja in odkril medsebojno odvisnost srbske in obćne zgodovine. Po Rankejevem zgodovinskem pojmovanju je srbska zgodovina samo del univerzalne. Po kratkem pregledu hrvatske historiografije od XVI. do konca XVII. stoletja, pa Radojčić naravnost presenetljivo razmotriva razvojne linije v odnosih moderne srbske historiografije nasproti hrvatski zgodovini za narodne dinastije v posebnem delu »Hrvatska istorija za narodne dinastije u modernoj srpskoj historiografiji«. Zbornik kralja Tomislava (1925), Zagreb.

Poleg omenjenih, pa je Radojčić v publikacijah znanstvenih akademij objavil številne razprave o političnih, geografskih, socialnih in pravno zgodovinskih problemih jugoslovenske zgodovine, dalje o metodnih vprašanjih zgodovinske znanosti in obširne referate, ki so po samostojnosti svojih misli čisto sami zopet cele razprave. Vsega je dosedaj izšlo izpod peresa jublanta 60 znanstvenih spisov.

Nikola Radojčić, ki je prejel za plodnostno znanstveno delovanje red sv. Save III. stopnje in romunsko krono, ni zaslužen samo kot zgodovinar in odlični pedagog, marveč tudi kot organizator, ki ima velike zasluge za ustanovitev in izpopolnitev knjižnice historičnega seminarja. Mnogo truda in vztrajnosti je vložil jublantly v to ustanovo, sila njegove osebnosti pa jamči v teh težavnih časih tudi za uspešen razvoj zgodovinskega seminarja v bodočnosti.

S ponosom torej lahko zre Nikola Radojčić na svoje dosedanje delovanje; vsi, ki znamo ceniti njegovo delo, želimo odličnemu znanstveniku ob njegovi petdesetletnici še mnogo zadovoljnih, z uspehi izpolnjenih let.

E. T.

Redka prilika

„CADILLAC“ VOZ

najboljša in najuglednejša ameriška marka, limuzina, 7 sedežev, v brezhibnem stanju, malo rabljen, na prodaj daleko izpod normalne vrednosti. Polnomočnik: Zastopstvo Automobila, Zagreb, Ulica Kraljice Marije 25. 11145

Visoko inozemsko odlikovanje našega obrtnika

Ljubljana, 27. avgusta.

Znani pevkovski mojster in slaščičar g. Franc Dolinar, ki ima svojo pekarno in slaščičarno Pred Škofijo št. 11 in na Poljanski cesti št. 19 v Ljubljani, je bil ravno tako kakor dentist g. L. Smerkolj od posebne komisije povabljen, da razstavi svoj splošno znani zdravilni kruh za sladkorno bolezen ter fotografije svojega pekarniškega in slaščičarskega podjetja, ki spada gotovo med najlepše urejene obrate te vrste v dravski banovini, na londonski svetovni razstavi International General Trade & Modern Homes v Winterhallu in Townhallu.

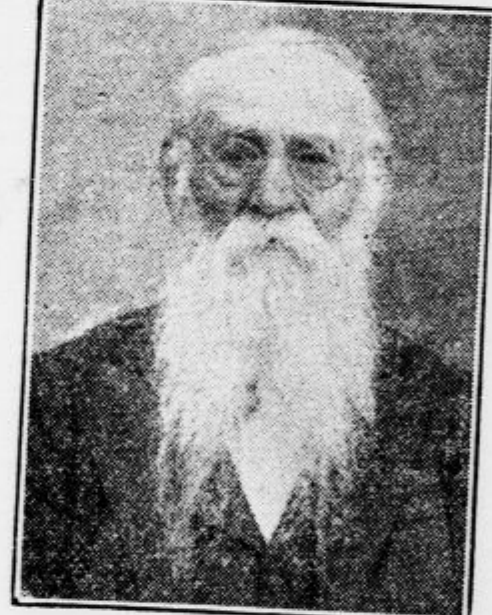
Na tej razstavi je g. Franc Dolinar izmed vseh ostalih razstavljalcev dobil največje in najlepše priznanje za svojo higijensko urejeno delavnico, kakor tudi za svoj zdravilni kruh: Grand Prix z zlato kolajno in diplomom.

G. Dolinarju, ki je tudi s tem velikim uspehom na svetovni razstavi dokazal, da je eden izmed najboljših pekov naše banovine, iskreno čestitamo ter želimo še mnogo uspehov.

Življenjski jubilej obrtnika

Ljutomer, 27. avgusta.

To nedeljo slavi drugi najstarejši meščan Ljutomerja svojo 90letnico. Poznamo ga vsi, starega gospoda Ivana Sagaja z dolgo belo brado in naočniki. Rodil se je naš devetdesetletnik leta 1842. v Ljutomeru, kjer je dolgo vrsto let izvrševal kroja-

sko obrt. Danes kajpada več ne dela, moči so ga zapustile in zato uživa zaslužen pokoj, dasi ta ni brez vsakdanjih skrbi. Leta 1867. se je poročil z Jožefo Furlanovo in je l. 1927. slavil z njo biserno poroko. Bil je tudi ustanovnik ljutomerskega gasilskega društva.

Obrtniške organizacije bodo priredile v nedeljo jublantly pozdravni sestanek, na katerem mu bodo izročile primerno darilo ter mu želele še mnogo zdravih let.

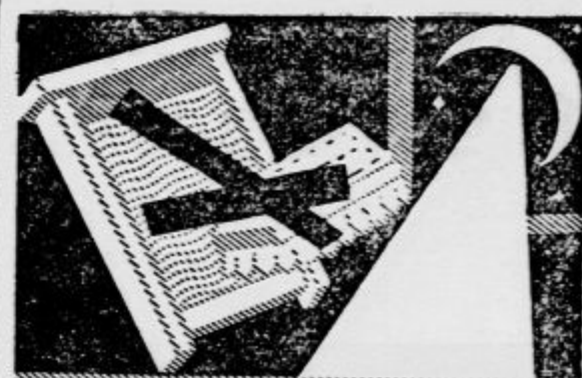
Dr. Matko Potočnik se posavlja

Maribor, 27. avgusta.

Nedavno nas je presenetila novica, da je direktor moškega učiteljskega dr. Matko Potočnik upokojen in se v kratkem preseli od nas v svoj domači kraj. Njegovo ime

je splošno znano in spoštovano. Rodil se je 8. septembra 1872 na Koroski Beli. V nekaj dneh bo torej praznoval 60letnico. Študiral je gimnazijo v Kranju in Ljubljani, maturiral pa v Beljaku. Nato je odšel na univerzo na Dunaj in študiral najprej pravo, nato filozofijo. Po promociji je služil kot suplent v Novem mestu in Ljubljani, kot profesor v Mariboru, Idriji, Kranju in Ljubljani, nato kot direktor v Mariboru. V dobi plebiscita je bil poverjenik pri oredsedstvu pokrajinske vlade v Ljubljani, nato dve leti izvedenec pri razmejitveni komisiji na Karavankah. Njegovo delo je bilo veliko, obširno. Napisal je zgodovinsko učno snov za osnovne šole, kar je izdala Šolska Matica (1906, 1907) opisal je Korosko z geografskega in zgodovinskega zrišča v delu »Vojvodina Koroska«, ki je izšla v založbi ŠM v letih

Za varčevanje Vašega perila!

smo iznašli najenostavnejši način pranja. To je namakanje perila s Henko. Ko spite, izloča Henko polagoma, toda temeljito vso umazanino iz perila. Ves trud odpade, ako rabite HENKO.

Henko

Za namakanje perila. Za omehčanje vode.

soda za pranje in čiščenje

1908. do 1910. — Sodeloval je z mnogimi geografsko-zgodovinskimi in literarnimi spisi tudi v »Planinskem vestniku« in v Družbi sv. Mohorja. Poznal je dobro kot večletni profesor v Mariboru ustroj utrastične vladice, kjer so se otroci le v štirih letih privadili obema deželinima jezikoma v toliki meri, da so se potem tudi v srednjih šolah v predmetih in jezikovnem pouku odlikovali. Iz Koroske so tedaj prihajali dokaj nadarjeni dečki na mariborsko učiteljsko, a bili so jezikovno in predmetno slabo pripravljeni. Po tedanjem avstrijskem organizacijskem statusu so imeli profesorji učiteljske pravice pristostvovati pouku na ljudskih šolah v državi. Te pravice se je poslužil dr. Potočnik l. 1910., da bi s pedagoškega stališča osvetlil korosko raznarodovalno šolstvo. Z organizacijskim štatutom v roki se mu je posrečilo, da so mu dovolili nekateri nemški, odnosno nemškotarski šolski upravitelji prišli in v Rožu pristostvovanje pri pouku, a so to takoj poročali deželni vladni v Celovcu, ki mu je prepovedala nadaljni obisk koroskih šol. Dr. Potočnik se je zoper to protipostavno postopanje pritožil na ministrstvo in je prosil slovensko delegacijo na Dunaju za intervencijo. Takšne zadeve so morale takrat seveda utihniti, zato tudi on ni prejel od nobene strani odgovora.

Dr. Potočnik je veliko delal na nacionalnem področju. V dobi begunstva, ko je Italija vstopila ob Binkostih 1915 v vojno, je nudil beguncem iz Loga pri Bovcu nad leto dni gostoljubno streho na svojem posestvu v Lescah, v letih 1918-19 pa številnim beguncem iz vse Koroske na svojem stanovanju v Kranju. Za svojo rojstvo vas Korosko Belo se je zavzel, ko je bil član razmejitvene komisije med Jugoslavijo in Avstrijo, da je dobila od tedanje pokrajinske vlade za Slovenijo izdatno podporo za škodo, ki so jo bila povzročila italijanska letala 15. avgusta 1917 in je tudi dosegel pri razmejitveni komisiji, da jo pripadla lepa planina Korenčica Jugoslaviji. Bil je in je pravi Jugosloven, pripravljen vedno z žrtvami prisrskočiti domovini na pomoč. Ze od nekdanj je bil borec za slovensko in jugoslovensko stvar. Zato so ga naši ljudje tudi ljubili in iskreno spoštovali. Kot profesor in direktor je bil vedno najbolj na mestu. Ni bil le učitelj dijakom, bil jim je več: prijatelj in očel Slovenski dijakom so se dobro zavedali, kaj jim je dr. Potočnik, zato so se vedno z zaupanjem obračali nanj. Zahteval je pri tedanjem nemškem šolstvu njihove pravice in zastopal vedno pri učiteljskih konferencah slovenski značaj mariborskega učiteljskega združenja, da je ono ustanovljeno za Slovence in da morajo nemški profesorji na tem učiteljsku vedno obvladati tudi slovenski jezik. Vedno je dijakom pomagal z denarjem in nasveti, vedno jim je bil najboljši svetovalec. Ni hlepel za priznanjem, bil je vedno skromen. Njegovo delo bo živele in Bog daj, da bi se nadaljevalo. Studentje se dobro zavedajo, koga so z njim izgubili. Maribor bo precej občutil njegovo odsotnost, učiteljske najbolj. Vsi, ki ga poznamo in njegovo delo in zmožnosti vemo prav ceniti, ga bomo ohranili v častnem, najboljšem spominu ter se bomo z ljubeznijo in z zahvalo spominjali nanj — našega očeta, učitelja in vodnika!

Dr. Potočnik je veliko delal na nacionalnem področju. V dobi begunstva, ko je Italija vstopila ob Binkostih 1915 v vojno, je nudil beguncem iz Loga pri Bovcu nad leto dni gostoljubno streho na svojem posestvu v Lescah, v letih 1918-19 pa številnim beguncem iz vse Koroske na svojem stanovanju v Kranju. Za svojo rojstvo vas Korosko Belo se je zavzel, ko je bil član razmejitvene komisije med Jugoslavijo in Avstrijo, da je dobila od tedanje pokrajinske vlade za Slovenijo izdatno podporo za škodo, ki so jo bila povzročila italijanska letala 15. avgusta 1917 in je tudi dosegel pri razmejitveni komisiji, da jo pripadla lepa planina Korenčica Jugoslaviji. Bil je in je pravi Jugosloven, pripravljen vedno z žrtvami prisrskočiti domovini na pomoč. Ze od nekdanj je bil borec za slovensko in jugoslovensko stvar. Zato so ga naši ljudje tudi ljubili in iskreno spoštovali. Kot profesor in direktor je bil vedno najbolj na mestu. Ni bil le učitelj dijakom, bil jim je več: prijatelj in očel Slovenski dijakom so se dobro zavedali, kaj jim je dr. Potočnik, zato so se vedno z zaupanjem obračali nanj. Zahteval je pri tedanjem nemškem šolstvu njihove pravice in zastopal vedno pri učiteljskih konferencah slovenski značaj mariborskega učiteljskega združenja, da je ono ustanovljeno za Slovence in da morajo nemški profesorji na tem učiteljsku vedno obvladati tudi slovenski jezik. Vedno je dijakom pomagal z denarjem in nasveti, vedno jim je bil najboljši svetovalec. Ni hlepel za priznanjem, bil je vedno skromen. Njegovo delo bo živele in Bog daj, da bi se nadaljevalo. Studentje se dobro zavedajo, koga so z njim izgubili. Maribor bo precej občutil njegovo odsotnost, učiteljske najbolj. Vsi, ki ga poznamo in njegovo delo in zmožnosti vemo prav ceniti, ga bomo ohranili v častnem, najboljšem spominu ter se bomo z ljubeznijo in z zahvalo spominjali nanj — našega očeta, učitelja in vodnika!

Dr. Potočnik je veliko delal na nacionalnem področju. V dobi begunstva, ko je Italija vstopila ob Binkostih 1915 v vojno, je nudil beguncem iz Loga pri Bovcu nad leto dni gostoljubno streho na svojem posestvu v Lescah, v letih 1918-19 pa številnim beguncem iz vse Koroske na svojem stanovanju v Kranju. Za svojo rojstvo vas Korosko Belo se je zavzel, ko je bil član razmejitvene komisije med Jugoslavijo in Avstrijo, da je dobila od tedanje pokrajinske vlade za Slovenijo izdatno podporo za škodo, ki so jo bila povzročila italijanska letala 15. avgusta 1917 in je tudi dosegel pri razmejitveni komisiji, da jo pripadla lepa planina Korenčica Jugoslaviji. Bil je in je pravi Jugosloven, pripravljen vedno z žrtvami prisrskočiti domovini na pomoč. Ze od nekdanj je bil borec za slovensko in jugoslovensko stvar. Zato so ga naši ljudje tudi ljubili in iskreno spoštovali. Kot profesor in direktor je bil vedno najbolj na mestu. Ni bil le učitelj dijakom, bil jim je več: prijatelj in očel Slovenski dijakom so se dobro zavedali, kaj jim je dr. Potočnik, zato so se vedno z zaupanjem obračali nanj. Zahteval je pri tedanjem nemškem šolstvu njihove pravice in zastopal vedno pri učiteljskih konferencah slovenski značaj mariborskega učiteljskega združenja, da je ono ustanovljeno za Slovence in da morajo nemški profesorji na tem učiteljsku vedno obvladati tudi slovenski jezik. Vedno je dijakom pomagal z denarjem in nasveti, vedno jim je bil najboljši svetovalec. Ni hlepel za priznanjem, bil je vedno skromen. Njegovo delo bo živele in Bog daj, da bi se nadaljevalo. Studentje se dobro zavedajo, koga so z njim izgubili. Maribor bo precej občutil njegovo odsotnost, učiteljske najbolj. Vsi, ki ga poznamo in njegovo delo in zmožnosti vemo prav ceniti, ga bomo ohranili v častnem, najboljšem spominu ter se bomo z ljubeznijo in z zahvalo spominjali nanj — našega očeta, učitelja in vodnika!

Dr. Potočnik je veliko delal na nacionalnem področju. V dobi begunstva, ko je Italija vstopila ob Binkostih 1915 v vojno, je nudil beguncem iz Loga pri Bovcu nad leto dni gostoljubno streho na svojem posestvu v Lescah, v letih 1918-19 pa številnim beguncem iz vse Koroske na svojem stanovanju v Kranju. Za svojo rojstvo vas Korosko Belo se je zavzel, ko je bil član razmejitvene komisije med Jugoslavijo in Avstrijo, da je dobila od tedanje pokrajinske vlade za Slovenijo izdatno podporo za škodo, ki so jo bila povzročila italijanska letala 15. avgusta 1917 in je tudi dosegel pri razmejitveni komisiji, da jo pripadla lepa planina Korenčica Jugoslaviji. Bil je in je pravi Jugosloven, pripravljen vedno z žrtvami prisrskočiti domovini na pomoč. Ze od nekdanj je bil borec za slovensko in jugoslovensko stvar. Zato so ga naši ljudje tudi ljubili in iskreno spoštovali. Kot profesor in direktor je bil vedno najbolj na mestu. Ni bil le učitelj dijakom, bil jim je več: prijatelj in očel Slovenski dijakom so se dobro zavedali, kaj jim je dr. Potočnik, zato so se vedno z zaupanjem obračali nanj. Zahteval je pri tedanjem nemškem šolstvu njihove pravice in zastopal vedno pri učiteljskih konferencah slovenski značaj mariborskega učiteljskega združenja, da je ono ustanovljeno za Slovence in da morajo nemški profesorji na tem učiteljsku vedno obvladati tudi slovenski jezik. Vedno je dijakom pomagal z denarjem in nasveti, vedno jim je bil najboljši svetovalec. Ni hlepel za priznanjem, bil je vedno skromen. Njegovo delo bo živele in Bog daj, da bi se nadaljevalo. Studentje se dobro zavedajo, koga so z njim izgubili. Maribor bo precej občutil njegovo odsotnost, učiteljske najbolj. Vsi, ki ga poznamo in njegovo delo in zmožnosti vemo prav ceniti, ga bomo ohranili v častnem, najboljšem spominu ter se bomo z ljubeznijo in z zahvalo spominjali nanj — našega očeta, učitelja in vodnika!

Predstavimo svojo trgovino, obrt in industrijo

številnim domačinom in tujcem, ki bodo pose-
tili Ljubljano v sejmskih dneh in ob kongresu
narodnih noš z oglasi v „JUTRU“!

Domače vesti

• Glavna skupščina Zveze mest kraljevi-
ne Jugoslavije bo letos v Skopiju 25. sept.
z običajnim dnevnim redom in a predava-
niji o raznih komunalnih vprašanjih.

• Jugoslovensko veterinarsko združenje
bo imelo 3. septembra v Zbornici za TOI v
Zagreb 11. redni občni zbor v zvezi s pr-
vo jugoslovensko veterinarsko razstavo v
Zagrebu. Po otvoritvi zbora se
bodo udeleženci podali v Zagrebški zbor,
kjer bo otvorjena veterinarska razstava.
Ob 15. se bo nadaljevalo zborovanje, ob 18.
pa bo predavanje rektorja visoke veteri-
narske šole v Brnu profesorja dr. Krála
o infekcijski anemiji konja, zatem pa pre-
davanje profesorja dr. Bosniča o krču pri
tetanju in njegovem zdravljenju. V nede-
lo 8. zjutraj se bo zborovanje nadaljevalo.

• 40 letnica gimnazijske matere v Ljub-
ljani bodo obhajali tovariši maturantje iz
l. 1892. letos 5. in 6. septembra. Prvi sest-
anek bo 5. v ponedeljek zvečer na vrtu ali
v restavraciji hotela Uniona, odnosno v
torek zjutraj v križevski cerkvi. Nato
ogled vsejmskih razstav in skupen obed
za prisilidelce Fran Govekar, mag. nad-
svetnik v p., Bežigrad, Staničeva ulica 1.

• Službeni list dravske banovine ob-
javlja v 68. številki: uredbi o odmeri in
pobiranju davka na luksuz, uredbi o izpre-
membah uredbe o davku na poslovni pro-
met, o lajšanju za začasno vezane terjatve
inozemcev pri izvozu sadja, razpis o skup-
nem davku na blago iz poštnih paketov in
uvoznem carinjenju orodja, ki deluje s stis-
njenim zrakom.

• II. mednarodni bridgeski turnir za na-
elov prvaka Bleda je bil odigran od 19.
do 21. t. m. v velehotelu Toplica na Ble-
du. Igral se je bil Vanderbiltove turnir
z zloženimi kartami za pare. Zaradi lege-
re vremena je prispelo iz vseh krajev Jugo-
slavije mnogo udeležencev ne samo z že-
lezničar, ampak tudi z avtomobili, ki so se
stavljali pred velehotelom Toplica in cel
avtomobilski park. Turnir je tekel zelo za-
namito ne samo v predigri, ampak tudi v
glavnih in končnih igrah. Borba za naslov
prvaka je bila zelo napeta. I. nagrada ga.
Ada Quinz-Bernardierjeva: g. Geza Klein, II.
g. Dragan Kastl: g. Adolf Bresslau, III.
g. Oto Schill: g. Adolf Zispser, IV. Klara
Müllerjeva: g. Milan Spitzer. Vsi nagra-
jenec so Zagrebčani.

• Velesejske legitimacije za obisk je-
senskega velesejskega po 30 Din prodajajo
vsi večji denarni zavodi, trgovske korpor-
acije, županstva, prosvetna društva, tujsko-
prometne ustanove in večje železniške po-
staje dravske banovine. Kjer bi legiti-
macij ne bilo na razpolago, naj se zahtevajo
od urada Ljubljanskega velesejskega. Ustan-
ove, ki žele prevzeti prodajo legitimacij,
naj se obrnejo na urad velesejskega.

• Smrt uglednega slovenskega gospodar-
ja. Iz Velike Doline nam pišejo: Dne 23.
t. m. se je poslovil za vedno od nas v viso-
ki starosti 86 let g. France Dolinar, po-
sestnik, bivši trgovec in gostilničar v Ve-
liki Dolini. Bil je vzoren gospodar a svoje
sposobnosti ni obracal samo sebi v prid,
nego je tudi javno mnogo deloval, zaradi
česar je bil izvoljen za župana in je župa-
noval Veliki Dolini dolga leta. Razen tega
je tudi več let predsedoval mestnemu odbo-
ru. Ko se je l. 1922. ustanovil v Breganji
Sokol, je bil pokojnik eden njegovih prvih
podpornih članov ter je do smrti vedno rad
podpiral društvo. Kot vnet naprednjak in
narodnjak je član tudi drugih narodnih
društev. Sprito svojih zaslug za javnost je
bil odlikovan z zlato kolajno za državljans-
ke zasluge. Kako je bil pokojnik spošto-
van, smo videli pri sprevedu, ki ga je
spremljal na njegovi zadnji poti. Med dru-
gimi so se udeležili posrbe Sokol iz Bre-
gane, gasilno društvo iz Obrežja, občinski
odbor Velike Doline in drugi. Bodi pokojni-
ku ohranjen časten spomin!

• Preskrbo prenočišč v hotelih ali pri-
vatnih stanovanjih za obiskovalce je-
senskega velesejskega bo prevzel letos stanovanj-
ski urad velesejskega, ki bo posloval na
glavni postaji stalno noč in dan. Obiskoval-
ci bodo dobro in poceni preskrbljeni s čisti-
mi in udobnimi prenočišči.

• Avtobusni izlet: Zveze za tujski promet
Danes: Logarska dolina, odhod ob 4.45.
125 Din (zajtrk in obed), prilika za kopa-
nje; Jezersko, odhod ob 7. zjutraj, 59 Din;
do meje 69 Din; ponedeljek: županova ja-
ma, 39 Din; torek: Ljubelj, odhod ob 13.
59 Din; sredo: Jezersko, odhod ob 13., 59
Din, odhod 69 Din; četrtek: Logarska do-
lina 125 Din (zajtrk, obed); petek: Jezer-
sko in Ljubelj po 59 Din; sobota: Vrščič in
Logarska dolina; nedelja: Jezersko in Lo-
garska dolina.

• Velika skupina angleških turistov
pride na Jadran. Dne 1. septembra priso v
Split velik angleški parnik s 626 angle-
škimi turisti, ki si bodo ogledali znamenit-
osti mesta ter posestili tudi Hvar, Solin in
Trogir.

• Razpust društev. Kakor se uradno raz-
glašalo, sta bili razpuščeni društvi Citalnica
v Brezicah in Klub jugoslovenskih dobro-
voljcev v Brezicah, ker nimata pogojev za
pravni obstoj.

• Telefonski promet. Uradno se razgla-
ša, da je upostavljen telefonski promet
na progah: Ljubljana-Verona; Kranj-
v kraj v Belgiji; Jesenice na Gorenjskem
več krajev v Čehoslovoski ter št. Vid nad
Ljubljano - Warnsdorf. Telefonski promet
med Jugoslavijo in Brazilijo, ki je bil do-
slej omejen na mesto Rio de Janeiro, se bo
odsedaj lahko vršil z vsemi kraji v državi
Rio de Janeiro.

• Iz Slovenske dijaške zadruge v Pragi. V
žaru od 30. junija lani do 30. junija letos so
poslali zadruzi podpore naslednji dobrotni-
ki: po 2000 Din: Mestna hranilnica in Od-
vetniška zbornica iz Ljubljane; 500 Din:
Zbornica za TOI iz Ljubljane; 300 Din: Slo-
vensko žensko društvo iz Maribora; 200 Din:
dr. Marinič Fr. iz Maribora; 167 Din: Splošno
žensko društvo iz Ljubljane; po 100 Din: Zi-
li iz Ljubljane, dr. And. Vebler iz Maribora,
Ivan Ogrin iz Laverce pri Ljubljani, dr. Ja-
nežič iz Bleda, mr. ph. Sušnik iz Ljubljane,
dr. Fr. Lipold iz Maribora, dr. Piccoli iz
Ljubljane, dr. Omar Pirkmajer iz Ljubljane,
dr. Fr. Trampuž iz Kamnika, R. Stermečki
iz Celja, Pintar & Lenari iz Maribora, Hin-
ko Požun iz Gornje Radgone, dr. Fran Roš
iz Laškega, Dragotin Hribar iz Ljubljane,
dr. Fran Vebler iz Litije, dr. Milan Goršek
od Sv. Lenarja, Okrajna posojilnica iz Lin-
tomera, Andrej Kalan iz Ljubljane, dr. Mi-
ko Hraščev iz Celja, Bizjak & drug iz Za-
greba, dr. Anton Božič iz Celja, dr. Krevl
Josip iz Ljubljane, Andrej Jakli iz Karlova-
ci in Ciril Majcen z Zidanega mosta; po 50
Din: občina Vič, Plavšek Ludovik iz St. Ju-
rija ob Taboru, dr. Josip Zdošek iz Brežic,
Fr. Strupi iz Celja, dr. Rihard Pintar iz Ce-
lja, inž. Fr. Dedek iz Ljubljane, dr. Matej
Sentaž iz Ptuja, dr. Černi Mirko iz Maribo-
ra, inž. Josip Dedek iz Ljubljane, dr. Aleš
Ušeničnik iz Ljubljane, dr. Ferdo Lašič iz
Maribora, Lavoslav Senvik iz Ormoža, Miloš
Pšenčnik iz Celja, dr. Hugon Robič iz Ma-
ribora, Savinjska posojilnica iz Zalea, obci-
na Slovenjgradec, hotel »Slone« iz Ljubljane,
Dražotin Hribar iz Ljubljane, Anton Koder
iz Murske Sobote, Blaž Jeršek iz Raihenbur-
ga; po 40 Din: Ivan Petek iz Kamnika in
Josip Javornik iz Zalne; 30 Din: dr. Vinko
Zelenjak iz Slovenjgradca; po 25 Din: dr.
Anton Schwab iz Celja, dr. Josip Režek iz
Novoga mesta, dr. Ljudevit Pivko iz Mari-
bora in Ignac Zargi iz Ljubljane; po 20 Din:
dr. Ludovik Novak iz Maribora, inž. Milan
Suklje iz Ljubljane, Mravljak iz Šoštanj, inž.
Viktor Fetič iz Črne in Jurej Šterk iz Vin-
ce pri Črnomlju; po 10 Din: Komers iz
Poljana in Kmečka hranilnica in posojilnica
iz Radovljice, Vsem iskrena hvala! Članov
je imelo društvo 47. Večina teh je tehnikov,
daje nekaj medicincev in nekaj posamez-
nikov iz ostalih strok. Z brezobrestnimi dol-
goročnimi posojili je bilo podpiranih 16 čla-
nov, in sicer 9 tehnikov, 2 medicince, 2 ar-
hitekta, 1 agronom, 1 komercialist in 1 iz
politične šole. Študije je v teku leta konča-
lo 5 članov, in sicer inž. Jaka Bežal, inž.
Franjo Kocijančič, inž. Igor Lokar, inž. Vi-
dimir Rovšek in inž. Jože Rus. Društvo je
imelo prejemkov: po nabiralni akciji 8797
Din, po dolgoročnih posojilih 16.471.45 Din
in po kratkoročnih posojilih 7705.50 Din; iz-
datkov pa: po dolgoročnih posojilih (deka-
le) 33.641.75 Din in po kratkoročnih po-
sojilih 25.093.76 Din. Saldo dolgoročnega po-
sajila znaša 329.616.30 Din. Razen tega se je
udeleževala zadruga tudi kulturno. Prire-
dila je spominski večer za 20letnico smrti
pesnika Antona Askercia in sodelovala na
pridružitvah AD »Jugoslavije« in Jugoslo-
venskega kola v Pragi ter na mnogih čehoslo-
vaško - jugoslovenskih prijateljskih večer-
jih.

• Nov prob. Dne 24. t. m. so položili k
večnemu počitku v Dravogradu sedlarste-
za mojstra in posestnika g. Mandla Frideri-
ka. Splošno prikljubni pokojnik je bil
dolga leta član gasilnega društva, zato so
se pogreba udeležili vsi domači gasilci ka-
kor tudi sosedna društva iz St. Janža. Čr-
neč in celo iz Radvanja pri Mariboru. Ti
so se prišli z načelnikom poslovti od rad-
nega, ki je bil s svojočasno član radvanjske-
ga društva Blaz mo spomin!

• Za vse udeležence kongresa narodnih
noš v dneh od 2. do 3. septembra velja čr-
tinska vožnja. V toliko se poravnja ne-
dajna notica. Narodno promozadno dru-
štvo za ohranjanje narodnih noš v Ljubljani
je preskrbelo za udeležence kongresa liko
kongresne znake, ki jih oddaja po 15 Din
za komad Ker je letošnji kongres prvi te
vrste v naši državi in ker se bo razvil ob-
hajanje ohranjanja naših častitljivih in lepih
narodnih noš v množico organizacij in vi-
sokozna etičnega namena, bo prvi znak tega
stromljenja in lepega dela gotovo nekaj
odličnih zgodovinskih dokumentov tega dela.
Lastniki znakov, ki jih morajo nositi na
vidnem mestu, bodo uživali pri raznih kor-

gresnih prireditvah znatno olajšave. Raz-
prodaja znakov se vrši po propagandnem
društvu za ohranjanje narodnih noš na Ljub-
ljanskem velesejsku.

• Za dimnikarski okoliš šoštanj se bo o-
delo izpraznjeno mesto dimnikarskega moj-
stra. Reflektanti se pozivajo, da v roku 30
dni predložijo opremljene prošnje sreskemu
načelnstvu v Slovenjgradcu.

• Spisek neizročljivih poštnih pošiljk.
V potzvedovalnem uradu dravske direkcije
pošte in telegrafa na Sv. Jakoba trgu v
Ljubljani so številne neizročljive pošiljke
navadno in nekaj priporočenih pisem.
Priporočena pisma imajo naslove: Vondina
Alojz, Moste pri Ljubljani; Sovre Fr.,
Opotnica; Martijan Pavla, Sušak; Gerzi-
nič Bruna, Ljubljana; Završnik Alojz, Vr-
nič; Kranjc Marija, Niš, Zorko VIII, Mari-
bor; Vrančič Vladimir, Maribor; Majdič
Karel, Ljubljana, Ornski Janko, Pesnica;
Zivnik Anton, Grosuplje; dr. Waiselti Ed-
vard, Praha; dr. Štillgoj Avgust, Lucca;
Hrupek Marija, Varaždin; Vidic Jože,
Trebnje; Rumar Anton, Sevnica; Ogrin
Lojzka, Beograd; Sekolin Marija, Stari Be-
čej. Dalje je tam tudi zavoj z volneno ob-
leko na naslov: Krasnik Klotilda, Prevalje.
Naslovniki, odnosno pošiljatelji naj se zla-
se v imenovanem uradu.

• Gremij trgovcev v Krškem bo imel v
nedeljo 11. septembra ob 1.30 popoldne iz-
redno skupščino v Krškem v hotelu Gre-
gorič. Na dnevnem redu bo predvsem pre-
snovala gremija po novem obrtnem zakonu
in odobritvi novih pravil, volitev nadzor-
nega odbora in sklepanje o izvedbi obvez-
nega zavarovanja ter slučajnosti.

• Nalezljive bolezni v dravski banovini.
Na področju dravske banovine je v dobi od
8. do 14. t. m. obbolelo 254 oseb za nalez-
ljivimi boleznimi in sicer: za ošpicami 75,
za davico 56, za škrlatinko 42, za tifuzni-
mi boleznimi 30, za šenom 24, za gržo in
za vrančičnim prasadom po 7, za krčevito
odreventostjo 4, za otrošičsko vročico in
za otrpanjem tihnika po 3, za nalezljivim
vnetjem možganov in za dušilnim kašljem
po 1 oseba.

• Šest ljudi zastupljenih. V saraževski
bolnici je v budih mukah umrl kmet Hasan
Burko iz Mostre, kot prva žrtev trazečice,
ki je doletela dve kmečki rodbini, ki sta
uživali pokvarjeno meso krave, zbolele za
nekim črnim izsušitjem. Še pet drugih
oseb v bolnici se bori s smrtjo.

OTROŠKI ZDRAVNIK
DR. DRAGAŠ
od 1. septembra zopet redno ordinira.
11170

Dr. Slivnik
od 29. VIII. 1932 11165
ZOPET ORDINIRA
SPECIALIST ZA ŽENSKO BOLEZNI
IN PORODNIŠTVO

Dr. Med. univ.
IVAN PINTAR
Gospodetska cesta 1/II
ZOPET REDNO ORDINIRA
11158

RENTGENOLOG
Dr. J. HEBEIN
san. Leoniče
zopet redno ordinira. 11156

Dr. JEMEC
zopet redno ordinira
11166

• O pustolovinah Branka Weinbergerja
zagrebški list se vedno polnijo svoje sto-
pce, kajti vsak dan prihajajo nove prijave
raznih sieparij tega nevarnega pustolovca.
Mnogo od tega se nanaša na njegove stare
grehe in je prišlo na dan vse šele sedaj,
ko je bila enkrat, kakor smo že omenili,
sprožena lavina vseh umazanosti, ki so bile
prej prikriti in, kakor se pravi, tibo li-
kvidirane s pomočjo denarja, vpliva in za
skupnost gotovo najškodljivejših preds-
kov. Prav radi pa beležimo dejstvo, da
bančno podjetje, kjer je bil ravno zaradi
prej označenih škodljivih vplivov ta pusto-
lovec uslužben kot prokurist, od vseh nje-
govih manipulacij ne nosi nobene škode.
Pustolovec Weinberger tudi kot prokurist
ni napravil podjetju nobene škode, ker
sploh ni ničesar delal.

• Odvodni ženo in ukradli 1500 Din. V čer-
tke ponoči so v okolici Beograda nezna-
ni zlikovci vdrli v stanovanje zidarja Kuzma-
noviča, mu odvzeli ženo ter odnesli 1500
Din gotovine. Za klopov ni sledu.

• Aretiran defraudant. V Kolafnu je bil
v petek aretiran upravitelj podružnice Čr-
nogorske banke Sava Pavlovič, ki je iz
bančne blaginje odnesel 40.000 Din gotovi-
ne ter menično listnico v znesku 507.000
dinarijev.

• Zalosten dogodek ob koroški meji. Ka-
kor poročajo Koroški Slovenec, je 23 letni
Franc Enci iz znane Pečnikov rodbine na
Belški pri Piškerju šel nedavno zvečer
čez mejo ob prepovedanem času in po pre-
povedani poti Zapazil ga je jugoslovenski
granar, ki ga je aretirjal, a ko je fant ho-
tel zbežati do avstrijske meje, je granar
streljal za njim in ga smrtonosno ranil.
Fant je naslednjega dne izdihnil Obmo-
ne prebivalstvo se ožaloži, naj se pri pre-
kačenju meje strogo ravna po predpisih
glede časa in potov.

• Franz-Josef grenčica izvrstno služi
pri zlati žili in bolečinah v bokih

• Lysoform — iztočen, potvorba brez
vrednosti.

• Priporočila se tvrdka Ivan Bernik, iz-
delovanje žaluzij in okenskih rolet. Ljub-
ljana, Linhartova ulica 16, tel. št. 23-35.

• Važno opozorilo za vse one, ki se na-
meravajo vpisati v dopisno trgovsko šolo
v Ljubljani. Na vpisnici so omenjeni eno-
ten in dvoleten sistem ter stopnje Opozor-
lamo, da se te pripombe tleko samo onih

Foto amaterji — Stop!!

Ali še ne veste, da Vam razvijemo Vaš
film in napravimo 8 lepih barvnih slik
(rjavih, modrih in zelenih) za Din 13, če
kupite pri nas film. Na črne kopije pa 10
odstotkov popusta edino pri

FOTO - TOURIST

Šelenburgova ulica št. 6.

ki bi hoteli dvoleten trgovski tečaj kon-
čati v enem letu. Vsi ostali, ki se hočejo
vpisati v dvoletni, združeni ali pripravniški
tečaj, naj na vpisnico napišejo samo ime
tistega tečaja, v katerem se žele vpisati.
Todažodša. Vse cenene čitatelje pa o-
zarijamo na priložen prospekt te šole.

• Ant. Rud. Legatov enoletni trgovski
tečaj, Maribor. (Zasebno trgovsko učilišče).
Odobren od ministrstva trgovine in in-
dustrije v Beogradu. Zavod je na najboljšem
glasu zaradi svojih odličnih učnih uspehov,
izbornega učiteljskega zbora, vzorne dis-
cipline, nadzorstva ter strokovnega ravn-
ateljstva. Lastni dijaški internat, znižana
šolnina. Prijave ustmeno ali pisмено v tr-
govini v Mariboru v Slovenski ulici 7, za-
ven trgovine Wögerer. Šolski programi
brezplačno. Začetek letos 9. septembra.
Glej današnji inšerat.

• Svojim blagopokojnim boste postavili
nagrobni spomenik, ogledite si zato trajno
razstavo nagrobnikov najnovejših oblik
dalje skice in album izvršenih spomeni-
kov pri znani največji in najsofinarjši
dobaviteljski spomenikov kamnoseško-ki-
parski tvrdki Fran Kunovar, pokopališče
Sv. Križ, Ljubljana, telefon 2787.

• Obledela oblake barva v različnih bar-
vah in pisarski JOS. REICH.

• Darujte podopornemu društvu slepih,
Ljubljana, Pod Trančo 2-III.

Iz Ljubljane

U. Sestanek vseh članov JRKD k. o.
Ljubljanski bo v torek 30. t. m. ob 20.
v veliki dvorani Kazine. Na sestanku bo po-
ročal Ljubljanski poslanec g. minister dr.
Albert Kramerer

U. Gladišne predstave za časa vele-
sejske. Uprava gledališča v Ljubljani prire-
di v vsejmskih dneh vrsto dramskih in
opernih predstav, ki se bodo vršile v pri-
mernu lepega vremena vse na prostem.
Drama urizori 3. in 11. septembra ob pol
20. Hofmannsthalovega »Slehenika« na
Kongresnem trgu. Shakespearjev »Sen
kresne noči« se uprizori prvič 6. septembra
in se ponovi 10. septembra, obakrat ob pol
20. na igrišču za Tivolskim gradom. Opera
bo pela 4. septembra Smetanovo »Prodan
nevesto«, 8. septembra in nedeljo 11.
septembra na zabavno opereto »Masceot«
v novi predelavi režiserja Kresta. Operne
predstave se prične ob pol. 16. Dne 1. sept.
se prične prodaja vstopnic pri dnevi bla-
galni v opernem gledališču. Vstopnice za
vse predstave se bodo dajale tudi eno uro
pred začetkom predstave na čtu mesta.
Vse predstave bodo samo v primernu ugo-
dnega vremena. Zunanji p-stanikom pri-
poročamo, da pisмено naroče vstopnice
pri blagajni v operi.

U. Slove ameriških Slovencev. Z gorenj-
skim brzovalnikom, ki odhaja iz Ljubljane ob
20.50, so se vrnili 24. t. m. ameriški Sloven-
ci po dvamesečnem bivanju v stari domovini.
Skupina je štela okoli 30 ljudi. K slove-
su so prispeli številni svoji in prijatelji. Od-
hod je bil zelo pristen. Slovenci bodo po-
tovali mimo Pariza in se bodo vkrcali na
ladjo Berengarijo. Do 3. septembra upajo
biti v NewYorku.

U. Poroka. Včeraj opoldne se je poročil
v nuski cerkvi zdravnik g. dr. Viktor Sta-
cul, sin uglednega ljubljanskega trgovca, z
gld. Greto Treovo iz znane ljubljanske obli-
telji. Novoporočencema iskreno čestitamo!

U. Slehenika na Kongresnem trgu!
V soboto 3. septembra uprizori gledališče
v Ljubljani na Kongresnem trgu pred por-
talom Uršulinske cerkve Hofmannsthalov
misterij o življenju in smrti bogatina Sle-
henika v župančičevem prevodu. Poleg
celotnega dramskega oseba na čelu z Le-
varem v vlogi Slehenika bodo sodelovali
celotni operni zbor, orkester dravske divi-
zije in zbor Glasbene Matice, ki bo name-
ščen na koro uršulinske cerkve. Glasbeno
vodstvo bo v rokah kapelnikov štrfota in
pri orglah Neffata. Režija šestova. Pred-
stava se začne ob pol 20.

U. Zaključek risarskega tečaja. Včeraj
dopolodne je bil zaključen na tehniški sred-
nji šoli v Ljubljani dvomesečni risarski te-
čaj za učitelstvo obrtnih nadaljevalnih šol
v dravski banovini. Tečaj je poslušalo 30
učiteljev, ki so si pridobili zadosti znanja
za poučevanje risanja, ki je med najvaž-
nejšimi predmeti v obrtni nadaljevalni šoli.
Vodstvo tečaja, ki ga je priredila banska
uprava, je bilo v rokah inspektorja g.
Michela Presla, a razrednik je bil profesor
g. Klinc. Tečajniki so imeli tudi več po-
učnih ekskurzij. Ogledali so si gradnjo raz-
nih vil v Rožni dolini, šli so na nebotičnik
in posetili mizarske delavnice in zadrge na
Vlču in v St. Vidu, v tovarno »Storec«
in drugam Tečaj je svoj namen dosegel.
Ga. predavatelji in slušatelji so se v vsa-
kom pogledu potrudili, da dragoceni po-
čitniški čas ni bil brezplošno izrabljen.
Drugi del tečaja se bo nadaljeval prihod-
nje leto.

U. »Prodana nevesta« na prostem. V
nedeljo 4. septembra se bo pela na otro-
škem igrišču za Tivolskim gradom Sme-
tanova »Prodana nevesta« Sodelovala bosta
pomnoženi operni zbor in orkester z izbra-
nimi solisti. Glasbeno vodstvo je v rokah
kapelnika Neffata Režija šestova. Pred-
stava se prične ob pol 16.

U. Postanek brzega vlaka v Litlji za-
di shoda kmečkih fantov in deklet v črnem
potoku. Včerašnja zaledno vest je treba
popraviti v toliko, da bo imel izjemno eno-
minutni postanek v Litlji le brz vlak, ki
odhaja iz Ljubljane ob 12.38, ne pa brz
vlak, ki odhaja z glavne postaje ob 9.

U. »Putnikove izlet v Beograd. Za izlet,
ki ga organizira »Putnik« za prve dni se-
ptembra iz Ljubljane v Beograd, vlada ne
samo v Ljubljani, marveč tudi že na dežel-
veliko zanimanje. Prav praktično je tudi,
da je »Putnik« prevzel preskrbo polne pre-
hrane za izletnike, ki se bodo za to prija-
vili do 29. t. m. zvečer izletnikom bo za-
gotovljena polna prehrana s prenočiščem
za 90 do 120 Din izletniki ostanejo v Beo-

Naznanjam,

da tvrdka »Iv. Brunič in Fr. Rebernik,
pleskarstvo in ličarstvo v Ljubljani ne ob-
stoja več, ker sva se razdružila že koncem
leta 1930. Sedaj izvršujem samostojno to
obrt pod firmo

Rebernik Franc

pleskarstvo in ličarstvo v Ljubljani, Ko-
menskega ulica št. 22, telefon 3177, 11130

gradu 2 dni, nakar se v nedeljo 4. septem-
bra zvečer vrnejo domov. Na programu so
v prvi vrsti ogledi vseh zgodovinskih in
drugih zanimivosti kakor tudi ceneni izlet
z avtobusi na Avalo. Vsi stroški za vožnjo
in prehrano pri varčenem izletniku ne bodo
presežili normalne vožnje IK, razreda z br-
zovalnikom v Beograd tja in nazaj. Vlak bo
imel na razpolago udobne Pullmannove vo-
zove in bo postal le na postajah v dravski
banovini, vozil pa z ekspresno brzino. Že
sedaj računajo, da se bo prislovalo nad 600
za luksuzno blago, a čemu nebi?

U. Sezona za sadje na vishu. Sadni trg
je bil pretekli teden sicer srednje živahen,
toda kljub zadnjim dnem meseca je bil pro-
met dokaj velik. Po ocenji poznavalcev je
promet na trgu dosegel nad četrto milijona
dinarijev. Raznega sadja, v prvi vrsti bosan-
skih sliv, dalje jabolk in hrušk, je bilo pre-
tekli teden na trg postavljenega do 60.000
kilogramov. Sezona za jesensko sadje se
bliža vishu. Največje je popraševanje po
slivah in češnjah. Njihova sezona se o-
razvija in bo trajala tja do 15. septembra.
Prvovrstne slive prihajajo iz Brežice na
glo in kar je glavno, nepokvarjeno. Na trg
so včeraj grostili postavili 2 vagona sliv,
ki so se na debelo prodajale po 2.50 do 3
Din kg. Domače češnje iz dobrujske in
in šentlanske okolice so bile na drobno
po 2 do 2.50. Iz ljutomerske okolice je bilo
včeraj na trg postavljenih do 2000 kg le-
pih jabolk, ki so bila na debelo po 2.50
Din. Mnogo jabolk je bilo tudi iz Brežic
in ljubljanske okolice. Cene so bile na drob-
no od 3 do 6 Din. Vedno več grozdja prih-
ja na trg. V prvi vsti iz Novega Sada ba-
naško po 4 do 5 Din na debelo, dalmatinsko
pa po 5 Din na drobno. Belokrajska por-
tugalka je po 5 do 6 Din. Zadruga »Belo-
krajska« klotje je pokrenila prav hvale-
vredno akcijo, da se sistematično organi-
zira prodaja belokrajskega grozdja na Ljub-
ljanskem trgu. Začelo bo po konkurenčnih
tržnih cenah prodajati fino grozdje v koša-
rah po 5 do 10 Din kg.

Najfinejše
Glashütte-ure
Dobijo se pri
F. Čuden
Ljubljana Prešernova 1

MOTOH — kava dnevno sveže pražena —
MOCCA — kavine kocke — A Din I., — za
turiste. — Ljubljana, Vodnikov trg št. 5.
Telefon 2577. 11169

Prvovrsten mojster apretér
se priporoča kot vodja v volneni ali bom-
baževni stroki. Oferte na oglas. odd. »Jutra«
pod Nr. 2284. 11110

REX steklenice in aparati za vku-
hanje sadja. Zaloga: Julij
Klein, Ljubljana, Wolfova 4.

NACE NAROBÉ, tapetnik, Ljubljana
Gospodetska cesta 16 (pri Levu) 225

K. PAJK vam očisti, pobarva in
preoblikuje za mal denar
KLOBUČAR KLOBUČKE vseh vrst
Sv. Petra c. 51 v najmodnejšo obliko.

U. Privatni učni tečajji v Delavski zbor-
nici. Začetniški, nadaljevalni in konverza-
cijski tečaj nemščine v večernih urah za
odrasle, podvaja za šolsko mladino. Vede-
ni splošno izobraževalni tečaj za do-
volno. Računstvo. Vpisovanje 29. 30. in 31.
t. m. v čakalnici Delavske zbornice (iz
glavne

Samo še danes ob 3., 5., 7., 9.
šaloga po oderskem komadu
»Kontox«

Pisarniški ravnatelj

V glavnih vlogah

Feliks Bressart, Hermann Thi-
mig, Julia Serda, Alfred Abel

Najnovejši Paramountov zvočni
tehtnik

Jutri premijera!

Gola resnica

Jeny Jugo, Oskar Karlweis, Tibor
Halmay

Elitni kino Matica

Telefon 2124

Iz Maribora

a— 35letnica maturo so praznovali 26. t. m. v Renčjevi gostilni na Pobrežju. Absolventi mariborskega moškega učiteljskega letnika 1897. Od 20 tovarišev jih živi danes še 14, od teh 4 v Avstriji. Proslave so se udeležili tovariši: ravnatelj Tone Hohnjec in upravnik Fran Irgolič ter upravitelj Fran Cepe, Josip Čuček, Josip Klemenčič, St. Kos, Karel Majer, Mirko Marinič, Josip Peitler in Oskar Zolnir, iz Avstrije pa so prispeli Josip Medved in Teodor Schnurrer, višja inšpektorja zveznih železnic v pokouju, in uradnik Alojz Schamp. Šolski ravnatelj Franc Čmerek je odsojnost opravičil. Svidenje starih šolskih tovarišev je bilo po dolgih desetletjih nad vse pristržno.

a— Članstvu strelskih družin mariborskega okrožja. Ker bo 4. septembra otvoritev velikega nagradnega streljanja, združena z razvijem prapora Strelske družine v Ljubljani, se vabijo vse strelske družine mariborskega okrožja, da se v čim večjem številu udeležijo teh tekem in razvijem. One družine, ki bodo odpovalale z avtomobili, naj pričakujejo v Ljubljani na glavnem kolodvoru ostale strelce, ki pridejo z dopoldanskim vlakom, nakar bo celokupno mariborsko okrožje odkaralo v povorki na strelšče. Vse strelske družine, ki ne odpovalijo z avtomobili, naj se poslužijo 4. septembra zjutraj osebnega vlaka, ki odhaja z mariborskega glavnega kolodvora ob 5. Okrožna strelska družina poziva vse zvezne strelske družine, da čim prej odgovorijo na okrožno glede udeležbe strelcev pri tekmi v Ljubljani. Ker gre za naročilo voznih legitimacij, se prošlo družine za takojšen odgovor.

a— Nova lekarna v Mariboru. Mag. pharm. Josip Vladović v Mariboru je pokrenil ustanovitev nove javne lekarne v Mariboru z naslednjim okolišem: na severu Tomšičeva ulica; proti vzhodu Kersnikova ulica, Zrinskijska trg, Cafova ulica in Cvetlična ulica; proti jugu Marijina ulica, proti zahodu Sodna in Prešernova ulica. Vse prizadete stranke se pozivajo, da v času dveh tednov vložijo morebitne ugovore pri banski upravi v Ljubljani.

a— Občinski urad Radvanje opozarja vse one, ki imajo grobove na radvanjskem pokopališču, da trajajo posvetna pravica za grobove 12 let. Kdor ne plača podajanja, izgubi posestno pravico do groba. Po preteku tega časa si tudi pridržijo občina pravico, da grob prekopajo, oziroma ga uravnajo v novo določeno vrsto. Istotako se mora občina obvestiti do 15. okt. t. l. glede sажaja dreves na pokopališču.

a— Izredni občni zbor Goštilničarske zadruge bo v sredo 31. t. m. ob 16. na vrtu restavracije »Pri Gambirnu«. Po občnem zboru ogled Tschelligijeve pivovarne.

a— Pregled motornih vozil za obrtno prevažanje potnikov bo 29. t. m. ob 14. v garaži mestnega avtobusnega podjetja v Pilarniški ulici. Upravičeni zamudniki naj pridejo k pregledu 1. septembra ob istem času na isto mesto.

a— Razglas mestne občine. Po določilih zakona o neposrednih davkih razglasa mestno načelstvo, da je od 27. t. m. do 27. septembra 5. septembra v vložnihi, soba 7, razgrnilo sezname o davčnih osnovah obvezancev, katerih predmeti se bodo obravnavali pred davčnim odborom pri davčni upravi v Mariboru. Dnevni razprave bodo 9., 10., 12., 17. in 19. do 21. septembra z začetkom ob 8.

a— Promenadni koncert bo danes dopoldne v mestnem parku. Igrala bo vojaška godba.

a— Nočno lekarniško službo bo imela prihodnji teden Sirakova lekarna »Pri angelu varhu« na Aleksandrovi cesti.

a— Sanatorij v Mariboru. Gosposka ulica 49, telefon 23-58, lastnik in vodja kirurg dr. Čermč. Najmoderneje urejen za operacije, zdravljeni aparati, višinsko sonce, diatermija, tonizator, žarnica »Halax«, Entero-cleaver, zdravljenje z radijem (pišča in kopeli). Cene zmjerne.

a— Požar pri Sv. Trojici v Slov. goricah. V sredo je nastal v trgovskem skladišču Franceta Cvetka pri Sv. Trojici v Slov. goricah požar. Prvi so prihiteli na pomoč trojiški gasilci. K sreči ni bilo vetra in dež je prejšnjega dne napolnil vodnjake, da vode ni primanjlovalo. Le z velikimi napori se je gasilec, ki so jim prihiteli na pomoč še tovariši od Sv. Lenarta, posrečilo preprečiti večjo katastrofo. Skladišče je zgorelo do tal.

a— Nenadna smrt. Sodna komisija, ki je bila v petek popoldne na Meljskem hribu, da pregleda truplo halpca Bajerja, je ugotovila, da je nesrečnika zadela srčna kap.

a— Maščevanje odslovljenega ljubimca. Še pred leti se je mlad pekovski mojster s Podbrezja zagledal v lepo šiviljo Rozino R. v Zrakovih. Pridno je hodil vasovat k njej, v zadnjem času pa je Rozina začela zavračati njegovo ljubezen in mojster je sklenil krvavo maščevanje nad nezvestim dekletom. V petek zvečer je potkal na njeno okno. Dekle mu je odprlo, ker je hotel spregovoriti z njim zadnjo besedo. Med prekanjanjem je zaljubljeni mojster izvelkel nož in hudo ranil dekle na glavi. Rozino so prepeljali v bolnišnico, mojster pa bo imel opravka s sodnijo.

Iz Celja

a— Velika vrtna veselica »Merkurja« bo v nedeljo 4. septembra ob 15. v restavraciji Stegu. Sodelujeta Celjsko godbeno društvo in tamburaški zbor iz Zagreba. Na sporedu raznovrstne zabave.

a— Odlična nogometna tekma med SSK Celjem in Atletiki za sprejem v podsavezno ligo se bo pričela danes ob 16.30 na sportnem igrišču pri Skalni kleti. Za sodnika je določen g. Vidic iz Ljubljane.

NA VRTU HOTELA UNION
VESELI VEČER, KONCERT
priljubljenih starih koncertnih in plesnih
komadov 11199

a— Neprilike z Voglano so od dneva do dneva večje. Proti večeru se širi iz Voglana vsak dan neznozen smrad zaradi odpadnih voda iz Westovne tovarne in spravila stanovalce v bližini Voglane v obup. Mar res ne pomaga nobena prižojba?

a— V celjski bolnici je umrla v petek 26. t. m. v starosti 60 let ga Marija Fističeva, žena oskrbnika v tovarni kopit v Lokni pri Zmumu. Blag ji spomin!

a— Nesreče V Zrečah pri Konjicah je 24. t. m. konj udaril 25 letnega delničarja Jakoba Zaločnika v trebuh in ga hudo poškodoval. 17 letni dijak Borut Marincov, sin ravnatelja državne trgovske šole v Celju, je padel 25. t. m. tako nesrečno, da si je zlomil levo roko v zapetju, na Humu ob

Sotli pa ei je 3 letna posestnikova hčerka pri padcu zlomila desno nogo. — Vsi trije ponesrečenci so zdravili v celjski bolnici.

a— Divjaški napad na mladega fanta. Pri posestniku g. Kinolu v St. Juriju ob južni železnici je te dni kosi 20 letni posestnikov sin Fr. Krajnc iz Žilince pri Celju. Ko se je Krajnc večeraj okrog 3. zjutraj odpravil na travnik kositi, je srečal pred hišo več neznanih mladih ljudi. Eden izmed neznanec ga je vprašal, kam gre. Krajnc je odgovoril, da gre kositi. V tem hipu je siljal klic »Palic« in takoj nato je počil strel. Krajnc se je zgrudil, obstreljen v prsa in desno roko, nezavesten na tla. Prepeljal so ga v celjsko bolnico, strove napadla pa zasleduje orožništvo.

HOTEL UNION, Celje

vis-a-vis kolodvora, sobe z eno posteljo
22 Din, sobe z dvema posteljama 36 Din.
11198

a— Mestni kino bo predvajal danes ob pol 17. in 21. slajno zvočno opereto »Tango ljubezni«. Znižane cene.

Iz Škofje Loke

a— Ljubitelji športa vabimo k nogometni tekmi, ki bo drevi na letnem telovadišču Sokola ob svitu električne luči. V goste prispe starejšo moštvo SK Ilirije iz Ljubljane. Sodelovala bo godba Škofjeloških gasilcev.

a— Svarilo. Podpisani svari in opozarja, da bo vse raznašalce neresnične, neosnovane govornice o vzroku smrti gospoda Starmana Alojzija, posestnika na Trati, ovadil sodišču zaradi klevete. Mag. ph. Burdych Oton, lekarnar v Škofji Loki.

Iz Kranja

a— Gorenjska podružnica Slovenskega lovškega društva vabi svoje člane na izredni občni zbor, ki se bo vršil v ponedeljek 5. septembra ob 17. v restavraciji pri »Jelenec« v Kranju. Dnevni red: poročilo predsedstva o proslavi društvene petindvajsetletnice.

a— Sokolski nastop. Danes ima Sokolsko društvo Senčur svoji drugi telovadni nastop, obvezen za društvo V. skupine. Ob pol 15. bo sprejeto, ob pol 16. pa nastop. Odhod bo ob 13. izpred Narodnega doma. Podrobno na oglasni deski.

Z Jesenice

a— Vpisovanje v državni toledo tečaj z osnovni šoli bo od 9. do 12. Pouk brezplačen.

Iz Novega mesta

a— Otroci so povzročili požar. V petek okrog 8. zjutraj je nastal v Dolenjem Krovu ogenj v kozolcu posestnika Ferkolja Alojza. Na kraj požara je prihitelo gasilno društvo iz Bele cerkve. Pomagali so gasilec tudi vaščani in orožniki. Pri gašenju so se zlasti izkazali ljubljanski taborniki, ki taborijo ob Krki. Pri gašenju je dobil precejšnje opekline po rokah po šestnik Mikolji Nace, ki pa je ostal v domači oskrbi. Ogenj so povzročili, kolikor se je moglo ugotoviti, vaški otroci, ki so se igrali pri kozolcu. Škoda je le delno krita z zavarovalnino.

Iz Kamnika

a— Največji avtobus, kar jih vozi iz Ljubljane, je prišel v soboto obratovati na progi Ljubljana-Domažle-Kamnik. To je avtobus pred kratkim tragično preminulega avtobusnega podjetnika Peregrina Rodeta. Avtobus je znamke »Tatra« in ima 7 vrst po 5 sedežev, to je skupno 35 sedežev, poleg dveh sedežev ob soferju. Notranost novega vozila je okusno opremljena, tako da je to sedaj naš največji in najlepši avtobus, kar jih obratuje v novini. Postajališče ima avtobus na dvorišču pri Figovu v Ljubljani. Na svoji prvi sobotni vožnji je vzbudil novi avtobus povsod splošno občudovanje.

a— Atavizem pri koruzi. Pred kratkim smo priobčili v našem listu zanimiv fotografski posnetek koruznih storžev, ki so zrastle v šopu vrh koruze namesto prašnih cvetov. Ta primer atavizma pri koruzi, ki je zrastle na Zaprcah pri Kamniku, pa ni ostal osamljen. Ako greš iz Perovega po gozdni poti proti Volčjemu potoku, lahko opaziš na prvi njeni nešteto podobnih primerov. Ponekod je vrhu stebela cel storž, katerega odhajajo v krogu prašni cveti, ali pa imajo tudi ti deloma pestične cvete — sedaj je lepo rumena koruzna zrna. Nekateri primeri so prav zanimivi in nudijo nešteto variacij skrivnostnega snovanja matere narave. Zanimivo je pri tem dejstvo, da so skoro vsa stebela z atavističnimi primeri stranski izrastki, ki še skoro iz zemlje poganjajo od glavnega koruznega stebela, ki pa sam ne kaže teh posebnosti. Sredi te ojive, kjer je zemlja izredno dobro pognojena, kaže skoro vsako deseto steblo tak primer, med tem ko drugod na manj pognojni zemlji ni opaziti nobenega. Uredništvo »Jutra« je prejelo še par primerov take zanimive igre prirode ter bo ob priliki o njih še kaj objavilo.

a— Monstre-koncert bo v nedeljo, 4. septembra ob 6. uri popoldne v mestnem parku. Sodelovali bosta godba iz Vrhnike in kamniška mestna godba, ki bosta ponovili program, katerega sta izvajali nedavno na podobni prireditvi na Vrhniki. Za nastop 60 godcev vlada že sedaj splošno zanimanje.

Iz Trbovelj

a— Velika sokolska tombola se bo vršila v nedeljo 4. septembra. Bogati in številni dobitki so razstavljeni v drogeriji »Santase«. Srečke po 3 Din so že v prodaji. Se gajte pravo na njih.

a— Kino Sokol bo predvajal danes ob 16. in 20. dvojni program: »Sodoma in Gomora« in »Zakon prerjice«. Ob 14. mladinska predstava.

Iz Laškega

a— Tujski promet je bil kljub gospodarski depresiji zadovoljiv. Zaradi deviznih težko se je sicer opazilo močno nazadovanje inozemskih posestnikov, zato pa se je pojavil prave posestnikov iz južnih krajev naše države. Vzrok tej privlačnosti je v zdravstvenih uspehih tukajšnjih radioaktivnih vrelcev in nič manj pa v prirodni krasoti Laškega in sicer trgovca iz Honolulua gosp. Franca Jamnika, po rodu iz Škofje Loke. Ko je imel g. Jamnik 17 let, je bil popihal za družini rojaki v dolino dolarijev. Toda valovi usode so ga zanesli še dalje in naenkrat se je šel na Honolului, kjer je lepega dne otvoril trgovino z gorenjskim platnom. Trgovina je cvetela, toda podletni Škofjeločan je začel razmišljati, kako bi tudi havajskim krasoti-

cam ustregel za katere je gorenjsko platno vendar malce prerobato. Poizkusil je z idrijskimi čipkami in podobnem in tudi ta trgovina mu uspeva. Gosp. Jamnik, ki se je te dni mudil na letovanju v Laškem, je prav rad pripovedoval o svojih robinzonadah. V Honolului je edini Slovenec, kar ga pa prav nič ne moti, samo da trgovina uspeva.

a— Stavbo gibanje. Sezona se bliža koncu, zato pa se tim bolj gibljejo pridne roke. Občinski travnik med mostom in kopališčnim parkom bo počasi izginil in nastal bo tam nov mestni del, Sokolski dom se že pridno gradi. Poleg Sokolskega doma navaža gradbeni material g. dr. Jenko, ki bo gradil na tem prostoru svojo vilo. Tudi na stavbišču gostilničarske pivovarne je že živahno. Gradbo pivovarne je prevzela trdka inž. Dedek, ki je poverila stavbo vodstvo inž. Babiču. Tudi stroji za pivovarstvo so že nabavljeni.

a— Jernejev sejem je bil dobro obiskan. toda promet ni bil poseben. Goveje živine je bilo prignane 323 glav, od katerih na je bilo le 50 prodanih. Od teh je bil naložen 1 vagon za Italijo. Cena od 2.50 do 3.50 za kg žive teže.

Iz Soštanja

a— Društvo občinskih uslužbencev za severni del dravske banovine si je izbralo Soštanj za svoj letošnji občni zbor. Minilo nedeljo se je zbralo v posvetovalnici mestne občine lepo število njegovega članstva, ki je z zanimanjem sledilo poročilom društvenih funkcionarjev. Tudi za bodočo poslovno leto so si zbrali razborovalci za društvenega predsednika g. Alojzija Krajncja iz Slovenjgradca.

a— Dar. Namesto venca na grob pokojnega šolskega ravnatelja g. Alojzija Trobeja je daroval industrijec g. Anton Stronigga za občinske uboge 100 Din.

Iz Ptuja

a— Voz sena ga je pokopal. Ko je 24. t. m. vozil posestnik Vinček Janez iz Stojncev voz sena iz Haloz domov, so se mu med potjo splašili konji, pri čemer se je voz preprevrnil in pokopal posestnika pod seboj. Vinček ei je pri tem zlomil desno nogo in je bil prepeljan v ptujsko bolnico.

a— Dober plen orožnikov. Pred kratkim se je zgledal na sodišču posestniški sin Alojzij Strelec iz Nove vasi pri Sv. Marku nize Ptuj ter izjavil, da ga zasledujejo ptujski orožniki, ker je izvršil več tatvin. Orožnika postaja je bila takoj o tem obveščena in je tička prevzela v varstvo. Strelec je priznal nič manj kakor 22 raznih tatvin. Orožniki, ki so izvrševali poizvedbe, so pri tej priliki zaplenili tudi vse predmete, ki so jih ljudje nakupili od Strelica. Strelec je bil izročen v sodne zapore.

Iz Prekmurja

a— Slovo gimnazijskega ravnatelja g. Vagaje. Skoro nepričakovano je prišla premetitev ravnatelja realne gimnazije v Murski Soboti g. Vagaje na novo službo. mesto v Novo mesto. Osem let je bival g. Vagaja v Prekmurju ter se prav uspešno udeleževal v različnih društvihi, ki ga bodo zdaj zelo pogrešali. Sokol ga je šel med svoje zelo delavne člane. Vsakoletni sokolski nastop je pokazal njegovo tiho delo. Vrste nastopajočih dijakov so se od leta do leta večale in pri letošnjem nastopu je prikoralako na telovadišče skoro vse dijaštvo realne gimnazije v sokolskih krogih z lastno godbo na čelu, katere ustanovitelj je bil on. G. ravnatelj je bil duša nabavljalne zadruge, katere predsednik je bil dolga leta in ki jo je postavil na lepo višino. Z njegovim odhodom pa je prizade to zlasti naše dijaštvo, ki je izgubilo v njem najboljšega vzgojitelja in prijatelja. Odnosna, prirejena g. ravnatelju, je bila prisrčna in prijateljska, saj je zapustil g. Vagaja v Murski Soboti številne prijatelje, ki obžalujejo njegov odhod. Na njegovem novem službenem mestu mu želimo čim več uspehov in zadovoljstva.

a— Otvoritev in blagoslovitev strelške zvezne strelske družine v Belčinih bo 4. septembra. Strelski pokret se je v Prekmurju po zaslugi vnetih nacionalistov lepo razmahnil. Beltska družina šteje že sto članov. Med člani uprave imamo okoliške župane, učiteljske in druge ugledne domačine. Predsednik družine je beltski župan in posestnik g. Peterka Martin.

Iz življenja na deželi

IG. Naraščajoči tujski promet nalaga tudi lžancem dolžnost, da se začno zanimati za olupševanje domače vasi. Sestavi se je pripravljali odbor za ustanovitev Olepševalnega društva in bo 8. septembra ob 16. širši sestanek v šoli, da se o tem važnem vprašanju porazgovorimo. Vabljeni vsi domačini, zlasti tudi dekleta in gosposidine.

KOZJE. V nedeljo 4. septembra ob 15. priredi tukajšnje agilno Sokolsko društvo svoj II. javni nastop. Po nastopu bo prosta zabava v novi sokolski dvorani. Svirala bo godba iz Krškega. Že lanski nastop jamči, da bo tudi letšnja prireditve dobro uspeša, čeprav pritiska tudi v naših krajih občutna kriza. Je pa tudi častna dolžnost vsakega zavednega Jugoslavena, da podpre s svojo udeležbo društvo, ki lahko s ponosom zre na sadove svojega komaj pol drugoletnega obstoja. Pokazali so jih tukajšnji telovadci pri vseh prireditvah sosednjih društev, nanje pa kaže tudi dobro urejeni sokolski oder v novi dvorani. Razen tega je prireditelno društvo tekom leta predavanja in več nadvse uspešnih iger, ki so privabile v dvorano številno občinstvo, ki se je na ta način seznanilo s sokolskim delovanjem. Pričakuje se, da bo udeležba velika, zlasti ko vrne obisk tudi sokolska četa iz Miljane na Hrvaškem v slikovitih krogih. Vabimo tedaj vse brate in prijatelje Sokolstva, da se nastopa udeležijo v čim večjem številu.

VIČ—GLINCE. Lepo gasilsko slavje se je vršilo v nedeljo 21. t. m. v gasilnem domu na Viču, kjer je odlikovali sreski načelnik g. Znidarski 8 zaslužnih gasilcev za preko 25 letno vestno delovanje v hlagov bližnjem. Odlikovanju sta prisostvovala župan Jurij Petrovič in načelnik gasilske župe Franc Zupan, v celoti pa so nastopila gasilna društva Vič—Glince. Brdo in tobačna tovarna. G. sreski načelnik je po kratkem jednatem nagovoru odlikoval s srebrno svetinjo gasilce: Malavašiča Antona in Lenasija Franca z Viča. Červana Petra iz tobačne tovarne. Zormana Franca iz Most. Brajerja Franca in Hvastjo Franca z Ježice. Laknerja Alojza iz Stenane vasi na zlatu kolajno za 44 letno službovanje. Po odlikovanju so napravila društva lepo defilacijo predstavnikom in odlikovancem,

nakar si je sreski načelnik ogledal gasilni dom, o katerem se je izrazil zelo pohvalno.

VISNJA GORA. Pasji kontumac, ki je dolge mesece mučil ubogo pasjo paro, je bil v litijem srezu v netek 18. t. m. uklinjen. — Današnjega praznika Zveze kmečkih fantov in deklet, ki bo v Smartnem pri Litiji, se udeležijo tudi iz naše doline lepo število ljudi. Takoj po kosilu odpeljata posestnike 2 tovarna avtomobila, eden iz Višnje gore, drugi pa iz Stične. — Kakor se čuje, je prestavljen iz Visnje gore v Kamnik šef tukajšnje davčne uprave g. Woschnigg Franca ki prevzame posle na ondnotni davkarji baje s 15. septembrom. — Te dni so se pričela dela za ponovo razsečnega osteršča Auerspergove graščine v Višnji gori, v kateri so nastanjeni uradi okrajnega sodišča, notarijata in davčne uprave. Ker je osteršče že zelo slabo, ga bo treba skoro vsega nadomestiti z novim. Prav tako bo treba na streho več tisoč kosov nove opeke.

VRHNIKA. Upravo novoustanovljenega šahovskega kluba »Močilnik« tvorijo: predsednik Tone Hojan, podpreds. Peter Reven, tajnik Jože Grom, blagajnik Jože Kavčič in odborniki Ivan Gošiča iz Sinje gorice, Karl Gradišnik iz Bistrice in Miha Pečkar s Hriba. Klub šteje že 21 rednih članov, iz vseh slojev prebivalstva. Te dni se vrši kvalifikacijski turnir, ki vzbuja veliko zanimanje. 1. septembra se odprvi pod vodstvom akademika Janka Preka teoretični tečaj. Poučevali se bodo najbolj priznane otvoritve. Kdor namerava h klubu pristopiti kot redni član, naj to stori takoj, da ne zamudi nobenega predavanja. Te dni bo uprava poslala nekaterim uglednim tržanom vabila, da pristopijo v klub kot ustanovni člani. Upamo, da se vabilu v čim večjem številu odzovejo.

Zopet žrtev alkohola

Majšperk, 27. avgusta.

V torek se je napolil posestnik Korosec Franc iz Sesterz z vreco pšenice v slovenjebistriški okraj, da bi blago prodal. Ko se je pa po uspehi kupčiji vračal, se je med potjo ustavil v raznih gostinlah, tako da je v kratkem času zapil vse izkupičke ter se vrnil domov v precej vinjenem stanju. Doma se je vlegel na vrt tem spal do kake 17. ure. Nato se je popolnoma mirmo razgovarjal s svojo ženo ter naposled odšel v kolarnico.

Kmalu pa se je podala za njim njegova žena s temno slutnjo, da si je kaj kaj napravil, ker je že prej večkrat izjavil, da se bo obesil. Ko je stopila v kolarnico, je res našla moža obešenega v kleččem stanju. Hitro je poklicala domačo na pomoč, ki so prerezali vrvi, vendar pa je bilo vse zaman, ker je bil mož že mrtov. Korosec je bil zelo vdan pičaji in je samomor izvršil v vinjenem stanju.

Kmetijski vestnik

Pripravimo se za jesensko setev

Odvseposvods prihajajo pritožbe, da je žito zelo slabo obrodilo. Zanimivo je, da so najbolj prizadeli znameniti žitordni kraji n. pr. pri nas Bačka in Banat. Slično je v sosedni Madžarski, Rumuniji in celo v Rusiji. Rja je nastopila tik pred dozoričju žita v taki izmeri, da je uničila vse pridelek, česar ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Tudi v naši banovini je pičel pridelek.

Vlada, v svesti si stiske našega kmeta, je že določila primerne vsote za dobavo in izmenjavo semenja. Zadevni razlagi so bili že objavljani kmetovalcem in povpraševanje po dobrem semenskem žitu je izredno veliko.

Pravijo, da se prijatelj sopznan v nesreči. To ko je tudi z našim žitom. Letos se je zopet izkazalo, katero žito je najbolje. Razne znamenite vrste, ki smo jih za drag denar uvažali iz tujine z bleščastimi imeni in največji priporočili, se niso izkazale. Prav je ravnati oni kmetovalec, ki je bil previden in je odbral domače seme za setev.

Za setev ozimne se je treba z največjo skrbnostjo pripraviti. Staro pravilo velja še dandanes, da odbiramo za setev le najboljše seme. Vseposplošno pa se je uveljavilo prepričanje, da je treba dobro seme vzgojiti doma ali vsaj v deželi, ki ima kolikor toliko iste podnebne in talne razmere. V naši banovini imamo znamenito semenogojko postajo v Belčinih v Prekmurju, ki jo vodi že dolga leta obče priznani strokovnjak. Uspehi v vzgojo semenskega žita so velikanski. Nekatere vrste tega selekcioniranega žita so že tako vztrajne in dajejo take prideleke, da prekašajo vse dosedaj uvožene tuje sorte. Zaradi tega se bomo morali poprijeti z največjo vneto smotnega odbiranja semenskega žita. Tu je začetek in konec tega vprašanja, ako hočemo, da tudi naša banovina prideluje žito.

Imamo precejšnje število sposobnih in tudi z vsemi pripomočki oskrbljenih posestev, kjer bi se dalo z razmerno majhnim trudom pridelovati žito za seme. So to večji posestniki z zaokroženimi zemljišči, ki pridelajo že sedaj prvovrstno seme. Ne znanjo pa si pomagati, da bi to seme tudi vnovili in ga rajši porabijo doma za domačo potrebo. Naša dolžnost je, da pozovemo vse dotične posestnike, ki so letos pridelali zdravo in kleno žito, predvsem pšenico, da jo ponudijo v nakup kmetijskim korporacijam. Ne smemo pri tem pretirati čen, ker tudi za najboljše semensko žito se danes računa navadna tržna cena, ki je kvečjemu za 10 do 12 % višja.

Letos smo se lahko ponovno prepričali, da ni vseeno, če sejemo to ali ono seme. To ne velja samo glede na kakovost, ampak tudi glede na razkuževanje semen. Kdor v današnjih časih seje žito, ne da bi ga razkužil s tem ali onim sredstvom, ki jih imamo v dovoljni meri tudi pri nas na razpolago (modra galica, upsulun, ceretan itd.), ni samo slab in lahkomiselni gospodar, ampak lahko škoduje vsem svojim okolič. Ker vzgaja na svojem mestu najopasniježke kužne bolezni našega žita. Pravilo je torej: Prikrizno si pravosavno žito, kleno, dobro kaljivo in v vseh drugih ozihih prvovrstno semensko žito, predvsem domačega izvora. Žito moramo pred setvijo razkužiti in nato posejati v skrbno pripravljeno zemljo.

Čitajte tedensko revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

S P O R T

Danes: Primorje : Ilirija

Popoldne ob 17. na igrišču Primorja — Predtekna ob 15.15

Stara ljubljanska sportna nasprotnika bosta imela popoldne s svojima nogometnima moštvovala poldrugourni sestanek na igrišču Primorja, Dunajska cesta.

Ta sestanek bo šel še za državno izločilno prvenstvo, v resnici pa bo to prijateljska tekma med obema kluboma. Po tolikšni smoli in nenaklonjenosti raznih okoliščin v napol minulem državnem prvenstvu res ne kaže, da bi se moštvi sestali na način, ki bi kvaril lepoto sportnega dvoboja na zelenem polju. Zato bo ta tekma res prijateljski sestanek, ki obeta najlepši nogometni sport.

Ilirija je v tekmi z Viktorijo pokazala, kaj zna in da njene moči nikakor ne zaslužijo zadnjega mesta v prvenstveni tabeli. Javno je, da je realna moč ljubljanskih moštev mnogo večja in da naša moštva pač na julijem in avgustovsko vročino ne reagirajo. Prvenstvo, odigrano spomladi ali jeseni, bi sigurno dalo vse drugačno sliko.

Današnja tekma bo torej v starem, domačem slogu: hitra, odločna, napeta. Soj bile takšne vse dosedanje tekme med Primorjem in Ilirijo in po vsaki so gle-

dali odšli z igrišča zadovoljni. To so pač naše najlepše tekme. Po pravici jih lahko po lepoti igre, kvaliteti in napetosti primerjamo z mednarodnimi sestanki. Tekma je prav za prav nekaj ura ura v jesensko sezono in zato torej vsi na primorjsko igrišče!

V moštvo Ilirije bo danes odigral svojo zadnjo tekmo za belo-zelene barve priljubljeni vratar Jakšič, ki se po enoletnem bivanju med nami zopet vrača v prestolnico. Njegove smeje parade, načrti in njegov simpatični nastop na zelenem polju in drugod mu je zagotovil simpatije vse nogometne ljubljane, ki si bo gotovo še jutri z veseljem ogledala njegov poslovilni debut. Deloma enako usodo — toda le začasno — deli simpatični Ica Rihar na desnem krilu, ki se tudi z jutrišnjo tekmo za 9 mesecev poslovlja z zelenega polja, ker ga kliče vojaška dolžnost. Vsekakor bosta oba jutri še enkrat zaigrala kakor v najboljših dnevih — brez ozira na to, da jima letošnje drž. prvenstvo ni prineslo vsaj nekaj zasluženega zadoščanja.

Predtekma med Grafiko in rezervo Primorja se bo pričela ob 15.15.

Državno nogometno prvenstvo. Na igrišču ISSK Maribora v Mariboru bo danes ob 17. nogometna tekma za državno prvenstvo. Tekmovala bosta ISSK Maribor in Gradjanski iz Zagreba. Tekma bo ob vsakem vremenu.

Službene objave sekcije ZNS. Redni občni zbor sekcije ZNS v Ljubljani se sklicuje za 10. septembra t. l. ob 20. v danaskem salonu kavarne »Emona«. Tajnik

Mo Trbovlje ima svojo redno sejo 23. t. m. v običajnem lokalni in vabi vse odbornike Mo, da se seje sigurno udeležijo, ker se bodo zbirali parli za prvenstvene tekme.

Posebni vlak iz Ljubljane v Beograd za veslaške tekme za prvenstvo Evrope. Odhod iz Ljubljane 2. septembra ob 20.30, prihod v Beograd ob 7.11.3. septembra. Prevoz v hotele. Popoldne izlet na Avalo. Popoldne olimpijske tekme. 4. septembra popoldne ogled mesta. Popoldne konec tekme. Zvečer razdelitev nagrad. Odhod iz Beograda 5. septembra ob 22. prihod v Ljubljano ob 8. jutraj. Cena vožnje Ljubljana-Beograd in nazaj v II. razredu 267.50 Din. v III. razredu 134 Din za osebo. Prijave za vožnjo, stanovanje, hrano in izlete sprejema »Putnik« v Gajevi ulici za nebotičnikom do srede 31. t. m. do 18. Posebni legitimaciji ne bo. Obenem si naj vsakdo kupi že v prodaji v naprej pri »Putniku« vstopnico za tekme, ki stanejo: tribuna »A« 120 Din, tribuna »B« 80 Din in tribuna »C« tudi 80 Din.

SK Ilirija. Za današnje prv. tekmo s Primorjem naj se javi moštvo točno ob 16. v garderobi Primorja g. Omanu. Sestava je objavljena v članski knjigi. Klubov službojuči odbornik bo g. Berdajs, za blagajniško službo bo skrbel g. Medić. Nastop službe ob 16. — **Old boy moštvo.** Za današnje gostovanje seniorjev v Škofji Loki je postava razvidna v članski knjigi v kavarni Evropi. Odhod skupen z avtobusom. Opremo si mora oskrbeti vsak sam.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Popoldne ob 14.45 morajo biti na igrišču zaradi predtekne: Baum I. in II., Molik, Bizjak, Strnad, Calceari, Golob, Trček, Petelin, Svetič II., Petrič I. in II. Istočasno se morajo zglasiti za blagajniško službo: Skejtelj ml. in Jug Franc ter reditelji: Erbežnik, Grzetič, Fuks, Glavnik, Tršan, Ulaša. — Trener.

SK Grafika. Igralci: Stupica I., Novak, Mihelič, Kobal, Potrator, Bežan, Stupica II., Pipan, Mekina, Katalič, Strohmayr, Urbančič, Pungertan, Čepar morajo biti danes točno ob pol 15. na igrišču ASK Primorja. Istočasno naj prinesejo na igrišče opremo igralci, ki jo imajo s I. moštva. Stranski sodnik Blokar.

ŽSK Hermes. Seja uprave igrišča bo danes ob 10. dop. na igrišču. Vabita se gg. Cigler in Kostirnik — zanesljivo!

Smučarski klub Ljubljana vabi člane tehniškega odbora, da se zanesljivo udeležijo seje tehniškega odbora, ki bo v ponedeljek 29. t. m. ob 20. v damski sobi kavarne »Emona«. Seje naj se udeležijo tudi vsi sodniki-člani.

Poziv kolesarjem! Vsa kolesarska društva se pozivajo, da se v nedeljo, dne 4. sept. t. l. njihovi člani in članice v čim večjem številu udeležijo z okrašenimi kolesi manifestacijskega spreveda, ki se bo vršil ob priliki kongresa narodnih noš, vselejima in proslavi 10-letnega obstoja društva »Socac«. Zbirališče kolesarjev z okrašenimi kolesi (z zelenjem in svetlimi cvetlicami) bo na trgu Sv. Jakoba ob 14. uri, kjer se bodo slikali, nato pa odšli na Kongresni trg, odkoder bo skupna povorka na Tabor. — Najlepše okrašena kolesa bodo nagrajena. Vabljeni so vsi kolesarji, da se pridružijo v čim večjem številu tej svečanosti. — Pripravljalni odbor.

Los Angeles v imenih in številkah

Plavanje. Druga najvažnejša panoga, v kateri je olimpijada uspela nad vse pričakovanje in prinesla serijo novih skoraj neverjetnih rekordov, je bila plavalna. V teh disciplinah so bili Evropeci, ki so se priborili do finalov, prav redki; vsa vidna mesta so zasedli Japonci in Američani, prvi predvsem v moških, slednji pa v ženskih konkurencah.

Moški.

Na 100 m prosto sta že v obeh semifinalih zmagala Japonca Myasaki (58) in Kavaishi (58.2). Kako huda je bila konkurenca, kaže dejstvo, da sta se morala Madžar dr. Barany z 59.4 in Kanadec Spence z 59.6 kot četrta odreči nadaljnjemu sodelovanju. V finalu je zmagal Myasaki z 58.2, drugi je bil prav tako Japonec Kavaishi z 58.6; najslabši (šesti) je imel še čas 59.5. Do 50 m je plaval vseh šest plavalcev skupaj, po obratu pa je potegnil Myasaki in za štiri desetink sek. prej došel na cilj kot prvi.

Na 100 m hrbtno so imeli zopet Japonci glavno besedo. V predtekkih je Nemec Küppers z drugim mestom in časom 1:10.1 obelital mnogo za finale, toda tamkaj so ga zlati Japonci potisnili kar na 5. mesto. Pr-

va tri mesta so zasedli sami, prvi med njimi Kyokava v času 1:08.6. Küppers je dosegel »komaj« 1:11.2.

Na 200 m prsno sta v obeh semifinalih zmagala 16-letni Japonci Kolke (2:44.9) in Nemec Sietas (2:47.6). V finalu so seveda zopet gospodarili Japonci in šele tretje mesto je po hudem boju pripadlo Filipincu Ildofensu, med tem ko se je moral Sietas zadovoljiti s četrtem. Zmagovalec je bil Tsuruta s časom 2:45.4.

Na 400 m prosto je bilo 5 predtekov; izmed Evropecev si je tamkaj Francoz Taris s 4:53.3 osvojil eno izmed prvih mest. V semifinalih sta zmagala Japonci Yokoyama (4:51.4) in Američan Crabbe (4:52.7). V finalu je vse pričakovalo, da bo zopet zmagal Taris, ki je res tudi vodil skoraj po vsej progi. Šele po zadnjem obratu si je pomagala Crabbe in do cilja je šla nato borba za centimeter. Prvi je bil Crabbe s 4:48.4, drugi pa Taris s 4:48.5.

Na 1500 m prosto je zmagala japonska mladina, dva dekleta 14 in 16 let. Dosežena časa 19:12.4 in 19:14.1 so znamenje, ki jih dozdaj — razen Arne Borga — niti od daleč ni dosegel noben plavalec na svetu. Taris in Crabbe, ki sta tudi plavala v finalu — sta se skušala uveljaviti kmalu po startu, toda mlada Japonca Kitamura in Makino sta jima kmalu »odnesla pete«. Tretji — Američan Christie — je zaostal na cilju za 10 m, za celo prago pa edini Evropec, Francoz Taris. Dva šolarja sta to pot pokazala svetu, kako se »crawla« smoteno in uspešno!

V finalu stafete 4 krat 200 m prosto je bil tretji japonski plavalec (Toyoda) sicer nekoliko šibkejši, toda stafeta je kljub temu prišla v cilj kot prva s krasnim časom 8:58.4. Drugi (9:10.5) so bili Američani, tretji pa Madžari, ki so se šele pri zadnjem obratu otresli vztrajnih Kanadcev. Oficialno se rekord v stafetah ne priznava; neoficijelno pa je čas japonske stafete za 19 sekund boljši od zadega najboljšega rezultata v tej disciplini (l. 1931. v Ameriki 9:17.1).

V skokih s 3 m deske so si kaj naje razdelili Američani. Evropeci so imeli sprva malo trme; pozneje, ko so prišli popolnoma v formo, pa se je pokazalo, da so do male res tudi mnogo boljši. Odločilni boj se je vršil nazadnje med Galitzenom — ta je bil že v Amsterdamu drugi — in Smithom, ki se je končno s pičlo razliko niti treh točk končal v prid Galitzena. (161.38:158.54). Sodelujoča Evropeca — Nemec Esser in Francoz Poussard — sta zasedla 5. oziroma 7. mesto.

V skokih s stolpa se je slika nekoliko menjala, seveda brez škode za skupno klasifikacijo. Amerika je tudi tu pobrala vse tri kolajne s to razliko, da je dobil sedaj zlati Smith (124.80 točke), srebrno pa Galitzen (124.28 točke). Četrto mesto je zasedel Avstrijec Staudinger, toda s »komaj« 103.44 točke.

Zenske.

Za finale na 100 m prosto so se izločile Madison, Saville, Mac Kim (vse tri Američanke), Bult (Avstralijka), Makael (Južna Afrika) in edina zastopnica Evrope Van Ouden (Holandska); favoriti niti sta bili Madison in Van Ouden. Takoj po startu je vodila Američanka; po obratu pa jo je Holandska dohitela in nato se je razvila dramatična borba za zmago ki jo je končno Madisonova z boljšim »spurtom« odločila zase. Čas 1:06.8, Van Oudenove pa 1:07.8. Kakor pravijo, je Madisonova po tej zmazi izjavila, da ne bo startala nikoli več!

Kakor je bilo pričakovati po predtekkih je na 100 m hrbtno z lahkoto zmagala Američanka Eleanor Holm. Kmalu po startu je prevzela vodstvo in se prav lahko otresla zasedovanja Mealingove (Avstralijka). Čas zmagovalk (1:19.4) je odličen, vendar za nekaj sekund slabši od rekorda, ki ga je postavila nekaj dni prej. Na naslednjih mestih so se s pridom uveljavile Angležinke.

Odločitev na 200 m prsno so se tudi udeležile tri Američanke, ki pa niso prišle preko zadnjih mest. Dennis (Avstralija), Mahata (Japonska) in Jacobson (Danska) so bile precej enakovredne in so do zadnjega obrata plavale skornaj v isti višini. Zmagovalka Dennis je s 3:06.3 postavila nov olimpijski rekord, Mahata je zaostala samo za desetinko sekunde. V tej disciplini je startala tudi naša ožja rojakinja Govednikova, ki se je častno plasirala na 6. mesto s časom 3:16.

Zelo huda je bila borba v finalu na 400 m prosto. Mlada Američanka Knight je bila za svetovno rekordanko Madison zelo trd oreh. Po vsej progi sta plavali obe enako in tudi v finishu Knightova kljub peklenskemu tempu ni hotela kloniti. Samo za udarec z roko si je mogla Madisonova priboriti drugo zlato kolajno; doseženi čas 5:28.5 je bil seveda nov svetovni rekord. Ostale tekmovalke — po precej zaostale; najbolj razočarala je Francozinja Godard, ki se je mogla plasirati šele na 5. mesto.

Kakor je bilo pričakovati, je bila ameriška tudi zmaga v stafeti 4 krat 100 m prosto. Doseženi čas 4:38 je odličen. Na drugem mestu so ostale Holandske, ki pa so mogle postaviti le 4:47.5. Japonke v tej disciplini niso mogle preko zadnjega mesta.

V skokih s 3 m deske so bile zopet Američanke mnogo močnejše. Inozemke so kazale sprva trmo, pozneje pa tudi, da niso kos boljšim zastopnicam zvezdne zastave. Zmagovalec Coleman — ki se je medtem tudi zaročila z zmagovalcem v enaki disciplini med moškimi Galitzenom — je dosegla 87.52 točke; četrto mesto in 77.60 točke je spravila Nemka Jordan, šesto mesto in 63.70 točke pa avstrijska zastopnica Epplly.

V skokih s stolpa je bila slika ista; prva tri mesta so dobile Američanke. in sicer Poynton prvo s 40.26, Coleman pa drugo s 35.56. Najboljša zastopnica Evrope, lepa Švedinja Sjöquist se je morala kljub navidezni naklonjenosti sodniškega zbora

zadovoljiti šele s četrtilim mestom in 34.56 točke.

V waterpolu so zaslužili zlato kolajno Madžari s 3 zmagami in krasno razliko golov 30 : 2; za njimi so se uvrstili kot drugi Nemci s 3 : 3 (16 : 10), nato Američani s 3 : 3 (14 : 11) in kot zadnji Japonci z 0 : 6 (0 : 37). Brazilska ekipa je bila zaradi skrajno nediscipliniranega nastopa proti sodniku v igri z Nemčijo diskvalificirana.

Da se je letošnja olimpijada res končala z velikimi sportnimi uspehi, dokazuje samo dejstvo, da je bilo vsega zrušenih 20 svetovnih in 31 olimpijskih rekordov; med prvimi je bilo 15 novih v lahki atletiki, pet pa v plavanju.

Sokolstvo

Vladika Strossmayer in šišenski Sokol

Dragocen spomin ob 30 letnici Sokola

Slavni čitalnici v Spodnji Šiški

Ujaviš jih v njegov najtopliji mozi zahal!
nost na prihodnjem mi čestiti v
minulaj slavi boljšornega moza jubileja.
Prozdravi naša blagovna slava
čitalnic. ne ugrine članeve z naš
predro uprilične njene roke, očuvaje
našne slovenske vrste i proširiva
nje kulture, prave kulture, med čestis
fin slovenskim narobom.

Že jih je naš slo. čitalnici
am sa ščunamim potnim poslas roki
A so naša naš čitalnik feliind roki
i šišenski Sokola.

Še bratstvo potrovanje
na log. šiški - V. J. Strossmayer
Dne 10. VIII. 1932

Odbor Narodne čitalnice v Spodnji Šiški, sedaj Ljubljana VII., je na seji dne 4. maja 1902 sklenil ustanoviti Sokola. Pozivu z dne 15. maja so podpisali: Pavšič Ivan, Kostnapil Aleksander, Drenik Franc, Kerinik Uroš, Mohar Dragotin, Boltavzar Rajko, čitalniški odborniki in člani pripravljalnega odbora. Obrnili so se do zavednih šiškarjev, predvsem čitalničarjev, da pristopijo kot redni, izredni ali ustanovni člani v smučo se društvo Sokol. Ustanovni zbor se je nato vršil 14. septembra ob 10. v telovadnici v Spodnji Šiški št. 62. Pred tridesetimi leti torej so šišenski narodnjaki pričeli orati sokolsko ledino. Spodnja Šiška, tedaj še vas, je doumela veliki pomen Sokolstva in slovstva. Šišenske korenine se niso strašile črnožoltnih avstrijskih paragrafov in šikan. Za nje je bil črni dvoglavi orol je prehodna pošast, ki mora steti ko prej izginiti, da se bodo od obzorja do obzorja, srebrila v solncu svobode krila ponosnih Sokolov.

Desetega avgusta letos je poteklo 30 let, ko je doživel ustanjavljajoči se šišenski Sokol svoj veliki zgodovinski dogodek: med svoje prvo ustanovne člane je vpisal jugoslovenskega narodnega velikana, blagopokojnega biskupa dr. Josipa Jurja Strossmayerja. Veliki nacionalist, katoliški duhovnik škof je poslal sam svoje pristopno pismo, v katerem se je prijavil kot ustanovnik Sokola v Šiški (sedaj Ljubljana -

Šiška) in je obenem nakazal znesek 50 K. Kar so pričeli naši očeti Sokoli, to nadaljujemo sinovi in hčere. Letos, ob stoletnici rojstva prvega in največjega Sokola dr. Miroslava Tyrša, si je dokončno spletel svoje gnezdo tudi Šišenski Sokol.

Sokolski teden od ponedeljka 5. septembra do nedelje 11. septembra bo niz sokolskih prireditvev (tekme, stafete, telovadna akademija, prosvetna akademija itd.), ki bodo predhodnice nedeljske otvoritve (11. septembra) doma Sokola Ljubljana - Šiška (desno od mitnice). Zavedni šiškarji bodo po tridesetih letih dobili svoje pravo prosvetno žarišče pod okriljem svojega Sokola. Izpolnjuje se želja, ki jo je izrazil v svojem pismu (katerega faksimile prinašamo) jugoslovenski vladika in Sokol - šiškar, brat dr. Strossmayer. Naj ne bo zavednega Sokola in narodnjaka, ki bi se v bližnjem šišenskem sokolskem tednu na katerikoli način ne spomnil in obiskal šišenskega Sokola in njegovih jubilejnih prireditvev. Sokolsko gnezdo je dograjeno, šišenski sokolski rod vas pričakuje, bratje in sestre! Od 5. do 11. septembra bodi naš sedmi ljubljanski okraj središče vsega ljubljanskega sokolskega življa ter bližnje in daljne okolice. Podrobnejši spored sokolskega tedna in svečanostne otvoritve Doma bomo pravočasno javili. — Bratski: Zdravo!

Dom mengeškega Sokola

bo deloma otvorjen že prihodnjo nedeljo 4. septembra. Marljivi odbor, ki je ob blagohotni podpori uvidenih mož iz domačega grta in okolice postavil za tamkajšnje prilike za ugodno ceno potrebam društva odgovarjajoči dom, vabi prijatelje Sokolstva, da pohite ta dan v prijazni Mengeš. Železniške zveze so zelo ugodne, posebno še odkar je uvedenih na kamniški progi več novih, pospešenih vlakov.

Gradnja Sokolskega doma v Laškem. Tudi v Laškem si je začel graditi Sokol svoj dom. Da se pospeši gradbeno delo in da se zagotovijo tudi sredstva, je ekical društveni odbor 18. t. m. sestanek vsega članstva, ki je bilo enodušno v sklepu: mi hočemo. Državni uradniki so se izjavili za 10 odst. prispevek od plač, obrtniški pomočniki in drugi zopet za 100 urno prostovoljno delo in tako naprej. Kratkotamo vsi bodo sodelovali in še letos bo zaplapolala raz Sokolski dom zastava.

Litijsko Sokolsko društvo je moralo zaradi tehničnih težkoč svoj za 4. septembra napovedano javno tombolo preložiti na praznik četrtek 8. septembra ob 15. na glavnem trgu pred hišo g. Svetčeve.

Javni nastop sokolske čete Podzemelj pri Metliki, je postal lepa sokolska manifestacija cele Bele Krajine. Kmečka mladina Podzemlja in okolice je povabila na svoj prvi nastop v goste vsa belokrajnska društva in župo v Karlovcu. Vablili so se vsi odzvali v polnem številu. Zabliti pa je bilo na prireditvi opaziti izredno veliko število domačega kmečkega ljudstva. Po sprevidu, ki je štel okrog 500 oseb so se zbrali Sokoli in občinstvo na vrtu g. dr. Zupaniča, kjer je bilo prejeeno telovadi-

šče. Po zaprisigi mlade podzemeljske čete pred praporom metliškega društva se je pričel telovadni nastop s prostimi vajami domačinov, ki so odzvali svojo točko z veliko strumnostjo in uspehom. Nato so sledili nastopi dece, naraščaja in članstva iz sosednih društev, nakar je nagovoril zbrano občinstvo in Sokole najprej starosta karlovske župe br. Malovič, nato starosta matičnega društva br. Makar in končno še I. zamenik saveznega starešine br. E. Gangl, ki je v lepem govoru razložil vsem zbranim lepoto in pomembnost sokolskega dela za domovino in kraj. V imenu čete se je zahvalil govornikom br. Ljubič. — Vsa prireditve je pokazala, da se tudi v Beli Krajini narod vedno bolj in bolj oklepa svojega Sokolstva.

Prošnje, prošnje, prošnje — za podporo in delo

Na mestnem socialno-političnem uradu v Mestnem domu ne poznajo miru. Takoj po 8. jutraj prično prihajati po stopnicah stari in mladi, ki tišče v pisarno in moledujejo za podporo. Oglašajo se brezposelni družinski očetje, ki bi radi, da jim nakažejo če ne podpore vsaj delo pri raznih stavbah ali kjeršibodi. Prinaajo pa tudi otroci sami in pripovedujejo, da imajo doma kaj jesti. Najbolj tožen je pogled na mlade matere, ki tožijo, da so možje brez dela že mesece in mesece in zdej po številnih poskusih, da bi našli pošten zaslužek, odnehavajo in iščejo pokvarjene družbe, se sami odvijajo, doma pa vlada med družino neizprosna glad.

Davi je vzbudil posebno pozornost 50letni čevljar B. iz Krakovega. Pripeljal je s seboj tri nedoraste otroke, ki jim je gledal glad iz oči. Mož je dejal: »Tu jih imate, jaz jih ne morem rediti!« Bilo je treba silnega prigrvarjanja, da so moža, ki za irak uživa podporo imenovanega urada in sicer na ta način, da se mu nakazujejo v konzumni prodajalnici živila, odpravili. Stvar je še posebno žalostna, ker oče večkrat pozablja na svojo dolžnost nasproti otrokom in rad pogleda, če ima denar, preglbokko v kozarec, dočim za otroke ni kruha.

Navzlic poletni dobi se v socialno političnem uradu zglašajo na dan 70 do 100 ljudi, urad pa razpolaga samo s skromnimi sredstvi. Gospodje v uradu pravijo, da jih je kar strah pred zimo, ko bo še vse hušje...

Najprimernejši in najpraktičnejši za podpiranje potrebnih brezposelnih in drugih revežev so nedvomno bloki za pomoč potrebnim. Vse stranke, zlasti pa trgovine, podjetja in razni denarni zavodi naj se poslužujejo za obdaritev revežev pred vsem teh blokov. Z njimi pomagajo le v resnici potrebnim, ki dobe nanje nakazano pri mestnem socialno političnem uradu le potrebne stvari, pred vsem hrano in živila. Nepotrebni in pijančki iz teh blokov seveda branijo, ker dobro vedo, da zanje ne bodo mogli dobiti pijače in drugih nepotrebnih užikov.

V teku pomladi in poletja se je izkazalo, da se je z bloki omogočilo prav mnogim brezposelnim, da dobivajo v raznih ljudskih kuhinjah in gostilnah jutraj toplo kavo s kruhom, opoldne pa juho in razne prikuhe. Starim revicam pa se nakaže kava in cikorkija, sladkor in mleko, kar je ubogim stankam prava uteha. Z eno besedo, bloki so za prave reveže velika dobrota, za izkoriščevalce pa huda preizkušnja. Dobivajo se v mestnem socialno političnem uradu, na rečevalni postaji, v mestnem cestnem nadzorstvu, v mestni blaginji in raznih večjih trafikah v središčni mesta.

Šolstvo

Absolventi geometrijskega odseka na tehniški srednji šoli v Ljubljani lahko že dobijo diplome. Kolek 250 Din.

Vpisovanje na državni konservatorij bo 1. in 3. septembra. Vse podrobnosti so nabite v veži posolpja, Gosposka ulica 8-I. V istih dneh bo tudi vpisovanje na šolo Glasbene Matice.

Vpisovanje v Glasbeno šolo v Ljutome ru bo 1. in 2. septembra ob 8.—12. v glasbeni sobi. Pouk obsega: klavir, gosli, čelo, mladinsko petje, pihala in teorijo. Več je razvidno z letakov in na tabli v veži glasbene šole.

Na gospodinjstvi šoli na Jesenicah bo vpisovanje 1. in 2. septembra ob 10. do 12. v prostorih osnovne šole.

Obvestilo ljubljanskim roditeljem, ki imajo učence za 6. razred osnovne šole, II. dekada osnovna šola v Ljubljani na Grabnu ima 6. razred za vse one ljubljanske osnovne šole, ki 6. razreda nimajo. Na Grabnu bosta v novem šolskem letu: osnovna šola (1.—4. razred) in višja narodna šola (5. do 8. razred). Ker bo višja narodna šola usmerjena čisto v praktično smer, bo posebno prav došla onim, ki se nameravajo posvetiti obrtniškomu stanu. Z učenci, ki bodo dovršili višjo narodno šolo, bo tudi delo v obrtnih nadaljevalnih šolah lažje.

Državna dvorazredna trgovska šola v Ljubljani. Priglasenke za prvi dekliški letnik izroče pri vpisovanju samo rojstne list, izpricavevala in davčna potrdila. Denar za šolnino in vpisnino bodo plačale 5. septembra ob 14. do 18. Nesprejete dobe svoje listine pri šolskem slugi.

Začetek šolskega leta 1932-33 na osnovnih šolah dravske banovine. Na osnovnih šolah na deželi se prične novo šolsko leto 1. septembra z naknadnim vpisom dece, 2. septembra naj bo šolska maša, 3. septembra se prične redni pouk. Na osnovnih šolah v Ljubljani se pa prične šolsko leto 5. septembra z naknadnim vpisom dece, 6. septembra bo šolska maša, 7. septembra pa se prične redni pouk.

Vpisovanje v šolo Glasbene Matice v Novem mestu bo 1., 2. in 3. septembra med 14. in 15. v sobi Glasbene Matice. Poučevali se bodo: klavir, violina, solistično in mladinsko petje ter dijaški orkester. Pričetek pouka 1. oktobra. Za vpis so potrebni izkazi o rojstvu in zavodu, ki ga sicer obiskujejo. Oni, ki žele biti ukovine delno ali popolnoma oproščeni, naj vložijo obenem utemeljene prošnje.

Realna gimnazija v Mariboru. Vpisovanje v vse razrede 1. in 3. septembra ob 8. do 11. Podrobnejše na oglasni deski.

Žrebanje v drž. raz. loteriji

V. razred.

Dne 25. avgusta 1932 so bili izžrebani naslednji dobitki:

Din 2.000.— št.: 35.514, 73.342.

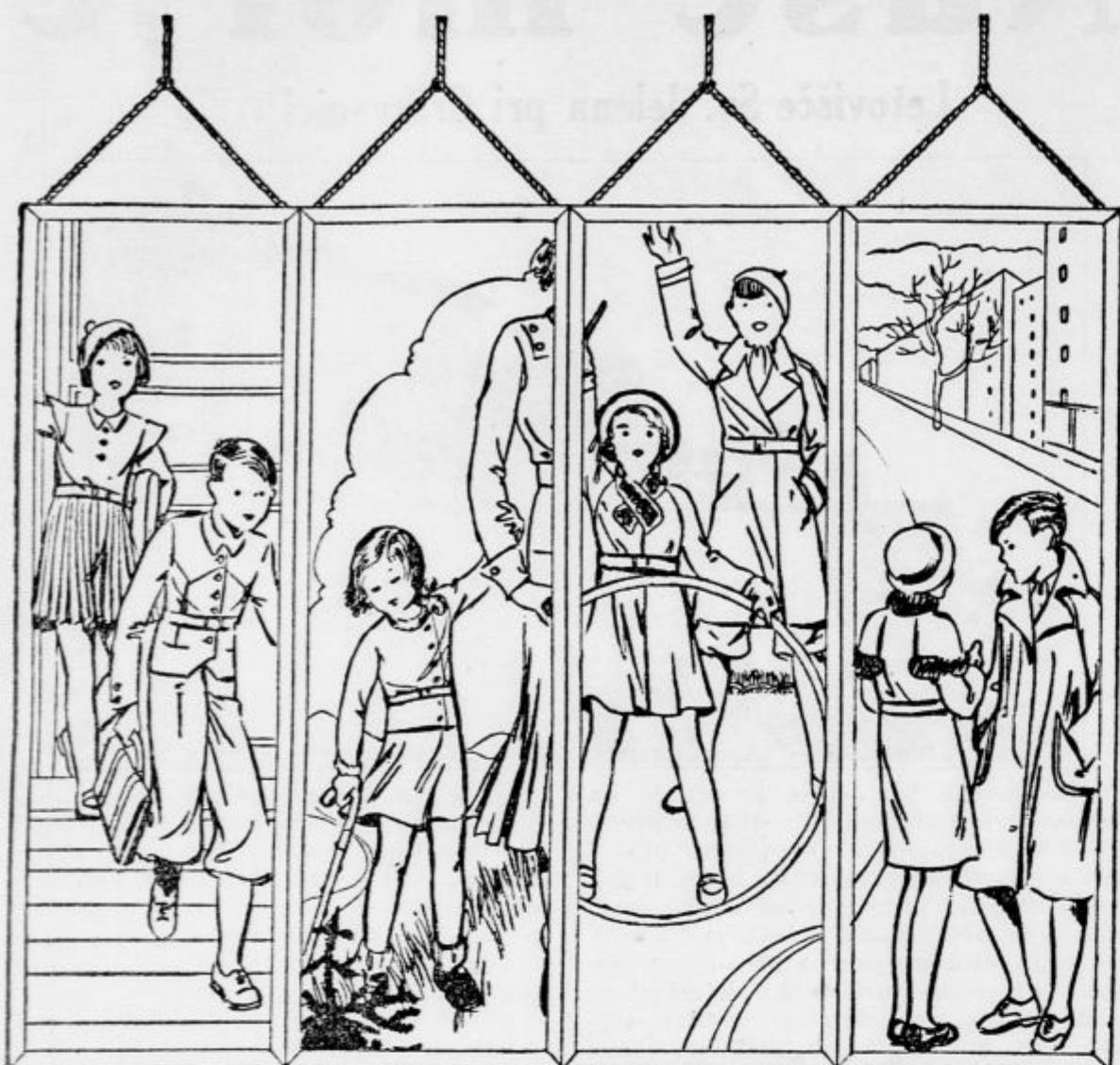
Din 1.000.— št. 4.427, 5.920, 5.926, 5.977, 5.994, 23.432, 37.036, 37.037, 37.008, 45.736, 52.223, 54.266, 58.396, 65.376, 84.452, 84.460, 84.463, 86.672, 86.673, 86.685, 86.694, 88.267, 93.043, 93.057, 93.086, 98.641, 98.643, 98.685.

Žrebanje se bo vršilo do 1. septembra.

Izžrebane srečke zamenjajo za nove, tako da ima vsak igralec priliko igrati do konca, to je na največje dobitke.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Kraljestvo mode

Otroci in jesenska moda

Vse matere skušajo pravočasno pregledati jesensko garderobo svojih otrok, da ne bi jih nepriljubljene presenetili hladni jesenski dnevi. Zato je nedvomno že sedaj čas, da načnemo to vprašanje, zlasti ker nam nova moda v tej stroki obeta mnogo zanimivih novosti, ki jih nikakor ne večja prezreti.

Najvažnejši kos otroške jesenske garderobe je nedvomno šolska obleka, ki mora vsestranski mnogim pogojem. Seveda se moramo v ta namen poslužiti dobrega, trpežnega tvoriva, ki se tudi pri dolgem sedenju ne pomečka. Zaradi tega je treba upoštevati le dobra volnena blaga, ki sicer niso poceni, a se v praksi izkažejo za tembolj hvaljevna. Trenutno nas res bolj mikajo cenene tkanine, ki pa pozneje vedno razočarajo, ker niso dovolj trpežne.

Razen tvoriva je tudi oblika otroške obleke poglavje, ki bi ga morala vsaka mati temeljito proučiti. Gre namreč za to, da nudimo otroku popolno prostost gibanja, ki ga ne sme omejevat neprimerna obleka. Zato cenimo danes za deklice obleke z nagubanim krilcem, za dečke pa preizkušene knickerbockerje.

Dva izredno uporabna modela te vrste vidimo v prvem okviru naše skice. Deklica nosi obleko z nagubanim krilom, etonskim ovratnikom ter ljubimi krilci na ramenih, deček pa knickerbockerje in sportno jopico z vložnimi gubami in ozkim usnjenim pasom.

Če se ni nastopil hlad in je še pretoplo za plašč, oblečemo otroku kostum, ki sestoji iz krila in jumperja slične jopice, postrani zapete s kovinastimi gumbi ter okrašene s krzneni progo ob vratu in na rokavih (druga skica).

Kakor hitro pa se vreme nekoliko poslabša, je primeren plašč neobhodno potreben. Najbolj so plašči iz flauša. Dekom najbolj pristojna raglan, ki ga morejo nositi ob vsaki priložnosti. Tudi deklice nosijo raglane, ki pa imajo povsem drugačen videz zaradi zanimivega krznene ovratnika v obliki kravate (predzadnja skica).

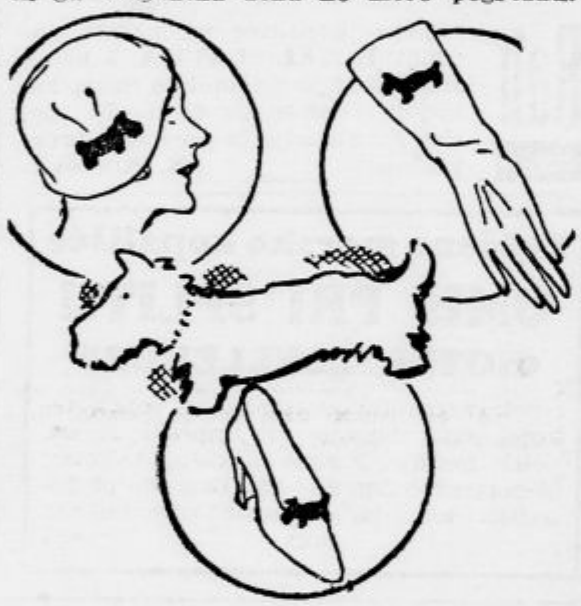
Praznični plašči se seveda nekoliko razlikujejo od vsakdanjih. Dodim izberemo za štrpne komade blago nevtralne barve, so praznična ozrnila živobarvna. Deklice nosijo prav ljubke plašče z malim kepom,

ki je obrobjen s krznom, dečki pa lepe raglane iz takozvanega marengo - flauša z nevidno progo gumbov (zadnja skica).

Predstojajoče skice nas uče ne samo, kako oblečemo otroka čedno in elegantno, temveč tudi kako dosežemo najlepše učinke brez velikih stroškov.

Psiček

Iz kovine, emajla, galalita ali (če namreč dopuščajo sredstva) iz poldragera kamna, je nedolno znamenje nove sezone, ki ga elegantna žena ne more pogrešati.

Psička te vrste ne nosimo samo na kloboku ali na torbici, temveč tudi na rokavih in na izrezanem popoldanskem čevlju. Seveda imamo na izbiri razne tipe teh psičkov, ker nosi vsaka dama najraje podobo svojega lastnega ljubljence.

Širok kimonasti kraj

nam nudi v zvezi z balonastimi modnimi rokavi zanimivo novo obliko, ki nikakor ni vsakdanja in se bo priljubila vsem

onim, ki se žele individualno oblačiti. Prav posrečeno je umetno razširjenje ramen po kimonastem kroju. To povzroči, da se nam zde boki (in s tem vsa postava) vitkejši. Novost je tudi, da z vezanjem ali čipkami prekrijemo šiv na ramenih. Pri črni obleki se n. pr. poslužimo naravnih barve čipkaste proge, ki se ponavljajo na manšeta široko nabranih rokavov.

Zdravniška posvetovalnica

M. G. S. Obložen jezik je znak, da v prebavi nekaj ni v redu. Poskusite jo z dieto in odvajalnimi sredstvi spraviti zopet na normalno stanje. Seveda je pa najbolje, da se Vas točno zdravniško preišče. — **Neprijetni pojavi debelosti.** Beograd, Maščoba na trebuhu odpravi se s tem, da združite gimnastiko s primerno dieto. Gimnastika naj obstaja v redno izvajanih vajah, pri katerih se predvsem napno trebušne mišice, v katere se spremeni mast. Tudi gotovi športi, v prvi vrsti tenis, so prav primerni in v Beogradu lahko izvedljivi, ravnotako veslanje. Kot pasivno gimnastiko priporočamo masažo. Pri hrani morate paziti predvsem na to, da žavljate kolikor mogoče malo tekočin. Ogibati se morate močnih in mastnih jedi. Pazite, da bo stolica v redu in poslužite se večkrat čaja St. Germain. Glede sredstev za shujšanje (Elytiran, Salyrgan) se pa morate obrniti na zdravnika. — **Fr. Zer. Središče.** Srbečica na omenjenem kraju bo sčasoma prestala ali pa se vsaj olajšala, če boste mesto držali suho, kar dosežete s tem, da si ga večkrat umijete z alkoholom in nato naspate s pudrom (riževa moka). — **M. S. Trebelno.** Nekateri organi ne prenašajo gotovih snovi in taka nepodnošljivost se imenuje idiosinkrazija. Znamo je, da nekateri ljudje dobe po zavživanju jagod srbeči izpuščaji, drugi ne smejo jesti rakov itd. Vaš sinček pa ne prenaša čebelnega pika. Vzroki idiosinkrazije znanstveno še niso izpopolnoma dognani, vsekakor pa pojav ni nevaren. Najbolje je seveda, da se ogiba čebel. V novešem času se priporočajo Racedrinove tablete ali pa injekcije. — **V. Č. Sifilis** se prenaša samo, če pride kri v direkten stik s krvjo okuženega, kar je seveda mogoče tudi pri mali nevidni rani. Ker je v onemisanem slučaju direktni dotik takorekro izključen, je tudi možnost infekcije minialna. — **Al. P. Vašo** revmatično nevralgijsko boste vsaj nekoliko odpravili z vročimi suhimimi obkladki (termofori) in pa s senenimi kopeli. Popreje pa masirajte mesto s spirozalom, pri hudih bolečinah vzemite 1-2 tableti Aspirina ali pa Gardana — **B. A. Ljubljana.** Po Vašem opisu se zdi, da Vaši živci niso v redu. Ker je pa vendarle mogoče, da je med navedenimi pojava tudi kakšna organska napaka, bo najbolje, če greste v splošno bolnico, da Vas tam natančno preišče. — **M. T. Cerkljica.** Čuvajte se nenadnih sprememb temperature. Pordeljeno mesto natirite večkrat na dan z alkoholom. Kot mast za pordeleko kožo vam priporočamo: Salicilne kisline 1 g, Gold Cream 50 g.

Radio

Izvelek iz programov

Nedelja, 28. avgusta

LJUBLJANA 9.30: Preno cerkvene glasbe. — **10:** Versko predavanje. — **10.30:** Sali (dr. Vidmar). — **11:** Salonski kvintet. — **12:** Čas, poročila, plošče. — **15.15:** Ljudska igra »Stric v toplicah«. — **16.45:** Salonski kvintet. — **20:** Pevski koncert ge. Škerli-Medvedove. — **20.30:** Preno pesne glasbe z Bleda. — **22:** Napoved časa in poročila. — **22.15:** Salonski kvintet.

Ponedeljek, 29. avgusta.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — **12.45:** Dnevne vesti. — **13:** Čas, plošče, borza. — **18:** Salonski kvintet. — **19:** Po poljski zemlji. — **19.30:** Kulturni izvor gospodarstva. — **20:** Operetni večer, sodelujejo gđ. Zupanova, g. Jelačin in salonski kvintet. — **21.15:** Preno pesne glasbe z Bleda. — **22:** Čas, poročila. — **22.15:** Koncert tamburaškega seksta.

BEOGRAD 12.05: Radio - orkester. — **18:** Narodna glasba. — **20:** Pevski koncert. — **20.40:** Čelo in klavir. — **22.15:** Lahka glasba. — **22.45:** Plošče. — **ZAGREB 12.30:** Plošče. — **20.30:** Koncertni večer. — **21.45:** Plošče in lahka glasba. — **PRAGA 19:** Koncert na harfo. — **19.25:** Pesmi. — **20:** Program iz Brna. — **21:** Koncert orkestra. — **22.20:** Plošče. — **BRNO 19.30:** Koncert na orgle. — **20:** Kabaretni večer. — **21:** Koncert tamburaškega zbora. — **21.30:** Klavirske skladbe. — **22.20:** Plošče. — **VARŠAVA 18.20:** Lahka godba. — **20.15:** Verdževa opera La Traviata na ploščah. — **22.50:** Pesna glasba. — **DUNAJ 11.30:** Godalni kvartet. — **16.55:** Popoldanski koncert. — **19.30:** Georges Boulanger in njegovi solisti. — **20.30:** Operetni program. — **22.15:** Pesna glasba. — **BERLIN 20:** Istorije o Repostevu. — **21.10:** Koncert komornega orkestra. — **Plesna glasba.** — **KONIGSBERG 19.45:** Koncert na čelo in klavir. — **20.30:** Polju-

den mešan program. — **MOHLACKER 19.30:** Pesmi vojakov najemnikov. — **20:** Koncert vojaške godbe. — **21:** Literarni program. — **21.30:** Klavirski koncert. — **22.45:** Nočni koncert iz Monakovega. — **BUDIMPEŠTA 17.15:** Vojška godba. — **19.10:** Madžarske narodne pesmi. — **20.45:** Starejši in novi »šlagerji«. — **Lahka glasba.** — **23.30:** Ciganska godba. — **RIM 17.30:** Vokalen in instrumentalni koncert. — **20.30:** Večer lahke glasbe.

Torek, 30. avgusta.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — **1.45:** Dnevne vesti. — **13:** Čas, plošče, borza. — **18:** Otroški kotiček. — **19:** Naša zemlja v sfermiru in ostali planeti. — **20:** Esperantsko predavanje. — **20.30:** Preno koncerta iz Zagreba. — **22.30:** Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 11.30: Koncert radio - orkestra. — **17.45:** Franceska glasba. — **20:** Pesmi. — **20.30:** Preno koncerta iz Zagreba. — **Lahka glasba.** — **ZAGREB 12.30:** Plošče. — **20.30:** Večer duetov. — **22.40:** Pesna glasba. — **PRAGA 19.30:** Preno opere »Aida« iz gledališča. — **22.20:** Plošče. — **BRNO 19.30:** Preno opere iz Prage. — **VARŠAVA 17:** Simfonični koncert. — **20:** Poljudni koncertni večer. — **21:** Nadaljevanje koncerta. — **22:** Pesna glasba. — **DUNAJ 11.30:** Koncert godalnega kvarteta. — **15.20:** Komorna glasba na kitare. — **16.55:** Popoldanski koncert. — **20.10:** Koncert dunajskega simfoničnega orkestra. — **21.45:** Godba za ples. — **BERLIN 19.10:** Narodne pesmi. — **20:** Orkestralni koncert. — **20.45:** Reportaža. — **21.30:** Nadaljevanje koncerta. — **KONIGSBERG 19.30:** Pevski večer. — **20.30:** Komedia. — **MOHLACKER 19.30:** Odlomki Leharjevih operet. — **19.50:** Simfonični koncert. — **21.20:** Mešan zabaven program. — **22.45:** Godba za ples. — **BUDIMPEŠTA 18:** Lahka glasba. — **20:** Orkestralni koncert. — **Ciganska godba.** — **RIM 17.30:** Vokalen in instrumentalni koncert. — **20.45:** Lahka glasba in veseloigra.

Iz ameriških pisem

Od sestre.

Cleveland, sredi avgusta.

... Prejela sem zeno in domis in se ti lepo zahvalim za trud, ker so tako lepe in poučne stvari v listu; za naročino malo potrpite, pošljem prej, ko mogoče. Hvala lepa za slike; vedno rada vidim kaj domačega, naj bo hiša ali ljudje... Res se je mnogo izpremenilo, a človek se rad spominja vsega... Tudi mi smo imeli tu hišico in štaličo in v kravico, a počasi je vse šlo, ker je prišla ta kriza. Sre se mi zjoka, kadar strem mimo tiste hišice. Prej je bilo vse v rožah in zelenju, ker sem vse jaz nasadila. Zdaj je vse zapuščeno, okna so z deskami zabila, okoli hiše rase trava, prej sem jo vsako soboto z mašino porazela, zelena meja iz pušpana zdaj vse prerašča, ker je nobeden ne striže! O kako je bilo prej vsako soboto lepo okoli hiše. Ko je bilo vse očistoeno, sem sedla na verando in uživala duha od rož in zelenja. O blaženi časi, kje ste! Zdi se mi kot zapuščen grad. Tudi štaliča razpada, tam je bila nekoč naša liska notri. Sto dolarjev sem dala zanjo, zdaj pa še 100 centov ni... Tako so se časi obrnili. Dobro, da grem redkokdaj mimo, da ne vidim. Vse je prešlo. Časi so prinesli, časi so vzeli. Edino dobro je, da smo zdravi vsi. Danes je polno piknikov in veselje. V nedeljo smo imeli izlet z vlakom. 25 sodečkov piva smo imeli. To je bilo veselo. Tako se danes prohibicija spoštuje... Gosp. S. povejte, da tam, kjer je bil on, je vse zapuščeno, ni več cvetja in rož, kot je bilo prej lepo... Vseled krize so ljudje tako izčrpani z denarjem in obliko. Menda bomo ob vse. Pri nas nobeden ne dela. Vsi čakamo rešitve...

Od brata.

Cleveland, 8. avgusta.

Prejel sem od Tebe pismo o povratku in sprejmem naših Amerikancev v stari domovini. Tam je vendar še kaj lepega. Tudi mene kar krči prijemajo, da bi enkrat prišel tja, a zdaj ni mogoče, počakajmo, da se časi preokrenejo. Jaz imam vsako leto 14 dni počitnice, za katere dobim plačo en teden. Te počitnice začnem danes in bodo zvezane z najmanj en teden dni dela okrog hiše. Pošiljam Ti nekaj časopisov, v katerih je najboljše poročilo to, da se v New Yorku borza dviga, če ni vse umetno. Le glej, kaj piše »Enakopravnost, 1.400.000 delavcev v Ameriki je bilo odvisnih od produkcije izvoznega blaga. Njih zaslužek je bil 1500 milijonov dolarjev. Še enkrat toliko delavcev je bilo odvisnih od drugih industrij, ki so z izvozom v zvezi. Zdaj se ne more dobiti od nikoder plačila. Vse stoji. Ameriški zvez je padel za 54 odstotkov. Kaj bo z nami? Za zdaj še živimo. Imeli smo zadnje čase nekaj društvenih izletov, kjer se sestanejo stari znanci, da malo zapojemo, se pogovorimo itd. Sicer je pa življenje prekleto pusto, ker vsi ljudje ložijo o izgubah in revščini. So nekateri, ki imajo še denar, a to so stiskači, ki so slučajno ostali trdni... Sicer se pa nekaj že giblje. Prazni žolodci so bili že mnogokrat povod dobrim mislim. Ameriška kriza je menda zdaj na vrhuncu. Vse je na prodaj, denarja pa tako malo, da takega še ne pomnim. Tako je splošno; pri nas še rine po silo; dokler smo zdravi, imamo še najlepše nade za bodočnost. Jaz sam sem

postal malo nereden; delo mi dobro stori, da se potim; sedaj delam pri električnih mašinah; vedno eksperimentiramo. Zanima me, koliko so industrije v Jugoslaviji že dosegle v tej panogi. V Ameriki se vse varu vedno z ecitilonom in oksigen - karbonom ter z električnimi motorji. Vozov se že malo vidi v prometu, konje ima samo še policija in farmarij, avtomobil je vse in povsod. Zdaj so pričeli tudi hiše variti, kar je naglo in poceni. Ali je to vzrok brezposelnosti?

Na zapadu, kjer napeljavajo sirovo olje po 100 in 1000 milj daleč v čistilnice, zvarijo železne cevi po 1 m v premeru kar na mestu, kjer jih polagajo. Tega so se poslužili tudi v Rusiji, kamur je naša tovarna poslala stroje, ki si jih imel jaz fast skupaj staviti. Kakor sem ti pisal, sem tudi jaz že mislil na Rusijo. Nekaj jih je odšlo tja, pa se ne pohvalijo. Sicer pa bomo imeli letošnjaj preobrat pri volitvah in bodo Amerikanci izvolili demokrata Rosewelta. Mogoče pride do male izpremembe... Letos imamo olimpijado v Los Angelesu, drugo leto svetovno razstavo v Chicagu. Tja se popelujemo kar z avtom. Letos ne grem nikamor, da zaostim tej preliubi krizi. V Clevelandu so Slovenci postavljali novo cerkev; ušla ji je kriza; stavba je gotova, treba je še notranje opreme, zvonov itd., kar pa stane mnogo denarja, katerega pa ni. Cela stvar kar čaka in izgleda prav žalostno. Ljudje se izseljujejo iz mesta proti nam, prvotno slovensko naselbino pa naseljujejo deloma drugi narodi, celo črni. Slovenska naselbina v okrajih Collinwood, Euclid in Nuthingham obsega prostor, ki je širši kakor Ljubljana, seveda so vmes tudi drugi narodi, vendar imamo tu skoraj najlepši prostor v vsem mestu, ker se nahaja ob jezeru (vzhodno) in je v zvezi z glavnimi cestami. Imamo na Holmes ave Slovenski dom, na Waterloo Rd Slovenski delavski dom in na 185. cesti Banko, ki je sedaj sicer v škripih, a upam, da preživi krizo. V tem okraju se nahaja nova ljudska šola, nekoliko dalje pa višja šola, ki jo je lansko leto obiskovalo 4700 učencev in učenek. Ameriško časopisje se močno bavi s raznimi razorožitvenimi konferencami, vendar se pri tem dobro prikrivajo hinavske poteze Italije. Vprašanje pripoznanja Rusije rase z vsakim dnem. Tudi naša slavna prohibicija je osamela; vse čaka volitev. Na piknikih in raznih zabavah je Noetovega daru dovolj. Mnogo nizkotnih ljudi je z »abstinenco« obogatele, še več umrlo, drugi so ubožali. Mnogo takih in drugih pride v Jugoslavijo. Letina v Ameriki dobro kaže, to je tolažba za vse. Grozdje, ki se je prodajalo po 125-150 dolarjev tona, bo letos po 15 dolarjev. Torej bomo imeli dovolj vina, da prepodimo skrbi...

Shakespearejev oče

Londonke »Times« poročajo o novih arhivskih raziskovanjih, ki se tičejo očeta največjega svetovnega dramatika Shakespearea. Mož se je pisal John Shakespeare. Sveznji službenih listin o njem so se našli v starih omarah sodišča »Queens Bench«, kjer so deponirani dokumenti iz dobe kraljice Elizabete in kralja Jakoba I.

Za vladanja imenovanih dveh suverenov je bil na Angleškem običaj, da so smeli ljudje prositi najvišjo instanco za sigurnost in mir. Kdor je čutil, da mu strežejo po življenju, da skušajo omejeovati njegovo čast, je sporočil vse, kar je vedel o teh nekanih sodišču, ki je potem ukrenilo. Kar se mu je videlo najukinkovitejše v obrambo prosilca.

Tudi John Shakespeare se je moral nekoč zateči k tej pravici. Ograjal so ga štirje prepričljivi in izgovarjati s imenom Ralph Cawdrey, William Russell, Thomas Loggins in Robert Young. Najpomembnejši je bil prvi, ki je veljal v maleni provincijalnem Staffordu za važno osebo. L. 1568. je bil Cawdrey »bailiff« ali okrajni glavar. L. 1569. ga je nasledil v tem svojstvu John Shakespeare. Med obema je tedaj vladala mrznja, ki se je na koncu spremenila v zagrizeno sovražnost, ki je imelo svoj vzrok v tem, da je John Shakespeare nekoč vzel v varstvo nekega Aleksandra Webbeja pred Cawdrejem. Webbe je bil namreč svak Shakespeareaove žene Mary, ki je rodila Williama. L. 1577 se je John Shakespeare popolnoma odtgnal javnosti. Bil je siromak in ravno v tistem času se je njegov sin William oženil z žensko, ki je bila nekaj let starejša od njega.

Prikrita katastrofa?

»Francoski »Populaire« piše, da je vlada zamolčala pomorsko nesrečo, ki se je primerila kmalu po katastrofi podmornice »Promethée«. Po podatkih imenovanega lista se je 19. julija pri topoljskih manevrih v bližini Bresta potopila podmornica »Argos«. Nesreča je nastala zaradi defekta v konstrukciji. Povečanje je bil v stiski brez moči. Kljub mnogim obupnim poskusom ni mogel več splovati nad vodo. 18 ur se je podmornica zibala na morskem dnu, dokler se ni posadki posrečilo izrpati vodo in splovati na morskovo površino. Pri napornih reševalnih delih je enega člana posadke zadela kap, dočim je mehanik pri strojih zblaznel in še danes leži v umobolnici.

Vladimir Levstik:

Lastovke se zbirajo...

Dan po tem, ko je stari gospod Koprivec rekel, da bo od vročine vse pocepalo in da je to škandal in da Bog, če je, ne bi smel tako mučiti človeka, ki se že osemdeset let ubija na tem klavirnem svetu in bi zaslužil malce priznanaanja — dan po tem je bilo mahoma konec pasjih dni.

Kar nenadoma jih je bilo konec. V trenutku, ko je gospod Koprivec že sapo lovil v svoji sobi in preklinjalje izražal željo, da bi vrag odnesel sonce, zvezde, nebo in zemljo, vreme in pratiko z vsemi svetniki vred — prav v tistem trenutku se je po naključju ozrl skozi okno in zagledal črn oblak na takem kraju, kjer ga je dolgo ni bilo. Staremu gospodu se je takoj zazdelo, da je ta oblak tisti, ki ga je zdavnaj pričakoval; ker je bil pa od čakanja in soperice vse razkačen, se je najprej strašno ujezil nanj in ga jadrno pripregel k svojim litanijam; ozmerjal ga je, s hudičem in sleparijo nebeško ga je opital, na nespodobno pot ga je poslal in mu nazadnje celo zabrusil svoji dvom, da bi šla v njegovem umazanem trebuhu le kapljica dežja. Tolikanj besen je bil gospod Koprivec, da ni opazil, kako je oblak med njegovo kozjo molitvico nenehoma rasel in rasel, se bližal in

bližal in z glasnim rohnemjem zagovarjal svoje stališče. Gospod Koprivec še ni bil izrekel zadnje žaljivke, ko je piš pripognil hruško na vrtu in je strela usekala v župni zvonik in se je ulila taka ploha, da je starca kar groza izpreletela ob misli na toliko vode. In potlej je deževal ves dan in vso noč in ves drugi dan, in do tretjega dne se je zrak tako ohladil, da je dobil gospod Koprivec znamenitejši nahod izmed vseh, kar jih je pomnil v svojem dolgem življenju.

»Dè te vrage«, je dejal gospod Koprivec, ko je ležal v postelji in pihal lipov čaj, »to je pa res od sile. Nak, takega pa še ne.«

In pomislil je, da je vse to precej drugače, ne tako, kakor si je predstavljal. Hotel je, da bi padlo malce dežja, po pameti, kolikor je pač treba, da se človek in žival opomoreta. Nahoda pa nikakor ni hotel, in če bi bil vedel, da bo priklital tako fortunno, bi bil čisto tiho, še pisnil ne bi bil. Bog, če je, mora biti res šmeštano muhast človek; nikoli ti ne ustrežeta tako, kakor bi rad; ali dā preveč, ali dā premalo; ustreže ti pa nikoli, ne in ne. Prav za prav bi mu bil gospod Koprivec hvaležen, če bi bil pustil vreme takšno, kakršno je bilo. In da bi pokazal svoje nezadovoljstvo, je v znak protesta vstal. Pol ure se je v srajci in spodnjih hlačah boril s kuharico Meto,

ki ga je rotila, naj ne hodi z doma; črno nevhaležnost ji je očital, vse ji je prerel, avša in trola in stara coprnica ji je dejal in jo nazadnje tako ukrotil, da mu je obupno tekle prinesla obleko. Gospod Koprivec se je napravil, in ko je videl, da sije sonce, je stopil k oknu, ga previdno odprl in pomolil najprej prst, nato nos in za njim vso glavo pod milo nebo. Zrak se je bil spet ogrel, in gospod Koprivec je sklenil, da po tem takem uresniči svojo grožnjo in se izpostavi nevarnosti in pojde na izprehod.

Hentaj, hentaj, nekaj se je bilo izpremenilo med tem, ko je gospod Koprivec kihal in pihal in pil svoj čaj. Na prvi mah se ni mogel spomniti, kaj je, ali nekaj je bilo prav gotovo. Že ko je prišel do znojna stopnice, ga je zbudilo v oči: rumen list je ležal v veži, tik pod stopnicami je ležal, kakor da bi mu ga bil zlozejal nalašč nastavljanj. Stari gospod je togotno stopil nanj in obenem že vzdignil nos in zastrigel z ušesi. Kaj je bilo to? Lastovke v veži so ščebetale švigale sem in tja in klicale druga drugo; in s ceste se je razlegal še hušji pišč in vrišč, in ko je stopil gospod Koprivec pred hišo, je bilo povsod vse črno samih lastovk, slemenih in žlebovi in brzojavne žice so se šibile od njih.

»Tak takor, je zagodrnjal Koprivec, »tak takor!« Nič drugega ni mogel reči od presenečenja.

»Lastovke se zbirajo«, mu je zaklical pek s svojega praga. »Zdaj bo pa kar kmalu jesen, gospod Koprivec!«

»Zdaj bo pa kmalu jesen«, je mračno ponovil stari gospod in krenil dalje, ne da bi odzdravil. Kar kmalu bo jesen... Listje se bo osulo, gole veje bodo štrlele v zrak, meglja bo tlačila dolino in prvi gospoda Koprivca, slana bo parila vse, kar je živega na vrtu in travnikih; in potem bo zapadel sneg, povsod bo mrz in led in žalost kakor v grobu, in ne telo ne duša se ne bosta mogli ogreti. A to bi še nič ne bilo, saj še ne bo tako kmalu; vse to bo prihajalo počasi, drugo za drugim, da človek niti opazil ne bo; vsako leto pride jesen, sam ne veš, kdaj, in za jesenjo zima, čisto tiho pride, in ko je tu, si se že nekako vdal. To je takisto kakor smrt: mlad si se je bal in branil, potlej ti je pa vsako leto bližja, tiho prihaja in nič ne reče, in ko ti stopi za zgajev, si zdavnaj spravljen z njo. Pred časom misliti nanjo rā ni prijetno, in znamenja so nemanje reči. Kaj je na primer treba, da ti zdajci prileti v hišo mrtev list? Kaj je treba, da se lastovke, ko jih še nihče ne podi, tako očitno vzdignejo k odhodu in z vriščem in ščebetanjem napovedujejo mrz in slano, sneg in led in smrt?

Tako se v duhu usajal gospod Koprivec, ko je stopal po trgu. Jeza ga je grabila, s palico je žugal lastovkam in

nekatero grenko jim je zasolil v slovo: »Prav, prav, neuhvaležnice, letite z Bogom v laške mreže! Saj ni, da bi se jezil na vas, ali vendar: vse kote ste nam ponegavile, vse muhe požrle, žemile ste se pri nas, pankrte ste zredile — zdaj, ko je pihnil prvi hlad, pa kar takole adijo? Premraz vam je! Kaj pa nam? In še ta šunder, kakor nalašč, da bi vsak pomislil: konec lepih dni, jesen prihaja, zima bo, leto je minulo, življenje mine, smrt pride po nas... Take ste kakor ciganke, ki si nabajejo malho z dobrimi rečmi, v zahvalo pa povedo, kdaj bo človeka vrag odnesel!«

A male lastovke se niso menile za očitke gospoda Koprivca. Daljave so jih klicale, slā velike poti jim je širila krila, hrepenenje jim je drhtelo v drobnihih srčeh in v neučakanih »lasovih nežnih grli; v goste jate so se zbirale in hrabrile druga drugo, in vsa dežela je bila polna njihove jesenske himne:

»O, vroče sonce! O, širna zemlja! O, neizmerna skrivnost daljav! Letimo, se, letimo! Leteti je slaje ko živeti!«

In ko je stopal gospod Koprivec po trgu in jih poslušal, si ni mogel kaj, da ne bi bil razumel njihove odhodnice; branil se je, a blažja čuvstva so bila močnejša od nejevolje — n so mu vse bolj in bolj prevzemala srce. Pomislil je, kako majhna je lastovka in kako velik je človek,

Hmelj obirajo

To je Savinjska dolina, to je zaslužni narodnjak Hausenbichler, to je bogastvo in blagostanje. Hausenbichler, katerega ime še danes živi s kočo na Mrzlici, je pred 80 leti prinesel s Češkega prve sadike hmelja v Zalec; okoli njega se je v koncentričnih krogih širila vedno bolj, vedno delj in vedno intenzivneje njegova kultura, spočetka v spodnji Savinjski dolini med Poljanec in Celjo do Letusa in Vranskega; pozneje je hitro preskočila tudi ozko »Sotesko« nad Letušem, se ukoreninila in udomačila tudi med »Garagrunce« in splavarji od Mozirja pa visoko gori ob Savinji in Dreti, dokler ni dosegla končno nad 600 metrov visokih hribov in brd v Dobrovljah in pod Goltmi. Kar je drugod v naši banovalni nastalo hmeljskih nasadov pred leti, ko je hmelj prinašal milijonske dobičke, je ostalo tako majhenkostno in je še sedaj zapisano gotovi smrti, tako da niti ni orembe vredno. Če hoče njegovo kulturo in blagostanje, ki jo je on ustvaril, spoznati, moraš priti v Savinjsko dolino.

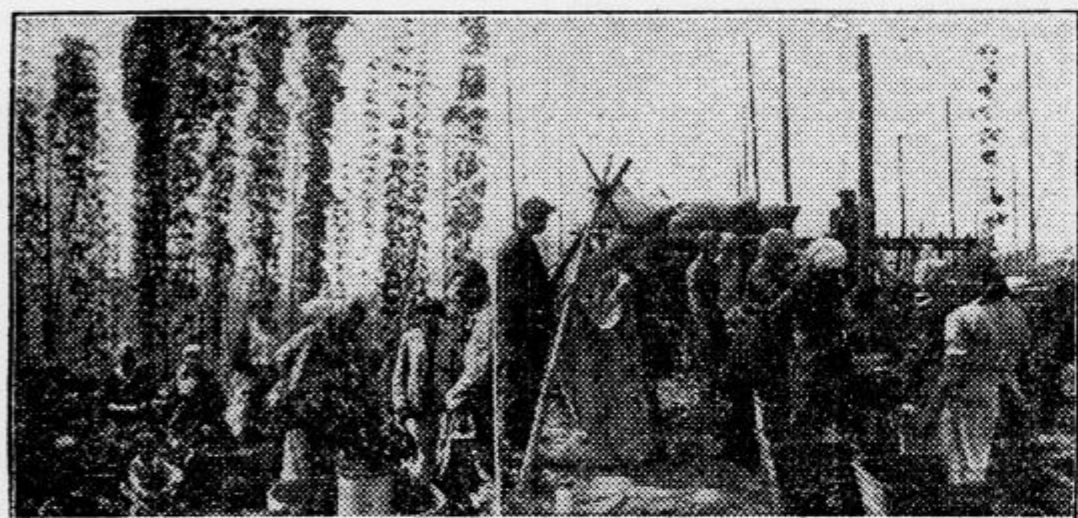

Majhna in neboljena je ta stvarca, ko mače spomladi leži na ogonih in bradavih razoznane njive iz tal, ciprajoč se že od vsega spočetka na do pet metrov visoke gladke hmeljeve. Komaj je dosegla

Tedaj, po sredi meseca avgusta, pride čas, ko je treba hmelj obirati. K temu je treba toliko rok in nog, da bi za to delo niti v časih, ko so nekdanje hmeljske kulture skrčene najmanj za eno tretjino, domačini ne mogli zadoščati. Iz daljnjih krajev, iz povirja Drete in Savinje, kjer hmelj okoli Gornjegrada in Solčave ne uspeva več, pa celo z Dolenskega in iz Posavja prihajajo z vlaki z avtomobili, z vozovi, pa tudi peš cele karavane obiralov in obiralcev, po podedovani tradiciji vsako leto iz iste hiše v isto vas, k istemu hmeljarju; ženske in moški, tudi dekleta in mladeniči; bomo obelčeni, vsak s svojo košaro v roki, da bo v njo obiral hmelj Stan in hrano dobe pri gospodarju, h kateremu gredo obirati hmelj, za škarf nabranega hmelja, t. j. 25 litrov pa dobe 1.50 do 2 Din. Spretna obiralica napolni v enem dnevu 15 do 20 škarfov; iz vreč, ki jih je čez dan napolnila in iz katerih sipljejo zvečer sproti hmelj, določijo, koliko škarfov je nabrala; prejme za to primerno število listkov kot potrdilo, plačo pa po končanem obiranju, ki traja dva do tri tedne. V teh časih vseeno lep in prijeten in lahek zaslužek.

Ko je hmelj obran, nudijo hmeljski nasadi novo, zopet popolnoma drugačno sliko. Pri obiranju je treba hmeljevo izrjaviti in jo v vsej njeni dolžini ali položiti na tla preko brazd ali pa nasloniti v križ dveh križev razprtih kolcev. Pri tem se rastlina, ki pleza in se vije okoli svoje opore in se je tesno oprjemlje, odtrga od hmeljeve, da se hmelj sam, njegovi rumenkasto zeleni krivuljasti aromatično dišeči cveti lažje s peclji vred trgajo in berejo. Ko je to delo končano, imaš pred sabo bojišče po končani bitki; vse je v neredu, vse razmetano, raztrgano; ponekod vidiš jamo kot da bi jih izkopale granate, drugod so nagrmadene visoke kope hmeljskih rastlin, odtrganih od hmeljev; iz njih štrlijo osamele, svojih rastlin oropane hmeljeve, kakor lafete razbitih topov, kakor puščice, kakor sulice in puškine cevi. Ko so potem v pozni jeseni vse izsušene rastline požgane in hmeljeve v visoke piramide združene, gre melanholija dolgih jesenskih večerov tudi po dne preko hmeljskih nasadov.

V moderno urejenih sušilnicah kakor v hmeljarni v Zalcu, kjer mora vsak hmeljar plačati takso in drva za sušenje, je

Obiranje hmelja

rastlina višino 2 pedit, že jo je treba skrbno in nežno privezati z ličjem ob njeno oporo. To je prva vez. Če postane rastlina, zelena vsa, šibka in polna lepih listov, en meter visoka, jo je treba v novo prikleniti k hmeljevki. Po tem pa rase hitro in veselo kvišku, doseže kmalu gornji konec visokega droga, hoče se preko njega višje in višje, lepo zacvete in zadisi začetakom julija in dozorji v drugi polovici avgusta.

Ako se v tem času pelješ z avtom iz Celja proti Zalcu, si ogledaš pokrajino okoli Polzele, Petrovč, St. Pavla in Braslovca in ostalih mičnih krajev in selišč med »Poljanec«, tedaj se hitro preprčaš, da je tu prva domovina našega hmelja. Voziš se med samimi zelenimi vrtovi; toda ti vrtovi niso prav nič podobni drugim našim, ki jih dičijo le nizke, pritlikave rastline in cvetlice. Hmeljski vrtovi in nasadi so nekaj drugega. V strogo geometrično potegnjenih ertah, v natančno določenih in izmerjenih vrstah stoje mirno in nepremično na posameznih velikih dolgih njivah do pet metrov visoke hmeljeve, do tisoč njih na eni sami njivi, vse od tal do vrha v krasu svežega zelenja, v žaru in čaru obilnega nežnega cvetja. To je vse nekaj drugega nego ona neboljena stvarca prve pomladi. Zdi se ti, da so po cel širini, rodovitni dolini po določenem načrtu razpostavljeni oddelki sveže in vesele vojske kralja Matjaža, vsi v zelenju in cvetju, visoki, sloiki; s svojo mirnostjo in nepremičnostjo razodevajoč samozavest, ponos in oni duh, ki vre od spodaj navzgor, k višjemu, k lepšemu.

nabrani hmelj v dveh dneh posušen in zrel za prodajo. Kjer ga na domačem, suhem podstrešju, nagrebljenega eno ped visoko, sušijo na primitivnejši način, traja sušenje cel teden, a suhi hmelj širi po vsej hiši, po kuhinji, po veži, celo po bližnjem hlevu kaj prijeten za hmelj svojevrsten vonj. Po navadi kmalu izgine ta prijetni duh po hmelju. V velikanskih vrečah roma nabrani hmelj k prekupčevalcu pred tujega kupca, ki ponuja za kilogram najboljšega posušenega in najskrbnejše, s peclji nabranega hmelja, ki je pred leti stal 150 Din, sedaj komaj deseti del te svote. Neusmiljeno prereže tuj kupec vrečo za vrečo v sredini, da se usuje suhi hmelj na dan, in ga tako preišče glede kakovosti in vrednosti. Nekdaj je ob takih prilikah kakor povodenj šel denar po Savinjski dolini, po milijonih dinarjev so izkupili posamezni gospodarji, saj so imeli po deset tisoč hmeljev, tri hmeljeve pa dajo po en kilogram suhega hmelja. Danes so nepravilni prekupčevalci plačali preveliki riziko s svojim obubožanjem, marsikatera hmeljeva je že splavala po splavu v Zagreb kot kurivo, a še se pripelje bogat »Poljanec« med »Gargrunce« s svojim vozom, spominjajočim na boljše čase, ga »Gargrunce« še vedno šalijo vpraša, je li se ni pripeljal po hmeljevo, meni s tem obiralom, ki je kakor Savinjska dolina edina še ostala stara, ista.

Dr. Fran Mišič.

VSAK NAROČNIK »JUTRA«
je zavarovan za 10.900 dinarjev!

Izboljšanje prometa na kamniški progi

Kamnik, 26. avgusta.

Kamničani imamo sedaj z Ljubljano dnevno deset zvez: tri vlakovne in sedem avtobusnih. Avtobusi delajo torej občutno konkurenco železnici. Jutrnji vlak vozi po večini samo študente in delavce, opoldanski in popoldanski pa sta pretežno prazna. Večina potnikov, ki bi plačali celo karto se poslužuje avtobusov, ker ima z njimi ugodnejšo zvezo. Jutrnji vlak odhaja v Ljubljano ob 5.42. To je za potnike gotovo prežgodaj in vsakdo bo rajši potoval z avtobusom, saj odhaja v času 7.30 do 8.15 trije proti Ljubljani. Prav tako je odhod opoldanskega vlaka ob 11.48 zelo od roke in potniki se rajši vozijo z avtobusi ob 13. Nerodne so nadalje vlakovne zveze Ljubljane s Kamnikom in tudi v tem primeru prevzamejo večino osebnega prometa avtobusi. Vzrok, da je zadnja leta železniška uprava v konkurenčnem boju z avtobusi utrpela veliko škodo, je poleg nerodnih zvez še počasnost kamniškega vlaka.

Številne kritike v časopisju in prizadevanja krajevnih čimteljev v vsej povojni dobi, da bi se izboljšala kamniška proga in tako dosegla večja hitrost vlaka so ostala brez uspeha in kamničani je še nadalje ostal splošna potujočega občinstva.

Letos se je železniška uprava odločila izboljšati kamniško progo in promet na njej. Od pomladi so popravljali progo in zamenjali vse trile prage z novimi. Potokusi so pred kratkim pokazali, da se dan progi z maksimalno obtežbo 180 ton doseže hitrost 40 km na uro brez vsake težkosti ali nevarnosti in tako skrajšati vožnjo za 20 do 25 minut. Kolikor je znano namerava železniška uprava že 1. septembra vstopiti na kamniški progi več vlakov, ki bodo vozili paralelno z avtobusi in bodo potrebovali za pot v Ljubljano prav toliko časa kakor avtobusi. Da pa bodo potniki imeli prikrašeno tudi pot na kolodvor, bo železniška uprava napravila še eno postajališče. Kamnik mesto pri kilometru 23.100, to je tik pred žalskim predorom tako rekoč sredi mesta. Kakor je bilo že službeno razglašeno v časopisih, bo novo postajališče, ki je do malega že gotovo, odprto 1. septembra. Govoril se, da bo na progi Kamnik-Ljubljana in obratno vozilo vsak dan precej vlakov v obeh smereh. Vlaki bodo imeli samo po tri ali štiri vagona. Tudi vozna cena se kaže namerava znižati od 9 na 7.50 Din.

Podrobnosti o voznem redu zaenkrat še niso znane, vendar prosimo železniško upravo, da pri sestavljanju voznega reda blagovolj upošteva upravljene želje lokalnih interesov in sestavi vozni red v sporazumu z njimi, saj ti najbolj poznajo želje in potrebe potujočega občinstva. Tase bomo izomili vsem poznejšim prošnjam in izpremembam voznega reda. Občinstvo se živo zanima za novo ureditev prometa na kamniški progi, saj se z vlakom neprijetno ugodneje potuje kakor z avtobusom.

Portugalka

Portugalka je pri nas zelo cenjeno črno vino. Ni je mnogo, zato je pa tembolj cenjena, ker zgodaj zori in je portugalka mošt prvi, ki pride v potok. Ljubljanski gostilničarji se med seboj kosajo, kdo jo bo prvi naznanil v časopisnih oglaših. Naši kritični pivci potem stijejo za najboljšo in se tja radi zaletavajo. Prav zaradi te nestrpnosti, ki povzroča v mnogih primerih prežgodno trgatve, je najti velike razlike med kakovostjo ene in druge portugalka. Na drugi strani je pa velika skrb vinogradnika, da je zaradi zgodnje zornice ne pozabljejo ptiči, ose, sršeni, muhe in tudi človeški škodljivci! Ze od nekdanje je cena portugalki višja kakor drugim vinom, pa saj je dražje tudi vsako drugo blago, ki pride prvo na trg.

Pri nas razločujemo štajersko (bizeljsko), dolejsko in belokrajinsko portugalko. Čeprav je vsa ene vrste, je vendar med njimi najti v okusu precej razlike. Našim pivcem ugaia nekako najbolj belokrajinska, ki je najbolj harmonična. To opažamo že tudi pri metliški črnini, ki ima včasih okus, ki nalikuje malo teranu. Dolenski portugalka je ponavadi bolj kisl. Ponekod se najde v vinogradih tudi črna burgundec, ki tudi zgodaj dozoreva in ga zaradi tega stiskajo skupno s portugalko.

V imenovane kraje je prišla portugalka šele z obnovitvijo po trtni uši uničenih vinogradov. V večjem obsegu jo je zasadila le hmeljniška graščina pri Novem mestu.

Ima pa portugalka veliko napako, da je zelo podvrčena plesnjam (peronospori) in pa grozdni plesnobi (oidium). Plesnoba je včasih tako napada, da jo skoraj uniči, če ni pravočasne in večkratne pomoči z žveplanjem. Čim bolj pripeka solčni žarki na potrošeni fini žvepleni prah na grozdju, tem bolj

Naše morje

Letovišče Sv. Jelena pri Crikvenici

Malo naselje Sv. Jelena je nastalo ob jadranski obali ob potu, ki vodi iz Crikvenice proti severozapadu. To pot so gradili zaradi crikveničkih gostov, da bi imeli prijetno šetališče, prihrano pa so izrabili podletni prebivalci vasi Sv. Jelena, ki leži precej visoko nad morjem ob glavni cesti Sušak-Crikvenica—Novi—Senj. Jelenčani so takoj ob novi poti ob obali zgradili svojo naselbino, ki si je kmalu pridobila sloves ugodnega letovišča. Sem se zatekajo oni, ki si žele odmora v miru. Naselbina ima več lepih in udobnih vil, naokrog je dasti dreva in dasiravno je prav blizu modernemu letovišču, vlada v naselbini vendar najblagolednejši mir. Sem prihaja malo avtomobilov in zato tudi ni neprijetnega prahu. Morje je vedno čisto kakor kristal in je vsak plesnik od svoje vile uredil najpripravejši dohod do vode. Voda je daleč od obale tako plitva, da se lahko tu kopajo tudi mali

otroci. Zaradi vsega tega je Sv. Jelena pravo družinsko letovišče. Letos je tu poleg gostov iz Zagreba in drugih krajev ter Čehov in Svcarjev tudi precej Slovencev. Vsi so se takoj med seboj spoznali in izvrstno zabavali. Ravno tako se tudi vsi najboljši počutili po zaslugi spretnega hotelirja g. Jurice Manestra, ki je po dovršenih strokovnih studijah v inozemstvu prevzel vodstvo penziona »Vila Danica«. Tu so gostje v vsakem oziru najboljše oskrbljeni, zlasti pa ne morejo prehaliti izborne kuhinje. Dobro je preskrbljeno tudi za razna razvedrila in za izlete. Gostom prija najbolj izlet v Vrhnika na otoku Krku. Na razpolago so jim tudi motorni in navadni čolni, šetališča ob obali pa so po svoji mikavnosti itak neprekošljiva. Posebno srečni in zadovoljni so v tem mirnem letovišču otroci in z njim vred seveda tudi starši.

NA MORJE!

Rab najlepše kopališče na našem Jadranu **HOTEL SLAVIJA**, v neposredni bližini pristanišča in parka, popoln penzion od 65 do 75 Din. Vse informacije in prospekti brezplačno. N. Knezovič.

Peščeno morsko kopališče OMIŠ PRI SPLITU HOTEL „BELLEVUE“

novozgrajen tik ob morju, v sobah tekoča voda, danzang na morski terasi, polna penzija, s sobo in vsemi takami in postrežbo Din 60—85. Domača in dunajska kuhinja. Nobenih zdraviliščnih taks. 85a

Od 850 Din! Za 10 dni inkluzivno: prvovrstno prehrano, stanovanje vse takse, elekt. huč, postrežbo in kopelj na astni peščeni obali. Koncerti, dancing, sport, tenis.

NOVI VINODOL
Palace hotel Lišanj,
Komfortno urejen hotel v bližini kopališča s prvovrstno kuhinjo in terasami za sončenje. Ne manjka ničesar za najprijetnejše bivanje ob morju. Naistkrnena solidna postrežba. Tekoča topla in hladna voda v sobah. Penzion od Din 65.— dalje. Zahtevajte prospekte!

Hotel Pension „ADRIA“, Crikvenica
pod novo strokovno upravo. Prvorazredno urejen s komfortnimi sobami. V neposredni bližini kopališča. Meji na prekrasen zdraviliški park. Izvrstna dunajska kuhinja, cene zmjerne. — Lastni park in šetališče. 192

HOTEL BON-REPOS
Korčula
JUŽNA DALMACIJA
4 ure do Splita, 3 ure do Dubrovnika.
Brzjaviti: Andreis, Korčula 87

se razkroja prah v strupeni plin, ki uničuje plesnobne klice.

Za naše kraje je portugalka gotovo važnega pomena in je treba paziti, da jo ohranimo. Kjer so vinarske zadruge, naj se dela na to, da pride prav ves pridelek v družno klet. Po drugih krajih bi se pa tudi izplačalo, da bi se razumni sosedje vinogradniki vsaj glede portugalka zedinili in jo skupno stiskavali. Prijateljski dogovor bo menda zadostoval in je tako ne bo treba kupcem pobirati pri posameznikih po 1 ali 2 vedra.

Portugalka je pri nas najboljša, dokler je mlada: tja do konca januarja mora biti popita. Čim bolj dozoreva, tem bolj peša njen okus. Ciril Dolenc.

Bedasta šala

Nedavno se je vrnil iz častniške šole domov mladi rumunski podporočnik Jon Jonescu. Prišel je na počitnice. Bil je tako preprosto razpoložen, da se je imel za boga med ljudmi. Tako je prišel tudi v rodbino nekega prijatelja in med domačo zabavo je ponudil domači hčeri čašo piva, iz katere je prejel sem pil s pripombo, da se bo ustrelil, če tudi ona ne omoči ustnic v njegovi čaši. Mlada dama je smatrala te besede za šalo in je zavrnila neumestno podporočnikovo zahtevo. Jon Jonescu pa je pri tisti priti potegnil svoj službeni samokres. Kropla mu je preluknjala senca, da je pri priti omahnil mrtev na tla.

Usodepolna minuta

(Pred velikim sončnim mrkom.)

Tri sto učenjakov in tri tisoč asistentov trepeta v živčni groznici. Deset tisoč mehanikov uravnava zvode in maže kolesa hiperkomplikiranih aparatov. Zeiss in Lumière sta se zgrižla v besnem naporu, da izbrusita matematično dovršeno lečo. Zveza USA tvornica za precizijske kamere je brzojavno zaprosila vlado za vojaško pomoč. Podivjani fotomani groze razrušiti njene objekte. Portlandske hotelle so napolnili od kleti do podstrešij divji roji čudakov, nepridipravov in reporterjev vsega planeta. Stari Newton se obrača v grobu. Očka Einstein se je zaprl v jekleni stolp in igral na svoje vijolino noč in dan poskočne melodije, da bi premagal strahove...

Portland! Vsejohi rokati leži usoda tega našega vselega sveta!

Portland! Tebi in samo tebi je dano, da nam 31. t. m. jasno in odločno poveš, kako je z nami!

Portland! Ti in samo ti nam moreš 31. t. m. pojasniti:

a) ali smo ali nismo,
b) ali smo in nismo,
c) ali smo vobče in sploh.
d) ali smo pogojno.

Portland! Vate so uprti milijoni oči! Zaradi tvojega ugodnega ozračja, ki bo v najboljši formi dne 31. t. m., trepetajo učenjaki in asistenti, se pote mehaničar-

ji... sta se zgrižla Zeiss in Lumière... besne fotomani... kolnejo reporterji... se obrača v grobu stari Newton... svira divje na violino očka Einstein, ki se čuti krivega te strašne napetosti...

Portland! Portland!

Usodna minuta se torej bliža. 31. t. m. bomo zvedeli, ali je vse relativno ali ni. Quant a moi — bi želel, da se izkaže, da je vse relativno, da dobi gospod prof. Einstein popolno zadoščenje.

Ko bo tako vse lepó relativno, nastopi zlata doba vseh mogočih nemogočnosti; odnosi ljudi, idej in pojmov se prijetno zaobrnejo in zaokrožijo — vse bo mogoče.

Mogoče bo, da dobi nekega dne očka Einstein naslednje pismo:

Spoštovani gospod profesor! Prebrale smo vašo globoko pisano »Teorijo relativnosti« in smo spoznale, da smo hodile po krivih potih. Objublamo Vam, spoštovani g. profesor, da bomo odslej sijale strogo po navodilih Vaše teorije.

Vam vdane Nebeške zvezde. P. S. Ogorčeno odklanjamo protizvojniški kurz, ki ga vodi v vaši domovini absolutistični Hitler in upamo, da v zmagoslavju vseobče relativnosti v doglednem času utone.

Krasne stvari bodo mogoče v lepi deželi Zlamlariji! Dežela, ki je že pred 31. avgustom a priori priznala važnost relativnosti, gotovo ne bo zaostala po oficialnem aktu v Portlandu! —

Zamislite si sončno obžarjene obraze urednikov tednika »Zlamlarija«, ko prejmejo lepega dne naslednji rekamandirani dopis:

P. n. uredništvu »Zlamlarije«! Slučajno so mi prišli v roke vsi dosedaj natisnjeni izvodi vašega cenj. tednika. Vaša temeljita in vseskož utemeljena izvajanja so me prepričala! Odkrito priznam, da sem delala kardinalne pogreške vobče in očitno krivico deželi Zlamlariji po bej! Peccavi! Popraviti hočem, kar se popravi! Zato prosim, da me v mojem stremljenju podprete in mi stavite — po možnosti — na razpolago tekoči material. Obenem, prosim, da objavite v vašem renomiranem ogla.niku sledeči in-serat (v debelem tisku, trokolonsko):

Kdo mi hoče pomagati z avtentičnimi viri pri generalni reparaturi »Zgodovine Zlamlarije«? Pogoj:

a) mala matura
b) naročništvu »Zlamlarije«
c) temeljito znanje učenika »Kulturni problemi Zlamlarije«.
Honorar primeren. Naslov v uredništvu.

V upanju, da postanejo naši medsebojni stiki v bodoče kar najbolj prisrčni, ostajam z odl. spoštovanjem vaša bravka. Zgodovina.

in da ga ni junaka na svetu, ki bi znal toli drzno zleteti za svojim hrepenenjem kakor ta drobna, drobena ptica. In spomnil se je gospod Koprivec, z mehko bo se je spomnil časov, ko še ni bil tako star in jezer, časov, ko je vsako jesen koprnel za lastovkami in je bilo prav te dni njegovo srce polno lepih sanj in dobrih znamenov.

Kako je mislil otrok, ko je gledal za pticami?

»Ko se lastovke vrnejo, bom hodil v latinsko šolo. Učen bom, gospod postanem, mama me bo vesela...«

Kako je objubil mlad fant dekletom?

»Ko se lastovke vrnejo, pridem pote in te odnesem v raj...«

Kako je nekoč šepetal družici na uho:

»Ko se lastovke vrnejo, boš pestovala najino dete...«

In vsako, vsako jesen so vzele lastovke njegov up s seboj in vsako, vsako pomlad so mu prinesle izpolnitev. Tako je bilo mnogo jeseni in mnogo pomladi vse do tiste jeseni, ko je z lastovkami vred odletela dušica gospe Koprivčeve, in vse do tiste pomladi, ko so mu lastovke prinesle vest, da leži njegov veliki, močni sin ubit ob krvavi Soči. Tedaj je ostal gospod Koprivec čisto sam, in lastovke niso jeseni nič več vpraševale po njegovih željah in mu niso prinesle spomladi nikoli ničesar več.

»Ali je čudo, da je človek po tem tatem jezen na vse, kar leze in gre in leta?«

je starec vprašal lastovke, kakor da bi se opravičeval. »Ali je čudo, kaj?«

Pa bi mu vendar še kaj prinesle! Vendar vendar naj bi bilo kaj novega, ko priletijo nazaj... Tako misleč se je ustavil na klancu pred trgov.

»Povejte«, je nadaljeval čez čas, »nu, povejte, kaj utegne še biti zame? Ali bo sploh še kaj na tem klavnem svetu?«

In ko je tako stal in čakal odgovora, je zdajci začul v svojem srcu glas, ki je rekel:

»Ko se lastovke vrnejo, ne boš na nikogar več jezen, ubogi, trudni gospod Koprivec...«

Stari mož je za spoznanje pobesil glavo in se tiho nasmehnil in krenil nazaj; prišel je mimo mizarja in pogledal skeci okno in videl mojstra, ki je bil napravil krsto in je pravkar lepil nanjo zlat papirnat križ. A mojster, Koprivčev vrstnik, je bil kaj vesel pri tem žalostnem poslu; urno je smukal okoli lepe krste in sukal čopi. s klejem in brundal s krhkim starčevskim glasom:

»Mrzel veter tebe žene, ljuba ptičica, od nas, ki znaš lipce zelene si mi pela kratak čas...«

»Lastovke se zbirajo, gospod Koprivec!« je zaklical mizar skozi okno. »Zdaj bo pa kar kmalu jesen.«

»Da, da«, je vdano pokimal stari gospod Koprivec. »Kmalu bo jesen. Zar pripraviti se bo treba!«

„Ljubljana v jeseni“

Ljubljana se zadnje tedne mrzlično pripravlja na drugo letošnje velesejmsko prireditve, na veliko kulturno-gospodarsko in turistično-prometno razstavo »Ljubljana v jeseni«. Pod tem geslom nas ljubljanski velesejem že dolgo vrsto let vabi na prireditve, ki so po svoji organizaciji prav posrečena združitev velike razstave in vzorčnega velesejma. Ta oblika omogoča velesejmski upravi, da vsako leto pokaže kaj drugega, kaj novega in posebnega, da posveti razstavo zdaj eni, zdaj drugi panogi javnega življenja in gospodarstva in da glavni razstavi priključi še druge strokovne in specijelne razstave odnosa prireditve. V tej pestrosti in raznolikosti tiči ono, kar napravi jesenske velesejme za najširše sloje prebivalstva še bolj privlačne kakor prave vzorčne velesejme, ki so pretežno posvečeni prikazovanju naše produkcijske sposobnosti in kupčiji.

Ta moment je zlasti važen v sedanjih težkih časih, ko gre pri večini našega prebivalstva trda za denar in more z uspehom računati le taka prireditve, ki prav vsakemu nudi iz ožega interesnega kroga kaj posebnega, zanimivega in privlačnega. Z letošnjim programom je velesejmska uprava to vprašanje brezdvoma posrečeno rešila, zato lahko s sigurnostjo pričakujemo, da bodo med 3. in 12. septembrom pohiteli v Ljubljano desetstisoči gostov iz vseh krajev Slovenije, pa tudi iz vseh delov naše prostrane države.

Kaj nam bo pokazal letošnji jesenski velesejem

Letošnja »Ljubljana v jeseni« nam bo res nudila mnogo. Glavna razstava bo ponovno posvečena kmetijstvu, tako da bo prireditve zopet v veliki meri privabila v Ljubljano oni stan, ki je tudi v naši bolj industrializirani Sloveniji najmočnejši in najvažnejši. Seveda bo letošnja kmetijska razstava prikazala to obsežno gospodarsko panogo z druge strani kakor dosedanje podobne razstave. Tu je pač toliko zanimivega, poučnega in privlačnega gradiva, da bi bilo možno leto za leto prirediti kmetijske razstave v drugi obliki in z drugo vsebino. V okviru letošnje kmetijske razstave bodo prirejene posebne strokovne razstave za sirsarstvo in mlekarstvo, perutinarstvo, kuncerejo, zelenjadništvo, vinogradništvo in čebelarstvo. Vrh tega bodo imeli naši napredni živinorejci priliko videti na posebnih razstavah izbrano govejo živino slovitih montažonske pasme in najlepše plemenske konje. Da pa bo v tem okviru prirejena tudi obsežna razstava kmetijskih strojev in kmetijskega orodja ni treba še posebej poudarjati.

Tudi velika družina lovcev in turistov bo prišla na svoj račun. Razstava čistokrvnih psov in alpinska razstava bosta vzbudili seveda zanimanje tudi pri vsakem drugem posetniku prireditve. Velesejmska uprava tudi ni pozabila nuditi nekaj posebnega onemu delu našega naroda, ki se zanima za naš kulturni razvoj. Razstava slovenske knjižice in umetnostna razstava »Žena v slovenski umetnosti« bosta gotovo pritegnili pozornost slehernega posetnika, zlasti ker bosta prirejeni zares skrbno in z veliko ljubeznijo. Na najširši podlagi pa bo prirejena posebna amaterska razstava umetniških fotografij, ki ne bo samo razstava lokalnega značaja, temveč bodo na njej sodelovali amaterji iz vse države. Poleg tujsko-prometne razstave, ki nam bo letos pokazala nove krasote naše demovine, bodo prišle na svoj račun zlasti tudi naše vrle gospodinjice, ki z vmem in požrtvovalnostjo pripravljajo veliko razstavo

»Domače ognjišče«. Ta razstava bo tako podeželski kakor tudi mestni gospodinjici pokazala, kako je treba pravilno in praktično gospodariti v kuhinji. Če omenimo še industrijski in obrtni oddelek s specialnimi razstavami za pohištvo, za živila in radio, ki bo bolj velesejmskega značaja, smo navedli vse glavne točke programa. S tem pa seveda še nismo izčrpal programa. Velesejmski teden bo nudil posetniku še marsikaj drugega. Obsežne priprave se vršijo za veliko revijo slovenskih narodnih noš, ki bo v nedeljo 4. septembra. Ta dan bo na velesejmu tudi priključeno tekmovanje pritrkovalcev na vzponih, naslednjo nedeljo 11. septembra pa tradicionalno tekmovanje slovenskih harmonikarjev. Po uspehih v preteklem letu so se tudi letos gledališka uprava odločila prirediti dramske in operne predstave na prostem, tako da bodo došli gostje tudi izven velesejma našli lepo zabavo.

Vozne olajšave

Uprava ljubljanskega velesejma je izdala kakor prejšnja leta tudi letos permanentne legitimacije po 30 Din. Take legitimacije, ki dajejo pravico do znižane voznine za polovično ceno, se dobe v vseh večjih krajih države, lahko pa se naroče z dopisnico tudi pri velesejmskem uradu. Navodil, tiskanih v legitimaciji, se je treba točno držati. Zdrava in cenena stanovanja v hotelih in privatno so posetnikom zagotovljena. Stanovanjski urad velesejma bo posloval permanentno na glavnem kolodvoru in bo posredoval prenočišča v hotelih in privatnih stanovanjih.

Kmetijsko razstavo

organizira kmetijski odbor velesejma. Obsegala bo: a) Strokovno-poučni kmetijski oddelek; b) sirsarstvo in mlekarstvo razstavo, na kateri bodo sodelovali skoraj vse mlekarstvo in sirsarske zadruge; c) razstavo jajc; d) čebelarstvo razstavo in sejem za med; e) zelenjadno razstavo; f) vinsko razstavo in sejem.

Mlekarstva razstava ima namen pokazati uspeh prizadevanja naših mlekarstev, ki se bodo na razstavi tudi prodajali na drobno in debelo. Razstava jajc bo propagandnega značaja, prav tako čebelarstva razstava, kjer se bo prodajal prvovrsten med in se bo točila tudi medica. Zanimiva bo zelenjadna razstava, ki bo obsegala vse vrste pridelke, ki se gojijo v dravski banovini, in bo poučna tako za kmetovalce, kakor tudi za vrtnarje in gospodinjice zaradi najboljših razstavljenih sort, ki se goje v raznih krajih dravske banovine.

Vinski sejem bo letos posebno važen zaradi spremenjenih razmer v vinski kupčiji. Na seimu bodo zastopana izbrana vina iz vseh delov banovine. Interesente že sedaj opozarjamo, da bo ta sejem letos organiziran na novi bazi. Vsak producent bo sam razprodajal vino po kozarčkah, iz soda ali steklenic, tako da bo vsakdo lahko stopil v stik neposredno s producentom.

Razstava konj, goveje živine, perutnine in kunccev

Živinorejska zadruga Jugomontafor prirediteljsko veliko razstavo goveje živine montažonske pasme, ki bo 3. in 4. septembra. V nedeljo 10. in v ponedeljek 11. septembra pa priredi kmetijski odbor velesejma po daljšem presledku zopet razstavo plemenskih in sportnih konj. Najboljše razstavljene konje bo velesejmska uprava nagradila s kolajnama.

Razstavo perutnine in kunccev prireja Društvo rejcev malih živali »Živalica«. Tu bodo zastopane vse važne pasme perutnine, napro-

daj pa bodo tudi dobre lajčarice. Na razstavi kunccev bodo razstavljene razne nove pasme, ki na zadnji razstavi niso bile zastopane. Vrh tega bodo razstavljene razni pripomočki za kuncerejo. V posebnem oddelku bodo razstavljene tudi ribice in ptice.

Kmetijski razstavi bo priključena tudi bogato založena razstava kmetijskih strojev, raznih priprav in najrazličnejšega orodja. Poleg domačih trdk bodo z najmodernejšimi stroji zastopane tudi številne inozemske trdkve iz Avstrije, Češkoslovaške, Nizozemske, Francije, Italije, Nemčije, Švedske in Amerike.

Razstava psov

Na razstavo psov, ki bo 8. septembra, bodo pripuščene le čistokrvne živali. Zastopane bodo vse važnejše pasme. Za to prireditve, ki jo pripravlja Jugoslovanski kinološki savez, vlada tako med razstavljalci kakor tudi med publiko veliko zanimanje. Razstavljenih bo preko 300 psov.

Alpinsko razstavo

pripravlja Slovensko planinsko društvo s sodelovanjem TK Skale, Zimsko - sportnega saveza in botaničnega, geološkega ter meteorološkega inštituta univerze. Ta razstava bo gotovo ena najprivlačnejših točk velesejma. Poleg znanstvenega in umetnostnega oddelka bo vzbudil pozornost tudi zgodovinski oddelek alpinske razstave, kjer bo v fotografijah in drugih spominljivih predmetih prikazan postanek in razvoj našega alpinizma, začetek naših planinskih organizacij in njih postopni razmah. Od Piparjev, preko »Drena« do Slovenskega planinskega društva in turističnega kluba »Skale« bo razviden postopni dvig planinskih društev in klubov. Smele

zmagovalce najlepših sten in vrhov bomo zri v portretih in težkih plezalnih situacijah in v veseli družbi.

Tujsko - prometna razstava

Alpinski razstavi bo priključena tujsko-prometna razstava, ki jo organizira tujsko - prometni svet banske uprave dravske banovine. Ze lanskoletna tujsko-prometna razstava na velesejmu je zadivila vse obiskovalce. Letos bo prikazano precej novega in zanimivega razstavnega gradiva.

Razstave vpadljivoče umetnosti pod gornjim geslom se udeležijo vsi pomembni slovenski slikarji in kiparji. Najlepše umetnine na tej razstavi bodo nagajane, posebna nagrada pa je določena za ono umetnino, ki bo najbolj všeč posetnikom. Vsak obiskovalec bo lahko volil z listkom sliko, ki njemu najbolj ugaja.

Slovenska založništva pa bodo vzporedno priredila prvo razstavo slovenske knjižice, ki bo nudila posetniku lep pregled naše knjižne produkcije v zadnjih 10 letih.

»Domače ognjišče«

Slovenski gospodinjice, ki se že lani a prvo svojo razstavo »Novodobno gospodinjstvo« pokazala svoj splošni program, pripravljajo letos specialno razstavo gospodinjstva v kuhinji. Gospodinjstvo zahteva posebno znanje; od dobrega in pametnega gospodinjstva je v marsičem odvisno blagostanje rodbine, saj gresta dve tretjini vseh izdatkov skozi roke gospodinjice. Stednja na pravem mestu je zato velikega pomena. Kakor se zdi, bo ta razstava posebna privlačna točka jesenskega velesejma.

Vsakemu se izplača ogledati si pester in zanimive razstave »Ljubljanskega velesejma«, prirejene pod imenom

Ljubljana v jeseni

3. do 12. septembra t. l.

Janko Kač:

GRUNT

Anzek se je tudi prebudil iz začudenja, da Tonček ni njegov brat, pa je prišel za njima in pograbil Nežiko za roko:

»Domov pojdiva!«

Na lahno ga je dekletce odrinilo in reklo:

»Sam pojdi, jaz ostanem pri Tončku.«

Anzek je obstal sredi travnika, potem se je pa okrenil in šel sam domov. Ko je povedal materi, kaj se je zgodilo na paši, mu je ta rekla, da je Mihče govoril resnico.

O mraku je prignal Tonček čredo domov ter se je brez večerje zaril v posteljo in bridko jokal. Polona je prišla kmalu za njim. Iz kota je začula ihtenje, zato je pristopila in pobožala Tončka:

»Kaj ti je pa kdo storil?«

»Mame nimam!« je zavajal otrok in še bridkeje zajokal.

»Kdo pa ti je to povedal«, se je strahoma začudila Polona.

»Vsi otroci vedo, samo meni ni do danes še nihče tega povedal«, je s težavo spravil med mikanjem joka iz sebe Tonček.

»Saj imaš mater. Lepa gospa je. Veš, morala je po svetu. Ko se vrne, te vzame s seboj, ga je tolažila starka.«

»Kdaj se pa vrne?« je hotel vedeti Tonček in je prenehal jokati.

»Čez eno ali dve leti«, je dejala Polona in pristavila v mislih: »Bog mi odpusti ta greh, saj mu ne morem povedati resnice.«

»Joj, kako dolgo jo bom moral še čakati«, je zahrepenel po nepoznani materi od žalosti in joka onemogel sinko. Ko je vsnul, je lepo sanjal: Mlada rdečelična ženska ga je božala po licih z mehko, belo rudi in mu šepetala: »Nikoli več se ne ločiva...«

Tudi Nežika je imela žalosten večer. Komaj je odprla v mraku vrata, že jo je zagrabila mati:

»Kje si se potepala tako dolgo?«

S Kolencemv Tončkom sem pasla krave«, je povedala dekletce brez strahu.

»Anzek je že dve uri doma. Zakaj nisi šla z njim?« je bolj ukazovala, kakor izpraševala mati. Ko ni Nežika nič odgovorila jo je potresla mati za rame:

»S Tončkom mi ne smeš hoditi, da veš!«

X.

Tonu so srečno tetelite krave in žrebitelje kobile, da so naglo tekla leta. Tonček je že davno odložil cekar in postal Tonče. Ni bilo ne dela, da bi ga ne bil znal, ne pomenka, ki bi si ga ne bil zapomnil. Tudi iz Anzeka je postal Janez, toda mati ga je ščitila pred težkim delom, ker je bil slabotni. Odkar je Tonče vedel, da nima matere, in mu je Tona povedal, da je še ne bo kmalu nazaj, se je oklenil z vsem srcem očeta. Tona se ni dosti menil za pikre poglede, ki mu jih je metala žena, kadar se je preveč zavzel za Tonča.

Že dve leti ga je učil Tona najlepšega kmetijskega dela — košnje.

S seboj ga je jemal, ko je šel k žalskemu Kraševcu kupovat kose. Z važnimi obrazy so izbirali gospodarji svetla rezila, jih ogledovali in merili v peti.

»Za moja dva prsta — za tvoje štiri — mora biti prostora med listom in peto«, je učil Kolenc sinka in trknil s koso ob kamenita tla, da je zapela. »Ne sme peti ne preniko ne previsoko, da ni ne pretrda, ne premehka. Tole, pazi, je pravi žvenk.« Tonče je napel ušesa in se trudil, najti oporo za ta skrivnostni glas. Pa se je nasmešnil, ko se je spomnil, da se sosedova Nežika prav tako zvono smeji. Še nožič je vzel Tona iz žepa in šel z rezilovim hrbtom po kosini ostrini: »Da se kosa dobro kleplje in enakomerno liže, mora biti povsod enako trda, kar občutiš pod nožem«, je razlagal oče sinku. Ko je izbrl Tona kosišče, ga je dal potežkati Tonču in ga poučil: »Lahko mora biti kosišče, če hočeš dobro kositi.«

Doma mu je kazal oče, kako se nasadi kosa, da pravilno jemlje travo v redl, in kako se kleplje. Naglo je napredoval v tej šoli Tonče v veselje in ponos očetu od mačkoveca preko prelata do lucerne in gmajnske kraševke.*

Ko je bil Tonče star osemnajst let, ga je vzel oče prvič na travnik pod Grajsko vasjo. Velik je bil Kolenc travnik, da je deset koscev podiralo seno do enajstih. Prvi svit je lezel na obzorje, ko so že stali na travniku najboljši kosci soseske: deda Dreje Žebel in Miha Telej, stara fanta dva Korla: Polavdrov in Jozeljnov, in mlajši štirje: Jakovčev Tona, Tenčev Jože, Ocvirkova Anza in Tonče. Čim so se dvignile iz rosnega morja v travo do pasa visoke šibe, zatakneje k menikom po meji, je važno potegnil Tona z brusnikom po kosi, da je odjeknilo v mirno jutro: figu-fegu. Kakor v pesmi na vasi so udarili vsi za njim, da je bil zrak poln klepeta kakor na ženskem sejmju: figu, figu, figu, figu, fiki... vse do zadnjega ostrega — fik! Pa je iztegnil Tona roke, pozencil z močnim životom in zamahnil v gosto rošno travo, da jo je nagnetel za polno naročje sočnega zelenja s kosiščem na levo. Ko je odrezal petkrat v red, je zamahnil za njim sin Tonče, nato pa so se vsi drugi uvrstili za njima. Kakor oprano je pogledalo solnce izza gor in pozdravilo deset koscev, ki so zamišljeni poslušali pesem svojih kos: iš-iš-iš...
Ko so prikosili na drugi konec travnika, se je obrnil Tona in pogledal po koscih. Nekateri so se kar kopali v znoju, Tonče pa je vihtel koso kakor peresce — brez vsake srage na zagorelem licu.

»Dober kosec bo!« je odločil pri sebi Tona. »Ni prida tisti, ki pri košnji teče od njega.«
Ko so prikosili vsi do konca, je potapljaj najboljši kosec Polavdrov Korl Tonča po rami: »Dobro si jo brisal.«

Vesel je bil Tonče take pohvale, oče pa še bolj, posebno, ko je videl, kako motri sin ogromni redjak, ki ga je oče zgnal. Uganil je njegovo misel: »Ti bi se najrajši kar redjaka lotil, kaj ne?«

* ostra, pusta trava.

Sin je zardel in bodro pogledal očeta: »Bi ga!«

Tona se mu je ponosno nasmešnil, toda zmajal je z glavo: Morda bi ga res. Pa te je škoda, da bi se pretegnil.«

Vsi so dali prav Tonu, ko se je obrnil in pričel zganjati ogromen redjak. Vsak zamah je krepko pritegnil, da ne bo pod redjakom ostalo kaj neodrezanega za jezike grabljic.

Vse do enajstih so se pozibavali kosci po travniku ob godbi brusnikov in kos. Ko so rezali že zadnje redi, se je pripeljal Janez s petimi brhkimi grabljicami in malo južino. Tudi Nežika je bila med njimi. Z veseljem pozdravom so jih sprejeli kosci in se vrgli v delo kakor vojaki, kadar jih pri večbi nadzira sam general, in ročno odrezali še ostale redi. Potem so obrisali kose in jih obesili v jelšje. Tona pa je delil malo južino: velike zagode hleba in za palec debele rezine svinjskega želodca, najboljše mesne konzerve, ponos vse doline od Solčave do Celja.

»Dobro si ga ustvaril!« je pohvalil okusno jed Dreje Žebel. Kar nič ne zaostaja za ljubenskim, ki mu vsi Gorogranci priznavajo prvenstvo.«

»Vsi, razen solčavskega Dajčmana, ki pravi, da je njegov najboljši«, je pripregel Jozeljnov Korl, ki je večkrat hodil v Solčavo po hmeljevke.

»Če bi ga napravili iz njegovega jezika, bi ga še pes ne povohal«, se je nasmejal Žebel. »Ves je nekoč smrdel Dajčman po brinjevcu, ko je oblačil oba gospoda za mašo — bil je namreč poleg krmarja tudi cerkovnik. Pa se je obrnil gospod župnik Šmid s karajočim pogledom vanj: »Dajčman, po žganju smrdite, kaj ste ga že spet pili?« Prav nedolžno je pogledal cerkovnik gospoda župnika in rekel: »Jaz že ne. Morda ga je gospod kaplan.«

Vsi kosci so planili v smeh, le Tonče se ni zgnal. Ves srečen je Opazoval Nežiko, kako trosi seno in kako se sveti njen beli predpasnik v solcu... Tenčevemu Jožetu, ki je sedel poleg njega, pa ni dala žilica miru, da se ne bi sklonil h Tonču in mu šepnil:

»To bi se pa še bolj prigriznilo kakor najboljši ljubenski želodec.«

»Ne govori tako, Jože,« ga je skoraj zaprosil Tonče, ki so ga hudo zbadale te besede.

»Saj nisem tako hudo mislil«, je popravljal Jože svojo hudomušno misel.

Ko so si kosci dobro podložili, jih je naložil Janez, da jih odpelje domov. Tudi Tona je prisedel in rekel Tonču:

»Ti pa ostani pri senu, da boste ljudje.«

reku ljudje

Tonče se je pridružil dekletu, da so hitro raztrosili rošno travo. Komaj so bili gotovi, je že vroče junijsko solnce izpilo roso na drugem koncu travnika in je bila treba travo takoj obrniti, da pride čimprej vsa mokrota iz nje. Ročno je šlo delo izpod rok, kakor da leze po travniku orjaški stroj in obrača seno...

* Šele takrat, kadar je vsaj en moški poleg žensk, so po ljudskem

Razstavo umetniških fotografij

pripravlja z veliko ljubeznijo agilni Fotoklub v Ljubljani. Za to razstavo, ki bo zelo obsežna in bo nameščena v posebni razstavnici zgradbi, so pokazali veliko zanimanje številni amaterji iz vseh delov naše države, tako da bo to zares prva jugoslovanska razstava umetniških fotografij.

Ban savske banovine g. dr. Perović v Čabru

Čabar, 26. avgusta. Obisk bana savske banovine g. dr. Perovića v Gorskem kotarju prejšnjo soboto in nedeljo je vzbudil v narodu praznično razpoloženje, ki se je stopnjevalo do Čabra, cilja banovega potovanja. Ljudstvo je ob tej priliki glasno manifestiralo svoje narodno prepričanje in pozdravljalo visokoga predstavnika tako velikega dela našega naroda vzklikalo uedinjeno Jugoslavlji, kralju in banu.

Čabar se je za sprejem okrasil z zastavami, cvetjem in zelenjem, a vzdolž hiš so se vili napis. Pred občino je bil krasen slavolok. Ob 6. popoldne se je g. ban pripeljal v Čabar skozi romantično sotesko ob Čabarnski, o katere lepoti je bil ves navdušen. Podstarosta SKJ g. Lacko Krž ga je spremljal v pripravljeno stanovanje, kjer je g. ban takoj sprejel sreskega načelnika g. Rušnjaka in banovinskega svetnika dr. Koritnika. Pred banovim stanovanjem se je zbralo neštevilno ljudstvo iz Čabra in iz okolice. Sokoli in gasilci v krojih na čelu s sokolsko fanfaro, z baklami in lampijončki. Pevci so zapeli lepe slovenske pesmi, potem pa je g. banu v imenu občinstva zaželel dobrodoščilo g. Antončič.

V nedeljo zjutraj, ko se je g. ban napotil na občino k sprejemu društev in deputacij, ga je med gostimi vrstami naroda pred slavolokom pozdravil v imenu sresa banovinski svetnik g. dr. Bogdan Koritnik. Vrste so se strnile, ko je izpregovoril ta tako zaslužni sin našega Čabra. Z globoko občutenimi besedami je g. banu razložil vdanost vsega sresa kraju in njegovemu delu, ki je prekinilo bratovsko politično prepričanje. Iz zgodovine je podal dokaze, kako je v cilju jugoslovanske misli narod na tej izpostavljeni točki deloval že prej in hoče tudi za naprej. V tem govoru kakor tudi pozneje v svojstvu občinskega načelnika je g. dr. Koritnik g. banu obenem razložil gospodarske prilike in potrebe naroda, ki ga sedaj najbolj tišči nezaposlenost, in je zaprosil, da se narodu nudi pomoč, kolikor je mogoče.

Za njim je izpregovoril narodni poslanec g. Šnajder. Razložil je banu, kako v tem srezu združene slovenske in hrvatske vasi v složnem delu najlepše manifestirajo edinstvo.

G. ban, ki je z vidno pozornostjo sledil govorom, je nato izrazil zahvalo za lep sprejem in veselje nad toliko narodno zavestnostjo. Rekel je, da so mu gospodarske prilike v srezu znane, ker je o njih učil že na banovinskih sejah. Pozival je narod, naj ne verjame praznim besedam onih, ki hočejo rušiti naše edinstvo, našo domovino, ki so jo zgradili naši najboljši ljudje, ker tako uničevalno delo le koristi našim sovražnikom. »Vsakdo je za svoje delo odgovoren pred zgodovino. Združimo se v složnem pozitivnem delu in premagali bomo gospodarske težave.«

V občinski dvorani so bili g. banu predstavljeni župani, v imenu katerih je govoril čabarski župan g. dr. Koritnik, predstavniki društev, uradniki in deputacije. Za slovensko občino Osilnico je bana pozdravil župan g. Kovač. Deputacije so nastopile skupno, iznašajoč vsaka svoje želje. Deputacija slovenskih vasi Novega in Staroga kota z občino Drago je g. banu izročila pozdrave in mu predložila hudo položaj kmetstva in delavstva v kraju, kjer ne rodita ne koruza ne pšenica, ampak je bil glavni zaslužek od gozdne delatke, ki jo zdaj zastalo. Gradila naj bi se cesta Prezid — Novikot — Stari kot — Čabar, ki je nujno potrebna in ki bi dala ljudem tudi dela.

Iz življenja in sveta

Presajeni možgani

Moderna biologija prideluje v poskusne svrhe čudežne stvari, ki jih niti narava ne more prekositi po bizarnosti: ribe z žabjimi očmi, krikone s kiklopomskimi očesom na hrbtu, močerade, ki jim rase rep iz vratu itd. Vse to dosega znanost s presaditvami in cepitvami, ki jih vrtnarji prakticirajo na rastlinah že tisočletja. Ni čudno, da so jo uspehi opogumili, da je pričela te presaditve in cepitve v zdravstvene svrhe prakticirati tudi na ljudeh. Nerodovitim ženskam vceplja sveže spolne žleze drugih žensk in tako presajene opravljajo žleze svojo funkcijo dalje; segnete kosti v nogi nadomešča z zdravimi živalskimi kostmi; starci si dajejo vcepljati opičje žleze, zlatenični dobe novo stransko obist in ozdravijo, kreteni postanejo normalni ljudje s tem, da jim vstijejo kos tuje ščitne žleze, celo bolnike z rakom so v posameznih primerih z uspehom ozdravili s slično metodo.

V najnovejšem času pa se je znani mo. nakovski kirurg, prof. dr. Theilhaber lotil presajati bolnikom na možganih in hrbtenici tuje, sveže možganske in hrbtenične tvari, in sicer po možnosti iste dele, ki so pri pacientu sedež bolezni. Praktični

uspehi so veliki, dasi trajajo v posameznih primerih le kratko.

Da razumemo te čudežne ozdravitve, se moramo spomniti, da vsebuje presajeno tkivo možganski hormon, ki močno pospešuje delovanje živčnega sistema. Ta hormon že celo pridelujejo iz živalskega možganskega tkiva in ga dajejo pacientu skozi usta v podobi preparatov. Uspehi zdravljenja nekih duševnih in živčnih bolezni s hormonskimi preparati so isti kakor pri zdravljenju sladkorne bolezni z insulinom. Tudi sladkorna bolezen nastaja na podoben način, ker v telesu ne nastane dovolj hormonalne snovi, ki se imenuje insulin. Tako je razumljivo, da se praktički odločajo raje za preprostejši postopek injiciranja možganske tvarine, nego da bi segli po operaciji. Efekt je isti.

V ostalem nič novega pod soncem! Nekež so mazači pa tudi resni zdravniki priporočali »možganske tablete« zoper razne bolezni in svet se jim je smejal. Danes se z bistveno istimi pripomočki uspešno zdravi paralize, treslice, hripe v glavi in mnoge druge živčne bolezni ki so jih še pred kratkim smatrali za neozdravljive.

Spomenik maršalu Fochu

Prošlo nedeljo so odkrili v Floujeanu v navzočnosti generala Weyganda in Fochove vdove spomenik maršalu Fochu

Stoletnica pionirja termodinamike

Te dni je preteklo sto let, od kar je veliki francoski fizik Sadi Carnot v starosti 36 let postal žrtev kolere. Navzlic tej zgodnji smrti pa je bil Carnot že dal znanosti svoje najboljšje kajti že z 28. letom je bil objavil knjigo »Mislil o gibalni sili ognja in o strojih, ki bi jih ta sila mogla gnati«. Ta knjiga, ki jo je njegov čas čisto prezrl, je dajala znanosti potem desetletja pobude za novo delo.

Carnotovo znanje življenje ni vsebovalo nobenih posebnih dogodkov. Bil je sin nekoga Napoleonovega ministra in se je po njegovi želji pripravil za vojaški stan. A že od najzgodnejše mladosti je bil vnet častilec tehničnih ved. Ko je Napoleon propadel, je Carnot ostavil vojaško službo in se posvetil znanstvenim študijam.

Edini zunanje pomembnejši dogodek njegovega življenja je bilo neko potovanje v Nemčijo k očetu, ki je živel v pregnanstvu.

Omenjena drobna knjiga je edino delo Carnotovo, ki je izšlo za njegovega življenja. V njej je davno pred Robertom Mayerjem in Clausijem razpravljal o pravi naravi dela, ki ga izvršujejo toplotne sile. Tu je tudi podal kot prvi dokaz, da so vedno tekoči stroji nemogoči in isto tako stroji, ki bi vso dovajano jim energijo brez izgube spreminjali v delo. Tako je za vselej obračunal s stoletno zmoto, ki se je imenovala perpetuum mobile. To in druga spoznanja se nam vidijo dandanašnji sama ob sebi umevna, za njegovega časa pa so bila izredno drzni in revolucionarni čini.

Svetovnoznana zapravljkva

Edita Mae Cornick, roj. Rockefeller

je umrla v Chicagu po daljši bolezni. Bila je žena bivšega ameriškega generalnega konzula v Curihu, a se je dala od njega že pred časom ločiti. Živela je 15 let v Evropi, zadnja leta pa v Chicagu. Povsod so jo poznali kot imejteljico bisernega nakita za 2 milijona dolarjev in bisero carice Katarine. Vse to ogromno imetje je v zadnjih letih popolnoma zapravila.

Gradbena delavnost v Pragi

V Pragi je izšla statistika, ki obravnava domače stavbno gibanje. Iz podatkov je razvidno, da je ČSR že pramagala depresijo v stavbi stroki, ki je dosegla višek leta 1930. Tedaj so vsi stavbeniki mislili, da pomeni nastopivša stagnacija polom v stavbarstvu. Njih pesimizem se k sreči ni obistvil, kajti že lansko leto so se razmere obrnile na bolje, letos pa se je položaj trajno izboljšal, tako da se ni bati likvidacij in polomov pri stavbenih tverdkah.

Vodniki na tujem

Neki nemški svetovni potnik priobčuje pod tem naslovom članek o izkušnjah, ki jih je imel v raznih deželah s svojimi vodniki, ki se jih mora že zaradi jezika prečestokrat poslužiti tudi najsamostojnejši potovalec.

Najzgovornejšega vodnika je mož našel v Carigradu. Obvladoval je ustno sedem jezikov, bil je do dna pošten in skromen. Ko ga je po letih spet srečal, mu je dal brez vsake napitnine mnogo dobrih nasvetov za njegovo nameravano potovanje po Mali Aziji, n. pr. glede napitnin, česa ne sme potnik pokazati turskim carinskim uradnikom, kje si lahko pomaga s kakšno majhno podkupnino itd. V Mali Aziji je srečal armenskega dijaka, ki se mu je prostovoljno ponudil za vodnika — samo da bi si izpopolnil znanje angleškega jezika.

Tudi nekoga mladega Srba, ki se mu je nepozvan ponudil za vodnika v N.Š. ima nemški potovalec v dobrem spominu.

V Edinburghu na Škotskem mu je mnogo rabil neki učitelj, ki je bil zelo podkovan v zgodovinskih stvareh. Plačilo pa je sprejel kakor vsi Škoti zelo rad. Zal, da je preveč ljubil whisky in ga je moral končno odslaviti.

V Andaluziji, in sicer v Granadi, se mu je vsilil vodnik, da ga povede do slavne Alhambre. Med potjo je stopil iz samotnega gozda človek, ki je bil videti kakor pravi razbojnik. Vodnik je ušel brez besede, kar so ga nesle peče, potovalec na se je samilivega berača ubranil s samokresom.

Na otokih Prinhipo v Marmarskem morju se neki Armence kar ni hotel ločiti od njega, dasi mu je kategorično izjavil, da ga ne potrebuje. A vodnik je vendarle dobil svoj bakšiš, kajti gostilničarju v gostilni,

Avstrija podražuje živila

Ljudje tožijo, da se navzlic slabim gospodarskim razmeram in skopemu zaslužku nočejo ustaliti cene nekaterim življenjskim potrebščinam. Kakor pri nas, je tudi v našem sosedstvu. Avstrija je te dni povišala ceno na uvoz nekaterih inozemskih pridelkov, zlasti na kavo in čaj. Obeta pa se še podražitev piva, takisto zaradi državnih davščin. Čudno se zdi, da se v takšnih časih kakor so dandanašnji, godijo takšne reči: na eni strani se vsakdanja živila kupoma uničujejo, da ne bi prišla poceni v roke lačnega kupca, po drugi strani pa se še navijajo davščine, da postaja življenje vedno dražje.

Einstein gre v Princetown

Flexnerjev zavod v Zedinjenih državah je povabil Einsteina na doživljenjsko bivanje v Princetownu. Dal mu je na razpolago volilo ameriškega filantropa Lewisa Bambergerja in vdove Felixe Foulda, ki znaša nad pet milijonov dolarjev. Seveda se smejo od te glavniice dvigniti samo obresti, ki pa so zelo visoke. Prof. Einstein je ponudbo sprejel in se je zavezal, da bo vsako leto prebil pet mesecev v Princetownu, kjer mu bo stal ob strani njegov asistent dr. Walter Meyer. Einstein kani še letos odpotovati v Ameriko.

Motnje v želodcu in črevesu, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoziteta, omotičnost, hude sanje, splošno slabost clajšamo, če potnik... dal čaš »Franz Josefa« grenčice. Zdravniki svetovnega slovesa hvalijo izborni učinek, ki ga ima »Franz Josefov« voda v svoji lastnosti kot mlo odvajajoče sredstvo, zlasti pri močno-krvnih, korpuentnih osebah satikarjih in hemeroidno bolnih. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specialnih trgovinah.

kamor je šel Nemec obedovat, je povedal, da je prišel po njegovi zaslugi in gostilničar je potovalcu zaračunal potem dvojno ceno, da je lahko brez svoje škode odstopil Armencu majhen dar. To pa je gost zvedel prepozno.

Na Jutrovem in na Daljnem vzhodu se je treba vodnikov dobro čuvati, ker so ti običajno samo zvodniki. Človeka zavedejo v najbolj zloglasne lokale pri trgovcih in kramarjih pa jih čakajo točno določeni odstotki za vsak nakup, ki ga izvršijo za tujo ali ki jih tuje izvrši v določenem lokalu na vodnikov nasvet. Te odstotke plača tuje seveda iz svojega žepa — a ne ve nič za to. Na Kitajskem je potovalec samo enkrat srečal poštenega vodnika, ki je bil tudi spodobno oblečen v modro svilo. Vsi drugi vodniki pa so ga goljufali, kar so mogli.

V San Franciscu je imel belega, elegantno oblečenega vodnika, ki ga je vodil po zanimivostih kitajske četrti: po opijskih beznicah, med trgovci z dekleti, v bedna stanovanja kulijev. A vse to je napravilo vts, da je postavljeno kakor kuli-se za film in kot pesek v oči nevednim tujcem.

V orientalskih enestih vlada neznozn sistem bakšisev in vodniki nikoli niso zadovoljni s plačilom, ki jim ga ponudiš. Njih nesramnost moraš pobijati s pravo orientalsko potrpežljivostjo in brezbriznostjo, drugače ne uspeš.

V zelo slabem spominu ima potovalec vodnika, ki ga je vodil pred dvema letoma med razvalinami Solina v Dalmaciji. Mož ga je skušal izkoristiti na vse načine, kar je povedal, je bilo vse pručeno in brez duše. Pač pa je bil silno zadovoljen z vodnikom in tovaršarjem na otoku Lokrumu, ki je bil sijajno podkovan v botaniki.

Berpentinovo
Hubertus
milo
za zehoto v avgustu

Srečna mati

Rumunska princesa Ileana je povila v Mödlingu možko dete, ki ga bodo krstili na ime Štefan

Ali veš...

da živi v območju mesta Los Angeles 50.000 krav in da se Los Angeles smatra zato za največje »farmarsko mesto« na svetu?

da žive v Mehiki ogromne krateče, ki se branijo napadalcev s strupenimi plini?

da ima eno največjih naklad na svetu knjiga »O negi dojenčkat«, ki jo je izdala ameriška vlada in da znaša ta naklada 6.3 milijona izvodov?

da štejejo v Zedinjenih državah na štiri prebivalce po en avto, na Havaju pa na vsakih sedem prebivalcev?

da barvajo v novejšem času stroje z žarečimi barvami, kar naj bi dvignilo čistotno v tovarni in zmogljivost delavstva?

Knjižnična palača v Moskvi

V Moskvi gradijo zdaj 14 nadstropno palačo, v kateri kanijo namestiti največjo knjižnico sveta. To bo največja državna biblioteka pod soncem. S svojimi 8 milijoni knjig se bo preselila v zgradbo Ljeningova knjižnica, ki prekaša po obsegu in izbranosti celó zbirko Britskega muzeja v Londonu. Ogromna palača bo imela poleg tega še prostor za 6 milijonov knjig v svojih prizidkih. Pročelje zgradbe bo iz marmornja in granita, notranji prostori bodo okrašeni z dragocenim lesom. Knjige bodo prenašala iz nižjih nadstropij v višja in narobe posebna dvigala. Moskovska vlada je naročila, da mora biti palača dograjena do konca prihodnjega leta.

Prestol je izgubil

Jesse L. Lasky, ameriški filmski kralj, ki je s pomočjo družbe Goldwyn osnoval Hollywood in bil dolgo duša odnatega Paramounta. Danes je na beraški palici

Natrijeva repatica

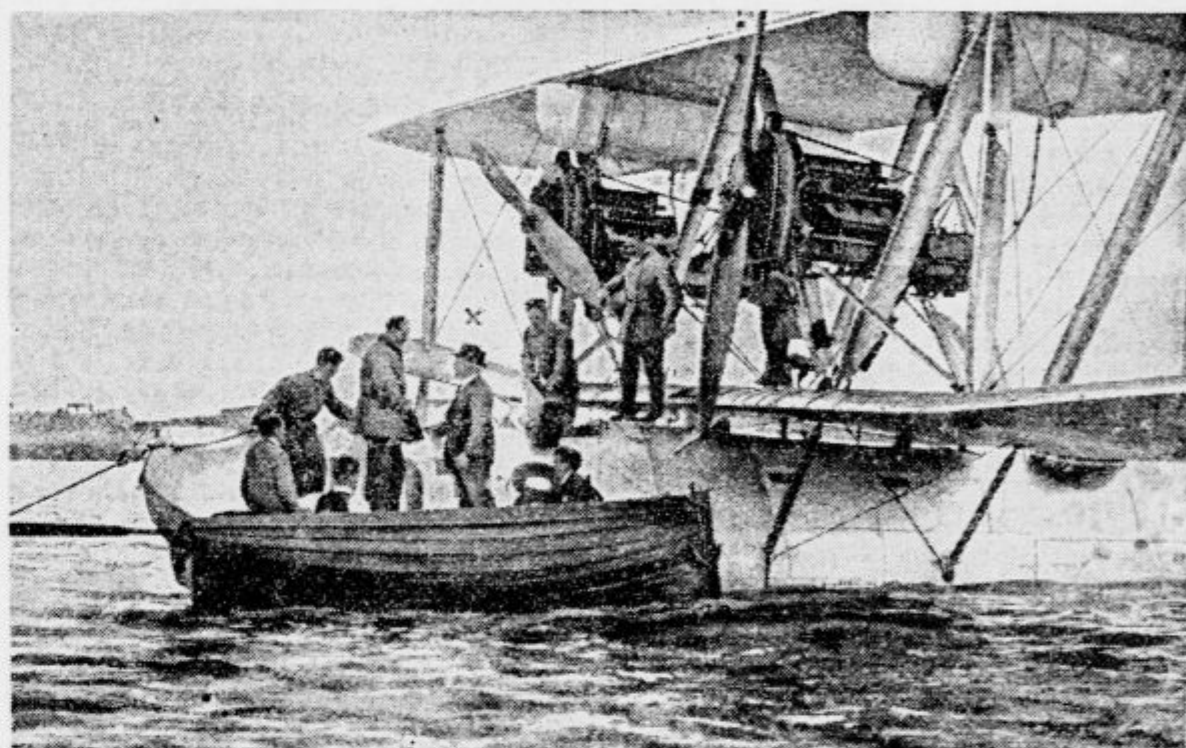
Med najzanimivejše repatice spada nedvomno Weissov komet, ki so ga odkrili l. 1882. Pri tej mali repatici je bilo nenavadno, da ji je rep vseboval mnogo natrija, prvo kuhinjske soli, drugič pa to, da se je pojavila takoj z repom, kar je drugače bolj navada velikih, s prostim očesom vidnih repatic.

Natančno pred 50 leti v aprilu se je začela repatica večati in je postajala čedalje svetlejša ter se je približevala zemlji in soncu. V juniju se je soncu približala na razmeroma kratko daljavo 1.200.000 milj in je postala tako svetla, da so jo mogli opazovati celo v opoldanskih urah z daljnogledom. Istočasno pa se je z njo dogajalo nekaj nenavadnega. Rumeni del njenega spektra je postajal svetlejši, drugi so bledele in kmalu potem je astronom Vogel

na potsdamski zvezdarni odkril v tem spektru znamenito, rumeno žarečo črto D.

Baš s to črto je repatica dokazovala marsikaj, kar so bili dotlej le domnevali. Pred vsem to, da izžarevajo repatice lastno svetlobo in da razvijajo iz svojega jedra pline, v tem primeru natrijev plin, ki pričnejo goriti. Končno je astronom Hasselberg v Petrogradu s poskusi v laboratoriju dokazal, da je prvi spektrum repatice, ko se je začel pojavljati drugi, izginil pod vplivom električnega toka na železnem oglikovega vodika in natrijeve pare. Navadno segretje bi imelo za posledico to, da bi ostala oba spektra vidna drug nad drugim. Vsi ti pojavi so nastali zaradi bližine sonca, ki je vplivalo na repatico po eni strani s svojo toploto, po drugi pa z elektriko.

Na vseh potih se zaupa letalu

Angleški ministrski predsednik Macdonald potuje najrajši z letalom. Na sliki vidimo, kako se izkrčuje v Lossiemouthu, kamor je bil prispel iz Ulstra

Prijetna ječa

V pariški ječi Santé je nedavno odsedel svojo trimesečno kazen neki Landgraff. Delil je prostor v celici z jetnikom, ki je bil obojen na mnogo daljšo kazen. Življenje v ječi pa se je Landgraffu tako priljubilo, da sta se dogovorila s tovaršem, da zamenjata vlogi. Ko so prišli po Landgraffa, so torej odvedli njegovega tovarša in v ječi je ostal oni, ki bi ga bili morali izpustiti na svobodo. Šele potem, ko je bil Landgraffov tovarš že davno izven nevarnosti, da ga zopet primejo, se je izkazala pomotna »zamenjava«. Landgraffa so odvedli pred ravnatelja jetnišnice, kjer je mož pri zaslišanju izjavil, da se zaveda dejanja, ki ga je zagrešil. Storil pa je to zategadelj, ker se mu je življenje v ječi tako priljubilo, da bi najrajši do konca življenja ostal tam, kjer ni treba skrbeti za streho ne za hrano.

Kakor v filmu

Filmski ljubimec John Gilbert se je minule dni v četrti oženil, topot s filmsko divo Virginijo Bruce

Za vročino

oblecite lahne suknjiče, modne hlače, motociklisti pa Bajazo obleke.

V veliki izbiri blago za turistične obleke. — Najcenejša oblačilnica

Drago Schwab, Ljubljana

Vsakovrstne zanimivosti

Ravnatelj oceanografske postaje Salambu na severnoafriškem obrežju Henri Heldt poroča, da je iz letala v višini 200 do 650 m opazoval ribje roje, ki jih je bilo zelo dobro videti. Ceio posamezne večje ribe so se dale razločevati. Zračna plova bi na ta način lahko koristila znanosti z opazovanjem ribjih rojev, obenem pa bi izpolnjevala tudi praktične naloge.

Današnja Turčija šteje 13.650.000 prebivalcev. ki so po 82 odst. poljedelci, po 6 odst. rokodelci in industrijski zaposleni, po 5 odst. zaposleni v trgovini in prometu, 4 odst. pa jih deluje v upravni službi.

V Katangi (država Kongo) so predlansko leto pridobili 140.000 t bakra, 600 t kobalta in 60 g radija.

Paratifuš zaradi klobas

V alžajskih vasiach Hatten in Ribarten je zbolelo trideset oseb na paratifuš. Tudi 60 podčastnikov, ki so jedli klobase istega izvora, leži v garnizijski bolnici. Vsi kažejo hude znake zastrupljenja. Oblasti so uvedle strogo preiskavo, da se dožene povzročitelj epidemije.

Drobne zanimivosti

Nazadovanje angleške civilizacije

Dr. R. E. Mortimer-Wheeler, vodja Britskega muzeja meni, da je angleška civilizacija v zadnjih tisočletjih nazadovale. To sklepa iz tega, da je danes na Angleškem mnogo manj naprav za centralno kurjavo kakor so jih našli v Verulamiumu, stari prestolnici južne Anglije pred 17.000 leti. To mesto je baje imelo tehnično popolnšo centralno kurjavo kakor današnji London.

Odkritja v Lednem morju

Ruski ledolomilec »Rušanov« je po redkih svojih poročilih iz polarnih krajev odkril več doslej neznanih otokov med 75. stopnjo 48 minut severne širine in 81. stopnjo 20 minut zapadne dolžine. Otoki štrlijo približno 90 m iz morja ter imajo zelo strma nabrežja.

Zakaj ne gredo beefteaki

Madžarski grof Karoly, ki so ga vprašali, čemu nazaduje izvoz madžarske živine, je izjavil, da je nastopila kriza zaradi velike omejitve tujeskega prometa v Italiji, Avstriji, Franciji in Švici. Te države so poprej vozile mnogo več madžarske živine kakor sedaj. Denarnih motenj letos ni v teh deželah, revnejši potniki pa nimajo posebnega poželjenja po specialitetah, med katere spada beeffteak, in takó je prišla madžarska živinoreja zaradi tega v ne-ljubo krizo.

Jubilej injekcijske brizgije

Injekcijska brizgija, že davno nepogrešljiv pripomoček zdravniške vede, slavi letos stoletnico svojega obstoja. Izumil jo je francoski zdravnik Charles Gabriel Pravaz. Prvotno je sicer menil, da bi služila drugim svrham, a sčasoma so jo začeli uporabljati za vbrizgavanje pod kožo in temu namenu uspešno služi še danes.

Glazura — 1000 let stara

Pri osuševanju Zaiderskega morja so osuševalci zadeli na ostanke človeških naselbin in so v njih našli lončeno posodje iz l. 1000 do 1250. Najdeni predmeti omogočajo natančno kronologijo srednjeveške keramike. Po teh ugotovitvah je glazura že najmanj 1000 let stara.

Abesinija si želi univerzo

Abesinska vlada je v načrtu sprejela sklep, da se otvori visoka šola v prestolnem mestu dežele Adis Abebi. Skupaj pa se ne bo tako kmalu zvršil, kajti vladi manjkajo za uresničenje načrta predvsem denarna sredstva in ameriški profesor Work, ki deluje v Adis Abebi kot pedagogični svetovalec, je sklenil, da bo začel v Ameriki nabirati za abesinsko univerzo prostovoljne prispevke. Abesinski domačini, ki bodo z lastnimi sredstvi podprli snujočo se ustanovo, dobe pravico sodelovanja pri vodstvu univerze.

Vsak dan ena

Močni možakar: »K sreči nimam pri rokih rešilnega pasu, ampak počakajte — vrgel vam bom dobrega plavca!«

Gospodarstvo

Naše gospodarstvo v drugem četrtletju

Narodna banka je pravkar izdala svoje poročilo o našem narodnem gospodarstvu v drugem letošnjem četrtletju, iz katerega posnemamo naslednje zanimive podrobnosti. Drugo četrtletje je za naše gospodarstvo prehodno razdobje. Po zimskem zatíju se je v tem času razvila v kmetijstvu zelo živahna delavnost, ki bo prešla šele pozneje, po žetvi, na ostale panoge narodnega gospodarstva, ki so bile v drugem četrtletju nadalje v zastoji. V teku drugega četrtletja je vse naše gospodarstvo občutilo strahoviti pritisk svetovne gospodarske krize, nasproti kateri smo brez moči. Zaradi slabe povezanosti našega gospodarstva s svetovnim gospodarstvom, pa ta vpliv svetovne gospodarske krize ni tako razdiralen kakor v mnogih drugih državah.

Vpliv težkih razmer v svetovnem gospodarstvu se kaže pri nas najbolj v zmanjšanju zunanje trgovine, katere obseg je padel na 38,4% v primeru iz drugem četrtletju 1929. Notranji promet je bil na nekoliko nižjem nivoju nego lani. Obseg železniškega prometa je bil za 10,6% manjši, produkcija premoga pa je bila manjša za 4%. Vsi znaki kažejo, da je kriza dosegla svoj vrhunec in da je za jesen pričakovati zboljšanje splošne gospodarske situacije.

Naš denarni trg se nahaja v prehodnem stanju. Na eni strani opazimo nazadovanje hranilnih vlog, medtem ko na drugi strani pridele velike privatne banke zniževati obrestno mero na hranilne vloge brez odločitve rok od 5—6% na 2,5 in 3%, kar predstavlja nivo, kakršnega doslej še nismo nikoli zabeležili. Utesnjenost sredstev vsakekari ni povzročila povečanja obrestne mere.

Promet na naših borzab je zaradi znatnega nazadovanja deviznega prometa (v zvezi z uvedbo klirinžov) hudo nazadoval; znašal je 160 milijonov Din nasproti 924 milijonov v prvem tromesečju in 1288 milijonov v lanskem drugem tromesečju. Od prometa v višini 160 milijonov odpade 111 milijonov na devizni promet in 49 milijonov na promet efektov (predvsem državnih papirjev). Obveznice za vojno škodo so v maju zabeležile najnižji tečaj 159,50, nakar pa so se zopet dvignile, dočim je 7% Blairovo posojilo v maju padlo na najnižji nivo 36,50 (sedaj notira 41—42).

Državni denarni zavodi

Pri Privilegirani agrarni banki so hipotekarna posojila ob koncu junija znašala 488 milijonov Din, zadružna posojila pa 257 milijonov. Hranilne vloge pri tem zavodu so se povečale od 34 na 45 milijonov Din.

Pri Poštni hranilnici so se čekovne vloge povečale od aprila do maja od 713 na 879 milijonov, v juniju pa so zopet nazadovale na 82 milijonov. Hranilne vloge pa so pri 383 milijonih ostale skoraj nespremenjene.

Pri Državni hipotekarni banki so hranilne vloge v drugem tromesečju narasle od 694 na 708 milijonov, dočim so kapitali in fondi javnih ustanov nazadovali od 1381 na 1247 milijonov.

Privatne banke

Pri privatnih bankah so se razmere v drugem tromesečju nekoliko poslabšale. Težkoče, ki so nastale zaradi bančne krize in lanske jeseni še niso likvidirane. Dviganje vlog se še ni povsem ustavilo. Ob koncu tromesečja so znašale vse hranilne vloge v naši državi 11,02 milijarde Din nasproti 11,57 milijarde Din ob koncu prvega tromesečja.

Po statistiki gibanja poslov pri 20 vodečih bankah v naši državi so vloge na hranilne knjižice nazadovale od 3,07 na 2,89 milijarde dinarjev (lani 4,03), hranilne vloge na tekočih računih pa kažejo celo prirastek od 1,08 na 1,12 milijarde Din (lani 1,55).

Likvidnost teh denarnih zavodov se je precej povečala. Razpoložljiva blagajniška sredstva so narasla za 34 na 300 milijonov Din, ker je tem zavodom uspelo znižati dana posojila po tekočih računih od 3,95 na 3,62 milijarde Din (lani 5,13). Eskontnih kreditov banke niso reducirale in so jih v juniju celo nekoliko povečale. Ti eskontni krediti so ob koncu tromesečja znašali 1,58 milijarde Din (lani 2,08).

Državne finance

V gibanju državnih dohodkov se opazajo sezonski vplivi, ki povzročajo, da so ti dohodki v razdobju april — julij običajno najmanjši, na drugi strani pa je tudi tu viden vpliv gospodarske krize. Najbolj so nazadovali dohodki od posrednih davkov (zaradi slabega donosa garlin, ki je znašal le 184 milijonov nasproti 293 milijonov v prvem tromesečju).

Letošnja hmeljska letina

Mednarodni hmeljski urad v Zatu objavlja prve cenitve hmeljskih organizacij o letošnji proizvodnji hmelja. Češka sekcija žateškega hmeljskega združenja ugotavlja, da je neugodno vreme ob koncu junija in začetku avgusta povzročilo nadaljnje rjavenje in odpadanje listov. Tudi trajna vročina zadnjih 14 dni je bila za hmelj malo ugodna. Rjavenje hmelja in pojav rdečega pajka je prisililo hmeljarje, da se predčasno obirali. Ker je v nekaterih legah ostalo precej hmelja neobranega, se v splošnem računa, da bo hektarski donos znašal polovico lanskega. V dveh tretjinah nasadov je stanje ugodnejše. Pridelek se za enkrat še ne da definitivno oceniti in znaša približno cenitev za žateški okoliš 90.000 stotov po 50 kg. Nemška sekcija hmeljskega združenja v Zatu pa ceni pridelek v tem okolišu na 80.000 starih stotov. Kakovost hmelja bo zadostovala zahtevam, ker so letos hmeljarji obrali le hmelj dobre barve. V ousteškem okolišu cenijo pridelek na 20.000 do 50.000 stotov, v roudniškem okolišu pa na 10.000 do 12.000 stotov. Dubski okoliš bo dal le nekaj 2100 do 2500 stotov.

Cenitev letine v posameznih okoliših je zaenkrat naslednja (v starih stotih po 50 kg):

Nemčija	111.700	do 116.500
Češkoslovaška	114.100	do 129.500
Francija	13.000	do 15.000
Poljska	28.000	do 30.000
Jugoslavija	23.000	do 27.000
Belgija	13.600	do 13.700

Skupaj se ceni pridelek žlathnega hmelja v gornjih okoliših na 303.000 do 332.000 stotov po 50 kg. Za Savinjsko dolino naveda statistika cenitev produkcije v višini 15.000 do 17.000 starih stotov.

Zalec, 27. avgusta. Pri zelo živahnem celodnevem povpraševanju so se cene v splošnem uvrstile na 15 Din za kg. Tudi pri tej ceni ni bilo prodano mnogo blaga,

mesečju in 368 milijonov v lanskem drugem tromesečju. Po izjavi finančnega ministra so v narodni skupščini že pričakovali, da bodo vsi državni dohodki znašali v letu 1932-33 kakih 9350 milijonov Din namesto 11.320 milijonov, ki so predvideni v proračunu. Zato je vlada izvedla ukrepe, da se na eni strani zmanjšajo izdatki, na drugi strani pa povečajo dohodki. Za kritje proračunskega deficita iz l. 1931-32 se bo porabil čisti dobiček od kovanja srebrnega denarja, ki bo znašal okrog 700 milijonov Din.

Državni dolgovi

Poročilo prinaša tudi podrobno statistiko o naših državnih dolgovih, ki znašajo v inozemstvu 32,76, v tuzemstvu pa 6,02 milijarde dinarjev, skupaj 38,78 milijarde Din. Anuiteta za te državne dolgeve znaša v inozemstvu 1277, v tuzemstvu pa 906 milijonov dinarjev. Ti državni konsolidirani dolgovi se delijo po načinu nastanka takole (v milijonih Din):

1. Dolgovi v inozemstvu:	
Predvojni dolgovi	5.629
Vojni dolgovi	12.883
Nasledstveni dolgovi	5.115
Povojni dolgovi	9.136

Skupaj zunanji dolgovi 32.763

2. Notranji dolgovi:	
7% investicijske posojilo	489
4% obveznice za agrarno likvidacijo v Bosni	120
2,5% obvl. za vojno škodo	4.515
6% beglške obveznice	496
6% obvl. za likv. agrarn. odn. v Dalmaciji	400

Skupaj notranji dolgovi 6.020

Industrijska delavnost

Splošno stanje industrijske delavnosti se je poslabšalo predvsem v onih panogah, ki delajo prvenstveno za izvoz. Delno poboljšanje pa je opaziti v nekaterih strokah, ki proizvajajo za domači trg.

Rudarska in toplotniška produkcija kaže nadaljnje nazadovanje. Produkcija pirita je povsem prenehala, dočim so na drugi strani zopet stavili v obrat pravzga za železo, ki so jih v prvem četrtletju ugasnili. V rudarski produkciji je je navzile krizi povečala produkcija svinčene rude za 53% v primeru z istim četrtletjem l. 1931. Tudi produkcija soli se je dvignila za 4%. Nazadovala pa je produkcija premoga za 4% (v primeru z lanskim drugim četrtletjem), produkcija železne rude, ki se večinoma izvažja, za 95%, produkcija bakrene rude za 72%, produkcija bavitka za 25% in produkcija kromovne rude za 59%.

V toplotniški produkciji pa se je povečala produkcija bakra za 8%, dočim se je produkcija sirovega železa zmanjšala za 97%, produkcija svinca za 20% in produkcija črnca za 70%.

Razmere na mednarodnem lesnem trgu so se poslabšale, kar je povzročilo, da je naš izvoz lesa padel v drugem tromesečju za 54 odstotkov v primeru z istim razdobjem lanskega leta in za 71% v primeru z istim razdobjem predlanskega leta. Zaradi poslabšanja izvoza je industrija destilacije lesa obravnovala le 40% kapacitete.

V sladkorni industriji je zaradi manjšega konzuma stopilo še bolj v ospredje vprašanje izvoza viškov produkcije. Slično je stanje v industriji superfosfata, ker je potrebnja v letošnji kampanji dosegla komaj 35% normalne potrošnje. V industriji mila se ceni nazadovanje konzuma na 20 do 30 odstotkov. Povolnejše se razvija produkcija modre galice. Tvorinam umetnih gnojil je uspelo plisirati izdelek v Ameriki, toda le po zelo nizki ceni. Na industrijo cementa je ugodno vplivala gradbena delavnost. Tudi v industriji stekla se opaža ob koncu tromesečja večja delavnost. Industrija usnja je proizvajala približno v istem obsegu kakor v prvem tromesečju. Naše železarnice so po ustavitvi obratovanja pričele znova obravovati v omejenem obsegu.

Promet

Število natovorjenih vagonov je bilo v drugem četrtletju za 10% manjše nego lani v istem razdobju in je znašalo 349.658 vagonov, to je za 41.639 manj. V naše morske luke je prispelo 23.216 ladij s skupno tonažo 4.05 milijona ton, to je za 12,3% manj nego v lanskem drugem četrtletju.

ker se hmeljarji še vedno nadejajo dviga cen.

Nürnberg. V prvi polovici tedna je prišel na nürnbergski trg prvi letošnji hallertauski in teltnauski hmelj. Dovoz je znašal le nekaj bal, kar gre predvsem za vzorce. Prodanih je bilo šest bal novega hmelja. Cene za to blago niso bile objavljene. Od lanskega blaga je bilo prodanih 30 bal hallertauskega hmelja po 55 do 66 mark za stari stot (14,85 — 17,82 Din za kg).

Velik obetniški zbor v Ljubljani

Podpisane obrtniške organizacije prirejajo na nedeljo 4. septembra ob 9. uri dopoldne v dvorani Okrožnega urada za zavovarjanje delavcev v Ljubljani, Miklošičeva cesta **veliko obrtniško zborovanje**, na katerem se bodo razpravljala naslednja važna obrtniška vprašanja: 1. Zaščita obrtniških pravic in boj s šmarštvom. 2. Položaj podeželskega obrtnika in pomoč najbolj groženi obrtniškim strokam (osebno čistijski, krojaški, kovaški, sedlarski, fotografski, mesarski, pekovski itd.). Posebni sestanki glede teh strok se bodo vršili po zboru. 3. Zaščita domačega obrtniškega dela. 4. Kreditna pomoč obrtniku in obrtniško gospodarsko združenstvo. 5. Socialno zavarovanje. 6. Važna vprašanja obrtnih politike.

Pozivamo predstavnike naših mestnih in podeželskih obrtniških organizacij, kakor tudi vse stanovske tovariše, da se udeležijo tega zbora, ki naj bo močan izraz obrtniške volje in na, potrdi, da je obrtnik nujno potreben zaščite. Hočemo delati stvarno, brez demagogije, za poedina in za celoto. Cetrinsko vožnjo omogočimo onim ki se Obrtnemu društvu v Ljubljani prijavijo najkasneje do četrta. Tovariki! Vs! v nedeljo na naš zbor v Ljubljani, (dvorana Okrožnega urada za zavovarjanje delavcev)!

Za Zvezo obrtnih društev za dravsko banovino v Celju: Jernej Golčer l. r., za Pripravljalni okrožni odbor v Ljubljani;

Filip Pristov l. r., za Pripravljalni okrožni odbor v Mariboru Franc Bureš l. r., za Pripravljalni okrožni odbor v Celju Miloš Hohnjec l. r., za Pripravljalni okrožni odbor v Novem mestu Matko Malovič l. r., za Obrtno društvo v Ljubljani Josip Rebek l. r.

Konjunktorni preokret

Hausa na svetovnih tržiščih sirov in na ameriških efektih tržiščih, ki ji pripisujejo toliko važnosti za izhod iz sedanje težke gospodarske depresije, se v nasprotju z raznimi napovedmi tudi v drugi polovici avgusta ni ustavila. Na newyorški efektni borzi je 11. t. m. sicer nastopila nekaka reakcija na večedensko krepko dvigovanje tečajev, ki je znižala stanje tečajev za kakih 10 odstotkov, toda kmalu je nastopila nova haussa, ki je v preteklem tednu dvignila notacije še preko prej dosežene višine. Indeks tečajev od 30 najvažnejših industrijskih delnic n. y. borze se je dalje dvignil od 69,4 na 72,1 (v početku julija je znašal 41,2), tako da znaša sedaj povprečni dvig v tej skupini že 75 odstotkov. Indeks delnic železniških družb se je ponovno povečal od 28,6 na 33,5 v početku julija 13,2), tako da znaša tu okroevitev že 154%, indeks delnic javnih podjetij (elektrarn, plinarn itd.) pa se je nadalje uvrstil od 29,3 na 32,3 (v početku julija 16,5) in znaša v tej skupini povprečni dvig okrog 100 odstotkov. Tudi indeksi obilicije se n. y. borze od 78,2 na 83,3 (v početku julija 70,1).

Prav tako se tudi ni ustavila čvrsta tendenca, ki traja že nekaj tednov na velikih svetovnih tržiščih sirov. Zlasti zadnje dni je opaziti, da so se nekatere notacije ponovno dvignile. V poslednjem času so se zlasti stopnja dvignile cene bombažu, kar pripisujejo slabim cenitvam za letošnji pridelek. V primeru z najnižjim letošnjim stanjem notacije za bombaž znaša okrepitev cene že 67 odstotkov. V početku junija je namreč notiral bombaž v New Yorku 5,0, ob koncu junija 6,0, sedaj pa notira že 8,30. Zadnje dni opazimo tudi znova čvrstejšo tendenco na ameriškem žitnem trgu in se je notacija pšenice v Chicagu zopet dvignila na 53. Kakvost se je od najnižjega letošnjega stanja v juniju podražila na newyorški borzi že za okrog 25 odstotkov. Tudi baker je bil v preteklem tednu nadalje čvrst. Na londonski borzi se je njegov notacija od konca julija dvignila od 29,25 na 33,50, tako da znaša tu okrepitev okrog 25 procentov. Prijazno je nadalje razpoloženje na svetovnem trgu sirov, kjer znaša v zadnjem času dvig okrog 12 odstotkov. Najznačilnejša pa je okrepitev cene sirovega sladkorja. Na newyorški borzi je sirovi sladkor dosegel letos najnižjo notacijo v prvi polovici maja, od tedaj pa znaša okrepitev cene že preko 100 odstotkov. 5. maja je namreč notiral v New Yorku 0,51, sedaj pa notira že 1,14. Prav značilna je tudi okrepitev cene za svinisko mast, ki je ob začetku junija notirala v Chicagu 3,67, sedaj pa notira že 5,15, tako da znaša okrepitev 40 odstotkov. Tudi notacija cen za naravno svilo se je v New Yorku dvignila od najnižjega stanja v začetku junija od 1,07 na 1,55, istočasno pa se je julia v Londonu podražila od 14,37 na 18,70.

Gospodarske vesti

= Zdrženje sadnih izvoznikov in sadnih trgovcev v Mariboru poziva vse trgovce, ki se bavijo s trgovino in z izvozom sadja, da v svojo sestavo točne evidence predložijo v pisarni Zdrženja v Mariboru (Jurčičeva ulica 8-II) svojo obrtno listo v originalu ali overjenem prepisu najkasneje do 6. septembra t. l. in do gornjega roka vplačajo članarino, ako tega še niso storili. Zdrženje opozarja vse sadne trgovce na debelo in izvoznike sadja, da je njihovo članstvo pri Zdrženju v smislu novega obrtnega zakona obvezno in da mora imeti vsak trgovec s sadjem obrtni list za trgovino s sadjem, da se izogne posledicam.

= Konkurz je razglašen o imovini Gorenjaka Konrada, čevljarja v Celju (upravni mase dr. Skoberne, odv. v Celju; prvi zbor upnikov pri okrožnem sodišču v Celju 17. septembra ob pol 9. prijavni rok do 15. oktobra, ugotovitveni narok 29. oktobra). = Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini dolžnice Novak Fani, trgovke v Brežicah (poravn. upravn. dr. Jos. Derovšek, odv. v Brežicah; narok za sklepanje poravnave pri okr. sod. v Brežicah 18. okt. ob 9., prijavni rok do 10. okt., kvota 40% in o imovini Gvidona Neumanna, trg. in pos. v Turskem vrhu, p. Zavrtič pri Ptuj (povarn. upr. dr. Anton Horvat, odv. v Ptuj; narok za sklepanje poravnave pri okr. sod. v Ptuj 3. oktobra ob 9., prijavni rok do 28. septembra, kvota 40%).

= Vabila k otvoritvi isenjskega ljubljanskega velesejma v Ljubljani so razposlana. Če komu vabilo pomotoma ne bi bilo dostavljeno, naproša velesejska uprava, da ga reklamira v velesejski pisarni.

= Konjska razstava na letošnjem jesenskem velesejmu se bo vršila zadnje nedeljo razstavnega tedna, to je 11. septembra. Konjereji se vabijo, da nemudoma pošljijo svoje prijave na naslov: Gostiš Stanko, banovinska žrebarska, Selo pri Ljubljani.

= Uredba o odmeri in pobiranju davka na luksuz s seznamom luksuznih predmetov, je sedaj objavljena tudi v »Službenem listu dravske banovine od 27. t. m.

= V trgovinski register so se vpisale nastopne tvrdke: »Jusškodac d. d. Boograd, podružnica v Ljubljani; Močnik nasl. Močnik & Fil, prodaja mešanega blaga in špecerije, Celje. Glavni trg 8; Eisenhut Maks, trg. z mešanim blagom, Jarenina št. 14; Inž. Himmler Adolf, nakup in izvoz lač. nerutnine, sadja in deželnih pridelkov, Maribor 4.

Borze

Na ljubljanski borzi je bil pretekli teden devizni promet zelo slab in je znašal le 0,57 milijona Din nasproti 0,88, 2,3, 0,75 in 1,5 milijona Din v zadnjih štirih tednih.

Curih. Pariz 20.19. London 17.84. New York 515. Bruselj 71.45. Milan 26.38. Madrid 41.40. Amsterdam 207.10. Berlin 122.3750. Stockholm 91.60. Oslo 84.40. København 94.90. Sofia 3.78. Praga 15.22. Varšava 57.60. Bukarešta 3.05.

Blagovna tržišča

ZITO.

+ Chicago, 27. avgusta. Začetni tečaji: Pšenica: za september 53.125, za december 57.50; za marec 61; koruza: za september 33, za december 36, za marec 38,50; oves: za september 22, za december 18,75, za marec 18,375; riž: za september 31,25, za december 32,125; za marec 35,125.

+ Novosadska blagovna borza (27 t. m.). Tendence nespremenljive. Promet 26 vag. Pšenica: baška, okolica Novi Sad, srednje-baška, 79 kg in baška, okol. Sombor, 78 kg 142,50 — 145; baška potiska, 79 kg 145 do 147,50; baška, ladja Tisa, 79 kg 147,50 do 150; gornjebanatska, 79 kg 140 — 142,50; banatska, pariteta Vršac, 78 kg 137,50 do

140; baška, sremska, nova, 76 kg 132,50 do 135; banatska, 76 kg 130 — 132,50; baška, ladja Tisa, 76 kg težka 137,50 do 140. Koruza: baška 108 — 110; okolica Sombor 110 — 112; banatska 105 — 107; srem. 110—112; okol. Sid 112—114. Oves: baški. srem., novi 105 — 110. Moka: ba-

ška, banatska 200c in 200c 230 — 245; 220 — 220; 25c 195 — 200; 26c 175 — 180; 27c 140—145; 28c 90—95. Otrobi: 55 do 57,50. — Fižol: baški, sremski bel, novi 102,50 do 107,50. Jčemen: baški, sremski novi 64—65 kg 85 do 100

Borba Trbovelj za kruh in zdravje

Kriza in zdravstveno stanje trboveljskega prebivalstva. — Razgovor s seizdravnikom dispanzerja dr. Prodanom

Trbovlje so bile svoj čas na glasu kot kraj, kjer so doma pokvarjenost, surovost in nasilnost — pa ta sloves je bil še tedaj, ko se trboveljsko življenje družabno še ni tako uredilo in umirilo, kakor se je že v zadnjih letih pred vojno, samo plod nepoznavanja in nerazumevanja stvari. Bil je to čas, ko trboveljski rudar še ni imel svoje do kraja izoblikovane socialne in človeške fizionomije in ko je njegov značaj v veliki meri nihal med kmečkim, odkoder je bil doma, in proletarskim, v kar je komaj doraščal. Toda v letih po svetovni vojni se je znanje in notranje življenje v Trbovljah razvilo v tako lepo smer, da je trboveljski človek, ki mu je dal pečat in izraz trboveljski rudar s svojim dragocnim, težkim, nikdar opravljenim delom in s svojim čudovitim, božjim razumevanjem vseh stvari, postal morda ena najlepših, največje ljubezni vrednih podob našega človeka. Zato je kriza, ki je z zastojem rudniških obratov legla na dolino, še toliko težjeja, nacionalno še bolj usodnega pomena.

Počasi grem skozi mrtvo dolino, z dnevnega kopa ne ropočejo bagerji, po tirih ob cesti nihče ne preriva huntuov, vsi ljudje so na cestah in doma. Pred mano gre gruča otrok, teh levih, malo umazanih, malo zakrpanih, pa tako razumnih otrok, kakor jih nisem še srečal na svetu nikjer drugje. — Jaz pa dobro vem, pravi drobnokletce sredi njih, pet jurjev je bilo. — Pet jurjev. Pet težkih tisočakov. Ta beseda se na tej cesti, sredi teh hiš in kolonij, po katerih je samo beda doma, iz ust teh otrok, ki morda še dolgo, dolgo ne bodo doživeli nobene bodočnosti, čuje kakor glas vpijočega v pušavi kakor krik za eno samo ogolodano skorjico kruha. Na vsaki poti v Trbovljah, v vsaki koloniji, bo lahko srečal otroke, ki na vratih sedov, za spoznanje manj bednih od njihovih mater in očetov, prosijo, ali je morda ostala kakšna smet od kosila.

Na separaciji, tako so mi povedali, je shranjenih 9400 vagonov premoga, ki zamačajo čakajo svojega odjemalca. In depozit je dneva v dan, produkcija znaša povprečno okrog 250 vagonov na dan, odjeoma pa ni za 200 vagonov. Izgledi so vsak dan malo bolj rožnati. In ko sem malo pozneje v čakalnici novo otvorenega Protituberkuloznega dispanzerja pogledal na razvidnice, ki jih o vsakem novem pacijentu spisuje sestra, sem v rubriki »Izgled« skrajaj povsod našel zapisano: slab. — Slab za človeka, slab za kraj.

S prvim avgustom je začel posloovati dispanzer, namenjen rudarskim revirjem, in v teh kratkih tednih se je njegovo ime razneslo tako daleč na okrog, da romajo v trboveljsko rudniško bolnico, ki ga je vzela pod streho, bolniki iz vseh koncev in krajev, iz Savinjske doline in od drugod. Zdravstvene razmere so v Trbovljah zlasti v tej dobi krize in gladi nadvse žalostne in dispanzer bo imel dela čez glavo. Iz obširnega poročila, ki ga je svoj čas podal občinski zdravnik dr. Jensterle o zdravstvu v zadnjih desetih letih, je razvidno, kako pogoste so v dolini nalezljive bolezni (legar, griza, davica, škriatica), zlasti pa kako strahotno je razširjena tuberkuloza, kateri je po računu za to desetletje treba pripisati 12,5 odst. vseh smrtnih primerov. Zanimivo je, da sedemletni trboveljski šolarček iz rudarske družine tehta povprečno 21,05 kg, njegov kmečki tovariš pa je ob boljšem in bolj zdravem kruhu za 2,11 kg težji. 50 do 60 odst. šolskih otrok ima zaradi slabe prehrane gnilo zobovje, enako velik odstotek je goljavih. — Vse to so številke, ki dajo človeku misliti.

Z otvoritvijo Protituberkuloznega dispanzerja je Glavna bratavska skladnica v zvezi s Protituberkulozno ligo in vodstvom OUZD storila pomemben korak k zboljšanju zdravstvenih razmer v Trbovljah in revirjih sploh. Nastavila je poseben zdravniški specialist za tuberkulozo, da uredi in vodi dispanzer, in sicer je poverila to nalogo šefu Osrednjega dispanzerja v Ljubljani dr. Prodanu. — Obisk sem dr. Prodan in ga naprosil za kratek razgovor o bistvu, pomenu in nalogah Protituberkuloznega dispanzerja in dr. Prodan je pripovedoval:

Protituberkulozni dispanzer je ustanova, ki jo je že pred kakšnimi tridesetimi leti prvi oživotvoril slavni Calmette na francoskem in ki ji je ustanovitelj poveril kot glavno nalogo, da prepreči razširjanje tuberkuloznih obolenj, kar pomeni isto kakor zmanjšati umrljivost jetičnih bolnikov. Za razliko od načina, kako poslujejo druge zdravniške ustanove (bolnice, zdravilišča), predstavlja dispanzer takozvani odprti način, to se pravi, dispanzer se bje za dosego svojega cilja z vsemi socialno-higienimi sredstvi na prostem terenu. Po vseh kulturnih državah je omrežje teh protituberkuloznih ustanov zelo gosto razporejeno, množina teh ustanov je najboljši dokaz za kulturni nivo teh držav. V Nemčiji, ki je idejo povzela po Francozu Calmettu, je danes nad 1200 dispanzerjev, po drugih državah pride povprečno na 10 do 15 tisoč prebivalcev po ena slična ustanova. Samo na Dunaju je 27 dispanzerjev. Temu primeru je tudi umrljivost za tuberkulozo v Nemčiji 6 — 7 na 10.000 živih prebivalcev, na Danskem 3 do 4, pri nas na — in to je precej večbopljča relacija — 25 do 30. Iz Zgreda n. pr. smo še pred kratkim brali obupni klic, da tam vsak četrti mrlič umre za tuberkulozo. — Zdravstveno stanje prebivalstva glede na stanje v naših rudarskih revirjih ni niti malo rožnato, umrljivost je hudo velika — toda uspehi, ki so se pri hudo veliki delovanju protituberkuloznih dispanzerjev doslej še povsod pokazali, nas navdajajo z vero, da tudi pri nas ne bodo mogli izostati.

Tuberkuloza je socialno-higienška bolezen, njen razmah zavisi od gnotnega stanja prebivalstva, higijene njegovega življenja ter od njegovega kulturnega nivoja. Najboljši dokaz, da je v resnici tako, nudi Japan, ki se je v kratkem času kultur-

no visoko dvignil, ob enem pa je umrljivost za tuberkulozo med japonskim narodom padla na odstotek, kakršnega izkazuje najbolj kulturne, zdravstveno najvišjeostoječe zapadne države. S širjenjem ljudske prosvete pada tuberkuloza. Znano je sicer, da je po večjih mestih, kjer je zbrana kultura, umrljivost mnogo večja kakor pa na deželi, a vendar je prava prosveta najboljšo sredstvo za pobijanje tuberkuloze in to je socialno-higienška prosveta.

Tuberkuloza je kužna, nalezljiva bolezen, kronična, dolgotrajnega poteka. Jektika je bolezen revnih slojev, toda kakor je dobro znano, ne prizaneha niti premožnim. Tuberkuloza je torej sploš

Cene malim oglašom

Zemlje in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— za kratka pre-
stojbina za tisk ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega
in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo
se računajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa
kama«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokalni«, »Sti-
movanja oddaj«, »Strojne«, »Vrednote«, »Informacije«, »Življene«,
»Obične in Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zastu-
žbe«, če se s oglašom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika.
Kdor si pa pod temo rubrikama išče službo ali službo, plača za

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znakah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se računajo po Din 1.—
za besedo, se računajo enkratno pristojbina Din 5.— za tisk ali
za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo
po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za tisk ali za
dajanje naslova pri oglaših, ki se računajo po 50 par za vsako
besedo, znaša Din 3.—

Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.—
pri oglaših po 1 Din za besedo po Din 15.—

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, ozi-
roma jih je vplačati v pisnu obneno z naročilom.

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par;
dajanje naslova ali
tisk po 3 Din. (1)

Dekle

sele pridno in zanesljivo,
ki zna dobro kuhariti, veče-
tudi drugih gospodinskih
del, ki se razume tudi
na vrt, išče zdravnika na
delež. Naslov v oglašnem
oddelku »Jutra«. 32571-1

Mesto oskrbnika

razpisuje Trboveljska po-
držnina SPD na dom na
Mirici z nasopom 1. na
vembra. Pisane poudbe
je poslati do 10. septembra
na podružnico SPD Trbovel-
je, kjer so tudi na vpo-
gled tuznijski pogoji. 32933-1

Zobotehnik

prvovrsten v zlatu in
kavčiku, popolnoma sa-
mostojen, prost volja-
stine, zdrav, pri zobo-
zdravniku znan ali po-
zneje dobi stalno službo.
Poudbe na oglasni oddel-
ek »Jutra« do 2. 9. t. l.
pod šifro »Podružnica«. 32933-1

Boljša dekle

sprejemni takoj za po-
stojno bolnice. — Ljub-
ljana, Masarykova 66. 32733-1

Mlinar

pridno in pošten dobi službo
na Viču štev. 55. 32540-1

Pošten mlačič

30-40.000 Din kavelje,
dobi stalno službo. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«
32933-1

Učiteljska

abiturientka
daje instrukcije v Ljub-
ljani in okolici. Od ure
7. Dm. Poudbe na oglas-
ni oddelku »Jutra« pod šifro
»Vestna inštruktorica«. 32934-1

Boljšo strojno

krpko, okoli 30 let sta-
ro, veče masirani, išče
na starejšo damo. Plača
po dogovoru. Poudbe na
»Jutra« Brežice. 32935-1

Korespondent

perfekten v slovenski, sr-
bohrvatski in nemški ko-
respondent in dober knji-
govodja z dobrimi izpri-
čevali se išče za takoj-
šen nastop. Prednost ima
korespondent čevljar-
ke in usnarjke stroje.
Poudbe z zaključno plačo
pod »Tovarna čevljar« na
oglasni oddelku »Jutra«. 32936-1

Dekle

večar, marljivo in po-
stojno sprejemni takoj v službo
kot pomočnik gospo-
dinje. Poudbe na ogl.
oddelku »Jutra« pod šifro
»Marljivo dekle«. 32937-1

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle
DRUGI DEL

Tarzan, kralj džungle

DRUGI DEL

39.

Ko jo je sprivil na varno, se je vrnil po Abdula. Arabci so že
razbijali po vratih. V trenutku, ko se odnehala, je Tarzan vzdignil
Abdula, kakor da bi bil peresce, in se z opičjo spretnostjo iznova
vzpel na streho. Se hipec, pa bi bila izgubljena.

40.

Ukanjeni Arabci so kmalu opustili iskanje. Tedaj je jela pisalka
milo prositi Tarzana, naj jo reši. Povedala mu je, da so jo ugrabili
svojcem in prodali za sužnjo. Ko je povedala ime svojega očeta, se
je Tarzan zavzel: bil je stari šejk, njegov prijatelj v Sidi-Aissi.
Pomisli, da ne namera se lahko dohititi velbdle Kadirja ben Sa-
dena, ki so se vračali domov.

11. Brivski pomočnik

mišja, dobi takoj stalno
zaposelje pri Albin Sim-
kovec, brivce, Vič. Spre-
jme se tudi vajence. 32906-1

Dobro kuharico

ki opravlja tudi ostale
hišne posle, se sprejme k
dvema osebam. Naslov
v oglašnem oddelku »Ju-
tra«. 32932-1

Postrežnico

pošteno, sprejemni. La-
vričeva ulica 6, za Bre-
žigom. 32970-1

Čevljar, pomočnika

zmožnega voditi podruž-
nico, s kaveljo 5000 Din,
sprejemni takoj. Pisane
poudbe na oglasni oddel-
ek »Jutra« do 2. 9. t. l.
pod šifro »Podružnica«. 32933-1

Dekle

do 18 let staro, sprejemni
v vinoteci v Sečurbovici
ulici 6. 32912-1

Šivilja

za bela perila išče na
dom. Naslov v oglašnem
oddelku »Jutra«. 32906-1

Dekle k otroku

sprejme Radovan, Mestni
trg št. 12. 32819-1

Plačilni natak

z večjo kaveljo dobi
mesto v kavarni restav-
raciji, event. pristopi
lahko kot družabni.
Poudbe z navedbo
kavelje pod »Velik pro-
met« na ogl. odd. »Ju-
tra«. 32942-1

Gozdar

osemen, veče tudi gospodar-
stva, dobi takoj stalno
službo na manjšem go-
stinstvu, prosti pristopi
lahko kot družabni. Po-
govor, stanovanj in hrani.
— Prednost z dobrimi
sprejmi. Dopolne na o-
glasni oddelku »Jutra«
— Hrvatsko. 32890-1

Krojaški pomočnik

kot nadzornik dela dobi
mesto v večji krojaški de-
lavnici v Ljubljani pod
pogojem, da za 20.000 Din
posojila proti poravnici in
dobrim obsestom. Pisane
poudbe na naslov: M.
Vrsek, Ljubljana, Mestni
trg 25. 32905-1

Gostiln. kuharico

zmožno tudi samostojno
gostiln. vodstva sprejme
za trajno solid-
nost gostilničar in po-
stojnik (vzdev brez
otrok) v mestu. Ozira
se samo na modro, po-
stojno osebo (samsko ali
vdovo brez otrok) bla-
ga sra. Zaradi more-
bitnega poznejšega pre-
vzema gostilne na račun
ali v najem ima
prednost oseba z neko-
liko pramoženja. Pise-
mne poudbe z na-
vedbo starosti na ogl.
oddelku »Jutra« pod šifro
»Blaženo«. 32921-1

Boljšega delavca

za vsa, s kaveljo 15.000
Din, sprejemni takoj v službo.
Poudbe na ogl. oddelku
»Jutra« pod »Pridne«. 32901-1

Dimnikar. vajenca

mednega, od 16 do 17 let
starega sprejme Franc
Kofc, dim. mojster, Bre-
žice. 32709-44

Trgov. vajenca

takoj sprejme Miro Zeff,
trgovina z mešanim bla-
gom, Slov. Bistrica. 32912-44

Vajenca

za vsajajo galanterijo
sprejme. Jos. Slanar,
Ljubljana 8. 32903-44

Učenke

sprejemni v trgovino z
mešanim blagom. Anica
Mišič, Zaloška cesta 4.
Vodmat. 32891-44

Trgov. vajenca

ki ima veselje do trgov-
ine, sprejme v trgovino z
mešanim blagom. Poudbe
v trgovino z mešanim
blagom. Poudbe na o-
glasni oddelku »Jutra«
pod »Veselo do trgovine«. 32930-44

Vajenko

išče »Petovca«, zaloga
čevljev, Ljubljana. Du-
najska c. 1a. 32931-44

Trgov. vajenca

sprejme takoj v trgovino
z mešanim blagom. Poudbe
na oglasni oddelku »Ju-
tra«. 32913-44

Šiviljsko vajenko

sprejme modni salon Hitzl
v Kolodvorski ulici 24/I. 32797-44

Vajenca

zdravica in poštenega,
sprejme Jos. Klemenčič,
trgovina z mešanim bla-
gom in hrano v hizi. 32932-44

Vajenko ali vajenca

sprejme terdka A. Per-
sche, Marjani trg 8. 32967-44

Učenca

sprejme manufakturna tr-
govina v Ljubljani. Na-
slov nove oglasni oddel-
ek »Jutra«. 32904-44

Vajenko

sprejme modni ateljeja M.
Sara, Rutarjeva ulica 4a,
pri Vrtači. 32924-44

Vajenca

sprejemni v trgovino me-
šanega blaga. Naslov po-
ve oglasni oddelku »Ju-
tra«. 32901-44

Kavarn. vajenca

s hano in stanovanjem
sprejme Narodna kavana
32905-44

Šiviljo za obleke

sprejemni na dom — Ve-
na pot št. 21/I. 32192-1

Soboslik. in plesk.

pomočnika
sprejemni takoj. Zgor-
nja Šiška 143, Setina Jo-
sip. 32169-1

Kdor položi 15 do

25.000 Din kavelje
dobi stalno službo. Po-
udbe na ogl. odd. »Ju-
tra« v Celju pod »Din 15.000«. 32912-1

Nakupovalca dežel.

pridelekov
s prostim stanovanjem
in hrano proti mese. pla-
ti, kateri razpolaga s 15
do 20 tisoč Din gotovine,
sprejemni takoj v službo.
Poudbe, obseirne, je
nasloviti na ogl. odd.
»Jutra« pod šifro »Na-
kupovalec. Doljenjsko. 32167-1

Uradnico

začetnico, češnje zunanj-
no in zelo odgovorno spre-
jemni takoj. Poudbe na
oglasni oddelku »Jutra«
pod šifro »Uradnica«. 32165-1

Sladoledarja

dobro izveženega išče
veliko posle za takoj.
Pisane poudbe na ogl.
oddelku »Jutra« pod šifro
»Sladoledar na oglas. od-
delku »Jutra«. 32159-1

Kuharico

srednjih let — s datjmi
sprejmi, sprejemni v ze-
lo odlično hišo. Poudbe
na oglasni oddelku »Ju-
tra« pod »Začetnica«. 32168-1

Mlajši frizerko

dobro izveženega sprejme
za mesto Ljubljana. Po-
udbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Frizerka 330«. 32166-1

Zanesljivo

postrežnico
ki dobro razume gospo-
dinjske posle, sprejemni.
Pisane poudbe na ogl.
oddelku »Jutra« pod šifro
»Sreča in red«. 32629-1

Trgov. vdovec

v Ljubljani išče za takoj
gospodinjstvo z dežel-
no, češnje zunanjno in
zelo odgovorno spre-
jemni takoj. Poudbe na
oglasni oddelku »Ju-
tra« pod »Vdovec«. 32167-1

Vzgojiteljica

veče francosčine, ter
poučevanja za nižjo
gimnazijo se sprejme
takoj ali po dogovoru.
Cenji oferte pod značko
»Perfektne« na ogl. od-
delku »Jutra«. 32150-1

Kuharico

zmožno vseh doma-
nih del, sprejemni takoj v
službo. — Poudbe na
ogl. odd. »Jutra« v Cel-
ju pod šifro »Vestna«. 32151-1

Boljšega delavca

za vsa, s kaveljo 15.000
Din, sprejemni takoj v službo.
Poudbe na ogl. oddelku
»Jutra« pod »Pridne«. 32901-1

Dimnikar. vajenca

mednega, od 16 do 17 let
starega sprejme Franc
Kofc, dim. mojster, Bre-
žice. 32709-44

Trgov. vajenca

takoj sprejme Miro Zeff,
trgovina z mešanim bla-
gom, Slov. Bistrica. 32912-44

Vajenca

za vsajajo galanterijo
sprejme. Jos. Slanar,
Ljubljana 8. 32903-44

Učenke

sprejemni v trgovino z
mešanim blagom. Anica
Mišič, Zaloška cesta 4.
Vodmat. 32891-44

Trgov. vajenca

ki ima veselje do trgov-
ine, sprejme v trgovino z
mešanim blagom. Poudbe
v trgovino z mešanim
blagom. Poudbe na o-
glasni oddelku »Jutra«
pod »Veselo do trgovine«. 32930-44

Vajenko

išče »Petovca«, zaloga
čevljev, Ljubljana. Du-
najska c. 1a. 32931-44

Trgov. vajenca

sprejme takoj v trgovino
z mešanim blagom. Poudbe
na oglasni oddelku »Ju-
tra«. 32913-44

Šiviljsko vajenko

sprejme modni salon Hitzl
v Kolodvorski ulici 24/I. 32797-44

Vajenca

zdravica in poštenega,
sprejme Jos. Klemenčič,
trgovina z mešanim bla-
gom in hrano v hizi. 32932-44

Vajenko ali vajenca

sprejme terdka A. Per-
sche, Marjani trg 8. 32967-44

Učenca

sprejme manufakturna tr-
govina v Ljubljani. Na-
slov nove oglasni oddel-
ek »Jutra«. 32904-44

Vajenko

sprejme modni ateljeja M.
Sara, Rutarjeva ulica 4a,
pri Vrtači. 32924-44

Vajenca

sprejemni v trgovino me-
šanega blaga. Naslov po-
ve oglasni oddelku »Ju-
tra«. 32901-44

Kavarn. vajenca

s hano in stanovanjem
sprejme Narodna kavana
32905-44

Šiviljo za obleke

sprejemni na dom — Ve-
na pot št. 21/I. 32192-1

Soboslik. in plesk.

pomočnika
sprejemni takoj. Zgor-
nja Šiška 143, Setina Jo-
sip. 32169-1

Kdor položi 15 do

25.000 Din kavelje
dobi stalno službo. Po-
udbe na ogl. odd. »Ju-
tra« v Celju pod »Din 15.000«. 32912-1

Nakupovalca dežel.

pridelekov
s prostim stanovanjem
in hrano proti mese. pla-
ti, kateri razpolaga s 15
do 20 tisoč Din gotovine,
sprejemni takoj v službo.
Poudbe, obseirne, je
nasloviti na ogl. odd.
»Jutra« pod šifro »Na-
kupovalec. Doljenjsko. 32167-1

Uradnico

začetnico, češnje zunanj-
no in zelo odgovorno spre-
jemni takoj. Poudbe na
oglasni oddelku »Jutra«
pod šifro »Uradnica«. 32165-1

Sladoledarja

dobro izveženega išče
veliko posle za takoj.
Pisane poudbe na ogl.
oddelku »Jutra« pod šifro
»Sladoledar na oglas. od-
delku »Jutra«. 32159-1

Kuharico

srednjih let — s datjmi
sprejmi, sprejemni v ze-
lo odlično hišo. Poudbe
na oglasni oddelku »Ju-
tra« pod »Začetnica«. 32168-1

Mlajši frizerko

dobro izveženega sprejme
za mesto Ljubljana. Po-
udbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Frizerka 330«. 32166-1

Zanesljivo

postrežnico
ki dobro razume gospo-
dinjske posle, sprejemni.
Pisane poudbe na ogl.
oddelku »Jutra« pod šifro
»Sreča in red«. 32629-1

Trgov. vdovec

v Ljubljani išče za takoj
gospodinjstvo z dežel-
no, češnje zunanjno in
zelo odgovorno spre-
jemni takoj. Poudbe na
oglasni oddelku »Ju-
tra« pod »Vdovec«. 32167-1

Vzgojiteljica

veče francosčine, ter
poučevanja za nižjo
gimnazijo se sprejme
takoj ali po dogovoru.
Cenji oferte pod značko
»Perfektne« na ogl. od-
delku »Jutra«. 32150-1

Kuharico

zmožno vseh doma-
nih del, sprejemni takoj v
službo. — Poudbe na
ogl. odd. »Jutra« v Cel-
ju pod šifro »Vestna«. 32151-1

Boljšega delavca

za vsa, s kaveljo 15.000
Din, sprejemni takoj v službo.
Poudbe na ogl. oddelku
»Jutra« pod »Pridne«. 32901-1

Dimnikar. vajenca

mednega, od 16 do 17 let
starega sprejme Franc
Kofc, dim. mojster, Bre-
žice. 32709-44

Trgov. vajenca

takoj sprejme Miro Zeff,
trgovina z mešanim bla-
gom, Slov. Bistrica. 32912-44

Vajenca

za vsajajo galanterijo
sprejme. Jos. Slanar,
Ljubljana 8. 32903-44

Učenke

sprejemni v trgovino z
mešanim blagom. Anica
Mišič, Zaloška cesta 4.
Vodmat. 32891-44

Trgov. vajenca

ki ima veselje do trgov-
ine, sprejme v trgovino z
mešanim blagom. Poudbe
v trgovino z mešanim
blagom. Poudbe na o-
glasni oddelku »Jutra«
pod »Veselo do trgovine«. 32930-44

Vajenko

išče »Petovca«, zaloga
čevljev, Ljubljana. Du-
najska c. 1a. 32931-44

Trgov. vajenca

sprejme takoj v trgovino
z mešanim blagom. Poudbe
na oglasni oddelku »Ju-
tra«. 329

Zgodba

Petra Bistroglavca

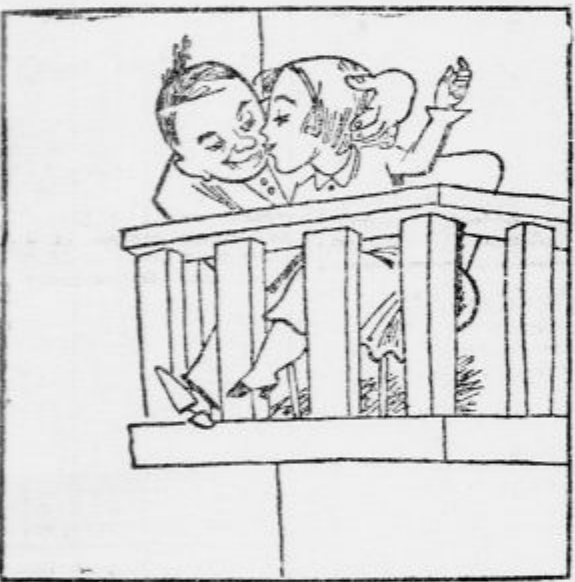
I.

Biló takole je v pomlad,
pod Tivoli na promenadi,
V srečo me dregne mil obraz ...
Saj ni mi moč ga pozabiti!
Kaj hočem revez ukreniti?
Dal v »JUTRO« majčken sam oglas ...

II.

Kaj?! Res prihaja gospodična
na rendez-vous vsa rdečelčna!
Kdo bi verjel: en sam oglas!
Beseda hitro da besedo:
že v juniju četrtro sredo
naj svetli zakon zveže nas!

III.

In Minka: »Oh, pa stanovanje!
To zdaj najtežje je vprašanje!
— Poskusil v »JUTRO« bom z oglaš!
— Kaj kmalu uživaj z ženko mladost
večerov divnih sem nasladi
v prijazni vili na terasi!

IV.

Le štokljke kriza ni motila:
junaka Minka je povila.
»Kje spal naš drobní bo črviček?
N o v bo predrag ... A jaz — oglaš!
In prosim — za ta težki čas
ga pa kar pihne naš — voziček!

V.

Brez služkinje, kjer so trije,
a eden trka — res ne gre!
Zdaj vsak naj gleda in strmi:
Je naša Julka res dekle
pošteno, pridno, ki zna vse!
To v »JUTRO« mal oglaš stori!

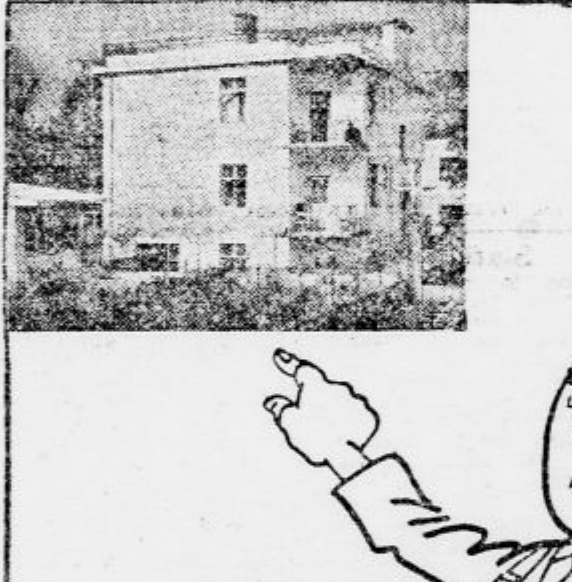
VI.

Ko strela z jasnega neba
mi mlado srečo potepa
dopis: Iz službe odpuščen!
— že tretji dan — oglaš hvala —
sva v novi službi se smejala
jaz — in pa moj mošnjič rejen!

VII.

Držeč človeške se navade
dobi i sreča včasí — mlade ...
Dolarje stric mi zapusti!
Brž tečem v »JUTRO« oglaš
ponudbo stavim, da bi zase
kaj kupil, ker denar — kopal!

VIII.

Izbral sem to-le domovanje.
Uresničeno so moje sanje!
In zdaj trdim kot gospodar:
ti mali »Jutrovi« oglaš
so meni in ogromni masi
ljudi zares — nebeški dar!!!

IX.

Le štokljke kriza ni motila:
junaka Minka je povila.
»Kje spal naš drobní bo črviček?
N o v bo predrag ... A jaz — oglaš!
In prosim — za ta težki čas
ga pa kar pihne naš — voziček!

X.

Brez služkinje, kjer so trije,
a eden trka — res ne gre!
Zdaj vsak naj gleda in strmi:
Je naša Julka res dekle
pošteno, pridno, ki zna vse!
To v »JUTRO« mal oglaš stori!

Pohišto
spalnice 2200
omare 450
posete 250
kuh. oprave 1000
kuh. kredence 500
Vse drugo pohišto se
dobi na obroke in naj-
ceneje pri miz. »Sava-
re«. Kolodvorska ul. 18, Du-
najska 36. 33124-12

Oblacila

Trg. oglaš po 1 Din
beseda; za dajanje na-
slova ali za šifro 5 Din
Oglaš socialnega zna-
čaja vsaka beseda 50
par; za dajanje naslova
ali za šifro 5 Din. (15)

Damske plašče

za jesen, ravnokar iz-
gubljen po največjih
jeftinosti, nudim v veliki
izbiri v cenah od 240 Din
naprej F. I. Goršak,
Ljubljana, Sv. Petra c. 29
32541-18

Halo!

Za kongres posodim na
rodno nošo. Stojice 109 —
odpostaja Urbanek. 32902-13

Prehrana

Kdor nudi prehrano
glada za vsako besedo
1 Din; kdor daje pre-
hrano pa za besedo
30 par; za dajanje na-
slova ali šifro 8 Din.
Kavarna 5 Din. (14)
Ljubljanski oglaš 1 Din

Punčko in fantka

poldrugo leto starega,
dam za svojega. Ponudbe
na oglašni oddelku »Ju-
tra« pod »Fantke«. 32880-14

Na dobro hrano

sprejemam božje gospode
in gospodične. Naslov v
oglasnem oddelku »Ju-
tra« pod »Fantke«. 32972-14

Deske

Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (15)

Deske

sprejemam božje gospode
in gospodične. Naslov v
oglasnem oddelku »Ju-
tra« pod »Fantke«. 32972-14

Deske

Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (15)

Deske

sprejemam božje gospode
in gospodične. Naslov v
oglasnem oddelku »Ju-
tra« pod »Fantke«. 32972-14

Deske

Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (15)

Deske

sprejemam božje gospode
in gospodične. Naslov v
oglasnem oddelku »Ju-
tra« pod »Fantke«. 32972-14

Deske

Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (15)

Deske

sprejemam božje gospode
in gospodične. Naslov v
oglasnem oddelku »Ju-
tra« pod »Fantke«. 32972-14

Deske

Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (15)

Deske

sprejemam božje gospode
in gospodične. Naslov v
oglasnem oddelku »Ju-
tra« pod »Fantke«. 32972-14

Deske

Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (15)

Deske

sprejemam božje gospode
in gospodične. Naslov v
oglasnem oddelku »Ju-
tra« pod »Fantke«. 32972-14

Deske

Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (15)

Deske

sprejemam božje gospode
in gospodične. Naslov v
oglasnem oddelku »Ju-
tra« pod »Fantke«. 32972-14

Deske

Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (15)

160.000 Din posojila
izjem od zasebnika proti
vključitvi na prvo mesto
večje trgovske hiše. Po-
sredstvo na podružnico »Ju-
tra« Jesenice pod »S«.
32907-16

Družabnika

mladega, agilnega, kateri
bi osebno sodeloval.
sprejema stara, renomirana
domača industrija. Ponu-
be na oglašni oddelku
»Jutra« pod »Vestralni in
marjave«. 32928-16

Iščem posojilo

50.000—60.000 Din proti
vključitvi na prvo mesto
večje posredstva. Sprejemam
tudi hranilno knjigo. Dam
dobro hrano in stanovanje
za obresti. Dopisne prošim
na oglašni oddelku »Ju-
tra« pod »Sigurno«. 32948-16

Mladenci

19 let star, zdrav, agilen,
čedno znanost in
neopredeljeno, sicer
la brez matere, isto mesto
nastavkarstva valenca. —
Lahko posodi 50.000 Din.
Prisotni tukaj kot družab-
nik h kakršnekoli do-
bri podjetja. Ponudbe
na oglašni oddelku »Ju-
tra« pod »Lahko tako«. 32944-16

200.000 Din

posodim
proti vključitvi na prvo
mesto. Pisati na oglašni
oddelen »Jutra« pod šifro
»Vključba«. 32845-16

15.000 Din posojila

izjem od zasebnika proti
vključitvi na prvo mesto
večje posredstva. Sprejemam
tudi hranilno knjigo. Dam
dobro hrano in stanovanje
za obresti. Dopisne prošim
na oglašni oddelku »Ju-
tra« pod »Sigurno«. 32948-16

15—20.000 Din

posojila
proti vključitvi na prvo
mesto. Pisati na oglašni
oddelen »Jutra« pod šifro
»Vključba«. 32845-16

Brezobrestna

posojila
za odkup dolga, nakup
in zidavo podeljuje:
»Kreditna zadruga«,
Ljubljana, poštni pre-
dal 367. Sprejme zastop-
nik. 298-16

V najem

Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (17)

Gostilno

na Koroškem
ali Gorenjskem vsem
prod dobri najemniki
takoj v najem. Naslov v
oglasnem oddelku »Ju-
tra« pod »Vestralni in
marjave«. 32928-16

Trgovce

soliden, dobrostoječ, želi
vzeti trgovino na pro-
metnem kraju v Ljubljani
v najem. — Ponudbe na
oglasni oddelku »Jutra«
pod »Dobro tako«. 32948-16

Trgovino

dobrodošlo z mehanizmi
blagom ugodno dam v na-
jem. Ponudbe na oglašni
oddelen »Jutra« pod »Na-
jem«. 32941-17

Enostanovanj. hišo

oddam v najem ali pro-
dam. Naslov v oglasnem
oddelen »Jutra«. 32966-17

Pekarno

dobro dobo, urejeno,
oddam takoj v najem
ali propustim resnemu
reflektantu. Vprašati je
pri lastniku pekarnice
Pavlu Fajglu v Gaherli
pri Celju. 33217-17

Restavracija

oddam v najem na pro-
metnem kraju blizu ko-
lodvora. Lepa stanova-
nja, lokalni in kroglice.
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 33196-17

Garazo

odda v najem hotel »Slo-
ven«. 33165-17

Lokal

Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (18)

Svetel lokal

modern, s sobico oddam
za mesarstvo, trgovino ali
obrt. Vprašati na Dunaj-
ski cesti 37/1. 32772-19

Trgovina

z mehanizmi, v in-
dustrijskem kraju, z vsem
inventarjem in malenkost-
no zalogo takoj naprodaj.
Ponudbe na oglašni oddelku
»Jutra« pod »Na-
jem«. 32941-17

Pot do lastnega

doma in blagostanja
je vsakemu odprta. Poja-
sila daje Stavbne kapi-
talne in posojila. Ljub-
ljana, Miklošičeva c. 15.
3266-16

Dostojno oskrbo

nudi osebni gospod ali go-
spa s primerljivimi go-
stini; fina obdeli brez
čika. Lepa stanova-
nja, lokalni in kroglice.
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra« pod »Na-
jem«. 32941-17

160.000 Din posojila

izjem od zasebnika proti
vključitvi na prvo mesto
večje posredstva. Sprejemam
tudi hranilno knjigo. Dam
dobro hrano in stanovanje
za obresti. Dopisne prošim
na oglašni oddelku »Ju-
tra« pod »Sigurno«. 32948-16

Kdor posodi

10.000 Din
dobi v Trbovljah lokal
ali stanovanje — ali pa
sprejemam vstopnega ali
obrota v vsaki obliki. Pro-
simo, napredaj ali se
dasta v podnaslov. Po-
nude na oglašni oddelku
»Jutra« pod »Na-
jem«. 32941-17

Gostilno in mesarstvo
z velikim vrtom ter zap-
ravno, novo v hišo, bice,
Maribor, na oglašni oddelku
»Jutra« pod »Na-
jem«. 32941-17

Lokal

oddam takoj na Gospo-
svetaki cesti 12. Pizze
se istotam. 32906-16

Trgovski lokal

popravilno, z 3 sobama
in priključki, kakor tudi
veliko delavnico
oddam. Polze se pri hi-
niku na Vili. Tržska c.
št. 12. 32829-19

Lokal

popravilno za vsako stroko,
izvzemel »Sporit«, na
prometnem mestu. Ma-
ribor, na oglašni oddelku
»Jutra« pod »Na-
jem«. 32880-19

Delavnico

ali skladišče, v velikosti
4,50 X 8,50, na Mostnem
trgu št. 9 ugodno oddam
za vsako obrob. s
tebrom. 32904-19

Trgovino

delikatno, slastice,
mlečni izdelki, zajtrko-
valnica Ljubljana, naj-
pomembnejša točka, do-
bro vpeljana, se zaradi
bolezni s konkurenco
pravilno odda. Ponudbe
na oglašni oddelku »Ju-
tra« pod »Sreča«. 33053-19

Lepo in veliko klet

za vsako obrob. oddam
za takoj. Naslov v oglaš-
nem oddelku »Jutra« pod
»Sreča«. 33068-19

Lokal 3 prostorov

popravilno za delavnico,
skladišče in pisarno, v
srednjem mestu. Oddam
dr. Platter, Šubičeva ulica
št. 3. 33030-19

Gostilno s trgovino

staroznano, 3 km od
Celja, z zemljiščem go-
spodarskim poslojem
in vsem inventarjem
prodam za 150.000 Din.
Prodajni stanovanjsko
hišo za 40.000 Din.
Jozeta Vidmar, gostil-
na Tebarje, Slance 12.
33210-19

Večji lokal

z izločeno oddam za no-
vember. Vpraša se Du-
najska c. 36. Telefon
2236. 33164-19

Krasen lokal

za delavnico ali pisarno
oddam na Rinski cesti
št. 10. 32922-19

Novo hišo

enonadstropno, z velikim
vrtom, elektriko, vodo in
srednjem, na zelo pro-
metnem kraju 10 minut od
Kranja, pripravno za vsa-
ko obrob. poceni prodam.
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 33544-20

Penzionisti, pozor!

Kdor želi svoj lasten dom
in lepem, zdravem in mir-
nem kraju Ševčice ob Savi,
poljubne velikosti in ob-
liki hiše ter poljubno ve-
likosti vrt, v ceni od
30.000 Din naprej, naj piše
na naslov: Jozep Merc, re-
stavrator, Ševčice — ko-
lodvor. 32392-20

Stavbišče

ali zemljišče v Ljubljani,
oziroma v okolici kupim.
Poravnano, na vedno ve-
že in cene na oglašni oddelku
»Jutra« pod »Sreča«. 32783-20

Trgovsko hišo

z dobro vpeljeno trgovino
mehanizma blaga prodam.
Hiša je na zelo prometnem
glavnem trgu manjšega
mesta Slovenije. Inter-
esni naj pišejo na naslov
na oglašni oddelku »Ju-
tra« pod »Ugodna prilika«. 32861-20

Majhno vilo

ali hišico, dvostanovanj-
sko, kupim v mestu. Po-
nude na oglašni oddelku
»Jutra« pod »Mirni dom«. 32876-20

Novo vilo

dvostanovanjsko, enonad-
stropno prodam. Naslov v
oglasnem oddelku »Jutra«
32712-20

Več vlogradnih

posostev
in manjših stanovanj pri
Ptuju po nizki ceni na
prodaj. Kupnina se lahko
plača tudi v večini knji-
žice. Pisane ponudbe na
naslov: Alojz Vajda,
Stojni nize Ptuj. 32880-20

Mlin v mestu

prodam ali zamenjam za
milo na delati. Ponudbe
na oglašni oddelku »Ju-
tra« pod »Mile«. 32737-20

Večje posostvo

na Gorenjskem, oddaljeno
eno uro od Kranja, ob-
stoječe iz velikega po-
sloja, z večjim sedmim
vrtom, veliko delavnico,
blevno in vodno močjo.
Pravno za vsako vrsto
obrt ali tovarno, napro-
daj. Plačilo lahko ugodno.
Ponudbe pod šifro »Več-
je posostvo« na oglašni
oddelen »Jutra«. 32764-20

V viru pri

Domžalah
prodam novo stanovanj-
sko hišo s dvema soba-
ma, kuhinjo in kletjo ter
300 m² vrta. Cena 35.000
Din. Nadalnje informac-
je se dobijo v trgovini
Viktor Vrenjak, Vr.
32907-20

Vilo prodam

na najlepši točki Bohor-
skega jezera. Sestoji iz
nove letne 30.000 Din.
stega. Ponudbe na po-
družnico »Jutra« Jesenice
pod šifro »Radi preseli-
tve«. 32912-20

Vilo prodam

na najlepši točki Bohor-
skega jezera. Sestoji iz
nove letne 30.000 Din.
stega. Ponudbe na po-
družnico »Jutra« Jesenice
pod šifro »Radi preseli-
tve«. 32912-20

Posostva
arondirana od 3 do 70
aravov, nove v hiše, bice,
gostilnice, hoteli od 35.000
Din naprej prodaja »Ta-
tjana«, Maribor, Orelski
na 25. 32904-20

Enonadstrop. hišo

lepo, novo, prodam po
ugodnim pogojem poceni.
Vprašati: Maribor, Bo-
grajka 28. 32902-20

Posostvo

prodam radi boleznih na
Vili št. 90 z vseh Kne-
zove opkarnice, obstoječe
iz hiše, v kateri je go-
stilna in trafika, iz hi-
va, kleti in kope ter iz
300 m² zemljišča z go-
stilnim inventarjem
vred najboljmu ponu-
dnu. Kupci se vabijo, da
stavijo svoje ponudbe v
okoliš dne 31. avgusta
1932 ob 9. uri v pisarni
notarja dr. Križna Josi-
pa v Ljubljani, Dalmati-
nova ulica št. 3, kjer do-
bijo tudi vsa polnjenja. 32916-20

Trgovsko hišo

in skladišče, lepo, prodam
v bližini cesti in pisarno,
uporabno tudi za delav-
nico ali manjšo trgovino
ugodno oddam. Elektri-
ka za posoj in vodovod
napeljana. Naslov pove
ogl. odd. »Jutra«. 33040-20

Novo zidano hišo

davka mesta, z delovnim
priključki: tri sobe, ku-
hinja, klet, vodovod, elek-
trična napeljava, dvorani-
ca in priključki vrt za se-
lanje. — napredaj. —
Hiša je pripravna za vsa-
ko obrob. ali elektriko. Vsa
za izve pri Anton Čer-
čevič, Brežice. 32915-20

Michel Zévaco:

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

»Kaj delate!« je presenečeno, skoraj nejevoljno vzkliknil Jehan. »Kdo pa sem, da mi izkazuje takšno čast?«
»Vtešena dobrota ste,« je s presunjenim glasom odvrnil Ravallac. »Svoje lastno gorje pozabljate in tolažite nesrečneža, ki za vas nič ne pomeni. A če bi vedeli...«

Jehan ga je zagonetno pogledal.
»Nu,« je rekel, »verjemite mi, da vem več, nego slutite.«
In ko se je Ravallac zdrnil in plašno dvignil oči proti njemu, je z nepravno veselostjo dodal:

»Vem namreč to, da bo ura kmalu pet, da sem pozabil obedovati in da me bo od gladi in žeje konec! Eh, bogme da: od same slabosti sem bil tako potrt! Tak pojdiva že, vraga, videli boste, kako drugačen se zdi človeku svet, če ima poln želodec.«

Ravallac se je še obotavljal. Vsaj Jehanu se je zdelo, da okleva, ali bi šel z njim ali ne. V resnici pa je Ravallac mislil sam pri sebi:

»Ali sem res brez srca? Tolikšna dobrota mi ne gre do živega? Zaka? ne? Oh, demon ljubosumja mi ne dá; zamerim mu, da ga ljubi nekdo, ki mene ne ljubi!... On pa ima usmiljenje z menoj! Ali naj jaz nimam usmiljenja z njegovo mladostjo? Ali naj dovolim, da utone v obupu? Ne, saj ni mogoče. Ne, ne! Nisem navađen človek. Orodje pravice sem, orodje pravice hočem ostati! Vzdigniti se moram nad človeško slabost. Ako bom molčal, postanem nevreden naloge, ki mi je določena. Treba je, da izpregovorim. Očistiti se moram z žrtvijo in zatajenjem samega sebe.«

Ko je storil ta sklep, se je vrnil v njegovo dušo mir; veder izraz mu je ozaril obličje in ubogljivo je odšel s svojim vodnikom.

Stopila sta v krčmo in sedla pod hladnico. Concinijevi ljudje so se naselili v nasprotni hladnici. Njunega pogovora niso slišali, a zato so videli svojega človeka. To jim je menda zadoščalo.

Jehan je vrgel na mizo srebrnjak in ukazal krčmarju, ki je prišel:

»Dajte nama jesti in piti, kolikor dobiva za ta denar.«

129

Nato se je obrnil k Ravallacu in mehko dejal:

»Se dva srebrnjaka mi ostaneta. Razdeliva si jih po bratovsko.«
Ob tej besedi se je Ravallac iznova zdrnil. V njegovem pogledu na mladega moža, ki mu je stisnil srebrnjak v roko, je bilo vse obenem: bratovska ljubezen, hvaležnost in obup.

Izprva sta oba molčala. Lačna sta bila. Jehan se ni bil zlagal: res je bil pozabil obedovati. Ubogi Ravallac je pa tako in tako večkrat stradal kakor jedel. Ko sta si utolažila tek, je bil Ravallac tisti, ki je prvi izpregovoril:

»Strašno nesrečni morate biti, da ste mislili na samomor... Človek vašega kova se ne vdaja takim mislim, ako ni mera trpljenja zvrhoma polna.«

Jehan je bil v enem tistih razpoloženj, ko si srce ne da kratiti pravice, da se izlije. Treba mu je dati duška, da ne počí. A vendar se je hotel upreti temu nagibu. Njegova natura je bila taka, da je najrajši ohranjal svoje bolečine zase.

Toda premagalo ga je. Nepremagljiva moč ga je gnala, da bi se zaupal nesrečniku, ki ga je komaj poznal. Jezik se mu je razvezal in jel je govoriti. Ker je pa poznal Ravallacovo skrito čuvstvo, se je rahločutno ognil vsega, kar bi ga bilo moglo užaliti ali zaboleti.

Ne da bi koga imenoval, mu je povedal zgodbo o Concinijevem zločinskem poizkusu in o tem, kako je bil prišel še za časa, da je rešil deklet. Povedal je, kako jo je odvedel v hišo, kjer je menil, da je varna, in kako je skrivnostno izginila. Opisal je ves križev pot svojega neutrudnega, a jalovega iskanja.

Ravallac ga je resno poslušal; zdaj je kimal, zdaj majal z glavo. Njegov sklep, da razodene mlademu človeku vse, kar je vedel, se je utrjeval od trenutka do trenutka. A vendar je še okleval. Morda se je hotel do dobra prepričati, ali je Jehan res na koncu svojih moči, in ali mu bo Ravallacovo odkritje v resnici rešilo življenje. Morda je tudi le nehoti odlašal usodni trenutek, ker se še ni čutil dovolj močnega, da bi prenesel toliko bolečine.

Nazadnje je tiho pripomnil:

»Videla je, da kralj postopa okoli njenega stanovanja. Umaknila se mu je in skrla. Prav je storila. Pokazala je, da je vrlo, pošteno deklet.«

Jehan se je zdrnil. Ravallacove besede niso bile navadna do-

mneva. Govoril je, kakor da bi bil globoko prepričan o tem, kar trdi.

»Motite se,« je rekel in mu strmo pogledal v oči. »Od kralja se ji ni bilo ničesar bati. Prav ničesar, slišite?«

Ravallac ga je strahoma pogledal. Prebledel je kakor zid. Trepetal je, neizmerna tesnoba se je zrcalila v njegovih očeh.

»Ali veste to z gotovostjo?« je zajecjal.

»Z vsoto gotovostjo! Kralj ni v tej reči ničesar zakrivil. Dekle ima sovražnike; morala je pasti v kako podlo, zvijačno nastavljeno past.«

Ravallac je vedel, da se lahko zanese na Jehana. Verjel mu je in zaihtel v svojem zbeganem duhu:

»Moj Bog, po tem takem je v nevarnosti? In jaz, ki že mesec dni vem, kar vem, ne zinem niti besedice! Kaj, če se ji zgodi nesreča? Če je morda že mrtva? Tedaj sem njen morilec! Jaz! Ali je to mogoče? Oh, jaz nesrečnež!«

In zdajci je izpregovoril brez nadaljnega oklevanja...

»Čujte,« je rekel s prepadenim glasom, »vse doslej vam nisem ničesar povedal, ker sem bil odkritosrčno prepričan, da je izginila zato, ker se je hotela umakniti nekomu drugemu... Zdaj vidim, da sem se motil. Povem vam vse... Bog daj, da ne bi bilo prepozno!«

In povedal je, kako je bil srečal Bertille v spremstvu stare kmetice, kako je šel za njima in kako jo je videl, da je stopila v montmartrski samostan, iz katerega se ni več vrnila.

Jehan ga ni delj poslušal. Zategnil si je pas in zdrevil kakor burja. A kmalu se je ustavil. Z isto burnostjo se je vrnil v hladnico, zgrabil Ravallaca za roke, kakor bi mu jih hotel zdrobiti, in rekel s tihim glasom, gledaje mu iz oči v oči:

»Uslugo za uslugo! Rešil si me obupa, zato hočem tudi jaz rešiti tebe... in njega... Saj veš, koga mislim!«

Potegnili ga je k sebi in nadaljeval s še tišjim glasom:

»Poslušaj me, Ravallac! Ti hočeš ubiti kralja, ker si ga vidiš, da je lazil za njo, in si nanj ljubosumen, jeli? Nikar ne taji! Vem, kaj trdim. Nu, vedi: ne smem ti dati, da bi storil ta zločin. Ravallac — kralj je njen oče! Razumeš? Njen oče! In zdaj ga ubij, če se upaš?«

To reki ga je izpustil.

Rouge Cheramy PARIS

POLETI UPORABLJA MODERNA
DAMA SAMO
ROUGE CHERAMY
V BARVI ORANŽE.

Oblastveno dovoljena javna
prostovoljna

DRAŽBA

Ki se vrši od 1. septembra 1932 dalje
vsak dan od 9. do 12. in od 3. do 6. ure

V MODNI TRGOVINI

Jos. Lenard

Ljubljana, Šelenburgova 6

Na dražbi se bo prodajalo razno modno
blago za gospode in dame, moško, damsko
in otroško perilo, letne in zimске nogavice,
kopalne obleke in druge kopalne potreb-
ščine.

Prav posebno se opozarja na prodajo SI-
VALNIH STROJEV, STROJA ZA GUMB-
NICE in STROJA ZA ENLANJE, vsi na
motorni pogon, kakor tudi vso trgovsko
opremo, kakor stelaže, puliti, omare itd.

STAVNO PODJETJE

Šefic Stane

LJUBLJANA, Ulica Stare pravde št. 3

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

AKADEMSKI KROŽEK NA JESENICAH javlja
tužno vest, da je nenadoma preminul v gorah njegov
član, gospod

Narad Stane

jurist

Pogreb bo v nedeljo, dne 28. avgusta 1932 ob 17. na
Jesenicah.

Jesenice, dne 27. avgusta 1932.

11191

ODBOR.

Trgovski lokal

(190 kv. m., dvigalo)

LJUBLJANA, Miklošičeva c. 7. I. nadstr.
se takoj odda z inventarjem vred. Infor-
macije: Občalilnica za Slovenijo, istotam
pritičije. 11153

Za dobavo in polaganje parketov

se priporoča tvrdka 10739

JOS. KOŠČAK & CO., Stična

tovarna in polaganje parketov

Pisarna F. Vode, Ljubljana, Rimska c. 23.
Skladišče: Dunajska c. 46. Telefon 2820.

L. MIKUŠ

Mestni trg 15

Tovarnica dežnikov,
zaloga sprehajalnih
palic 11190

SREČO BREZ SREČKE

drž. razr. loterije boste težko dose-
gli. Dobite jo v Zadržni hranilnici
r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra ce-
sta 19.

V vsaki vasi ISCEMO
spretnega

provizijskega zastopnika

za prodajo SEPARA-
TORJEV in strojev za
presno maslo. Vpra-
šanje pod »Nr. 31266
na Publicitas d. d.,
Zagreb, Illica 9a.
11160

Zdravilno obsevanje

obžarevanje (obsevanje) z originalno aparaturo po
metodi

Dr. F. G. Zeileis — Gailspach

s čudovitim uspehom proti vsem boleznim, posebno
proti revmatizmu, išiasu i. t. d. 11192

AMBULATORIJ KLAGENFURT, Alter Platz 22.

NAJNIZJŠE CENE!

NAJNIZJŠE CENE!

OTVORITVENO NAZNANILO!

Čast mi je sporočiti Vam, da sem OTVORIL s 1. septembrom

TRGOVINO s ČEVLJI

domačega lastnega izdelka v
Ljubljani, Kopitarjeva ul. št. 1

Na zalogi bom imel fine vsakovrstne, posebno močne, trpežne
ČEVLJE za delavce ter tudi trpežne GOJZERCE in spremono-
ljive SMUČARŠKE ČEVLJE domačega izdelka. — Sprejemajo
se tudi POPRAVILA! SOLIDNA POSTREŽBA!

ANTON MOHORIČ, LJUBNO

p. Podnart — Podružnici: JESENICE 102 —

LJUBLJANA, Kopitarjeva ulica št. 1

11197

Zaradi družinskih razmer
se proda

v srezu Ptuj iz proste roke neobrem-
enjena, maslinelno opremljena, le-
ta 1923. zidana

opekarna - tovarna

zidakov in prvovrstnih

zarezanih strešnikov,

lepe rdeče barve, ki dobro prezimi-
jo in se ne luščijo. Ležišče izborne
gline v veliki množini.

Krožna peč, 14 kamer, za
večjo letno produkcijo.

Do nakladalne postaje 6 km.

Cena 700.000 Din.

Zamenja se event. za neobrem-
njeno primerno hišo v Mariboru,

Celju ali v Ljubljani. 11196

Vprašanja na oglasni oddelek

»Jutra« pod »Opekarna - tovarna«

Za vedno nas je zapustil naš oče,
stari oče, gospod

Rakoš Andrej

bivši mizarjski mojster

dne 26. avgusta 1932 v 87. letu
starosti.

Pogreb predragega nam pokoj-
nika bo v nedeljo 28. t. m. ob 18.
uri iz mrtvašnice Sv. Jožefa na
Vidovdanski cesti. 11200

V Ljubljani, 26. avgusta 1932.

Zalujoči ostali.

NAZNANILO OTVORITVE!

Cenj. občinstvu vljudno naznanjam, da se otvori

**brivski in česalni salon za dame in
gospode na Mestnem trgu št. 20**

(vhod Krojaška ulica 3)

Cenj. gostom bomo nudili strokovno in solidno postrežbo.
Za obilni obisk se cenj. damam in gospodom vljudno pri-
poroča 10167

česalni salon „VIOLETA“

Ob nedeljah dopoldne odprto!

Za dekleta

a tudi za vsakogar, ki ljubi ali pa je lju-
bil, je najbolj priporočljiv roman: Zvestoba
do groba. Pošilja ga uprava »Jutra« za Din
55.—, vezan Din 65.—.

Naznanilo otvoritve!

Uljudno naznanjam, da sem otvoril v Ljubljani, v pa-
lači »Dunav«, vhod iz Beethovnovne ulice

trgovino in tovarniško zalogo usnja.

Na zalogi bom imel vedno vse vrste usnja po najnižjih
tovarniških cenah. Prepričan sem, da bom cenj. odjemalce
tako v ceni kakor v kvaliteti popolnoma zadovoljil. Vabim
na brezobvezen ogled zaloge!

Priporočam se

VIKTOR LEGAN.

11074

Spolne + bolezni

sifilis, kapavica, beli tok so ozdravljive brez strupenih vstrecavanj, brez živega
srebra in salvarzana. Tisoči žen in mož ve enodušno hvalo za svoje ozdravljenje
(trajno) na priroden način s preparamom

„Vigi-Tabl“ brez motenj v izvrševanju poklica.

Sijajna priznanja. Tisoče zahval. »Vigi-Tabl« učinkuje z jamčeno, sigurno in
prav hitro. Učinki so naravnost presenetljivi. Prof. Herry se je o njih izrazil,
da »delajo prave čudeže«. Uporabljanje je za zdravje povsem neškodljivo. Cena
Din 120.—, posebno močne za stare slučaje Din 200.— Pošilja diskretno le

Odborná ord. laboratóř Aide—Havelka,

Praha—Vinohrady, Slezská 116. Pošt. 23. CSR.

127

Zahvala

Vsem, ki ste z nami sočustvovali ob smrti naše predrage, nepozabne
matere, gospe

IVANE LUŠIN, roj. POGORELEC

vdove trgovca in posestnika

se najiskreneje zahvaljujemo. Najsrčnejša zahvala vsem, ki ste poklonili
blagi pokojnici cvetje in vence in jo spremljali na njeni poti k večnemu
počitku. Posebno zahvalo pa izrekamo gdč. Tončki Keršičevi, ki je s tako
veliko požrtvovalnostjo in udano ljubeznijo stala ob strani drage matere majke
ves čas njene dolgotrajne bolezni!

Ljubljana, Sodražica, Maribor, Ljutomer, dne 27. avgusta 1932.

11164

Zalujoči ostali

„NEON“, elektro-reklamni in razsvetljevalni zavod, Zagreb, Račkoga 8

specijalni zavod za projektiranje in montažo neonskih cevi in druge moderne razsvetljave.

IZKLJUČNA PRODAJA
NEON — OSRAM — PHILIPS izdelkov

Za prvovrstno kakovost in izdelavo jamči ime NEON-OSRAM-PHILIPS. Zahtevajte neobvezne ponudbe!

10913

Glazbila

katera Vas bodo je
popolno zadovoljila
v najboljši kakovosti po
jako zmernih cenah dobite
pri največji domači
odpremi tverdi

F. SCHNEIDER

KRAJEVSKI DVORNI DORAVITELJ
PROIZVOD GLAZBIL IN PRIBORJA
ZAGREB, Nikolićeva ul. 12/4

Violine... od Din. 71.- dalje
Gitare... 168.-
Mandoline... 108.-
Harmonike... 75.-

HAVALKOVA MODNAČNI LABORATORIJ
POŠT. SCHRANKA št. 17, CSR, Praha - Nusle,
Božetechova ul. 10/A. J. 5445. 113

Moški, POZOR!

Spolno slabost

odstranite s uporabo neškodljivega sredstva za okrepitev »La Eroce«. Deluje v vsaki človeški dobi s presenetljivim učinkom. Vzdržuje seksualno moč do globoke starosti. Na Hvalce priznanj. — Cena 60 Din, modnejša 100 Din.

Havelkova modnačni laboratorij
Pošt. schranka št. 17, CSR, Praha - Nusle,
Božetechova ul. 10/A. J. 5445. 113

ARH. VIDIC JOSIP, Ljubljana VII
(SISKA), Celovška cesta št. 80

TEHNIČNA PISARNA

Načrti, proračuni, skice za vse vrste zgradb in notranjo opremo, preskrba parcel-stavbišč, nadzorstvo zgradb in parcelacije zemljišč i. t. d.

Ugodna prilika za skupne poslovne in stanovanjske prostore.

V hiši Slovenske Matice na Kongresnem trgu št. 7 se s 1. novembrom t. l. odda v najem celotno I. nadstropje, obstoječe iz 4 sob z 8 okni proti Zvezdi, 1 sobe in kuhinje na dvorišče in drugi pritlikanji. Pripravnemu predvsem za zdravniške, zobozdravniške, odvetniške, inženjerje itd., ki bi lahko imeli skupno svoje poslovne in stanovanjske prostore. Reflektanti naj se javijo pisмено na Slovensko Matico, Kongresni trg 7, do 15. septembra t. l. Prostori se lahko ogledajo dopoldne od 9. do 12. ure. Zaradi ogleda se zgledite v pisarni Slovenske Matice na dvoriščni fronti.

Izdelujejo se naj-novejši modeli otroških in gračnih vozičkov, tričklji, razna naj-novejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Najnižje cene. Ceniki franko.

TRIBUNA F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska c. 4.

Denarni zavod išče

2 izvrstna zastopnika

za akvizicijo, podobno življenjskemu varovanju. Prvi mesec s čisto provizijo potem pa: fiksna plača, potniške dnevnice in provizija. Reflektiramo samo na prvovrstne seriozne moči, po možnosti s kavejci ali garancijo. Ponudbe pod »trajna eksistencija« na glasni oddelek »Jutra«.

Mednarodni velesejem v Pragi

4. — 11. septembra 1932

SVETOVNI VELESEJEM

na katerem so zastopani NARODI in DRŽAVE

ZNIZANA VOŽNJA

za brzovlake in navadne vlake

JUGOSLAVIJA 25 % ČEHOSLOVAŠKA 33 %
AVSTRIJA 25 %

Pojasnila in legitimacije daje:
ALOMA COMPANY, Aleksandrova cesta,
ČEHOSLOVAŠKI KONZULAT,
PUTNIK, Gajevo ulica, za nebotičnikom.

Preklic.

Marčič Franjo, mesarski mojster v Pobrežju pri Mariboru izjavlja s tem, da so po njem razne govorice, da iz »Anticorae«, jekla tvrde »Poldihütte« v Kladnu CSR izdelani mesarski kavlji, ki jih razpečava tvrdka »Poldi-Celike« M. Jarc v Mariboru, ob normalnem uporabljanju rjave, neosnovane in neresnične.

Maribor, dne 25. avgusta 1932. 11143

Marčič Franjo.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

PETER ŽITNIK SPLOŠNO KLEPARSTVO

specijalna instalacija strelovodov
10855
»Conco« izolacije za dravsko banovino
LJUBLJANA, Ambrožev trg št. 9. Telefon št. 31-46
Cene zmerno. — Delo najsolidnejše.

Mali oglasi v „JUTRU“
imajo siguren uspeh

Enoletni trgovski tečaj

Slovenskega trgovskega društva v Mariboru

Pouk se bo vršil v prostorih državne trgovske akademije v Mariboru, Zrinskega trg št. 1, I. nadstropje.

Predmeti: knjigovodstvo, trgovsko računstvo, slovenska in nemška korespondenca, nauk o trgovini in menicah, gospodarski zemljepis, slovenska in nemška stenografija, strojeplasje, blagoznanstvo ter nemščina in slovenščina.

Otvoritev tečaja bo dne 9. septembra 1932.

Vpisovanje je dnevno od 9. do 10. ure na Zrinskega trgu št. 1/I, soba št. 28-a. Sprejemajo se tudi pismene prijave na ravnateljstvo tečaja. Pazite na naslov:

Enoletni trgovski tečaj Slov. trg. društva v Mariboru,
Zrinskega trg št. 1/I. 1081

NAZNANILO OTVORITVE

Stara, renomirana tvrdka

A. KUNC

Ljubljana, Gosposka ulica št. 7

OTVORI zopet z unem 1. septembra t. l.

atelje za prvovrstno izdelovanje MOŠKIH OBLAČIL PO MERI

V zalogi ima blago najboljših kvalit, za brezhibno izvršitev pa jamči ime. Zato se slav. občinstvu in nekdanjim cenj. odjemalcem najljubše priporoča z zagotovilom znano vestne in solidne postrežbe

Trgovina s knjigami in papirjem na prodaj!

Zaradi smrtnega slučaja je na prodaj večja trgovina s papirjem in knjigami v mestu Dravske banovine. Trgovina se nahaja v najprometnejši ulici, z velikim številom kupcev.

Ponudbe na Jugosl. Rudolf Mosse d. d., Zagreb, Jelačićev trg 5, pod »Trgovina papira 250«.

Usoda ljudi!

Prosluli astrolog profesor Helén se je odločil izgotoviti vam brezplačno vaš horoskop. Slava prof. Heléna je tako razširjena po svetu, da nam res ni treba opozarjati nanj. Njegova znana sposobnost videti v bodočnost drugih, ne glede na njihovo oddaljenost od njega, meji na čudežnost. Sami astrologi vseh narodnosti z zvonikimi imeni gledajo nanj kot na svojega mojstra. Prof. Helén vam pove po resnici vso vašo usodo, napove vam, kdaj lahko dosežete uspeh, doli najdete srečo itd. Njegov popis preteklih, sedanjih in bodočih dogodkov bo vzbudil vaše občudovanje, presenečeni boste in uspel boste. Ne bodite črnogledi, ne bodite nejevoljni — vse bo bolje. Ali, kje naj dobite to gotovost? Prof. Helén vam to pove: v zvezdah! Ne verujete?

Zvezde govore resnico!

Čitajte, kar vam piše sam profesor-astrolog Helén.

Spoštovani prijatelji!

Že ko sem samo omenil, da bom izgotavljal horoskope brezplačno, je bil moj tukajšnji zavod in moj tajnik g. K. Havelka naravnost zasut s prošnjami za postavljanje horoskopov.

Smatram za svojo dolžnost, da se vam tem potom zahvalim za vaše zaupanje. Prosim pa samo nekoliko potrpljenja. Horoskop izgotovim vsakomur po vrsti, kakor prihajajo prošnje. Zato ne poganjajte svojih prošenj.

Mislím, da se vam vsem najbolj oddolžim s tem, da tudi sam storim za vse, kar je v mojih skromnih močeh. Dolga leta se že bavim s proučevanjem zvezd in njihovim vplivom na človeško življenje. Naučil sem se razumovati odnose zvezd do človeške usode in zato lahko vidim v bodočnost ljudi.

To svojo sposobnost dajem sedaj na razpolago vsemu človeštvu. Javite mi svoj naslov, poklic, dan, mesec in leto rojstva in povem vam o vaši usodi več, nego bi smatrali za mogoče. Vse vam napravim brezplačno, kot nagrado za mojo visoko starost in v zameno za moje stroške mi priložite le Din 10. Vse dopise naslovite le na moj zavod takole:

Astrološki laboratorij K. Havelka,
Praga - Vinograde, Sleská 116-J. Poštni predal 2 Čehoslovaška.

Oprostite mi, da ne navajam svojega naslova. Samotar sem in za svoje odgovorno delo potrebujem miru in zbranih misli. (Prof. Helén je star 86 let.) Zahvaljujem Vas za Vaše prijateljstvo in zaupanje ter si bom prizadeval, da Vam napovem lepšo pot bodočnosti.

Vas vseh vdani prijatelj,
prof. Helén, astrolog.

Naša opazka: Prof. Helén ni prerok, — marveč učenjak, ki je vse svoje življenje posvetil zvezdam. Danes spada med naše največje dobrotnike, ker nam kaže pot k sreči in zadovoljstvu ter nas sveti pred nevednostmi, ki nam jih morda pripravljajo usoda.

V. F. PEČAR prevoznik

z avtomobili in konji ter žaganje drva na motorno žago. Telefon 2690. 265-a

Vata

v tablah in za odeje najboljša in najcenejša, vedno na zalogi.

Zahtevajte vzorce in cenik!

TOVARNA VATE
Maribor
Dravska 15.
11155

Vse, kar želite,

dobite v »Jutrovem« malem oglašniku.

Entel

raznovrsten, ašur, tako pr. Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Struželj.

Popravila moderniziranje, zamenjava baterijskih radio aparatov

za moderne na tok najkulantnej pri

RADIOVAL

Ljubljana, Dalmatinska ul. 13 poleg hotela Struželj

Delo

V teh budih časih lahko vsakdo dobi najbolje s tem, da ustanovi na domov domačo podjetje. Dama vsakomur tekoče delo s tem, da smo mi odjemalci za izgotovljene pletenine, dobivamo na tuji prejo in izplačujemo mezd za pretenje, kar izpričujejo mnoge zahvalnice. Pišite še danes za gratisprospekte na tržnico Domača pletarska industrija — oddelk 6, Josip Kalis, Maribor, Trubarjeva ulica št. 26.

Najnovša hvalnaška petna želena zelo praktična složitiva postelja s tapetiranim madracom — praktična za vsako hišo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stane Din 390.— Razpoložljivi poslom in železnicom po povzetju.

Engleski složitvi patent stolci.

Stoji Din 140.—

spaljni fotelj stane

Din 300

Liegestuhl praktičen za ležanje in sedenje. Stane Din 130.—

po tem imam čisto dobno perje kg Din 48.— čist belo gosje kg Din 130.— čist puh kg Din 250.— modroci punjeni z volnom Din 750.— žične mreže za postelje Din 150.— otomani Din 650.—

L. BROZOVIC, ZAGREB ILICA 52.

KIMOVEC & Co

d. z. o. z., trgovina s stroji, motornimi vozili in tehničnimi predmeti
LJUBLJANA, Tržaška cesta 10, I. nad. posreduje
nakup in prodajo dobro ohranjenih avtomobilov in motornih koles, strojev i. t. d. Lastna garaža. htevajte obisk. 9365

MLIN

Prevzamem zastopstvo za Slovenijo, večjega prvovrstnega banaškega mlina. Skladisce in lastna vprega na razpolago. Kavcije zmožen eventualno samoprodajo. Ponudbe pod »Trgovce« na ogl. odd. »Jutra«.

11154

PRODAM

več kotlov

za kuhanje žganja

sistema za mešanje, patent »Andjelko« in »De rok« po 50 do 300 litrov. Povoljne cene in ugodni pogoji 274-a

Viktor Tischler, Zagreb, Martičeva 6.

Vrednostni papir

ki ga trgovci najbolj cenijo, so »Jutrovi« oglasi.

Spolno bolni!

Zahtevajte takoj pojasnjujočo literaturo o sifilisu, boleznih sečne cevi in moški slabosti

o temeljitim in trajnim ozdravljenju brez šivega srebra in salvarzana, brez nevarnih naknadnih bolezni in brez ovire v poklicu, novega sijajno preizkušene, srupa prosteja zdravila. Mnogo navdušenih priznanj o korenitih uspehih, kjer so druge vrste zdravljenja po dolgih letih odpovedale. Brošura s sodbami in priznanji štev. zdrav. avtoritet, 116 strani. Cena 10 Din. Samo prodi v naprej poslanemu denarju.

Prosimo, da pišete v nemškem jeziku.

»Chemische Fabrik Lutégia
G. m. b. H. Kassel 232«

Nemčija 3817

Čisto polt

V 10—14 dneh dosežete s pomočjo kure luščenja, že po prvem dnevu se polt odčisti. S trdnim, a neopaznim obnavljanjem kože odpravlja to sredstvo temeljito in za vedno pristihe, sojede, lise, zgubane, raskave, masčobno svetlečo se in ovenelo kožo in znake staranja. Polt postane bleščeča čista in mladeniške sveža. Uspeh in neškodljivost: zajamčena. Garnitura 120 Din. Milo škoduje koži.

Vzemite za umivanje obraza milo limonine emulzije: velika steklenica Din 50.—. Preparate SCHRODER-SCHENKE razpošilja proti plačilu v naprej (poština 6 Din) ali po povzetju (poština 12 Din) depu za Jugoslavijo »Omnia« odd. 1/2 Zagreb, Draškovičeva 27. Zahtevajte brezplačno ilustriran cenik. 10885

Ščurke - Grile Ruse

učinite takoj in za vedno, ako uporabljate že preizkušeno in za danes najboljšo sredstvo

ki vsebuje specijalne glivice (fermente) in učinkuje samo v vodi raztopljen. Dobi se povsod. Plombiran paket z navodilom stane Din 10.—. Depo: Trifolium — drogerija — Beograd (Slavija).

Za Slovenijo: Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica št. 5. 235

Soko peči

Čudovito poceni in dobre 291

Za kurjenje z vsakovrstnim kurilnim materialom. Dobiva se v vsaki trgovini z železnino.

Izdeluje: Vojvodinska livnica d. d. Novi Sad.

Največjo zalogo nagrobnih spomenikov

od marmorje in granita po globoko znanih cenah priporoča

FELIKS TOMAN

kamnoseka in usurijska LJUBLJANA
Resljeva cesta št. 30. 272-a